

T.C.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**AHMET YILMAZ BOYUNAĞA'NIN
HAYATI, SANATI VE ESERLERİNİN
TEMATİK İNCELEMESİ**

Ömer IRAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KAHRAMANMARAŞ

EYLÜL - 2019

T.C.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**AHMET YILMAZ BOYUNAĞA'NIN
HAYATI, SANATI VE ESERLERİNİN
TEMATİK İNCELEMESİ**

DANIŞMAN : Dr. Öğretim Üyesi - Selami ÇAKMAKCI

JÜRİ : Doç. Dr. - Mehmet SOĞUKÖMEROĞULLARI

JÜRİ : Dr. Öğretim Üyesi - M. Fetih YANARDAĞ

Ömer IRAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KAHRAMANMARAŞ

EYLÜL - 2019

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

**AHMET YILMAZ BOYUNAĞA'NIN
HAYATI, SANATI VE ESERLERİNİN
TEMATİK İNCELEMESİ**

Ömer IRAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kod No :

Bu Tez / Proje ...../...../..... Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından

Oy Birliği / Oy Çokluğu ile Kabul Edilmiştir.

Dr. Öğretim Üyesi

Selami ÇAKMAKCI

BAŞKAN

Doç. Dr.

Mehmet
SOĞUKÖMEROĞULLARI

ÜYE

Dr. Öğretim Üyesi

M. Fetih YANARDAĞ

ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Ahmet EYİCİL

**Unvan, Adı Soyadı, İmzası
Enstitü Müdürü**

Not: Bu tez ve projede kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**AHMET YILMAZ BOYUNAĞA'NIN
HAYATI, SANATI VE ESERLERİNİN
TEMATİK İNCELEMESİ**

Ömer IRAK

Danışman : Dr. Öğretim Üyesi Selami ÇAKMAKCI

Yıl : 2019, Sayfa:124+V

Jüri : Dr. Öğretim Üyesi - Selami ÇAKMAKCI (Başkan)

: Doç. Dr. - Mehmet SOĞUKÖMEROĞULLARI (Üye)

: Dr. Öğretim Üyesi - M. Fetih YANARDAĞ (Üye)

Tarihî roman, milletlerin geçmişlerini yeni nesillere aktarma ve millî kimlik oluşturmada etkin bir araçtır. Tarihî roman yazarı, bu düşünce ile millî kahramanları okuruna tanıtmak ister. Böylece, millî değerlerini bilen, ülkesini ve milletini seven gençler yetiştirmeyi amaçlar. Ahmet Yılmaz Boyunağa da, kaleme aldığı tüm eserleri ile özellikle tarihî romanları ile Türk gençlerine, bu bilinci vermek ister. Onun anlatılarında asıl konu, Türk ve İslam tarihidir.

On dört roman, on bir hikâye, altı inceleme eseri, iki ders kitabı ve bir de masal kitabı kaleme alan yazarın, bu eserlerinde genel olarak didaktik tavrı dikkat çeker. Sanatçı, Türk tarihini ve İslam tarihini doğru şekilde öğretmeyi amaç edinmiştir.

Boyunağa'nın romanlarında şahıs kadrosunu Türk tarihinin önemli yönetici ve komutanları teşkil ederken hikâyelerinde peygamberlerin ve çocuk kahramanların ibret alınacak yaşamları konu edinilmiştir.

Bu çalışmada, Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın roman ve hikâyeleri içerik açısından tasnif edilmiş, konu ve temalar incelenmiştir.

Çalışmanın sonunda Boyunağa'nın romanlarında öne çıkan en belirgin temanın "kahramanlık" olduğu gözlenmiştir. Yazar, Türk tarihindeki ünlü kişilerin hayatını ele alarak genç okurlara tarihini sevdirmek ister.

Yazarın hikâyelerinin, ilkokul çağındaki çocuklara; romanlarının ise ortaokul ve ortaöğretim çağındaki gençlere uygun eserler olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Yılmaz Boyunağa, tarihî roman, öykü, kahramanlık, popüler roman

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE

ABSTRACT

MA THESIS

**THEMATIC INVESTIGATION OF AHMET
YILMAZ BOYUNAĞA'S LIFE, ART AND
WORKS**

Ömer IRAK

Supervisor : Assist.Prof.Dr. Selami ÇAKMAKCI

Year : 2019, Pages: 124+V

Jury : Assist, Prof. Dr. Selami ÇAKMAKCI (Chair)

: Assoc. Prof. Dr. Mehmet SOĞUKÖMEROĞULLARI (Member)

: Assist, Prof. Dr. M. Fetih YANARDAĞ (Member)

Historical novel is an effective tool for transferring the histories of nations to new generations and creating national identity. The historical novelist wants to introduce the national heroes to his readers with this idea. Thus, it aims to educate young people who know their national values and love their country and nation. Ahmet Yılmaz Boyunağa wants to give this awareness to Turkish youth with all his works, especially his historical novels. The main subject in his narratives is Turkish and Islamic history.

The author, who wrote fourteen novels, eleven stories, six treatises, two textbooks and one tale book, in general draws attention to didactic attitude in these works. The artist aims to teach Turkish history and Islamic history correctly.

Boyunağa's stories mention prophets' and child heroes' lives while the personal staff in his novels consists of important managers and commanders of Turkish history.

In this study Ahmet Yılmaz Boyunağa's novels and stories of were classified in terms of content and, subjects and themes were examined.

According to the results, the most prominent theme in Boyunağa's novels is the theme of heroism. The author deals with the lives of famous names in Turkish history and makes young readers love their history.

The author's stories are directed to the children at primary school while it is possible to say that his novels are suitable works for young people at secondary and high school.

Keywords: Ahmet Yılmaz Boyunağa, historical novel, story, heroism, popular novel

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	V
ÖN SÖZ	VII
KISALTMALAR	VIII
KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	IX
1. TARİHÎ ROMAN	1
1.1. Tarihî Roman – Gerçeklik İlişkisi	3
1.2. Popüler Tarihî roman	4
2. AHMET YILMAZ BOYUNAĞA’NIN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ	7
2.1. Hayatı	7
2.2. Sanatı	7
2.3. Eserleri	9
2.3.1. Romanlarının Olay Akışı	11
2.3.1.1. Tarihî Romanlarının Olay Akışı	11
2.3.1.1.1. Kırık Hançer	12
2.3.1.1.2. Efsane Komutan – Tarık Bin Ziyad	14
2.3.1.1.3. Malazgirt’in Üç Atlısı – Aksungur	15
2.3.1.1.4. Koçyiğit – Seyit Battal Gazi	18
2.3.1.1.5. Hanoğlu – Bir Selçuklu Kahramanı	19
2.3.1.1.6. Hilal Uğruna – III. Haçlı Seferi ve Selâhaddin Eyyûbi	20
2.3.1.1.7. Altın Ferman (Kan ve Gül)	22
2.3.1.1.8. Korkusuz Cengâver	25
2.3.1.1.9. Osmanlı Leventleri – Seydi Ali Reis ve Leventlerinin Maceraları	27
2.3.1.1.10. Zafer Rüzgârları – Turgut Reis	28
2.3.1.1.11. Hazin Göç (Yasak Şehir)	29
2.3.1.1.12. Özgürlük Savaşçısı – Şeyh Şamil	32
2.3.1.1.13. Denizler Ejderi	33
2.3.1.2. Aşk Romanının Olay Akışı	35
2.3.1.2.1. Sevgi’nin Dünyası	35
2.3.2. Hikâyelerinin Olay Akışı	36
2.3.2.1. Peygamber Menkıbelerini Konu Alan Hikâyeleri	36
2.3.2.1.1. Ateşli Gül Bahçesi – Hz. İbrahim	36
2.3.2.1.2. Kuyudaki Çocuk – Hz. Yusuf	38
2.3.2.1.3. Nehirdeki Sandık – Hz. Musa	38
2.3.2.1.4. Tufan Hz. Nuh, Hz. Hud, Hz. Salih	39
2.3.2.2. Deniz ve Ada Maceralarını Konu Alan Hikâyeler	40
2.3.2.2.1. Macera Adası	40
2.3.2.2.2. Korsan Peşinde	41
2.3.2.2.3. Saklı Kent	42
2.3.2.3. Köy ve Şehir Hayatını Konu Alan Hikâyeler	43
2.3.2.3.1. Satıcı Çocuk	43
2.3.2.3.2. Yankılı Kayalar	44
2.3.3. Dinî ve Tarihi Konuların Anlatıldığı Eserler	45
2.3.3.1. Altın Yapraklar	45

2.3.3.2. Fetih Sancakları	47
3. ROMANLARDAKİ KONU VE TEMALAR	49
3.1. Kahramanlık	49
3.2. Eğitim	70
3.3. Adalet ve Dürüstlük	72
3.4. Yardımseverlik	78
3.5. Saygı	81
3.6. Liderlik	82
3.7. Aşk	87
3.8. Tabiat Sevgisi	90
3.9. Umut	92
3.10. Misafirperverlik	92
3.11. Din Duygusu	94
3.11.1. Dindarlık	94
3.11.2. Allah'a Teslimiyet	96
3.11.3. Din Değişirme	97
3.12. İsim Değişirme	99
4. HİKÂYELERDEKİ KONU VE TEMALAR	101
4.1 Eğitim	101
4.2. Yardımseverlik	102
4.3. Cesaret	105
4.4. İyi Niyet	106
4.5. Umut	108
4.6. Din Duygusu	109
4.6.1. Dinî Tebliğ	110
4.6.2. Allah'a Teslimiyet	111
5. ESERLERDEKİ ORTAK YAPI	114
5.1. Romanlardaki Ortak Yapı	114
5.2. Hikâyelerdeki Ortak Yapı	115
6. SONUÇ	118
KAYNAKÇA	120
EK - ÇALIŞMADA KULLANILAN ESERLERDEN ÖRNEKLER ÖZ GEÇMİŞ	

ÖN SÖZ

Edebiyat, farklı duygu ve düşüncelerle eserlerin ortaya konulduğu özel bir dünyadır. Ahmet Yılmaz Boyunağa da, tarihî roman ve hikâyelerindeki didaktik öğelerle Türk edebiyatına katkı sağlamış bir sanatçıdır.

Boyunağa, birçok eserinde Türk tarihindeki önemli kahramanları anlatır. Sanatçı, temel kaygısının “tarihi, doğru şekilde anlatmak” olduğunu söyler. Sanatçının eserlerinde Selçuklu ile Osmanlı Devleti zamanında yaşamış kahramanlar, hükümdarlar yer bulur.

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın eserlerinde “kahramanlık” teması belirgindir. Neredeyse bütün eserlerindeki temalar “kahramanlık” teması üzerinden verilir. Olumlu davranışlar kahramana aitken, olumsuz özellikler kahramanın düşmanında toplanır. Ortaya çıkan iki kutup, olayların başlamasını ve gelişmesini sağlar. Kahramanın olumlu özellikleri, karşısındaki “kötü” aktörün davranışları ile belirginleştirilir.

Bu çalışma, beş bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde tarihî roman kavramı üzerinde durulmuş, tarihî roman ve gerçeklik kavramlarına değinilmiş, popüler tarihî roman kavramı ile bu bölüm sonlandırılmıştır.

İkinci bölümde; Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın yaşamı, sanatı ve eserlerine yer verilmiş; sanatçının eserleriyle ilgili bir tasnif yapılmıştır.

Üçüncü bölümde; sanatçının romanlarındaki tema ve konular incelenmiştir. Ağırlıklı olarak “kahramanlık” teması üzerinde durulan bu bölümde romanlarda yer alan diğer belirgin temalar da incelenmiştir.

Dördüncü bölümde; yazarın hikâyelerinde yer alan eğitimin önemi, yardımseverlik, cesaret, iyi niyet, dindarlık gibi konu ve temalar incelenmiştir.

Beşinci bölümde ise roman ve hikâyelerin ortak yapısı değerlendirilmiştir.

Bütün tarihî romanlarında ortak kavram olan “kahramanlık” Boyunağa'nın tarihî romanlardaki başkişilerin ortak özelliğidir. Kahramanlık vasfına sahip bu kişiler, fizikî olarak çok güçlü ve dayanıklıdır. Kahraman, Türk kültürünün özelliklerini taşır; saygılı, yardım etmekten hoşlanan, doğaya ve hayvanlara karşı duyarlı, cesur, çalışkan, mücadeleyi seven, iyi silah kullanan ve at binme becerisi yüksek bireylerdir. Yine kahraman konumundaki kişi, Müslüman olmanın gereklerini yerine getirir; bu açıdan İslam'ın temsilcisi konumundadır. Bütün bu millî ve dinî özellikler, yazarın genç okurlarca kazanılmasını istediği özelliklerdir.

Kaleme aldığı eserler ile Türk gençlerine “millî şuur” aşlamaya çalışan Boyunağa, bütün eserlerini toplumsal bir sorumluluk bilinci içinde yazar. Bu çalışma, sanatçının taşıdığı sorumluluğu ortaya koyma ve eserleri yoluyla genç kuşaklarda bilinç oluşturma düşüncesini açığa çıkarma açısından önemlidir.

Tez çalışmam sürecinde yapıcı eleştirileri ile çalışmamın bilimsel çizgide ilerlemesine rehberlik eden, sahip olduğu akademik ve disiplinli bakış açısı ile akademik düşünme becerisi kazanmamı sağlayan kıymetli hocam ve danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Selami ÇAKMAKCI'ya teşekkür ederim. Ayrıca, tezimi hazırlarken kıymetli düşünceleri ve geniş bakış açısı ile desteğini esirgemeyen eşim Şükran IRAK'a teşekkür ederim.

Ömer IRAK

Kahramanmaraş – 2019

KISALTMALAR

Agb	: Ateşli Gül Bahçesi – Hz. İbrahim
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
D.	: Dönem
De	: Denizler Ejderi
Ek	: Efsane Komutan – Tarık Bin Ziyad
Fs	: Fetih Sancakları – Bedir’in Arslanlarından Çağ Açan Fatih’e
Hbsk	: Hanoğlu – Bir Selçuklu Kahramanı
Hg	: Hazin Göç (Yasak Şehir)
Hu	: Hilal Uğruna – III. Haçlı Seferi ve Selâhaddin Eyyûbi
Kc	: Korkusuz Cengâver
Kç	: Kuyudaki Çocuk – Hz. Yusuf
Kg	: Kan ve Gül (Altın Ferman – Berke Noyan)
Kh	: Kırık Hançer
Kp	: Korsan Peşinde
Ksbg	: Koçyiğit – Seyit Battal Gazi
Ma	: Macera Adası
Müa	: Malazgirt’in Üç Atlısı – Aksungur
No.	: Numarası
Ns	: Nehirdeki Sandık – Hz. Musa
Ol	: Osmanlı Leventleri – Seydi Ali Reis ve Leventlerinin Maceraları
Ö	: Ömer IRAK
Ös	: Özgürlük Savaşçısı – Şeyh Şamil
p.	: Page (Sayfa)
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfa Sayısı
S.	: Sayı
Sç	: Satıcı Çocuk
Sd	: Sevgi’nin Dünyası
Sk	: Saklı Kent
Thn	: Tufan Hz. Nuh, Hz. Hud, Hz. Salih
Türdav	: Türkiye Dayanışma Vakfı
Y.	: Yıl
Yk	: Yankılı Kayalar
Zr	: Zafer Rüzgârları – Turgut Reis

KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Bu çalışmaya konu olan “Ahmet Yılmaz BOYUNAĞA’nın eserleri”, daha önce Ali POLAT ve Ömer ÇELİK tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır.

Ali POLAT, 2016 yılında Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında *Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın Hayatı, Eserleri ve Tarihi romanları Üzerine Bir İnceleme* adlı çalışmayı tamamlamıştır. Bu çalışmada, yazarın hayatı, sanatı ve eserleri hakkında bilgi verilmiş ve romanları özetlenmiş, yazarın tarihî romanları yapısal açıdan incelenmiştir. Çalışmanın sonunda, *M. Hâlistin Kukul'un, Ahmet Yılmaz Boyunağa ile Yaptığı Mülakattan Bir Bölüm* ek olarak verilerek yazar hakkında çalışma yapacak araştırmacılara sanatçı hakkında doğrudan bir kaynak sağlanmıştır. Ortaya konulan çalışma, Boyunağa hakkında çalışma yapacak araştırmacılara özellikle “tarihî romanların yapısal incelemesi” konusunda ışık tutacak niteliktedir.

Ömer ÇELİK, 2016 yılında, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı’nda *Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın Tarihi Çocuk Romanlarının Çocuk Edebiyatının Temel Ögelerine Göre İncelenmesi* adlı çalışmayı yapmıştır. Bu çalışmada, öncelikle yazarın hayatı ve edebi kişiliği hakkında bilgilere yer verilmiş, sonra kaleme aldığı on üç tarihî çocuk romanı, çocuk edebiyatının temel öğelerine göre incelenmiştir. Yapısal olarak da incelen romanların çocuk edebiyatının temel ilkelerine uyduğu tespiti yapılmıştır.

Çalışmada ayrıca; çocuk ve çocuk edebiyatı, çocuk edebiyatı tanımı, çocuk edebiyatı ürünlerinin dayanması gereken temel ilkeler, çocuk edebiyatının temel öğeleri, çocuk edebiyatı ürünlerinden masal, hikâye ve romanın genel özellikleri gibi kavramsal konulara da yer verilmiştir.

Bizim çalışmamızda ise yazarın romanları ve hikâyeleri tematik açıdan incelenmiş, sanatçının ortaya koyduğu birçok eserde Müslüman – Türk kimliğini yüceltme gayreti tespit edilmiştir.

1. TARİHÎ ROMAN

Tarih, çoğu zaman edebiyata kaynaklık eder. Türk tarihi de özellikle 20. yüzyıl roman yazarları için bir malzeme olmuştur. Genellikle tarihî roman vadisinde eser veren yazarlar “*tarihin gurur verici olaylarını ve kahramanlarını konu al[mış], sade ve heyecan verici üslûplarıyla dönem okuyucuları üzerinde*” (Okur, 2002: 73) tarih sevgisi uyandırmışlardır.

Tarih ile edebiyatın, birbirinden etkilendiği görülür. “*Tarih kurulmuş dünya; romansa, kurgulanmış dünyadır. Bunun için romanın tarihin paltosundan istifade etmesi kadar doğal bir şey olamaz.*” (Özcan, 2006: 3). Tarih, edebiyatın anlatım olanaklarından; edebiyat da tarihin içeriğinden yararlanır. “*Tarihî roman yazarları temelde iki tür malzeme kullanır. Bu malzemelerden biri tarihten, diğeri ise edebiyattan alınmadır: Bilgi olarak tarih, anlatma aracı olarak dil.*” (Kaya, 2016: 7). Tarihteki olaylar, kişiler, mekânlar, tarihî roman yazarının yararlanabileceği geniş bir alan teşkil eder. Yazar geçmişte kalmış bu malzemeyi “dil”in verdiği imkânla edebî esere yansıtır.

Nasıl söylendiği değil, ne söylendiği önceliği ile yazılan tarih kitapları, bu yolla ders kitabı, yemek kitabı türünden ‘bir kullanımlık’ sıradanlığına, sıkıcılığına, soğukluğuna, iticiliğine bürünürler. Oysa ne söylediği kadar, nasıl söylediğine ve doğası gereği güzel söz söylemeye odaklanan, sanat dilini kullanan edebiyat; ele aldığı konuları kanatlandırır, sevimli, çekici, sıra dışı, akıcı ve akılda kalıcı hale getirir. (Durukoğlu, 2013: 138-139).

Tarihî romanlar; üzerinden belirli bir süre geçmiş; başlangıcı, sonu belli olan, belgeler aracılığıyla öğrenilen olayların anlatıldığı, kurgunun ve hayalin etkisiyle ayrıntısı, etkisi artırılabilen romanlardır. Başka bir deyişle tarihî roman, “*herhangi bir tarihsel dönemi ya da olayı gerçeğe yakın, ama sanatsal bir biçimde aktaran bir roman[dır.]*” (Gögebakan, 2004: 15). Kurgu, sanatçıya tarihî gerçekleri değiştirme gücü verir. Tarihî roman yazarı, olayları anlatırken eksik gördüğü kısımları olay akışına uygun biçimde değiştirir, tamamlar. Tarihî roman, gerçeğin kurguya dönüşmesi sırasında boşlukları doldurma konusunda vazgeçilmez bir araçtır. Özellikle, tarihî dönemlerin anlatımında ortaya çıkan sosyal yaşama ait “boşluklar” tarihî roman aracılığıyla doldurulur.

Yahya Kemal, “*bir milletin sıhhatli bir şahsiyete sahip olabilmesi için tıpkı bir insan gibi bir hafızaya da sahip olması lâzım gelir.*” (Şenler, 1997: 159) ifadeleriyle tarihin gerekliliğini dile getirmiştir. Milletın belleği olan tarih, edebiyata kaynaklık eder. Geçmiş, sadece bilimsel bir tavırla konu edinen tarihin anlatımı, toplumun tüm bireylerine ulaşamaz. Edebiyat, tarihin geniş halk kitlelerine ulaştırılmasına katkı sağlar.

Tarihî romancı, tarih bilinci yeteri kadar oluşmamış, atalarının kahramanlıklarını bilmeyen okur için tarih bilincinin oluşmasına katkı sağlar.

Tarihin bilim olması, onun bir bilgi olarak öğrenilmesini ve insanlar üzerinde bir etki alanı oluşturmasını kolaylaştırmaz. Sadece sebep ve sonuçları akılla izah edilen, belgelere dayandırılmış, anlaşılabilir ve metodu olan bilgi haline getirir. Oysa tarihin birleştirici temel bir değer olması, ‘ortak bellek’ haline gelmesi ancak herkes tarafından bilinir olmasıyla mümkündür. Bu durum tarihin etrafında öğrenilmesini, anlatılmasını ve nesiller arasında taşınmasını kolaylaştıran bir cazibe alanı yaratılmasını neredeyse zorunlu hale getirmektedir. Tarihin sanatla, özel

olarak da edebiyat aracılığıyla yeniden inşa edilmesi bu zorunluluğun bir sonucudur. (Argunşah, 2016: 10).

Milletlerin hafızası niteliğindeki tarih, onların millî kimlik oluşturmalarına kaynaklık eder. “Çoğunlukla geçmişin sorgulanması, geçmişe sığınma insiyakı ve nostaljik eğilimlerle kaleme alınan tarihî romanlar ve romanlardaki tarihsel ve kültürel unsurlar, hafıza inşasının yanında kimlik inşası gibi bir görevi de üstlenmiş olur.” (İpçioğlu, 2016: 31). Böylece hem bireysel, hem de toplumsal kimlik oluşumu konusunda rol üstlenen tarihî romanlar, sadece edebi bir tür olmanın ötesinde, millî bir işlevi yerine getirir. Örneğin, Sovyet Rusya’nın yıllarca sürdürdüğü Orta Asya Türk Cumhuriyetlerindeki Türkleri asimile etme çalışmalarına; Cengiz Aytmatov, romanlarının içerisine serpiştirdiği tarihi ve kültürel unsurlarla direnmiştir. Böylece Kırgız milletinin benliğine karşı yapılan saldırılara rağmen, millet hafızasının yok olmasını önlemiştir.

Epik gerçekliğe sahip olan tarihî romanlar, toplumların köklerini açıklamakta önemli bir araçtır.

Epik gerçeklik, klâsik anlamda kurgusal bir gerçeklik olarak karşımıza çıkar. Topluluk ruhu, bu kurgusal dünyanın etrafını kendi özünü diri tutacak tarihsel olguların ve inançların kırık bir yansıması olan yarı-düşsel bir atmosferde sarmalar. Çünkü ancak bu şekilde topluluk, kendi ülküsünü ideal bir dünya düşüncesi olarak gelecek kuşaklara aktarabileceğine inanır. (Şarkdemir, 2008: 27).

Tarih, geçmişte yaşamış bir kahramana olağanüstü nitelikler yükleyemez; bilim dalı olmanın verdiği bir sorumlulukla, etkileyciliği artırmak, tarih bilincini güçlendirmek amacıyla olsa dahi gerçeklerden uzaklaşamaz. Ancak tarihî romancı; “bir tarihi kahramana, dilediği, kendi yorumladığı karakteri verebilir, onun macerasını daha çekici yapmak için, birçok aşk, fazilet ve hatta yiğitlik motifleri ile süsleyebilir.” (Kabaklı, 2002: 527). Böylece kahramanın ve romanın etkileyciliğini sanat becerisi oranında artırabilir. Bir tarihi şahsiyeti genç kuşaklara sevdirmek, gerçekleri olduğu gibi aktarmakla her zaman mümkün olmayabilir. Ancak, bir kurgu içerisinde roman türünün imkânlarından yararlanarak tarihî şahsiyetlere üstün özellikler yüklenebilir.

Tarihî dönemlerin anlaşılması için tarih kaynaklarının okunması yeterli değildir. Geçmiş dönemlerin sosyal yaşantısına ait ayrıntılar, o dönemi konu alan edebi eserler aracılığıyla daha iyi bir şekilde öğrenilir, anlaşılır. Alev Alatlı bu konuda yaptığı bir röportajda şunları söyler:

Tarihin de romansız anlaşılamayacağını düşünüyorum. Aksine, tarih denilen şey tarih yazarlarına bırakılmayacak. [...] [kadar] ciddi bir iştir. Geçen yüzyılda Dostoyevski Rusya tarihinde olmasaydı [Rus tarihini] anlayamadık. Belki de hiç roman olmadığı için Osmanlı’yı anlayamadık. Biz, Düyyûn-i Umûmiyye’nin ne felâket olduğunu anlamadık çünkü; roman yoktu. Biz harf devrimini anlayamadık, roman yoktu çünkü...” (Ertuğrul, 1998: 29).

Bir devrin tüm boyutları ile anlaşılması, o devrin romanlarla da anlatılmasına bağlıdır. Türk Tarih Kurumu’nu kuran, I. Türk Tarih Kongresini düzenleyen, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesini açan Mustafa Kemal Atatürk’ün “bu girişimlerinin temel amacı, Türk çocuklarına tarih şuurunu aşılama ve tarihteki atalarının büyük işler yaptıklarını anlatmaktır.” (Soğukömeroğulları, 2011: 1513) Atatürk’ün cumhuriyetin

ilk yıllarında gerçekleştirmeye çalıştığı “*Türk çocuklarına tarih şuuru aşılacak*” amacı popüler tarihî romanların kaleme alınmasındaki temel kaygılardandır. Milletler; varlıklarının köklerini sağlam temellere dayandırmak ve yeni nesle, kendilerinde doğuştan bir “erk” olduğu bilincini yerleştirmek için tarihî romanlara ihtiyaç duyar.

Tarihî romanların üstlendiği toplumsal sorumlulukların dışında insanlar üzerinde bireysel etkileri de vardır. Yaşadığı zamanın içerisinde yeteri kadar mutlu olamayan fert, geçmişte yaşamış atalarının başarılarından kendisine bir pay çıkarır ve bu şekilde bir tatmin sağlar:

Modern hayatın içinde geçmişte destanların yüklendiği rolü yerine getirdiği söylenen tarihî romanın, macerayı ön plâna çıkaran, hamasî değerleri besleyen taraflı faydacı/ideolojik beklentilere uygun düşmektedir. Özellikle toplumsal dar boğazlar yazarları ve okuyucuları tarihe yönlendirmektedir. Yaşadığı zaman ve mekândan tatmin olmayan insan geçmişin içerisinde kendisine uygun bir zaman bularak neredeyse oraya sığınmakta, oradan getirdiği cevaplarla yaşadığı zamanı aydınlatma çabası göstermektedir. (Argunşah 2002, 446–447).

Sonuç olarak tarihî romanlar, gerek toplumların köklerinin sağlam temellere dayandırılması açısından gerek bireylerin duygu ve düşünce dünyalarının daha sağlıklı olabilmesi açısından yaşam içerisinde önemli bir yere sahiptir.

1.1. Tarihî Roman – Gerçeklik İlişkisi

Roman yazarı, tarihi konuları romanlaştırırken gerçeğe ne kadar bağlı kalmalıdır? Bu soru, eserlerinde tarihi konulara yer veren sanatçıların sıklıkla muhatap olduğu başlıca sorulardandır. Birçok teorisyen, bu konuda sanatçının kaleminin özgür olduğunu ortaya koymuştur. (Baba) Alexandre Dumas’a romanlarındaki tarihsel gerçeklik sorulduğunda; “*Tarih, hayalimin mantosunu asmak için bir çengelden ibarettir.*”(Kabaklı, 2002: 528) cevabını vermiştir. Burada olduğu gibi sanatçılar tarihî içerikli kurmaca bir metin oluştururken; tarihi sadece esin kaynağı, bir dayanak olarak kullanır.

Kurmaca ile gerçeklik bağlantısını en somut gösteren örnek,[...] tarih kitabıyla tarih romanının ilişkisi[dir]. Tarih, gerçeklere sadık olmak zorunda, oysa tarihî romanının böyle bir zorunluluğu yoktur. Çıkış noktası, kaynağı tarihtir, ama tarih romanı başka kollardan besleyen bir ırmak gibidir: Yaratıcı yazarın estetik kaygılarla hayal gücünü devreye sokarak gerçekliği değiştirme yetkisi vardır. (Aytaç, 2009: 40).

Yazar; tarihî gerçekleri hayal ile geliştirir, zenginleştirir, “*realiteden yararlanarak kurmaca bir sanat eseri*” (Sazyek, 2015: 66) oluşturmayı hedefler. Ortaya; tarihe birebir sadık kalınmamış yeni bir yaşam ve kahramanlar, yeniden yaratılmış bir dünya çıkar.

Tarihî romanın gerçeğe bağlılığı konusunda Hilmi Yavuz, meşhur bir olayı hatırlatır. Picasso’nun resim sergisini gezen bir kadın, sanatçının çizdiği resmi, balığa benzetemeyip “*bu balığa benzemiyor*” dediğinde Picasso; “*Bu zaten balık değil, resim demiş[tir.]*” (Yavuz, 1997: 70). Tarihî roman yazarı; tarihi bir kaynak olarak kullansa da - Picasso’nun balığı konu edindiği gibi – onu birebir kopya etmek zorunda değildir. Edebiyatçı, konuları sanat gözüyle; tarihçi ise bilim gözüyle görür, gösterir ve anlatır. “*Tarihçi olayların fotoğrafını çekerken, tarihsel roman yazarı kendi ifadesi ve*

yorumuyla tarihsel kişi, olay ya da olgulara ilişkin bir resim çizer. Çizilen resimde sanatçının üslubu ve yorumu çok belirgin olarak kendini hissettirir.” (Şimşek, 2006: 69). Tarihî roman yazarının tarihi konulara bakışı, ressamın olaylara bakışı gibi sanatsaldır.

Sanatçıların gerçeği, gerek olay açısından gerekse zaman ve kişiler açısından bilerek ya da bilmeyerek değiştirmesi kimi sanatçılar tarafından “anakronizm” olarak adlandırılır. “*Tarih kaynaklarının bize işaret ettiği her türlü gerçeklikten ister kurgu için olsun, ister başka gerekçelerle olsun her türlü sapma anakronizm olarak düşünülmektedir.*” (Karataş, 2016: 214). Anakronizm, yazara kalemini daha serbest kullanma imkânı sağlar.

Tarihî içerik; roman yazarlarının kendilerini alamadıkları bir hazine olmakla birlikte, edebiyatın sözü etkili kullanma gücü ve kurmacanın gerçeği başkalaştırabilme özelliği de tarihçilerin vazgeçemedikleri özellikler olagelmıştır. Bu iki uçlu çekicilik sonuç olarak “tarihî roman” gerçeğini doğurmuştur. “*Tarih sanatkârların bitmez tükenmez ham malzemesidir. Her romancı mazinin bir anında, bir defa vuku bulmuş ve ikinci bir defa aynen tekrarlanmayacak olan tarihî olayları, dünya görüşüne, mizacına, insan anlayışına göre veya yaşadığı günlerin uyandırdığı çağrışımların ışığında yeni baştan inşa eder.*” (Enginün, 2001: 254). Bu yeniden yaratma süreci özellikle ideolojik bir kaygı taşıyan tarihî roman yazarının eline; rahatlıkla esnetebileceği, kendi görüşünü enjekte edebileceği bir güç verir. “*Geçmiş yüzyıllarda oluyormuş gibi birtakım olaylar icat etmek, bu olaylara çerçeve olarak bir çağın olaylarını ve yaşayışını vererek, hayalî kahramanlara gerçek süsü vermek, böylelikle tarih ve romanın ayrı ayrı uyandıracığı ilgiyi sağlamak demek olan tarihî roman*” (Özön, 2009: 28) özellikle genç kuşaklara millî şuur kazandırmanın önemli bir aracı olarak görülmüştür.

Nesnel bir anlatıma sahip tarih kitaplarındaki olaylar, tarihî roman formuna girerek “*daha sevimli ve anlaşılır hale gelmekte, bu yolla da geniş kitlelere*” (Argunşah, 2002: 454) ulaşabilmektedir. Tarihî romanların temel kaygısı; hem içeriğini etkili şekilde sunmak, hem de geniş kitlelere ulaşabilmektir. “*Gerçekte olmakta olanlara akıl gözüyle baktığımız zaman, yalnız mantığımız ilgilenir. Olmakta olanlara sanat gözüyle baktığımız zaman bütün şahsiyetimiz ilgilenir.*” (Baltacıoğlu, 1972: 87). Sanat gözü, sanat bakış açısı, çok boyutlu olduğundan gerçeğin ötesinde bir algılama ortaya çıkarır. Olayların “ruhunu yakalamak için” tarihi olaylara sanatsal bir bakış açısı katmak gerekir. Tarihî romanın kurgusal dünyasında yolculuk yapan okur, tarihi konulara ilgi duyarak bilimsel tarihi kaynaklara yönelebilir. Tarihî romanlar “*eğlendirmek, eğlendirirken bilgi vermek*” (Şirin, 2000: 178) gibi bir özelliğe sahiptir. Okurun eğlence ile başlayan okuma serüveni zamanla tarihî bilimsel kaynaklara yönelmeyi sağlar.

1.2. Popüler Tarihî roman

Genç kuşaklarda millî bir şuur oluşturmak amacıyla yazılmış olan popüler tarihî romanlar, geniş kitlelere ulaşma çabası taşır. Milletler; varlıklarının köklerini sağlam temellere dayandırmak ve yeni nesle, kendilerinde doğuştan bir “erk” olduğu bilincini yerleştirmek için popüler tarihî romanlara ihtiyaç duyar. Çünkü “*roman, okuyucuyu kendi zihni kodları, kampları içine çeker. Ona bir dünya tasarısı sunar.*” (Şirin, 2000: 170). Toplumlar, kendilerine ait milli dünya tasarılarını popüler tarihî romanlar aracılığıyla okura ulaştırır.

Türk edebiyatında tarihî romanlar, millî bir devlet olan Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından yazıldığından genellikle Osmanlı Devleti öncesi Türk kahramanları konu edinmişlerdir. İlk Türk devletlerinin sultanları, komutanları, yer yer olağanüstü özelliklerle bezenmiş şekilde tarihî romanlarda yer alır.

Ahmet Yılmaz Boyunağa, tarihî içerikli eserleri ile geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmaya çalıştığından “popüler tarihî roman yazarı” olarak değerlendirilebilir. “*Sanatsal-estetik kaygularla yazılan ve öncelikle ‘roman’ vasfı ön planda olan tarihî romanlardan farklı olarak, popüler tarihî romanlar, genelde sanat dışı niyetlerle yazılır/yayımlanır/okunurlar.*” (Sağlık, 2002: 145). Boyunağa romanlarıyla, Müslüman-Türk büyüklerini tanıtmayı ve onları sevdirmeyi amaç edindiğinden, ortaya koyduğu eserler “popüler tarihî roman” olarak adlandırılabilir. Popüler tarihî roman yazan sanatçı “kurgusal” metin yazmanın verdiği rahatlıkla tanıtacağı ya da sevdireceği bir kahramanı, olan/olmayan özelliklerle tanıtabilir, sevdirebilir. “*Bu bağlamda popüler tarihî romanlar bir ülkede hâkim ideolojinin yerleşmesine de hizmet ederek millî kimliğin oluşmasına katkı sunan anlatılar*” (Çakmakçı, 2012: 55) olmuşlardır.

Popüler tarihî romanların belirgin özellikleri kahramanlar, başkişi, olay, zaman ve mekân olarak şöyle ifade edilebilir:

Popüler tarihî romanlarda kişiler hem gerçek özellikleri ile hem de abartılmış, gerçek dışı özellikleri ile anlatılır. Kahramanlar fiziki olarak da ahlaki olarak da üstün özelliklere sahiptir. Kahramanlar genellikle “*tek yönlü yani ‘düz kişiler’[dir].*” (Forster, 2001: 105)

Yazar kendi milletinin kahramanını yüceltirken, diğer milletlerin fertlerini genellikle olumsuz yönleri ile esere yansıtır. İyi kahramanın “*kusurlu bir tarafını göremeyiz. Aynı şekilde kötülerin de iyi sayılabilecek bir özelliği dikkatimizi çekmez.*” (Sağlık, 2000: 28). Böylece iyilerin hep iyi olduğu, kötülerin hep kötü olduğu bir kişi kadrosu ortaya çıkar. “*Tarihî kişiler bile bir romanda ancak sanatçının muhayyilesinde yeniden teşekkül ettikten sonra yaşayabilirler ve kimse gerçek bu değildir, diye haklı bir itiraz yükseltemez. Çünkü o, tarihteki değil, romancının dünyasındaki bir kahramandır artık.*” (Miyasoğlu, 1998: 61). Dolayısıyla eserdeki kahraman, “tarihî” kişiliğinden çok “kurgusal” kişiliğiyle varlık gösterir. “*Tarihi kişiyi kahramanlaştırdığımızda aslında kendi olmasını istediğimiz iyi hasletleri*” (Şirin, 2000: 176) roman kahramanına yüklemiş oluruz.

Popüler tarihî romanlar, başkarakter ve başkarakterin yaşadığı olaylar konusunda benzerlik gösterir. “*Karakter, yüceltilmiş bir tip olarak karşımıza çıkar. Her şeyden önce cesurdur ve güçlüdür. Karşısındaki rakibini her daim yener. Karşı tarafta bulunan gâvur kız (genellikle yazarlar bu tabiri kullanır), bu Müslüman Türk gencine âşık olur ve onun için dinini bile değiştirir.*” (Gültekin, 2014: 414). Boyunağa'nın eserlerinde de karakterin özellikleri ve yaşadıkları yukarıdaki şablona uyar. Eserler içerik açısından incelendiğinde bu konunun çokça örneğinin olduğu görülür.

Popüler tarihî romanlarda olaylar anlatılırken, okuyucunun bir anlık duygu yoğunluğu yaşamaması istenir. Bu tutum okuru olayın içinde tutar ve okur, kahramanla özdeş duyguları yaşadığı hissine kapılır. Yine okuru hem olayın içinde tutmak için hem de zihin yormadan olayı okura verebilmek için sık sık geri dönüşlerle olaylar hatırlatılır.

Popüler tarihî romanlarda mekânlar da ilgi çekicidir. Açık mekân olarak; köyler, şehirler, ormanlar, dağlar, ovalar, bataklıklar, çayırıklar, savaş meydanları; kapalı

mekân olarak da kaleler, saraylar, hanlar, köşkler, konaklar, köy evleri, zindanlar gibi geniş bir yelpazedeki yerler dikkat çeker.

Zaman kavramı, popüler tarihî romanların birçoğunda belirgin bir tarihi ifade eder. Çoğu romanda padişah adı, ulus adı geçtiğinden veya önemli bir olay konu edinildiğinden eserin olay zamanını kestirmek diğer edebi türlerdeki kadar zor değildir.

2. AHMET YILMAZ BOYUNAĞA'NIN HAYATI, SANATI VE ESERLERİ

2.1. Hayatı

Ahmet Yılmaz Boyunağa, 1 Haziran 1935'te Kırıkkale'de doğar. Zonguldak Mehmet Çelikkol Lisesinde eğitim hayatına devam eder. 1960 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünden birincilikle mezun olur. 1960-1962 yılları arasında Bursa'da, 1964-1965 yılları arasında Yozgat'ta çeşitli liselerde, 1965-1972 yılları arasında Balıkesir'de, 1972-1975 yılları arasında Samsun'da Eğitim Enstitülerinde tarih öğretmeni ve idareci olarak çalışır. 1979 yılından itibaren Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarih Bölümü öğretim üyesi olarak görev yapar. (Işık, 2007: 737). Boyunağa, 31 yıl boyunca eğitimin farklı kademelerinde görev alır.

Sanatçının yazıları *Tercüman* (1973-1980), *Türkiye* (1976-1980, 1985-1987) gazeteleri ile *Türk Edebiyatı* (1986) ve *Sur* dergilerinde yayımlanır. *Türkiye* gazetesinde tarih yazarlığı yaptığı zamanlarda bu gazetenin çıkardığı *Rehber Ansiklopedisi*'nin de yayın kurulunda bulunur.

Ahmet Yılmaz Boyunağa, özellikle tarihî roman türünde eserler vermiştir. Yaşamı boyunca onun temel kaygısı yeni neslin iyi bir tarih bilinciyle yetişmesini sağlamak olmuştur. Bunun nedenini ise; "*Gençlerimizin, atalarının hayatlarını iyi ve doğru bilmeleri[ni]*" (Kukul, 1993: 64) istemesine bağlamıştır.

"*Sâdece mesâide birlikte bulunduğu arkadaşlara veya herhangi bir vatandaşa karşı değil, öğrencilerine karşı da çok nâzik*" (Polat, 2015, 1) tavrı sergileyen Boyunağa'nın en büyük hassasiyeti millî ve dinî konulardır. Dönemin siyasi baskıları nedeniyle zor zamanlar da yaşayan yazar, zor şartlar altında kaleminden düşürmez.

Fransızca bilen, aynı zamanda iyi bir sporcu olan yazar; çevresindekiler tarafından güvenilir, yardımsever ve iyi bir insan olarak bilinir.¹

1989'da umreye giden sanatçı, 1991'de hastalığı sebebiyle çok sevdiği hocalık mesleğinden emekli olur. 1992'de hacca giden Boyunağa, 10 Ekim 1995 tarihinde Samsun'da vefat eder. Kabri, Samsun İlkadım İlçesi Kalkanca Mahallesi kabristanlığındadır. (Kukul, 2015: 1). Yazarın ailesi halen Samsun'da yaşamaktadır.

2.2. Sanatı

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın eserleri incelendiğinde onun sanatçı kişiliği belirgin şekilde ortaya çıkmaktadır. Ondan fazla eserinde tarihî içeriği tercih etmesi, neredeyse aynı konuyu birçok eserine yansıtması onun "eğiticilik, öğreticilik" maksadını ortaya koyar. Sanatçı, bu açıdan bakıldığında İslam dinini belirgin şekilde savunur. Örneğin; Hristiyanların İslamiyet'i kabulü neredeyse her romanında görülür. Din değiştiren bu kişilerin tercihlerinin nedeni esere uzun uzun yedirilerek İslam'ı seçmenin "haklı" gerekçesi ortaya konur. Bu yüzden sanatçının yazarlığında kendini gösteren en belirgin tavrı öğreticiliktir.

¹ Bu paragraftaki bilgiler, yazarın oğlu Prof. Dr. Hakan Boyunağa ile yapılan görüşmeden elde edilmiştir.

Boyunağa, tarihi kahramanları eserlerinde sıkça konu edinmesinin, onların yaşamını okuyucuya tekrar tekrar aktarmasının gerekçesini bir röportajında şu şekilde ifade eder:

[Tarihî] konuları işleyen romancılarımızın tarihi geçekleri saptırmış olmalarıdır. Üzülerek söylemem gerekir ki, bu millî kahramanlarımız oldukları gibi değil, yazarın kendi yaşayış ve anlayışlarına göre tasvir edilmişlerdir. Tamamen İslam’a uygun bir hayat tarzı olan kahramanlarımız içki içen ve süfli arzular peşinde koşan kişiler gibi gösterilmişlerdir. (Kukul, 1993: 64).

Tarihî konulardaki yanlışları düzeltmek isteyen sanatçı “vesikadan gelenleri önce öğrenir; sonra, seçmeler ve ayıklamalar yapar ermeği düşündüğü (mesaj) ana fikir doğrultusunda kendisine tesir eden olay ve karakterleri çıkarır, işlemeyi düşündüklerini tahkiye, dil ve üslûbun eline verir.” (Tural, 1976: 15). Tarihî gerçekleri doğru öğretim kaygısı; yazarın kurmaca eserler dışında kaleme alınmış, Türk ve İslam tarihini konu alan inceleme çalışmalarının da yazılma sebebidir. “Boyunağa, eserlerinde tarihî kişilerin hayatlarını olduğu gibi, gerçeğe sadık kalarak verir. Tarihî roman kişisini içinde yaşadığı yıllar içerisinde inceler. O; gaye olarak, millî tarihimizi doğru vermeyi amaçlar.” (Polat, 2016: 12). Türk tarihinin doğru öğrenilmesi yazar için önemlidir.

Türk edebiyatında tarihî roman yazan sanatçılar, eserlerini ortaya koyarken iki tür yol izlemişlerdir. “Birincisi geçmiş zamanı bir çerçeve olarak seçen ve tarihî hadiselerden ziyade maceraya dayalı gelişen popüler tarihî romanlar; ikincisi ise gerçek hadiselerle dayalı eserlerdir.” (Şengül, 2006: 2). Boyunağa, ikinci tür tarihî romanlar yazar ve bu türde eser veren Abdullah Ziya Kozanoğlu, Feridun Fazıl Tülbençi ve Tarık Mümtaz Göztepe gibi sanatçılarla aynı çizgide eserler verir. Boyunağa’nın eserlerinde diğer tarihî romancıların eserlerinde olduğu gibi “kahramanlık” teması dikkat çeker. Sanatçı; bu tema üzerinden genç kuşaklara ideal davranışlar kazandırmayı ve onlarda “millî kimlik” oluşturmayı hedefler.

“Tarihî malzeme, edebî eserlerde sıkça kullanılmıştır. Türk romanında Türk tarihinin çeşitli devirleri konu alınmıştır.” (Ercilasun, 1999: 2). Boyunağa kaleme aldığı tarihî içerikli eserlerinde sekizinci yüzyıl ile on dokuzuncu yüz yıl arasındaki geniş bir tarihi aralığı tercih eder. “Efsane Komutan” ve “Koçyiğit” adlı eserleri sekizinci yüzyılda yaşanan olayları içerir. *Özgürlük Savaşçısı* romanında ise olay zamanı on dokuzuncu yüzyıldır. Diğer tarihî romanlar ise bu iki tarih aralığındaki olayları anlatır.

Didaktik tavrı elden bırakmayan Boyunağa, okuyucu kitlesini göz önünde bulundurarak eserlerini sade bir dille kaleme almıştır. Okuyucunun zihnini karıştırmayan kısa ve kurallı cümleler; sanatçının eserlerini çocukların ve gençlerin okumasını kolaylaştırır.

2.3. Eserleri

I. Romanları

A. Tarihî Romanları ²

1. *Denizler Ejderi*: Eser, 1981 ve 1986 yıllarında Yeni Asya Yayınları tarafından, 2005, 2006, 2009, 2011, 2012, 2013 ve 2014 yıllarında ise Timaş Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

2. *Efsane Komutan – Tarık Bin Ziyad*: Eser, 1990 yılında Timaş Yayınları tarafından *Endülüs Şahini* adı ile yayımlanmış daha sonra aynı yayınevi tarafından 2008, 2010, 2011, 2012 ve 2014 tarihlerinde baskısı yapılmıştır.

3. *Hanoğlu – Bir Selçuklu Kahramanı*: Roman, 2006, 2010, 2011, 2014 tarihlerinde Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

4. *Hilal Uğruna – III. Haçlı Seferi ve Selâhaddin Eyyûbi*: Eser, 1990, 2005, 2007, 2010, 2011, 2014 tarihlerinde Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

5. *Kan ve Gül (Altın Ferman)*: Roman, 1988 – Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları tarafından *Kan ve Gül* adıyla, 2005 yılında Timaş Yayınları tarafından *Kan ve Gül* adıyla, 2009, 2010, 2011, 2014 tarihlerinde ise yine Timaş Yayınları tarafından *Altın Ferman* adıyla yayımlanmıştır.

6. *Kırk Hançer*: Eser, 1975, 1980 yıllarında Türkiye Dayanışma Vakfı (Türdav) Yayınları tarafından, 1985 yılında Berekat Yayınevi tarafından, 1990, 2005, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2016 yıllarında Timaş Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

7. *Koçyiğit – Seyit Battal Gazi*: Eser, 2011 yılında Timaş Yayınları tarafından, 2016 yılında ise Genç Timaş Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

8. *Korkusuz Cengâver*: Eser, 2010, 2011, 2012, 2014 yıllarında Timaş Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

9. *Malazgirt'in Üç Atlısı – Aksungur*: Eser, 1976 ve 1978 yıllarında Türkiye Dayanışma Vakfı (Türdav) Yayınları tarafından *Vadideki Işık* adı ile, 1985 yılında Berekat Yayınları tarafından, 1990, 2005, 2006, 2009, 2010, 2011 yıllarında Timaş Yayınları tarafından, 2012, 2013, 2016 yıllarında ise Genç Timaş Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

10. *Osmanlı Leventleri – Seydi Ali Reis ve Leventlerinin Maceraları*: Eser, 2007, 2010, 2011, 2014 tarihlerinde Timaş Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

---

² Eserlerin yayın tarihleri ve yayınevleri bilgisi Milli Kütüphane bilgi sisteminden alınmıştır. Bazı eserlerin yayın bilgisine Milli Kütüphanede dahi ulaşılamamıştır.

11. Özgürlük Savaşçısı – Şeyh Samil: Eser, 2008, 2010, 2011, 2014 tarihlerinde Timaş Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

12. Yasak Şehir (Hazin Göç): Eser, 1988 yılında Timaş Yayınları tarafından *Hazin Göç* adıyla, daha sonra aynı yayınevi tarafından 2008, 2009, 2010, 2011, 2015 yıllarında *Yasak Şehir* adıyla yayımlanmıştır.

13. Zafer Rüzgârları – Turgut Reis: Eser, 2005, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 tarihlerinde Timaş Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

B. Aşk Romanı

1. Sevgi'nin Dünyası: Eser, 2011, 2012 ve 2018 yıllarında Timaş Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

II. Hikâyeleri

A. Peygamber Menkıbelerini Konu Alan Hikâyeleri

1. Ateşli Gül Bahçesi – Hz. İbrahim: Eser, 2005, 2009, 2009, 2011, 2012, 2014 tarihlerinde Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

2. Kuyudaki Çocuk – Hz. Yusuf: Eser, 2005, 2006, 2009, 2011, 2012, 2014, 2016 yıllarında Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

3. Nehirdeki Sandık – Hz. Musa: Eser, 2005, 2006, 2009, 2011, 2014, 2016 yıllarında Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

4. Tufan Hz. Nuh, Hz. Hud, Hz. Salih: Eser, 2011 ve 2014 tarihlerinde Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

B. Deniz ve Ada Maceralarını Konu Alan Hikâyeler

1. Korsan Peşinde: Eser, 1986 yılında Burak Yayınevi tarafından, 2005, 2006, 2009, 2011, 2012, 2013, 2014 ve 2014 tarihlerinde ise Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

2. Macera Adası: Eser, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 ve 2016 tarihlerinde Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

3. Saklı Kent: Eser, 2005, 2006, 2009, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 ve 2016 tarihlerinde Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

C. Köy ve Şehir Hayatını Konu Alan Hikâyeler

1. Satıcı Çocuk: Eser, 2005, 2006, 2008 ve 2009 yıllarında Timaş Yayınları tarafından, 2011, 2012, 2013, 2014 ve 2016 yıllarında Genç Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

2. Yankılı Kayalar: Eser, 2005, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 ve 2016 yıllarında Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

III. Dinî ve Tarihi Konuların Anlatıldığı Çocuk Kitapları

1. **Altın Yapraklar:** Eser, 1990 yılında Burak Yayınevi tarafından, 2005, 2006, 2009 2011, 2012 ve 2014 yıllarında Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

2. **Fetih Sancakları:** Eser, 1976 ve 1979 yıllarında Türkiye Dayanışma Vakfı (Türdav) Yayınları tarafından, 1981 yılında Türkiye Kalkınma ve Dayanışma Vakfı tarafından, 1992, 2006, 2010, 2011, 2012 ve 2014 yıllarında Timaş Yayınları tarafından basılmıştır.

IV. Masalları

1. **Prens Çilesi:** Eser, 1986 yılında Burak Yayınevi tarafından basılmıştır.

V. İnceleme Eserleri

1. *Asrı Saadetten Parıltılar*

2. **Dost ve Düşman Gözü İle Türk İslam Sentezi:** Eser, 1975 ve 1976 yıllarında Yağmur Yayınevi tarafından basılmıştır.

3. *Peygamberimiz ve İlk Müslümanlar*

4. *Peygamberler Tarihi*

5. *Tebliğinden Günümüze Kadar İslam Tarihi*

6. *Türk – İslam Sentezi*

7. *Türklerin Müslüman Ulemaları ve İslam'a Hizmetleri*

VI. Ders Kitapları

1. **Genel Tarih:** Eser, 1977 yılında Yaygın Yükseköğretim Kurumu Eğitim Enstitüleri Sosyal Bilgiler Bölümü tarafından basılmıştır.

2. *Türkiye Tarihi*

2.3.1. Romanlarının Olay Akışı

Ahmet Yılmaz Boyunağa, kaleme aldığı on üç tarihi romanı ve bir aşk romanı ile Türk edebiyatında yer edinmiş bir yazardır. Yazarın tanınmasını sağlayan, Türk tarihini konu edindiği tarihî romanlarıdır.

2.3.1.1. Tarihî Romanlarının Olay Akışı

Yazar, Türk edebiyatında tarihî romanları ile tanınan bir sanatçıdır. Bu bölümde, Türk toplumunun tarihini doğru şekilde öğrenmesi için ömrünü araştırma ve üretmeye veren sanatçının tarihî romanlarının olay akışları verilmiştir.

2.3.1.1.1. Kırık Hançer

Romanda, Gazneli Mahmut'un fedailerinden Ömer'in, Hint ordusunun elinde bulunan ve Müslümanların savaşları kaybetmesinin nedeni olan kırık hançeri yok etme macerası anlatılır.

Ömer'in bu macerası genellikle orman, bataklık, göl, şehir, çarşı gibi açık mekânlarda geçer. Açık mekânların ağırlıkta olması olayda hareket unsurunun fazla olduğunu gösterir. Kapalı mekân ise Ömer'in tutsak edildiği Hint sarayıdır.

Kırık Hançer romanında zaman belirgin bir tarihsel dönemdir. Dokuzuncu yüzyılın sonunda hüküm sürmüş Gazneli Mahmut'un yaşadığı dönem, romandaki olayların geçtiği zaman dilimidir.

Yaşlı bir adam (Bekir Bahadır), Ömer ve iki at uşağı (Sungur ve Aziz) ormanda ilerlerken bir kıza saldıran eşkıyaları görürler. Ömer, adamların çoğunu büyük bir ustalıkla öldürür. Kızı da yanlarına alıp Gazne'ye doğru yollarına devam ederken, bir su kenarında geceleme kararı verirler. Daha önceden avladıkları bir ceylanı burada yerler. Gazne'ye vardıklarında, yolda kurtardıkları kız (Gülnehal), kaçıp gözden kaybolur.

Ömer'in babasının arkadaşı Aslan Bey, onları misafir eder. Aslan Bey, sohbet esnasında Hint seferi için, iki yüz fedai seçileceğini söylediğinde Ömer de gönüllü olur. Ancak Aslan Bey, Ömer'in yaşının küçük olduğunu söyler. Ama Ömer fedai olma konusunda kararlıdır. Ömer, amcası ile Aslan Bey'in sohbetinden Çandra adlı Hintli komutanın, babasını uykuda öldürdüğünü anlar ve babasının intikamını almak için fırsat kollamaya başlar.

Fedai seçimleri için yarışlar başlamıştır. Ömer binicilikte ve atıcılıkta gösterdiği başarı sayesinde fedai seçilir.

Gazneli Mahmut, Ömer'e bir Türk soyu olan Çadlar'ın sakladığı "kırık hançer"i yok etme görevini verir. Ömer bu görev için giderken, Çadlar Racası'nın kızını (Sita) atı ile birlikte uçuruma yuvarlanmaktan kurtarır. Sita, Ömer'e kırık hançerden bahseder. Sita, gece yarısı ormanda bir kaplanın saldırısına uğrayacakken öfkeli bir fil kaplanı öldürür. Fil sonra Sita'ya saldırır. Ömer, Sita'yı da atına alır, filden kaçarlar ancak fil peşlerini bırakmaz. Ömer atın kontrolünü Sita'ya verip fil ile mücadeleye girişir, fili öldürür ve yola devam ederler. Yolda bir inilti duyarlar. Sita, yaralının kendilerine ayak bağı olacağı düşüncesiyle onu bırakmaları gerektiğini söyler. Ömer ve Sungur buna karşı çıkarlar. Sita, yaralının atı ile gece kaçar. Yaralı, Ali Osman adında İslamiyet'i kabul etmiş bir Hintlidir. Ömer, Sungur ve Ali Osman'ı konakladıkları yerde bırakarak kırık hançeri ya ele geçirmeye ya da yok etmeye gider.

Ömer, Çadlar şehrine ulaşır. Orada, Gazneli Mahmut'un kendisine tarif ettiği madalyonu takan adamı bulur. Ancak bu adam bir düşmandır. Parolayı bilen başka bir tüccarı takip ederek onun evine gider. Burada baskına uğrarlar. Ömer, birçok Hindu asker öldürmesine rağmen en son esir düşer, Çadlar'ın başkomutanı Beci tarafından işkence ile öldürüleceği sırada bir kadın onu kurtarır.

Ömer'i ölümden kurtaran Sita'dır. Sita babasına başından geçenleri anlatır. Ömer'in ağzından laf alabileceğini söyleyerek onu kurtarabilmiştir. Sita, Ömer'in kırık hançeri yok etme fikrinden çok korkar. Bütün uğraşlarına rağmen onu fikrinden vazgeçiremez. Sita, Ömer'i kırık hançer için bakire kanı akıtma törenini seyredebilmesi

için gizli bir odaya götürür. Ömer burada dans eden altı kızdan ilk önce yere düşenin kırık hançer için kurban edildiğini görür. Kırık hançerden çıkan ışık, Ömer'i etkilemiştir. Sita'nın Ömer'i bıraktığı odanın taş kapısı aralanır. Beci, Ömer'e hakaretler eder, aralık kalan kapının altında kalan boşluktan içeriye bir kobra yılanı bırakır. Ömer bu tehlikeli yılanı sırtındaki pelerin ile öldür, yorgunluktan uyuyakalır.

Ömer, uyandığında odanın havasından bir çıkış yolu olduğunu anlar. Bu çıkışı ararken gizli bir kapak bulur ve insanüstü bir çaba ile kapağı kaldırır. Bu kapağın altındaki taş merdivenden iner. Bir ırmağa kapılıp sarayın bahçesine çıkmayı başarır. Sarmaşıklardan tırmanıp açık pencereden içeri girer. Girdiği bir odadan pişmiş bir tavuk, biraz üzüm ve muz alır. Ömer'i gören aşçı yardım ister ancak Ömer büyük bir perdenin kıvrımlarına gizlenmiştir. Perdenin arasında hem yemeğini yiyen hem de dinlenen Ömer, uyandığında salonda Raca, Sita ve Beci'nin olduğunu görür. Raca, kırık hançeri Gazneli Mahmut'a karşı kullanılmak üzere bir komutana verir, bu arada Beci, Sita'yı babasından ister.

Ömer bulunduğu yerden ayrılır. Gizlice Sita'nın odasına girer. Sita ağlarken birden Ömer'i karşısında görünce ona aşkını ilan eder. Bu arada Beci ve askerler Ömer'i bulur. Ömer bir taraftan savaşırken bir taraftan da yukarı doğru çıkar. En son kalenin burçlarının en yüksek bölümüne gelir. Hintli askerler tarafından öldürülmektense göle atlamayı tercih eder. Ömer'i hem gölün içinde hem de çevresinde arayan Hintli askerler onu bulamazlar. İz sürmek için aslanlar dahi kullanılır. Ömer suyun altından çıkmamış, bir kamış yardımıyla nefes alabilmiştir. Gece olunca gölden çıkan Ömer, sürünerek uzaklaşır, Hindistan cevizleri ile karnını doyurur. Gücünü topladıktan sonra arkadaşlarını bulur.

Geceyi dinlenerek geçiren Ömer, Sungur ve Ali Osman, kırık hançerin peşine düşerler. İki günlük bir takipten sonra kırık hançeri taşıyan on altı Hindu askeri bulurlar. Kırık hançerin kocaman ağaçları kolaylıkla doğradığını görmelerine karşın üç Gazneli yiğit, onun bataklıkta kaybolmasını sağlarlar. On altı Hindu asker de ölmüştür. Kırık hançeri yok eden Ömer ve arkadaşları, Gazneli Mahmut'un seferine katılmak için Multan'a doğru yola çıkarlar. Gazneli Mahmut ordusu ile Tar çölüne girmiştir. Onların arkasından Tokta Bey ve bir grup Türk savaşçı yola çıkmıştır. Ömer ve arkadaşları arkadan giden gruba yetişir ve onlara katılırlar. Yolda önce küçük bir Hindu grupla savaşır, Hinduların bir kısmı ölür, bir kısmı da kaçar. Daha sonra daha büyük bir düşman grubu ile karşılaşır. Ömer ve arkadaşları tüm yorgunluklarına rağmen kahramanca savaşır. Hindular başarılı olamamıştır. Ama Türklerin sularını çalmışlardır. Susuz çölde ilerleyen Ömer ve arkadaşları susuzluktan ölmek üzere oldukları bir anda bir kabile görürler, bunun bir serap olduğunu düşünürler.

Ömer dudaklarına dokunan su ile gözlerini açar. Sita, Ömer'in ölmediğini düşünüp onun peşine düşmüştür. Sita, Ömer ve bir grup gazi çölü geride bıraktıkları sırada Sita, bir çığlık atar. Arkalarında bir toz bulutu onlara doğru yaklaşmaktadır. Gelenler, Beci ve altmışa yakın askeridir. Ömer ve arkadaşları çok yorgun oldukları halde insanüstü mücadele verirler, Tokta Bey, Ali Osman ve Sita ölür.

Ömer ve birkaç arkadaşı Gazneli Mahmut'un peşinden gitmeye devam ederler. Sonunda onlara yetişirler. Savaşın önce meydana iki ordudan iki önemli asker savaşmak üzeredir. Bunlardan biri Ömer'in amcası Bekir Bahadır, diğeri de Ömer'in babasının katili Çandra'dır. Ömer, amcasından savaşmak için izin ister. Bekir Bahadır,

Çandra'nın çok güçlü ve tecrübeli bir düşman olduğunu söyler ve kendisinin de intikam almak istediğini söyler. Ömer, amcasını bayılıp er meydanına kendisi çıkar. Çandra, karşısında genç bir savaşçının olduğunu görünce onunla dalga geçmek ister. Ömer müsaade etmez. İlk karşılaşmada Ömer, Çandra'yı atından düşürür. Ömer, atsız ve silahsız bir düşman karşısında atlı ve silahlı olmayı kendisine yakıştıramaz ve atından iner, kılıcını da bırakır. Çandra gizlediği hançeri çıkarır, çok zorlu geçen mücadele sonunda Ömer galip gelir. Gazneli Mahmut, Ömer'i tebrik eder.

Sabah savaş başlar, yüz otuz bin Hintli askere karşı otuz bin Türk gazisi vardır. Sahte ricat taktığının kullanıldığı mücadelede Gazneli Mahmut da savaşın tam ortasında yer alır. Ömer'in de yaralandığı savaşta Türkler galip gelir. Ömer, Gazneli Mahmut gibi bir hükümdara sahip oldukları için gurur duyar.

2.3.1.1.2. Efsane Komutan – Tarık Bin Ziyad

Eser, 1990 yılında *Endülüs Şahini* adı ile yayımlanmış, daha sonra *Efsane Komutan* adıyla yayımlanmıştır. Afrika Müslümanlarının İspanya'yı fethetmek için giriştikleri mücadelelerin anlatıldığı romanda, fetihten önce bölge ile ilgili bilgi toplamak için Tarık bin Ziyad tarafından görevlendirilen Abdullah'ın başından geçen macera ayrıntılı şekilde dile getirilir. Eserde Tarık Bin Ziyad'ın yaptığı fetih anlatılırken savaş meydanları ve yolculuk esnasında geçilen yerler açık mekân olarak verilir. Abdullah'ın macerasının anlatıldığı bölümlerde ise yine yolculuklar sırasında görülen konaklama alanları, dağlar, ovalar dikkat çeker. Abdullah'ın sadece burada yaşayan hizmetliler ile savunmak zorunda kaldığı konak kapalı mekândır.

Altıncı yüz yılın sonu ve yedinci yüzyılın başında yaşamış olan Emevi komutanı Tarık Bin Ziyad'ın yaşadığı dönem, romandaki olayların geçtiği zamandır. Eser iki ayrı zamanı takip eder. Bir yandan Tarık Bin Ziyad'ın seferi anlatılırken bir yandan da Abdullah'ın başından geçen olaylar verilir. Ayrı ayrı anlatılan bu olaylar birbirinden bağımsız şekilde sonuçlandırılır.

Abdullah ve birkaç atlı, Şam sarayından yola çıkıp Kuzey Afrika valisi Musa'yı ziyarete gider. Vali Musa'nın Endülüs'e sefer yapmasına izin çıkmıştır. Musa bu savaşın komutanlığına daha önce büyük başarılar göstermiş Tarık bin Ziyad'ı getirir. Abdullah, Musa'nın kendisine verdiği bir görevi yerine getirip dönerken yolda bir Yahudi bezirgânı eşkıyaların elinden kurtarıp evine kadar götürür. Yahudi tüccar, Abdullah'ı birkaç gün misafir eder. Bu misafirlik süresinde Yahudi bezirgânın kızı Ester, gönlünü Abdullah'a kaptırır ama onun nişanlı olduğunu öğrenince elinden bir şey gelmez.

Abdullah, ailesinin yanına döner ve nişanlısı ile evlenir. Düğünden birkaç gün sonra Endülüs tarafına yapılan bir keşfe katılan Abdullah, bir baskında yaralanır. Ancak, ailesine onun şehit olduğu haberi gelir. Abdullah'ın da yaralandığı savaş alanında üç yaralı kalmıştır. O bölgeden geçen bir çingene kafilesi yaralıların üzerinden kıymetli eşyaları alırken Abdullah'ın yaşadığını anlar. Abdullah, başına aldığı bir darbe nedeniyle hafızasını kaybetmiştir; buna rağmen çingenelerin hırsızlıktan elde ettiklerini hiçbir şekilde yemeyen Abdullah, hırsızlığa da karşı çıkar. Abdullah'ı bulan ve ona karşı yakınlık hisseden Esterella adlı çingene kızı, kendisinin de çingene olmadığını öğrenince Abdullah ile evlenme şansı arttığı için çok sevinir.

Esterella'ya âşık olan Pedro isimli çingene genç, Abdullah'ın yanında Esterella'nın kolunu sıkar. Bu duruma dayanamayan Abdullah, Pedro ile kavga eder. Abdullah, Pedro'nun elinde hançer olmasına rağmen birkaç tokat ile onu yener.

Çingene kafilesinin yolu askerler tarafından kesilir. Abdullah, Pedro gibi gençler hatta genç kadınlar taş ocağında çalıştırılmak üzere esir edilir.

Tarık, İspanya seferinin komutanı olduğu müjdesini vermek için dedesini ziyarete gider. Dedesi bu haber üzerine hayır dualarda bulunur. Tarık ve askerleri İspanya'ya doğru sefere çıkarlar.

Tarık ve Kant Jülyanus (İspanya Kralı, kız kardeşine zarar verdiği için ondan intikam almak isteyen komutan) dört büyük gemi ile Kuzey Afrika'dan İspanya'ya doğru hareket ederler. Bu gemilerde toplam yedi bin asker vardır. İspanya sahiline yaklaşır. Tarık Bin Ziyad, askeri sahile inince gemileri yaktırır. Artık askerlerin iki seçeneği vardır, birincisi düşmana üstün gelmek; diğeri ise denizde boğulmak. Düşmanla ilk karşılaşmada gaziler galip gelir. Tarık Bin Ziyad, bu moralle daha büyük bir saldırı için Şam valisinden izin ve destek ister.

Askerler, Abdullah ve çingene gençleri taş ocağına götürürken Ester Abdullah'ı tanır. Abdullah'ı on altın karşılığında askerlerden satın alır. Onun hafızasını kaybettiğini anlayınca onunla evlenme fikri tekrar aklına düşer.

Çapulcular İspanya'daki karışıklığı fırsat bilip zenginlerin evlerini sırası ile talan etmektedirler. Sıra Ester'in babasının evine gelir. Abdullah, bir askeri disiplin içerisinde kadın hizmetkârlar dahil herkesi savunma için hazırlar, stratejik bir mücadelenin ardından çapulcular yenilgiye uğrattılır. Mücadele sırasında Abdullah başına bir darbe alır, bu darbenin etkisiyle hafızasına kavuşur. Ev sahibinden müsaade isteyerek aile ve arkadaşlarının yanına döner. Onu acı bir haber beklemektedir. Eşi Zehra, Abdullah'ın acısına dayanamamış, onun şehadet haberinden kısa süre sonra ölmüştür.

İspanya Kralı, Tarık Bin Ziyad'ı karşılamak için ne kadar destek varsa toplar. On iki bin kişilik İslam ordusunun karşısına doksan bin kişilik İspanya ordusunu çıkarır. Çok çetin bir savaşın ardından üç bin gazi şehit olur. Buna karşılık kırk beş bin İspanyol asker de öldürülmüştür. Savaşın galibiyetle sonuçlanması da Tarık Bin Ziyad'a yetmez. Düşmanın ardından giden büyük komutan, Endülüs'ün ücra köşelerine kadar ilerlemiştir.

Abdullah ve beş adamı Yahudiler için kutsal olan bir gümüş sofrayı bulmak için yola çıkar. Ester de onlara kılavuzluk eder. Yahudilerle yapılan zorlu mücadelenin ardından gümüş sofraya ele geçirilir. Abdullah, Müslüman olan ve Esmâ adını alan Ester'e evlenme teklifi yapar, Ester bu teklifi kabul eder.

2.3.1.1.3. Malazgirt'in Üç Atlısı – Aksungur

Eser, 1978 yılında *Vadideki Işık* adı ile 440 sayfa olarak basılmış, daha sonra 1990 yılında Timaş yayınlarından *Malazgirt'in Üç Atlısı* adı ile kısaltılarak yayımlanmıştır. Türklerin Anadolu'ya girişleri sırasında yaşananların Aksungur adlı kahraman üzerinden anlatıldığı romanda, Aksungur'un savaş aletlerini kullanmadaki becerisi, ata binmedeki ustalığı ayrıntılı şekilde dile getirilir. Eserde Malazgirt savaşı da anlatılır.

Malazgirt’in Üç Atlısı adlı eserde Aksungur’un yolculukları geniş yer tutar. Bu nedenle açık mekân olan orman, deniz, dağ eserde sıkça yer bulur. Hasan Sabbah’ın sarayı kapalı mekândır. Eserdeki olay zamanı, binli yılların başlarıdır, Malazgirt savaşının yapıldığı 1071 yılında sonlanır. Boyunağa’nın çoğu eserinde olduğu gibi bu eserde de gerçekçi bir olay zamanı söz konusudur.

Yaşlı bir yolcu, Bizans askerlerinin sefere çıktığını görür. Bir zamanlar kendisinin de böyle genç bir asker olduğunu hatırlar. Bu yolcu, 1070 yılına kadar Bizans’ın, Müslüman Türklere eziyet ettiğine şahitlik etmiştir.

Başkişi Aksungur, babası ile geçirdiği günleri hatırlar. Sonra dedesinin kendisine küçüklükten beri yasakladığı silah odasına girer. Burada Vladimir Porpp’un *Masalın Biçimbilimi* adlı eserindeki “Kişilerin İşlevi” başlıklı bölümde bulunan ve tanımı “yasaklama” olan “*Kahraman bir yasakla karşılaşır.*” (Propp, 2018: 29) ifadesi akla gelir. Başkişi Aksungur’un odaya girmesi yasaklanmıştır. Bu şekilde olaydaki merak unsuru ortaya çıkarılır. Dedesi, Aksungur’a iyi bir okçu olması için süre vermiştir. Aksungur da bu sürede çok fazla çalışarak dedesinin istediği gibi bir okçu olur.

Aksungur arkadaşları ile at yarışı yaparken evlerine ünlü komutan Emir Afşin’in geldiğini öğrenir. Heyecanla eve döner. Misafirlerin yanında iyi ok attığını gösterir ve ünlü kahramanlarla fetihlere gitmeye hak kazanır.

Bir aylık bir sürenin ardından Emir Afşin’i bulmak için yola çıkarlar. Uzun bir yolculuğun ardından Emir Afşin’i bulurlar. Orada bulunan başka bir komutan da Aksungur’un ustaca silah kullandığını görünce onun savaşımlara katılabileceğine kanaat getirir. Aksungur, Halit Ağa adlı tanınmış bir komutanın bölümünde yer alır.

Halit Ağa ile Bağdat’a kitap götürürken bir kadının yardım ıçığığını duyarlar. Eşkiyalar, prensesi kaçırmıştır. Aksungur beş eşkiyayı öldürüp prensesi kurtarır. Gecelemek için uygun bir yer bulurlar. Prens, Aksungur’un yaralandığını fark eder ve hemen yarayı tedavi amaçlı temizler. Bu sırada iki genç birbirine âşık olur. Prens İslamiyet’i kabul eder ve Zeynep adını alır. Aksungur Bağdat yolculuğuna devam eder. Prens, Aksugur’u ömrünün sonuna kadar bekleyeceğine söz verir.

Prens ve Aksungur yollarına devam ederken, Aksungur’un atı Kasırğa bir tehlike sezer ve huysuzlanır. 25 kadar Bizans askeri yollarını keser. Bizans askerleri Türklerin prensesi esir aldıklarını düşünürler. Ancak prenses, olayın aslını anlatır. Bizanslı komutan Aksungur’u düelloya davet eder. Aksungur, yarasına rağmen teklifi kabul eder. Hazırlıklar tamamlanır ve uzun süren mücadele başlar. Apostos ve Aksungur’un mücadelesini Aksungur kazanır. Başta belirlenen köle olma cezasını Aksungur uygulamak istemez. Apostos’u bir arkadaş olarak yanına almak ister. Prensisi Konstantiniyye’ye gönderip yollarına devam ederler.

Aksungur ve arkadaşları, emanet kitapları Bağdat’a ulaştırırlar. Orada Apostos’un Türk olduğunu, asıl adının Karabay olduğunu öğrenirler. Bağdat sokaklarında dolaşırken yanlarına bir yabancı yaklaşır, Aksungur’un kimliğini doğruladıktan sonra, kız kardeşinin yüzüğünü ve mektubunu ona teslim eder. Mektupta Aksugur’un kız kardeşi yardım istemektedir. Hemen yol hazırlıklarına başlanır.

Kahire’ye vardıklarında aracı olan Yusuf adlı kişi Aksungur ve arkadaşlarını bir hana yerleştirir. Sonraki gün Aksungur tek başına Hasan Sabbah’ın köşküne gider. Orada kız kardeşini görür. Hasan Sabbah, Aksungur’un Sultan Alparslan’ı öldürmesi için kardeşi Çiçek’i rehin almıştır. Hasan Sabbah; teklifini Aksungur’a iletmişinde

Aksungur, önce teklifi kesinlikle kabul etmez. Ancak bir plan hazırlamak ve zaman kazanmak için düşünme süresi ister. Bu arada köşkle ilgili bilgiler toplar, Çiçek’i kaçırma planları yapar.

Köşkte misafir edildikleri süre boyunca kaçış planı ve köşkün ayrıntıları ile ilgilenirler. Bu arada Kahire’de geleneksel müsabakalar başlar. Müsabakalara misafir Türkler de katılır. Mücadeleler sonunda, Aksungur, Koca Halit ve Karabay galip gelir. Saraydan kaçış planı devreye konur. Gece sadece nöbetçiler uyanıkken, nöbetçiler etkisiz hale getirilir. Atları yedekleyerek köşkten ve şehirden uzaklaşırlar. Ancak Hasan Sabbah peşlerine elli altmış kişilik bir ordu gönderir. Aksungur ve Karabay; Halit Ağa, Çiçek ve Ömer’i göndermeye razı ederler. Kendileri yaklaşan düşmanı beklemeye başlarlar. Düşman; yakına geldiğinde önce Aksungur ve arkadaşlarının teslim olmalarını ister. Ancak Türkler teslim olmayınca saldırıya başlar. Aksungur ve arkadaşları önce okları ile birçok düşmanı öldürür. Okları bitince kılıç ile savaş zamanı gelir. Kılıç ile savaşta da usta olan Türkler birçok düşmanı öldürür. Aksungur, arkadan aldığı bir darbe ile kendinden geçer. Gözlerini açtığından Hasan Sabbah’ın zindanında olduğunu anlar. Zindanda Altar’ın öldüğünü, Karabay’ın da yandaki zindanda olduğunu öğrenir. Sadık at uşağının ölümüne çok üzülür. Çeşitli işkenceler görür. Prenses Süreyya, bir gemi ile onları kurtarır ve Anadolu’ya gönderir. Gemi yolculuğuna pek alışık olmayan Aksungur ve arkadaşları zamanla bu yolculuğa alışırlar. Ama çok büyük bir fırtına gemiyi batırır. Abdullah (Karabay) elindeki hava dolu kabağı Aksungur’a verir. Aksungur dalgaların etkisiyle dört saat sürüklendikten sonra bir karaya ulaşır. Dalgalar tarafından kayalıklara vurulan Aksungur, sonunda bayılır. Gözlerini Rum bir ihtiyarın evinde açar. Aksungur’un iki kaburgası kırılmış, bütün vücudu yaralanmıştır. Rum ihtiyarın tedavi ettiği kahraman iyileşir ve Konstantiniyye’ye gider; orada prensesi görmek niyetindedir. Denizde boğulmuş olduğunu düşündüğü Abdullah’ın söylediği adrese gider. Orada Abdullah ve Altar’ı görür. Onların kurtulmuş olmalarına çok sevinir. O sırada Bizans kralının büyük bir ordu ile Türklere saldırmak üzere olduğunu öğrenirler. Aksungur ve arkadaşları prensesi dahi bulmadan savaş hazırlıkları yaparlar, düşman karşısına çıkmak için yola düşerler. Türk ordusunun karargâhına ulaşırlar, Emir Afşin’i bulurlar.

Malazgirt Meydanı’nda iki yüz bin kişilik Diyojen ordusu ile bu ordunun yirmide biri oranındaki Alparslan yönetimindeki Türk ordusu karşılaşır. İyi bir taktik sayesinde Türkler galip gelir. Bizans kralı Diyojen esir alınır. Esir kral, misafir gibi ağırlanır. Hatta hediyeler verilerek Bizans’a gönderilir. Ama oğlu kendisini kral ilan ettiği için Bizans’a giremez. Aksungur ise prenses için Konstantiniyye’ye girmeye karar verir. Gece olduğunda Zeynep’i kaçırmak için saraya yaklaşır. Aksungur, gizlice saraya girer. O sırada Zeynep, yeni kraldan kurtulmak için intihar etmek üzeredir. Aksungur önce Bizans imparatoru ile mücadele eder. Sonra, kralın yardımına gelen askerlerle savaşır. Aksungur, çok sayıda düşman askeri ile mücadele ederken arkadaşları Abdullah ve Altar içeri girer; imparatoru esir alırlar. Bu sırada Abdullah yaralanır. İmparatoru da yanlarına alarak oradan ayrılacakları gemiye yaklaşır. İmparatoru bağlayıp kendilerini ihbar edemeyecek halde yol kenarına bırakırlar. Gemiye binip Abdullah’ın tedavisine başlarlar. Neances onları gemiye bindirip yolcu eder. Abdullah çok mutludur, Konstantiniyye’den ayrılırken bu şehre tekrar kalıcı olarak gelme sözü verir.

2.3.1.1.4. Koçyiğit – Seyit Battal Gazi

Koçyiğit romanında, Bizans'ın Malatya'daki Müslümanlar üzerine düzenlediği sefer, Battal Gazi'nin Bizans'taki keşif macerası ve Hristiyan komutan Ahmer ile mücadelesi anlatılır.

Eserde olay daha çok savaş meydanlarında geçer. Malatya savunması ve İstanbul kuşatması esnasındaki meydanlar geniş yer bulur. Saray, çadır ve İstanbul surları da dikkat çeken kapalı mekânlardır.

Sekizinci yüzyılın başında yaşamış Battal Gazi'nin gerçek yaşamından izler taşıyan eserin olay zamanı da aynı tarihlere denk gelir. Zaman, Battal'ın gençliğinden başlayıp İstanbul kuşatmasına kadar süren yaklaşık kırk yıllık bir süreci kapsar.

Konstantiniyye'de (İstanbul) bir telaş vardır. Kral, başında Battal Gazi'nin bulunduğu İslam ordusuna karşı bir ordu hazırlamaktadır. Bu sırada Prenses Eleonara ve arkadaşları sohbet ederler. Aspasya, Battal Gazi'yi gördüğünü söyler. Aspasya, Battal Gazi'nin kendisine saldıran haydutların beşini de öldürdüğünü, kendilerini bir gece misafir ettiğini ve fidyersiz olarak serbest bıraktığını anlatır. Bu sohbet sırasında Prenses Eleonara, Battal ile ilgili sorular sorar ve İslam'a karşı ilgisi uyanır.

Battal Gazi ve hükümdarı Emir Ömer'in katıldığı İslam ordusu yöneticileri, Bizans'a karşı nasıl tedbir alacaklarını konuşurlar. Sonunda Halifeden yardım istemenin yararlı olacağına ve Battal'ın Bizans'a bilgi toplamaya gönderilmesine karar verilir.

Battal kıyafet değiştirerek önce Kayseri'ye sonra da Bizans'a gider. Orada kalan bir Müslüman casus ile görüşür ve çevreyi inceler. Battal, keşiş kılığında Bizans sarayına girer. Orada Bizans kralı ile keşişlerin toplantısına katılır. Bizans Kralı, toplantıda Hristiyan lideri öldürtür. Battal, bunu fırsat bilip halkı krala karşı kışkırtır. Sonra da Hristiyanların Malatya'ya saldırma ihtimaline karşı Malatya'ya döner.

Bizans imparatoru, Battal'ın Bizans şövalyelerini nasıl mağlup ettiğini öğrenir ve çok sinirlenir. Yüz bin kişilik bir ordu hazırlar. Ordunun başına da Prens Ahmer'i getirir.

Bizans ordusu Malatya önüne gelince gelenek olduğu üzere savaştan önce orduları temsilen birer savaşçı meydanda dövüşür. Bizans tarafından Prens Ahmer, birçok Müslümanı yaralar ve öldürür. Müslüman ordusunun tecrübeli gazilerini de öldüren Ahmer'in karşısına Sultan Ömer çıkar. Ahmer, Sultan Ömer'i de öldürecekken Battal meydana çıkar. Ahmer'i atından düşürür ve Ahmer, öleceğini anlayınca savaşa ara vermek ister. Gece yarısı düşman ordusunu kontrole çıkan Battal, tesadüfen Ahmer ve eşinin bulunduğu çadıra rastlar. İçeriden gelen seslerden Ahmer'in, eşine Battal'ı övdüğü anlaşılmaktadır. Battal bunun üzerine içeri girer, kısa süren sohbetten sonra onları İslam'a davet eder. Ahmer, Battal'a güreş yapmayı teklif eder. Dostça yapılan güreşi Battal kazanır. Ahmer ve eşi İslamiyet'i kabul ederler.

Sabah, er meydanında Ahmer, sembolik olarak Battal'a saldırır, ancak yenilir. Ahmer, Bizans ordusuna dönerek İslam'ı kabul ettiğini söyler. Ordu büyük şaşkınlık yaşar. Bu şaşkınlıktan yararlanmak isteyen Battal, İslam ordusuna hücum emri verir, Müslüman ordusu galip gelir. O günden sonra Ahmer, Ahmet ismini alır ve Battal'ın kardeşi gibi olur.

Eski Bizans Prensesi, yeni hükümdar tarafından kız kalesine kapatılır. O da tek çare olarak Battal'ı görür ve ondan yardım ister. Battal kendisinden yardım isteyen

çaresiz bir kadının isteğini tüm risklere karşı geri çevirmez. Yoldaşı Ahmet Turan ile Prensesi kurtarırlar, Malatya'ya dönerler.

Ahmet Turan, Battal'ı çok eskiden beri tanıyan bir gaziden, onun hayat hikâyesini dinler. Battal'ın hayat hikâyesinde babası Hüseyin Gazi'nin şehit edilmesi, Battal'ın Malatya serdarı olabilmek için çektiği sıkıntılar, düşman ordusunun komutanını onlarca muhafıza rağmen tek başına öldürmesi ve hatta düşman ordusuna tek başına saldırması anlatılır.

İslam ordusu, Bizans'ı alıp Peygamber'in övgüsüne kavuşmak ister. Battal önden keşif yapar. Kuşatma başlar ancak çok uzun sürer, Battal yiyecek aramak için gider. Bu yolculuk sırasında önceden hayatını kurtardığı bir baş rahibeyle karşılaşır. Rahibe, Battal'dan etkilenir ve Müslüman olur. Battal'ın hayatını kurtaran rahibe bunun öğrenilmesi üzerine canından olur. Battal sağ salim ordusunun başına döner. Bizans fethedilemez ancak tazminat ve haraç alınır.

Bizanslılar eski Türk serdarı Abdülislam'ı kaçırap öküz derisi ile işkence yaparlar. Abdülislam, zamanında Battal'a büyük haksızlıklar yapmıştır ancak Battal buna rağmen onu tehlikeleri göze alıp kurtarır. Abdülislam, Battal'a karşı büyük bir minnet duyar.

2.3.1.1.5. Hanoğlu – Bir Selçuklu Kahramanı

Romanda, Selçuklu Hükümdarı Turgut Bey zamanında yaşamış Hanoğlu'nun kahramanlıkları anlatılır. Hanoğlu, önce Tuğrul Bey'in verdiği bir görevi yerine getirir. Bunun için ödüllendirilmek üzere Kâbe'ye giderken esir düşer. Uzun süren esaretten sonra ailesini yanına döner. Hanoğlu yaşamının her döneminde Türklere özgü davranışları ile etrafındakilerin takdirini kazanır.

Eserde yolculuklara çıkıldığından açık mekânlar sıkça yer alır. Yine diğer tarihî romanlarda görülen savaş meydanı ve Bizans sokakları da açık mekâna örnektir. Onuncu yüzyılda yaşam sürmüş Büyük Selçuklu Devleti hükümdarı Tuğrul Bey dönemi, eserdeki olay zamanıdır.

Han'ın bir oğlu olduğunu müjdeleyen çocuk, Han'dan atının yavrusunu ister, o da çocuğun isteğini geri çevirmez. Bu müjdeli haber konuşulurken, beyler kendileri Müslüman oldukları için Boğa Bey'in saldırısına uğrayacaklarına dair kuşkuvarını dile getirirler. Endişeleri boşuna değildir, kısa bir süre sonra Boğa Bey ve komşu kabileler, Müslüman olan Türklere saldırır.

Elli, altmış bin kişilik düşman ordusuna, on beş bin kişi ile karşı koyan Müslüman Türklere, büyük mücadeleler sonunda savaşı kazanırlar. Ama Mehmet Buğra Han yaralanır, kızı öldürülür, yeni doğan oğlu da bir kayıkla ırmağa bırakılır, tekrar bulunamaz.

Han'ın oğlu ırmağa kapılmış giderken Savcı Bey ve adamları tarafından fark edilip kurtarılır. Savcı Bey'in çok küçük yaşta kaybettiği Ahmet isimli oğlu yerine bu bebeği koyarlar ve ona da Ahmet adının verirler. Savcı Bey'in eşi de Ahmet'i kendi çocuğundan ayrı tutmaz. Savcı Bey, Ahmet'i her alanda, özellikle de savaş sanatları alanında yetiştirir. Tuğrul Bey'in işaret ettiği ağaç budağını ok ile tam isabetle vuran Ahmet, Tuğrul Bey'in de beğenisini kazanır.

Halife, Tuğrul Bey'den yardım ister, Tuğrul Bey de içerisinde Ahmet ve onun gibi çocuk yaşta gönüllü yiğitlerin de bulunduğu bir orduyu bahar mevsiminde yardım için gönderir.

Yolda gençlerin birliğinde sık sık tarihi konular, özellikle de Selçuklu Devleti'nin kuruluşu ile ilgili konular anlatılır. Dandanakan savaşı ile Selçuklu Devleti'nin kesin olarak kurulduğu ve Tuğrul Bey'in hükümdar olduğu söylenir.

Ordu Bağdat'a varır, Halife'nin veziri ile görüşülür, ordudaki askerler nöbetleşe şehri gezerler. Hanoğlu ve arkadaşları şehri gezerken Hanoğlu bir adaletsizlik karşısında susmaz ve bir Deylemli askeri döver. Deylemlilerin sultanı; Hanoğlu'nu kıskanır, onu, kendi milletinden en çok güvendiği genç olan Rüstem ile güreş yapmaya davet eder.

Turgut Bey, olayı duyar, gençleri yanına çağırır. Deylemli yiğitle mücadele yapıp yapmayacaklarını sorar. Olumlu cevap alınca sevinir.

Hanoğlu ve iki arkadaşı; ok atma, ata binme ve kılıç kullanma müsabakalarında rakiplerini yenerler. Gençler, müsabakanın galibi olarak akşam iftarda Tuğrul Bey'in misafiri olurlar. Tuğrul Bey, gençlere nasıl bir ödül istediklerini sorar, onlar da hacca gitmek istediklerini söylerler, bu istekleri Tuğrul Bey tarafından memnuniyetle karşılanır.

Hanoğlu ve arkadaşları hac mevsiminde yola düşerler. Kafiye, korumalar eşliğinde yolculuk yaparken, çöl eşkıyaları kafiye baskın yapar. Birkaç saldırı atılırsa da son saldırıda Hanoğlu ve arkadaşları esir düşer.

Eşkıyalar, Hanoğlu ve arkadaşlarını esir pazarında satar. Hanoğlu'nu bir avcı satın alır. Uzun süre bu avcıya hizmet eden Hanoğlu, yedi yılın sonunda bir av esnasında, efendisini aslanlardan kurtardığı için azat edilir.

Bağdat'a dönen Hanoğlu, sevinçle karşılanır. Bağdat'taki arkadaşları Hanoğlu yokken nelerin yaşandığını anlatırlar.

Hanoğlu ve arkadaşları elçi olarak Bizans'a gönderilir, Bizans sınırları içerisinde birkaç Uz Türkünü Bizanslılardan kurtarırlar. Sonra getirdikleri mektubu Bizans imparatoruna iletirler.

Bizans sokaklarında yürürken Hanoğlu'nun Uz Türklerini elinden kurtardığı Bizanslı komutan, Hanoğlu'na araba yarışı teklif eder. Hanoğlu bu konuda hiç tecrübesi olmamasına rağmen kabul eder. Bizanslı komutan, son üç yılın araba yarışı şampiyonudur. Hanoğlu'nun ise yarışa hazırlanmak için sadece on beş günü vardır.

Yarış günü çok büyük mücadeleler sonunda galip gelen Hanoğlu, ödülünü Bizans imparatorundan alırken, imparatorun Bizans askeri olma ve bir servete kavuşma teklifini nazikçe reddeder.

2.3.1.1.6. Hilal Uğruna – III. Haçlı Seferi ve Selâhaddin Eyyûbi

Eserde, Hristiyan şövalyelerinin yetiştirilmesi, Selahaddin Eyyübî'nin komutanlığı, Kudüs'ün fethi ve Turan Şah ile Leydi Edit'in aşkı anlatılır.

Savaş meydanları, yolculuk serüveninde geçilen yerler eserdeki açık mekânlardır. On ikinci yüzyılda yaşamış ünlü komutan Selahaddin Eyyübî dönemi, eserdeki olayların geçtiği zaman dilimidir.

Bir grup uşak, meydanda at yarıştıran, birbiri ile mücadele eden gençlerin bu güne kadar nasıl geldiklerini, aldıkları şövalyelik eğitiminin zorluklarını konuşurlar. O sırada uzaklardan atlılar görünür, atlılar yaklaşır ve yanlarında dururlar. Gelenlerden biri

meşhur Şövalye Jan'dır. Şövalye Jan, uzun bir yoldan geldiğini ve çok üzgün olduğunu söyler, üzüntüsünün nedeni de Kudüs'ün Müslümanların eline geçmiş olmasıdır. Oradakiler, Kudüs'ün Müslümanların eline geçmesine çok şaşırırlar, ancak şövalye; Kudüs'ü ellerinden alan Selahaddin Eyyübî'nin ne kadar cesur ve dürüst bir asker olduğunu söylediğinde şaşkınlıkları bir kat daha artar. Şövalye Jan, olayları ayrıntılarıyla anlatarak oradakilerin meraklarını giderir. Daha sonra Şövalye Jan ve yanındakiler Fransa Kralının yanına giderek ona olan biteni anlatır. Düzenlenecek olan Haçlı ordusuna yeni katılacak şövalyeler törenle ilan edilir. Yeni şövalye Marsel, kralın düzenlediği yemeğe katılır. Fransa Kralı, Haçlı ordusu için destek toplar.

Ailesini yanına dönen Marsel, savaflara katılmadan önce eski bir şövalye olan dedesini ziyarete gider. Marsel, yalnız yaşayan dedesinin Müslüman olduğunu öğrenince düşünceleri alt üst olur.

Hazırlıkları tamamlayan Haçlı ordusu, Kudüs'ü Müslümanlardan almak için harekete geçer. Selahaddin Eyyübî'nin askerleri, Haçlı ordusundan bir askeri esir alır. Bu askerden Haçlı ordusu hakkında bilgi alınır. Bu büyük Haçlı ordusunun bir kısmı karadan, bir kısmı denizden kuşatmaya başlar. Öncelikle Akka kalesi kuşatılır. Selahaddin Eyyübî ve İngiliz Arslan Yürekli Rişar'ın savaş alanına gelmesi ile savaş başlar. Akşama doğru Haçlı ordusunun yarısı öldürülmüştür.

Ertesi gün savaş devam eder. Haçlılar kaleye tırmanmak için yanmaz malzeme ile kaplanmış ahşaptan kuleler getirmişlerdir. Ölen haçlı askerinin oluşturduğu sağlıksız hava, Selahaddin Eyyübî'yi hasta etmiştir. Bir Müslüman âlimin geliştirdiği karışım sayesinde Haçlıların yanmaz ahşap kuleleri yanmaya başlar. Bu sayede Akka kalesinin kuşatması sona erer.

İkinci Akka kuşatması bir aydan fazla sürer. Denizden ve karadan kuşatılan Akka kalesinin surlarında gedikler açılmaya başlanmıştır. Sultan Selahaddin, kalenin düşeceğini anlayınca komutanlara haber gönderir ve teslim olmalarını emreder.

Çölde bir kadın ve beş erkek, develerle ilerlemektedir. Kadın, Arslan Yürekli Rişar'ın kız kardeşi Leydi Edit'tir. Leydi, bir meczubu görmek istemiştir. Bu yolculuk sırasında çok güçlü bir kum fırtınası çıkar ve Leydi, askerlerden ayrılır.

Leydi, kum fırtınasında bir kayanın yanına sığınır. Selahaddin Eyyübî'nin kardeşi, Leydi'yi bulur. Onu Kral Rişar'a götürmek için yola çıkar. Yolda Leydi, İslamiyet ile ilgili sorular sorar ve bildiği birçok şeyin yanlış olduğunu anlar.

Leydi Edit'i kaybeden Lord Bohum ve beş şövalye, Kral Rişar'ın isteğini yerine getirmek için İngiliz ordusunun önünde intihar etmek üzereyken Turanşah, Leydi Edit'i getirir. Kral Rişar, kız kardeşinin ölmediğini görünce Lord Bohum ve şövalyeleri affeder, Turanşah'a da din değiştirmesi şartıyla ordularının komutanlığını teklif eder. Turanşah ise tam tersi bir tepki ortaya koyarak Kralı İslamiyet'e davet eder. Kral bu duruma çok sinirlenir ancak kız kardeşini kurtaran Turanşah'a da bir şey yapamaz. Müslüman askerlere şövalyelerle mücadele etmeleri teklif edilir. Onlar da seve seve kabul ederler.

Leydi Edit, çadırında dinlenirken İngilizce bilen bir Müslüman esir çağırır. Ona Turanşah ile ilgili sorular sorar. Sonunda bir kese altın vererek teşekkür eder ve gönderir.

Kudüs önlerine gelen Haçlı ordusundan iki şövalye Selahaddin Eyyübî'nin ordusundan er diler. Öne çıkan iki gaziden biri, Şövalye Jan'ı öldürür. Marsel isimli

şövalye de teslim alınır. Sonraki iki gazi de rakiplerini öldürürler. Sonra çetin bir savaş başlar. On beş gazi düşman ordusunun komutanın çadırına yaklaşır, iki yüz elliye yakın seçkin şövalyeyi öldürüp şehit olurlar. Gece savaş durur.

Ünlü bir şövalye, hem Leydi Edit'in hem de tüm Hristiyanların sevgisini kazanmak için Turanşah'la savaşmak ister. Ancak onun sonu da diğer şövalyeler gibi olur. Bu galibiyetten sonra Turanşah oradaki tüm Hristiyanların hatta Kral Rişar'ın sevgisini ve hayranlığını kazanır.

Kral Rişar, Kudüs'ü alamayacağını anlayınca kız kardeşi Leydi Edit'i Turanşah ile evlendirir. Akrabalık bağı kurduğu Selahaddin Eyyûbi ile bir anlaşma yaparak ülkesine geri döner.

2.3.1.1.7. Altın Ferman (Kan ve Gül)

Eser Önce *Kan ve Gül* adı ile sonra *Altın Ferman* adı ile yayımlanmıştır.

On üçüncü yüzyılda Cengiz Han ve Moğollar, Asya'yı kasıp kavurur. Moğol ülkesi, en geniş sınırına ulaşır. Moğol zulmüne karşı Müslüman Berke Noyan, adalet uğruna mücadele eder. Osman'ın, eşi Gülbeyaz'ı araması da eserde geniş yer bulur.

Eserde şehir ve orman açık mekân olarak; çadır ve ev kapalı mekân olarak dikkat çeker. On üçüncü yüzyılda yaşamış Berke Han dönemi eserdeki olayların geçtiği zamandır.

Otuz kişilik birlik fırtınalı havada ilerlerken Moğolların saldırısına uğrarlar fakat saldırı başarılı olamaz. Birlik, iki yaralı Moğol çerisini de yanlarına alarak yollarına devam eder. Birliğin bilgi almak için yanlarında götürdüğü yaralı esirler, kendi bileklerini ısırıp kan kaybından ölürler. Baycu Bağatır, böyle bir tedbirsizlik yüzünden Berke Noyan'ın kızacağını düşünür ama Berke Noyan, kendine yakışır bir tavır takınır ve kimseye bir şey söylemez. Berke Noyan, çerileri ile birlikte yemeğini yer ve herkes odasına çekilir.

Berke Noyan ile bir arkadaşı, Noyan'ın sevdiği Zeynep'ten bahseder. Zeynep, Müslüman bir genç kızdır. Evleneceği kişinin de kendisi gibi Müslüman olması gerektiğini söylemiştir. Berke Noyan ise Şamanist'tir. Noyan, Hristiyanlığın kendisine saçma geldiğini, Müslümanlığın mantıklı geldiğini, ancak İslam ile ilgili kafasında sorular olduğunu, bu sorulara karşılık bulamadığını dile getirir.

Buhara, Moğol saldırısına uğramıştır. Kısmen toparlanan şehirde istilanın izleri hala devam etmektedir. Burada yaşayan Hacı Mustafa, dindar bir insan olmasına rağmen yaptıklarının yeterli olmadığını, Moğol ülkesinde savaşarak olmasa dahi söz ile, İslam'ı anlatarak, cihat yapabileceğini düşünür. Bu fikrini kızı ve damadına açar. Onlar başta karışı çıkarlar ama Hacı Mustafa'yı ikna edemeyeceklerini anladıklarında oğulları Hamza'yı da yanına vererek onları yolcu ederler. Hacı Mustafa'nın yardımcısı Halil de onlara katılır.

Üç yolcu eşeklerin üzerinde çok sert bir fırtınada ilerlerken Hamza ileride Türkmen çadırlarının olduğunu görür. Türkmenler, üç konuğu çadırlarına alıp onlara ikramda bulunurlar. Bu arada dışarıdan başka birinin sesi duyulur. Çadıra giren Baycu Bağatır'dır. Kolu kırılan ve ayağı incinen Berke Noyan'ın tedavi edilmesini ister. Hacı Mustafa, bu işte iyi olduğundan tedaviyi gerçekleştirir. Bunun karşılığında da hiçbir ücret talep etmez. Bu arada Berke Noyan ile Hacı Mustafa arasında bir yakınlık olur. Berke Noyan, İslamiyet ile ilgili aklındaki soruları Hacı Mustafa'ya sorar. O da en

uygun şekilde anlatır. Özellikle; Müslüman olanların Müslüman olmayanlara yenilmesinin sebebi konusunda Hacı Mustafa'nın verdiği cevap Berke Noyan'ı çok etkiler. Hacı Mustafa'nın bu konuda verdiği cevap: "İslam hak dindir, hak ise çalışmakla, ilimle kazanılır; ayrıca Müslümanlar da İslam'ın kurallarına göre yaşamamaktadır." şeklindedir. Berke Noyan, Hacı Mustafa'ya kendileri ile birlikte gelmelerini teklif eder, teklifi kabul edilir. Bir aylık bir yolculuktan sonra, Mengü Kağan'ın yurduna varılır. Oradaki seçimde Berke Noyan'ın destek verdiği Mengü Kağan, büyük kağan seçilir.

Yeni seçilen büyük kağana suikast girişimi Berke Noyan'ın dikkati sayesinde önlenir. Her fırsatı değerlendirip İslam'ı anlatan Hacı Mustafa, örnek davranışları ile hem Berke Noyan'ın hem de yüz çerinin Müslüman olmasını sağlar. Bu kabile tekrar yurtlarına dönmek için yola düşer.

Yol üzerindeki bir ilin valisi, adamlarına Türkmen obalarından kız kaçırmaları emrini verir. Üç kız kaçırlır. En güzelini kendisi seçer. Diğer iki kızı da suçuna ortak etmek için makam sahiplerine hediye eder. En güzel kız olan Gülbeyaz, valiye çok sert bir şekilde tepki verir, onu yaralar. Vali de Gülbeyaz'ı esir tüccarlarına satar.

Berke Noyan ve kafilesi yolculuklarına devam ederler. Bir ok gelip Hacı Mustafa'yı şehit eder. Hacı Mustafa ölmeden önce Berke Noyan'a İslam'ın kurallarından ayrılmamasını tembihler. Kendisini vuran kişiyi dinlemeleri gerektiğini söyler. Hacı Mustafa'yı vuran, nişanlısı vali tarafından kaçırılan Türkmen yiğidi Osman'dır.

Berke Noyan, zalim valinin şehrine ulaşmıştır. Vali, Berke Noyan için çok zengin bir akşam yemeği düzenler. Bu yemekte, valinin halkına yaptığı eziyetler ortaya çıkar. Valinin idamına karar verilir. Sabah, Osman'ın nişanlısını aramak için yola çıkılır.

Esir tüccarı, Gülbeyaz'ı satmak için götürürken Haşim adlı bir yardımcının Müslüman olduğunu anlayan Gülbeyaz, ondan yardım ister. Önce tepki vermeyen Haşim, daha sonra Gülbeyaz'a yardım edeceğini söyler. Gülbeyaz fırsat buldukça namazını kılar. Çöl geçilmek üzereyken Haşim, kaçacakları zamanın yaklaştığını söyler. Çöl bittiğinde de Haşim Baba, nöbetçinin yerine nöbet tutabileceğini söyleyerek onu saf dışı bırakır ve Gülbeyaz'la birlikte kaçarlar. Uzun ve zahmetli yollardan geçilir. İzlerini kaybettirmek için türlü yollara başvurulur. Gülbeyaz saçını keser, erkek kıyafeti giyer. Tüm bunlara rağmen esir tüccarı peşlerini bırakmamıştır.

Berke Noyan ve kafilesi bir handa konaklamak isterler, hanın çok sessiz olduğunu gördüklerinden pusu tehlikesini sezerler. Bu esnada saldırıya uğrarlar. Berke Noyan, Osman tarafından kurtarılır. Berke Noyan, Osman'a bir ferman, iki de çeri verir. Nişanlısı Gülbeyaz'ı bulması için onu gönderir.

Haşim Baba ve Gülbeyaz yolculuklarına devam ederken bir gece atlarını kurt yer. Yaya olarak yola devam ederler. Bir Müslüman köyünde konaklarlar. Oradan bir at satın alırlar. Başka bir yerden de bir at satın alıp atlı olarak yollarına devam ederler. Taşkent'e ulaştıklarında bir çingene görürler ve o kılığa girmeye karar verirler. Bu kılıktayken esir tüccarına yakalanırlar. Gülbeyaz'ın tehdidi üzerine tüccar, Haşim Baba'yı serbest bırakır. Gülbeyaz, Rum esir tüccarlarına satılır. Osman ile yan yana gelen ancak kapalı arabada olduğu için Osman'a kendisini gösteremeyen Gülbeyaz yine bir esir tüccarının elinde yolculuğa başlar.

Osman ve Haşim Baba, Gülbeyaz'ın peşinden giderler. Onlara iki Moğol çerisi de eşlik eder. Yolda bu çeriler Osman ve Haşim Baba'yı öldürmek ister. Yaralanan Osman, Buhara valisinin yardımı ile tedavi edilir.

Gülbeyaz, Yahudi bir esir tüccarına satılır. O da Gülbeyaz'ı Bağdat'a götürür. Bağdat'ta Gülbeyaz'ı Hâdi isimli Müslüman bir tüccar satın alır. Hâdi, Gülbeyaz'ın evli bir Müslüman olduğunu öğrenince onu kız kardeşi yerine koyar ve köşkte kocasını beklemesi için ona izin verir.

Osman, Gülbeyaz'ın peşinden giderken bir handa konaklar, yan odadan sesler duyar. Bu seslerden Berke Noyan'a tuzak kurulduğunu anlar. Ancak seslerin sahibi, yan odadaki Osman'dan haberdar olurlar. Osman dilsiz ve sağır taklidi yaparak o çerilerin elinden kurtulur. Berke Noyan'a tuzak kuranların komutanı kalp krizinden ölür. Tuzak uygulanamaz.

Otuz kadar atlı, Berke Kağan'ın sarayına doğru giderken Osman, Berke Kağan'ın nasıl Müslüman olduğunu, İslam'a nasıl hizmetleri olduğunu anlatır.

Hristiyan kral Hetum, Hristiyanlığı kabul ettirmek için Moğol Mengü Kağan'a ziyarete gider. Bu ziyaret sonunda Mengü Kağan Hristiyan olur.

Bağdat'ta bir hanın avlusunda oturan Haşim ve iki ihtiyar sohbet ederler. İçlerinden biri, Moğolların Bağdat'a saldıracağını, teslim olmanın en iyi seçenek olduğunu, Moğolların ne kadar acımasız ve yenilmez olduklarını anlatır. Diğerleri, bu ihtiyarın bir casus olduğunu anlar ve gerekli cevabı verirler.

Haşim, casus olduğu anlaşılan ihtiyara Moğolların nasıl yenildiğini örneklerle anlattıktan sonra Bağdat'ta bulunma nedeni olan Gülbeyaz'ı arama işine döner. Esir tüccarı Samuel'e ulaşır. Ondan Gülbeyaz'ın Hâdi adında bir tüccara satıldığını öğrenir. Hâdi'ye de ulaşan Haşim, Gülbeyaz'ın yıllardır Osman'ı beklediğini, Hâdi'nin onu kız kardeşi gibi gördüğünü öğrenince çok sevinir.

Osman, elindeki padişah beratı ile Bağdat'ı kuşatmış olan Moğolların içinden rahatça geçerek Hâdi'nin konağına gelir. Hâdi'nin Gülbeyaz için ödediği ücretten fazlasını kendisine iade eder. Osman, Bağdat'a geldiğinde, Bağdat'ın çok kötü durumda olduğunu görür. İnsanlar sokaklarda açlıktan ölmektedir. Ölen insanları, sokak köpekleri parçalamaktadır. Hatta ölen insan cesedi yiyen köpekler artık doyduklarından bir şey yemeden dolaşmaya başlamışlardır.

Moğollar, Bağdatlıların teslim olması için haber gönderirler. Bazı Bağdatlılar çok sevinir, silahlarını bırakıp şehrin dışına çıkarlar. Ancak Moğollar dışarı çıkan silahsız tüm insanları kılıçtan geçirir.

Moğol ordusu son bir saldırı ile Bağdat'tın surlarındaki tüm askerleri öldürüp şehre girerler. Önlerine gelen herkesi öldürüp tüm evleri yıkar ve yakarlar. Ancak Osman, toplayabildiği kadar Bağdatlıyı Hâdi'nin konağına toplamıştır. Elindeki padişah beratını çıkarıp bu konağın Berke Han tarafından güvencede olduğunu söyler ve en azından buradaki insanları Moğol zulmünden kurtarır.

Haşim Baba, Bağdat sokaklarını gezdiğinde halife dâhil hemen herkesin öldürüldüğünü görür. Sadece yabancı tüccarlara ve Hristiyanlara dokunulmamıştır.

Osman, Haşim Baba ve üç çeri; Gülbeyaz'ı yurduna götürmek için yola çıkar. Osman'ın düşüncesi, Gülbeyaz'ı yurduna bırakıp daha çok çeri ile geri dönmektir. Uzun bir yolculuktan sonra obaya yaklaşırlar. Gülbeyaz atı üzerinde giderken, bir kuzuyu kucağına alır. Çoban köpeği, kuzuyu korumak için Gülbeyaz'a doğru saldırır.

Gülbeyaz'ın atı ürkererek onu sırtından atar. Gülbeyaz'ın başı bir kayaya çarpar ve Gülbeyaz ölür. Osman, altı yıl aradan sonra kavuştuğu sevdiğinin böyle basit bir sebepten ölmesine çok üzülür.

Moğol Kağanı Hülagü Han'ın sarayında yemek yenirken Han, diğer konuklara masadaki herkesin kendisine bağlı olduğunu, kendisinin çok güçlü olduğunu anlatır. Hülagü Han'ın karısı Berke Han'a saldırılmamasının sebebini sorar. Hülagü Han, Berke Kağan'ın altın soydan olduğunu, ona saldırmamasının akıllıca olmayacağını söyler. Ancak bir hafta sonra yüz bin kişilik bir ordu ile Berke Han üzerine yürür.

Yüz bin kişilik Hülagü Han ordusunun karşısında otuz bin kişilik Berke Kağan ordusu bulunmaktadır. Hülagü Hanın ordusunun yarısı savaş meydanında, yarıya yakını da kaçarken nehirde boğularak ölür. Galibiyet Müslüman Berke Kağan'ın ordusunundur. Baycu Bağatır ve Hamza göz göze geldiklerinde zaferin asıl sahibinin, yıllar önce İslam'ı yaymak için ileri yaşına rağmen yollara düşen, Berke Hanın Müslüman olmasına vesile olan Derviş Hacı Mustafa Buharî olduğunu hatırlayıp tebessüm ederler.

2.3.1.1.8. Korkusuz Cengâver

Osmanlı Devleti'nin tecrübeli padişahı Sultan Murat'ın tahtını II. Mehmet'e bırakması ve Bizans'ın bu durumdan yararlanmak için harekete geçmesi ile başlayan eserde, Ahmet'in Bizans'ta bulunan Şehzade Orhan'dan haber getirmesi anlatılır. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'un fethi için ortaya koyduğu kararlılık ve gayret sonunda gerçekleşen fetih anlatılır.

Osmanlı Hükümdarı Fatih Sultan Mehmet'in yaşadığı on beşinci yüzyıl eserdeki olay zamanıdır. İstanbul önünde kurulan kuşatma alanı ve İstanbul sokakları genişçe yer tutan mekânlardır.

Haberci, Bizans Kralı Vasileas'a önemli bir haber getirir. Sabahın erken saatinde uyandığı için sinirli olan Vasileas, Osmanlı Devleti'nin güçlü ve tecrübeli sultanı Sultan Murat'ın öldüğünü, yerine ise on dokuz yaşındaki II. Mehmet'in geçtiğini öğrenince çok sevinir ve haberciye ödüllendirir. Hemen yüksek rütbeli komutanlar ile bir toplantı düzenler, elindeki Şehzade Orhan'ı da koz olarak kullanan Vasileas, Orhan ile ilgili yeni ve daha ağır istekler belirler. Daha önceden Şehzade Orhan için ödenen üç yüz bin altını altı yüz bin altına çıkarır. Vasileas'ın bir yakını, bu isteklerin Osmanlı Devleti'nde ters etki yaratabileceğini, başlarını belaya sokabileceğini söyler ancak bu görüş itibar görmez. Vasileas, Osmanlı'nın yeni koşullara uyulmaması halinde Şehzadenin serbest bırakılacağını, bunun da Osmanlı Devleti için bir tehdit olacağını vurgular. Bu istekleri II. Mehmet'e ileten elçiler, cevabın daha sonra verileceği bilgisi ile dönerler.

II. Mehmet, tersane ustasının oğlu Ahmet'i vereceği bir görev için yanına çağırır. Ahmet'i çağırılan ulak, tersanede ve yolda Sultanın, Bizans kralına haddini bildirdiğini ve mühendislik bilgisi ile neler yaptığını anlatır.

Ahmet, padişahın görevini öğrenir. Şehzade Orhan'ı bulmak, şehzadenin Osmanlı Devleti'nin yanında olup olmadığını öğrenmek, eğer Osmanlı sevdalısı ise onu getirmek; Ahmet'in zorlu görevidir. Ahmet, bu görevi yeri getirmek için İstanbul sokaklarında gezerken bir grup serserinin bir genç kızını rahatsız ettiğini görür. Serserilere haddini bildirir. Saldırıya uğrayan kızın babası bir hancıdır. Ahmet, bu hancı tarafından

misafir edilir. Ahmet, hancıdan Bizans halkı razı olmadığı halde kralın kiliseleri birleştirdiğini, halk arasında bir huzursuzluğun olduğunu öğrenir.

Hancının kızı Eleni'ye sık sık sarkıntılık eden Savapolos, yine hana gelmiş ve huzursuzluk çıkarmaya başlamıştır. Ahmet, olanlara seyirci kalamaz, Savapolos ve üç arkadaşını dövüp handan gönderir. Eleni, kendisi için dövüşen bu yiğide karşı yakınlık duymaya başlar.

Ahmet, sabah handa toplanan kalabalıktan Türklerin İstanbul'un önlerine kadar geldiğini öğrenir. Sonra Eleni ile birlikte Şehzade Orhan'ın her hafta dolaştığı pazar yerine gider. Şehzade Orhan'ı bulamadan, Türk topları surları dövmeye başladığı için hana geri dönerler.

II. Mehmet, fetih için tüm hazırlıkları tamamlamıştır. Haçlı ordusu yardıma gelmeden bir an evvel fethi gerçekleştirmek ister. Bizans Kralı da teslim olmayı kabul etmeyince kuşatma tam anlamıyla başlar ve toplar surları dövmeye devam eder.

İki Bizans subayı, İstanbul'da halkın arasına karışıp bir sıkıntı olmadığını, korkulacak bir durumda olmadıklarını söyleyerek ortamı sakinleştirmeye çalışır.

Ahmet, Şehzade Orhan'ı bulur, onun evine gider. II. Mehmet'in kendisini beklediğini söyler, Şehzade buna çok sevinir. Ancak dönmek konusunda karar vermek için biraz süre ister.

Ahmet, çarşıda yürürken Bizanslı bir komutan onu da savaşması için surlara götürür. Burada bin beş yüz, iki bin Türk askerinin saldırısına şahit olan Ahmet, İstanbul'un fethinin gerçekleşeceğine inanır.

Ertesi sabah, İstanbul'da yine bir kargaşa yaşanmaktadır. Durumu anlamaya çalışan Ahmet, Türk donanmasının karadan yürütülerek Haliç'e indirildiğini öğrenir.

Şehzade Orhan'ın istediği süre dolmuştur. Ahmet onu ziyarete gider ancak bir hain olarak görüldüğünü düşünen şehzade gelmek istemediğini söyler. Şehzade olup hain olarak yaşamaktansa, sıradan bir vatandaş olarak yaşamayı tercih eder. Oradan ayrılan Ahmet, Eleni'nin yanına uğrar. Ona Müslüman olduğunu ve oradan ayrılacağını anlatır. Eleni de onun Müslüman olduğunu bildiğini ve kendisinin de Müslüman olmak istediğini söyler. Bir süre sohbet eden gençler vedalaşıp ayrılırlar.

Ahmet, II. Mehmet'in yanına gelerek her şeyi anlatır. Sonra da İstanbul'un fethine katılmak amacıyla ordudaki yerini alır.

Daha önce gemileri karadan yürüterek Bizans'ı şaşkına çeviren Osmanlı ordusu bu defa da Haliç üzerine bine yakın varil ve kayıklarla köprü kurarak bir kez daha zamanına göre mühendislik dehası ortaya koyar.

Osmanlı Hükümdarı, Bizans'a son kez; mal ve can güvenliğini garanti eden bir teslim olma teklifi sunar. Bu teklife de olumsuz cevap alınınca artık anlaşma yolu tamamen ortadan kaldırılır.

Bir yandan kuşatma devam ederken, Macar kralı tam teçhizatlı elli süvariye elçi olarak II. Mehmet'e gönderir ve kuşatmanın kaldırılmasını, aksi takdirde kendilerinin de savaşa dâhil olacaklarını dile getirir. II. Mehmet, sadece Macarların değil tüm Hristiyan ülkelerinin karşı çıkması durumunda dahi kuşatmanın kaldırılmayacağını söyler.

Sultan Mehmet Han, tüm hocalarını ve komutanlarını toplayarak görüş almak ister. Bazı komutanlar, Haçlı kinini uyandırmamak adına kuşatmanın kaldırılmasını önerir. Ancak Akşemseddin gördüğü rüyada fethin salı günü gerçekleşeceğini söyler.

Bunun üzerine Sultan, fetih kararını tekrar vurgulayıp toplantıyı bitirir. Sultan, komutanlarının ne yapmaları gerektiğini tek tek söyler ve istirahat etmelerini emreder.

Pazartesi gecesi 'mum donanması' yapılır, tüm çadırlar kandillerini yakar, tüm askerler çıralar yakarak İstanbul'un etrafında alevden bir çember oluşturur. Bizanslılar, Osmanlı ordusunda yangın çıktığını düşünür ve sevinir. Ancak gece yarısı, Sultan Mehmet Han'ın talimatıyla yanan tüm ateşler bir anda söndürülür. Bizanslılar da yanıldıklarını anlarlar.

Sabah namazından iki saat önce ordu tüm hazırlıklarını yapmış ve saldırıya geçmiştir. Surlara çıkmak için, askerler grup grup sıraya girmiştir. İlk üç grup surlara çıkmak için harekete geçtiklerinde taşlarla, oklarla, kızgın zeytinyağlarıyla ve ateşlerle şehit edilirler. İçlerinde Ulubatlı Hasan ve Ahmet'in de bulunduğu dördüncü grup surlara çıkmayı başarır. Ulubatlı Hasan, bir erin elindeki sancağı alıp İstanbul surlarına diker. O anda yüzlerce ok ve mızrak Ulubatlı Hasan'ın üzerine yağar. Ulubatlı Hasan şehit olur. Arkadan gelen Ahmet ve diğer Osmanlı yiğitleri önce surları, sonra da tüm şehri ele geçirirler. Güneş doğduğunda Ahmet, Eleni'yi aramak için yollara düşer, o sabah güneş İstanbul'un üzerine daha parlak doğmuştur.

2.3.1.1.9. Osmanlı Leventleri – Seydi Ali Reis ve Leventlerinin Maceraları

Eserde, Seydi Ali Reis ve leventlerinin Hindistan'daki maceraları ve yolculukları sırasında karşılaştıkları Müslümanlara yardım etmeleri en son da İstanbul'a dönüşleri anlatılır.

Olayların tamamına yakını Hindistan ormanlarında geçer. Seydi Ali Reis'in yaşadığı on altıncı yüzyıl, olayların geçtiği zaman dilimidir.

Seydi Ali Reis ve elliye yakın levendi önce Hindistan'ın çöllerinde, sonra da tehlikeli ormanlarında yol alırlar. Uygun bir yer bulduklarında mola verirler.

Yaşadığı olayları bir deftere yazan Seydi Ali Reis'in başının üzerindeki bir zehirli yılan onu zehirlemek üzereyken Hanzala isimli yiğit hançeri ile yılanı öldürür.

Leventler dinlenirken Hanzala ile bir arkadaşı nöbet tutar. Bu sırada bir kaplan su içmek için dereye gelir, suyunu içer ve gider. Ne leventler bu kaplana müdahale eder ne de kaplan leventlere bir şey yapar. O gece Hanzala'nın gözüne uyku girmez. Geçmişte yaşadığı zor günler gözünün önüne gelir. Sabah leventlere hangi amaçla orada olduklarını, Osmanlı'nın Hindistan denizlerindeki varlığının nedenini anlatır. Hanzala, Portekizli denizcilerin o bölgeye gelemediklerini ve o denizlerin boş bırakılmaması gerektiğini de anlatır.

Yolculuk devam ederken, yerli bir kabilenin, taptıkları putlar için üç kişiyi kurban edeceklerini görürler. Seydi Ali Reis ve leventleri bu duruma müdahale eder. Bu tutsakları kurtarırlar, kurtarılan kişilerin üçü de Müslümandır. İçlerinden en yaşlı olan, başlarından geçen macerayı, yerlilerin kendilerine nasıl eziyet ettiğini anlatır. Yerlilerin elinden kurtarılan Müslümanlar, Aztekler'in başşehrine ulaştıklarında oraya nasıl hayranlık duyduklarını, orada çok iyi karşılandıklarını, ancak kendilerinin burayı almak için ant içtiklerini, binlerce kişiyi acımadan öldüren komutanlarının hazin sonunu ve en son nasıl Müslüman olduklarını anlatırlar.

Seydi Ali Reis ve leventleri Hindistan'da varlık gösterip görevlerini yerine getirdikten sonra dört yıl aranın ardından İstanbul'a ulaşırlar.

2.3.1.1.10. Zafer Rüzgârları – Turgut Reis

Eserde, Turgut Reis ve arkadaşı Filiz Ahmet'in Akdeniz'de gösterdiği başarılar ve Haçlı ordusunun "Dragut" yani ejderha olarak adlandırdığı Turgut Reis'i yok etmek için ortaya koyduğu mücadele anlatılır.

Akdeniz ve Akdeniz sahilleri eserdeki açık mekânlardır. Gemiler ve Hristiyan sarayı ise kapalı mekânlardır. Osmanlı denizcisi Turgut Reis'in yaşadığı on altıncı yüzyıl olayların yaşandığı zaman dilimidir.

Turgut Reis kasabadan uzaklaşırken üç çocuğun kadırgaya saklandığını öğrenir. Önce onlara kızar, sonra en yakın arkadaşı olan Filiz Ahmet'le çocukluk yıllarında başından geçen benzer bir olayı hatırlar. Gemiye gizlice girmeyi başaran bu çocukları leventliğe kabul ederler ve bu çocukların eğitimlerine hemen başlanır.

Ağa, üç çocuk ve birkaç levende Oruç Reis'in olağanüstü hikâyesini ve nasıl şehit edildiğini anlatır.

Seren direğindeki levent, ufukta gemi olduğunu söyler. Herkes güverteye toplanır. Karşıdan üç İspanyol gemisi gelmektedir. İki İspanyol gemisi yandan saldırıcağken, top atışları ile batırılır. Bir gemi de teslim alınır. Teslim alınan gemide çok sayıda Endülüslü Müslüman vardır. Ganimet kurtarılan Müslüman esirlerle de paylaşılır. Bazı Müslüman İspanyollar, Turgut Reis'e katılır.

Ali Osman, gemide kalan çocukların büyüğüdür. Kardeşi ile gemiye girmiştir. Gemideki çocuklar, Endülüslü çocuklardan, memleketlerinde nasıl efendilikten köleliğe geçtiklerini, İspanyol zulmünden nasıl kaçtıklarını ve anne-babalarını nasıl geride bırakmak zorunda kaldıklarını dinler.

Hanzele, İspanya'ya Endülüslü Müslümanları kurtarmaya Filiz Ahmet'in gemisi ile gider. Filiz Ahmet, onun anne ve babasını, hatta sevgilisini (İsabel'i) kurtarmak için gemileri koya çektirir ve karaya çıkarlar. Önce İsabel'i kurtarırlar sonra Hanzele'nin anne ve babasını kurtarıp gemiye dönerler.

Filiz Ahmet, döndüğünde Turgut Reis ve Salih Reis'in esir alındığını öğrenir. Tüm leventler bir an önce onları kurtarmak için sabırsızlanır. Filiz Ahmet, heyecanlı leventlere, Preveze deniz zaferinde kendilerinden altı kat büyük düşman donanmasını nasıl yendiklerini anlatır. Bu arada yeni bir haçlı donanmasının buldukları yer olan Cezayir'e doğru geldiğini öğrenirler. Gelen düşman sayısı elli bin kişidir. Kendileri ise iki bin altı yüz kişidir. Buna rağmen, düşmana kolay lokma olmayacaklarını söylerler.

İmparator Şarlkel ve donanması Cezayir'e dayanır. Sahile çıkıp bir tepeyi ele geçirirler. Hasan Ağa, bir gece baskını ile bu tepeyi geri alır. Bu sırada deniz "kudurmuş", düşman gemilerinden bir kısmı batmıştır. Türk leventleri fırsat buldukları an saldırıya geçerler. Düşman şaşkın haldedir. Şarlkel, büyük bir bozguna uğrar, büyük kayıplarla Cezayir'i terk eder.

Filiz Ahmet, Barbaros'un donanmasına katılır ve Fransızlara yardım için sefere çıkarlar. Oradan da Turgut Reis'i esaretten kurtarmak için harekete geçerler. Turgut Reis, savaşmadan kurtarılır, eski ihtişamlı günlerine geri döner, "Akdeniz'in Ejderhası" geri dönmüştür.

İspanya'nın Magosa kentinde yüzlerce gemi, Prens Filip'i İtalya'ya götürmek için hazırlık yapar. Müslüman bir satıcı bu durumu öğrenip bir güvercin aracılığıyla Turgut Reis'e bildirir.

Güvercinle gelen bu haberden sonra Turgut Reis, kaptanları toplayıp, prensi kaçırmanın mı yoksa korumasız kalan İtalya sahillerini vurmanın mı daha akıllıca olduğunu sorar. Sonunda İtalya sahillerini vurmaya karar verirler ve buradan fidye karşılığı teslim edilmek üzere bin esir alırlar. Bu arada bir de Malta gemisi “*avlayıp*” yetmiş bin altın ele geçirirler.

Denizde bir gece bir gündüz yoldan yüzerek gelen Yunus Ağa, Mehdiye ile ilgili bilgiler getirir. Orasının yakın zamanda fethedilesi gerektiğini bildirir, bu amaçla hazırlıklar yapılır.

Turgut Reis, Mehdiye'yi ele geçirir. Ancak Andrea Doria, bu durumdan çok rahatsızdır. Bir toplantı yaparak tüm Hristiyan dünyasına bir Haçlı donanması ne kadar gemi verebileceklerini sorar. Büyük bir Haçlı donanması için hazırlıklara başlar.

Andrea Doria'nın genç yeğeni Senyiorina Matilda, İspanya ülkesinin Prensi ile evlenmek istemez. Çünkü o, Turgut Reis'in leventlerinden Ömer'e âşıktır. Matilda, Ömer ve arkadaşlarını bir gemi satın alarak kaçıtır. Gemi gecenin karanlığında Cezayir'e doğru yelken açar.

Ömer, Cezayir'e varır. Matilda Müslüman olur ve Ömer ile evlenir. Cezayir sahiline bir gemi yanaşır. Bu gemi Mehdiye'den gelmektedir. Turgut Reis denetimindeki Mehdiye'yi Andrea Doria ele geçirir. Ancak İspanya kralı durumdan memnun değildir. Çünkü Turgut Reis ele geçirilememiştir. Bunun üzerine Andrea Doria, Turgut Reis'i yakalamak için yola çıkar.

Cerbe Limanı, yapısı gereği, girişi tutulduğunda içerideki gemilerin çıkamayacağı bir yapıya sahiptir. Andrea Doria, bu limanın girişini çevirmiş, Avrupa'nın tüm önemli kişilerini de Dragus'un yakalanmasını seyretmek için oraya davet etmiştir. Ancak, büyük Türk denizcisi Turgut Reis, ağaçlardan kızak yaptırarak gemileri sığ sulardan yüzdürüp kapandan kurtulmuştur. Andrea Doria eli boş dönmek zorunda kalmış, büyük bir hezimete uğramıştır.

Ömer, Rumeli'de bir handa Victor ile karşılaşır. Ona Turgut Reis'in zaferini, Sultanın gözünde nasıl yükseldiğini, müttefik Fransızlara nasıl yardım ettiğini ve Korsika'daki Müslümanlara nasıl yardım ettiğini anlatır.

Turgut Reis, Trablusgarp beylerbeyi olur. Haçlı birlikleri onu yok etmek için tekrar birleşirler ve Trablusgarp'a doğru gelirler. Ancak hava şartlarından dolayı Trablusgarp'a saldıramazlar, Cerbe kalesini ele geçirirler. Daha sonra Trablusgarp'a saldırmayı planlarlar.

Uluç Ali Reis, Haçlı donanmasının saldırısını Osmanlı donanmasına haber vermek için yola çıkar. Bu amacının gerçekleştirir. Nihayet Osmanlı donanması ile Haçlı donanması karşılaşır. Cerbe deniz savaşı, Osmanlının üstünlüğü ile biter. Turgut Reis'i Malta'nın fethi sırasında bir top mermisi nedeniyle şehit olur ancak adı Akdeniz'de hâlâ anılır.

2.3.1.1.11. Hazin Göç (Yasak Şehir)

Eserde, Hristiyan olmadıkları için Ruslar tarafından baskı altına alınan, bu baskıdan kurtulmak için göç eden Seyyid Mehmet Bey boyunun yolculuğu anlatılır. Yolda sık sık Rus saldırısına uğrayan, doğal felaketlerle mücadele eden Kasım Hanlığı, eserin sonunda yeni yurtlarına ulaşır.

Türk boyunun göçünün anlatıldığı eserde dağlar, geçitler, otlaklar açık mekânlardır. On beşinci yüzyıl ile on yedinci yüzyıl arasında varlık göstermiş Kasım Hanlığı dönemi eserdeki olayların gerçekleştiği tarih aralığıdır.

Seyyid Mehmet, Burhan Han'ın yanına gittiğinde onun Hristiyan olup Vasili adını aldığını öğrenir, ona itaat etmediğini söyler ve yurduna döner. Kendi hanlığının beyleri ile toplantılar yapar, Hristiyan bir hana bağlı olmaktansa göç etmeye karar verirler.

Yapılacak yolculuk, Rusya'nın da topraklarından geçmektedir. Göç için tüm hazırlıklar yapılır. Seyyid Mehmet Bey, göçün Beraat kandili sabahında başlamasını önerir. Beraat kandili gecesi sabaha kadar ibadet ve dua edilir. Seyyid Mehmet Bey'in liderliğindeki göç kabileci yola çıkar. Bu kabilede toplam 2023 kişi vardır. Kafilenin dört bir yanında gözcüler bulundurulur. Uzaklardan bir atlının kendilerine doğru yaklaştığını görürler. Atlı, kabileyi fark edince kaçmaya başlar. Gözcüler tarafından yakalanan atlı, Rus Çarına Seyyid Mehmet Bey'in kabileci yakalaması için mektup götürmektedir.

Yolculuk, Rus köylerinin kurulduğu güzel yolları olan nehir kenarından değil de daha zor yolların bulunduğu steplerden devam eder.

Muhammet Murat Bey, üç arkadaşı ile at yarışı yaparlar. Atları yorulan Mehmet Murat Bey ve arkadaşları, gözcülerden de geride kalırlar. Kafileden iyice uzaklaşan genç savaşçılar, Kazakların saldırısına uğrar ve tutsak düşerler. Kazaklar, Tatar kabileci tuzak kurmak için harekete geçer. Şehri korumak için de on beş asker bırakırlar.

Muhammet Murat, büyük bir cesaretle elleri bağlı olduğu halde odadaki mumu söndürüp türlü oyunlarla iki Kazak askeri öldürür. Ama sabaha kadar ellerini çözemez. Tam öldürüleceği sırada Yusuf içeri girer ve onu kurtarır. Mehmet Murat, kervanın yanına döndüğünde babasına pusuyu anlatır. Yöneticiler, pusu kurmuş düşmanla karşılaşmaktansa daha zorlu olan steplerden yola devam etmenin akıllıca olduğuna karar verirler.

Kervan, Ramazan ayı boyunca steplerden yollarına devam eder. Ramazan ayının sonuna doğru Müslüman Türk toplumu olan Kazanların şehrine yaklaşırlar. Kazanların yurdunda dinlenme fırsatı bulacaklarını düşündükleri anda; Rusların, Kazan yurdunda saldırdığını, tüm evleri yakıp yıktığını görürler. Rus baskınından kurtulan Kazanlar da Tatar kervanına katılır. Bu sırada Rusların on bin kişilik ordusunun Tatar kervanına saldırmak üzere olduklarını öğrenirler. Rusların bir günlük mesafede olduğu öğrenilir. Ruslarla savaş kaçınılmazdır. On bin kişilik Rus ordusunun karşısında bin yedi yüz kişilik Türk ordusu vardır. İyi bir savaş stratejisi belirlenir.

Rus ordusu saldırdığında yetenekli Türk topçuları, yiğit savaşçılar, hatta özgünlüğüne düşkün yaşlılar sayesinde yedi bin beş yüze yakın Rus askeri öldürülür. Bin beş yüz kadarı da teslim alınır. Ancak içlerinden yedi komutan tutulup diğer esirler serbest bırakılır. Kervan tekrar yola düşer, yine güzergâh olarak kolay ve Ruslara yakın yollar değil, zor ama güvenli dağ yolları tercih edilir.

Dağa tırmanırken çıkan fırtınada kervan zor anlar yaşar. Ancak tehlike güç de olsa atlattır. Fırtınaya karşı korunaklı bir yer bulunur. Kervanın ileri gelenleri savaşçı sayısını artırmak için çözüm ararlar. Sonuç olarak kadınlara silah kullanmayı öğretmeye karar verirler. Kadınlara on beş gün silah eğitimi verilir. Sonra Başkurtlar diyarına doğru yolculuğa çıkarlar. Başkurtlar, Ruslarla savaşan Türk soyudur.

Tatar kafilesinin öncülerinden biri Başkurlardan bir yiğitle karşılaşır. O Başkurt yiğidi kervanın yolunu değiştirmesi gerektiğini söyler. Kervan Başkurlar diyarına ulaşır, orada güvenli bir şekilde konaklar. Birkaç gün sonra Rusların on beş bin kişilik bir ordu ile saldıracağı haberi gelir. Rus ordusunu, Tatar Türkleri ve Başkurlar birlikte karşılamaya karar verirler. Düşmanın karşılanacağı uygun bir yer seçilir. Tüm hazırlıklar yapılır, herkes olması gerektiği yeri alır. Kadınlar, topçuların yedeği olarak yerlerini alırlar. Sabah düşman görünür; Tatarlar ve Başkurlar, savaştan önce mücadeleyi sonuçlandırmak için Rus ordusuna elçi gönderirler. Ancak Rus ordusu, bu teklifi Türklerin savaştan çekinmesi olarak yorumlar. Çok kanlı bir savaş başlar. Tatarlar, kalabalık Rus ordusu karşısında zorlanmaya başladıkları anda Başkurt yiğitleri düşmanın arkasından saldırır ve savaşın kaderini değiştirirler. Zafer Türklerindir.

Kervan tekrar yola çıktığında herkesin aklı geride kalan şehitlerde. Kazanılan ganimetlerin bir kısmı orduya ayrılır. Geri kalanı da başta şehit yakınları olmak üzere kervandakilere dağıtılır. Bu arada, önceden teslim alınan yedi esir, Müslüman olma kararı almıştır. Bu karar, kervanda büyük bir sevinç yaratır.

Muhammet Murat ve iki arkadaşı, “gazal” (ceylan) avlamak için kervandan ayrılırlar. Üç koldan gazallara yaklaşırlar. Muhammet Murat tek başına ilerlerken üç Kazak askerinin saldırısına uğrar ve esir düşer, büyük zorluklarla Kazakların ellerinden kurtulur. Ormanda yürürken çok iri bir ayının dört erkek ve iki kadına saldırdığına şahit olur. Ayı dört erkeği ve bir kadını öldürmüştür. Hayatta kalan diğer kadına saldıran ayı, Muhammet Murat'ın çıkardığı sesler üzerine kadını bırakıp Muhammet Murat'a saldırır. Muhammet Murat, kılıcı ile ayıyla mücadele eder. Zorlukla da olsa ayıyı öldürmeyi başarır. Marya Aleksandroviç, kendisini ayıda kurtaran bu yiğide teşekkür eder. Muhammet Murat, Marya'nın İslam hakkındaki olumsuz bakış açısını değiştirir. Uzaktan sesler duyulur. Muhammet Murat, Marya'ya korkmaması gerektiğini, onu her türlü tehlikeye karşı koruyacağını söyler.

Rus askerler, Muhammet Murat'ın iki arkadaşını esir almıştır. Muhammet Murat'ın da Marya'yı esir aldığını sanırlar. Marya, babası Boyar ve askerlere Muhammet Murat'ın kendisini kurtardığını anlatır. Esir alınan iki Tatar genç ve Muhammet Murat, misafir edilir. Misafirlik sürecinde yapılan yarışmalarda Tatar gençler, binicilik ve atıcılıkta birincilikler alır. Rus komutan Boyar, bu yetenekli gençlere komutanlık teklif eder ancak gençler nazik bir şekilde teklifi reddedip kervana katılmak için izin isterler. Marya, Muhammet Murat'a çok özel bir hançer hediye eder. O da düğmesini Marya'ya hediye eder, Marya Muhammet Murat'ın gidişine çok üzülür. Muhammet Murat, kervana katıldıklarında çok büyük sevinç yaşanır. Muhammet Murat ve arkadaşları kervandan uzakken iki sürü koyun satın alınmıştır. Bu sürülerin alınması sırasında Türklerin göstermiş olduğu dürüstlük, esir üç subayın da Müslüman olmasını sağlamıştır.

Sonbahardan kışa dönen mevsim dolayısıyla yağışlar artmıştır. Yağmurlar altında ilerleyen kervan nihayet yurt edinmek istedikleri yere varır ve şükür duaları ederler.

2.3.1.1.12. Özgürlük Savaşçısı – Şeyh Şamil

Kafkas Türklerinin özgürlüğünü elinden almak isteyen Ruslar ile Şeyh Şamil'in mücadelesinin anlatıldığı eserde, Kerim ile Rus Sonya'nın yaşadığı duygusal yakınlık de geniş yer bulur.

Şeyh Şamil'in yaşam sürdüğü on dokuzuncu yüzyıl, eserdeki olay zamanıdır. Rus sarayı, Rus Köşkleri ve kaleler kapalı mekânlardır. Açık mekân olarak savaş meydanları dikkat çeker.

Prensess Sonya'nın annesi kızına, evlenme zamanının geldiğini hatırlatır. Prensess Sonya da karşısına evlenebileceği birisi çıktığında evleneceğini söyler.

Rus Çarı, İmam Şamil'e elçi gönderir. Kafkas Türklerini birleştirmekten vazgeçmesi karşılığında krallık dâhil bir dizi cazip teklifte bulunur. İmam Şamil bu teklifi çok sert bir şekilde geri çevirir.

Rus Çarı, Sonya'dan İmam Şamil'in tutsak bir arkadaşını kendisine âşık etmesini ister. Bu sayede o yiğide istediklerini yaptırabileceklerdir. Sonya bu teklifi kabul eder. Sonya ile Türk esir Kerim bir davette tanıştırılır. Sonya, Kerim'i evine davet eder. Kerim, Sonya'nın evine gelince Türk milletinin ne kadar adil olduğunu, Şeyh Şamil'in nasıl bir yiğit olduğunu ve Rusların mujik adını verdikleri köylülerini aşağılık varlıklar olarak gördüklerini Sonya'ya anlatır.

Başka bir baloda bir albay, Kerim'e yaklaşır ona iltifatlar eder, ardından da ihtişamlı konaklar ve yüzlerce hizmetkar sahibi olabileceğini söyler. Bunun karşılığında Kerim'in Şeyh Şamil'i öldürmesi gerektiğini söyler. Kerim, Rusların oyununa inandığını göstermek için teklifi kabul ettiğini söyler, hatta üstüne bir at yükü de altın ister.

Sonya, Kerim'in teklifi kabul ettiğini öğrendiğinde hayal kırıklığına uğrar. Çünkü Kerim, onun nazarında güçlü ve dürüst bir kişidir. Düşmana boyun eğmemesi gerekir. Yine de bunda bir iş olabileceğini düşünen Sonya, annesinin evlendirme ısrarlarına karşı sadece Kerim'le evlenebileceğini söylediğinde annesi çıldırır. Sonya artık Rus topraklarında rahat yaşamaz hale gelir. Kerim'le birlikte Dağıstan'a gitmeye karar verir.

Kerim, Rusların oyununu ortaya çıkarmak için ince hesaplar yapar. Şeyh Şamil'i durumdan haberdar etmek için Dağıstan'a doğru yola çıkar. Kerim'in arkasından bir at yükü altınla birlikte bir elçi heyeti de yola düşer. Altın Şeyh Şamil'in ordusuna destek için kullanılır. Elçi heyeti Rus Çarının görüşme isteğini Şeyh Şamil'e iletir. Şeyh Şamil, bu isteği çok sert bir şekilde reddeder.

Rus Çarı ikinci kez reddedilmenin verdiği hırsıyla Dağıstan'a büyük bir ordu gönderir. Dağıstanlı gaziler, kendilerinin beş altı katı düşmanı öldürür. En sonunda kendi kalelerine girerler. Çok uzun mücadelelerden sonra Şeyh Şamil ve küçük oğlu hariç herkes ölür. Şeyh Şamil, oğlunu sırtına sarar ve uçurum olan yerden kaçır. Bir çobanla gönderdiği mektupta özgürlükten asla vazgeçmeyeceğini bildirir.

Sonya, aradan çokça zaman geçmesine karşı Kerim'i unutamaz, onun peşinden Dağıstan'a gider. Kerim'in anne babasını bulur, onun şehit olduğunu öğrendiğinde bir kez daha yıkılır.

Dağıstan'da Türklerin kalesini ele geçiren komutan bu moral ile Rus Çarından Çeçenistan'a sefer düzenleme ve Şeyh Şamil'i öldürme izni ister. Rus Çarı da bu izni

seve seve verir. Ancak, Çeçen savaşçıların vur kaç taktiği sayesinde on bin kişilik Rus ordusu bir avuç Çeçen askere yenilir.

Son yenilginin ardından Rus Çarı elli bin kişilik bir ordu hazırlar. Şeyh Şamil'in yiğitlerinin sayısı toplam yedi bin beş yüz civarındadır. Ruslar, düşmanı hafife aldıkları için yine başarısızlığa uğrar. En son, altmış bin kişilik bir ordu ve dört seçkin general ile tekrar saldıran Rus ordusu Şeyh Şamil'i yenemeyeceğini anlar.

Türkleri er meydanında yenemeyeceğini anlayan Ruslar, sınır köylerinde işkencelere başlar. Bu işkencelere dayanamayan kadın, çocuk ve yaşlılar; Şeyh Şamil'in annesinden Ruslara bağlanmalarının mümkün olup olmadığını Şeyh Şamil'e sormasını rica ederler. Şeyh Şamil, annesi dahi olsa böyle bir şey talep ettiği için kanunlara göre cezasını çekeceğini söyler ve annesine verilen yüz sopa cezasını onun mirasçısı olarak kendisine çektirir.

Tüm Kafkas halkları bu olaydan sonra Ruslara teslim olma teklifinin bile mümkün olmadığını anlar.

2.3.1.1.13. Denizler Ejderi

Eserde, çocuk yaştaki Turgut ve yakın arkadaşı Filiz Ahmet'in Akdeniz sahillerinde bulunan ve zulme uğrayan Müslümanlara yardım etmek istemesi, bu yolda gösterdikleri çaba ve başarıları anlatılır. Eser, Preveze deniz zaferi ile biter.

Zafer Rüzgârları eserinde olduğu gibi Akdeniz ve Akdeniz sahilleri eserdeki açık mekânlardır. Gemiler ve Hristiyan sarayı ise kapalı mekânlardır. Osmanlı denizcisi Turgut Reis'in yaşadığı on altıncı yüzyıl olayların yaşandığı zaman dilimidir.

Sahilde oynayan çocuklar bir şişe bulur. Şişenin içindeki bezde yazan yazıyı köyün imamı okur. Bu bezde Endüslü bir Müslüman yardım istemektedir. Çocuk yaştaki Turgut hemen yardıma koşmak ister.

Turgut, Akdeniz'deki zulme uğrayan Müslümanlara yardıma gitmeye kararlıdır. Annesi onu bu kararından vazgeçirmek için imamdan yardım ister. İmam, Turgut'u düşüncesinden vazgeçiremez, Turgut ile en yakın arkadaşı Filiz Ahmet bir Türk kadırgasına seçilmek için bekler.

Demir Pençe Reis'in kadırgası için seçmeler olur. Filiz Ahmet levent seçilir. Ancak Turgut yaşından dolayı elenir. Ancak Turgut bir şekilde gemiye binmeye karar verir. Sözlüsünün denize açılacağını duyan Zeynep, onunla vedalaşmak için sahile gelir.

Gece olduğunda Turgut yüzerek kadırgaya yaklaşır ve gizlice gemiye çıkar. Sabah Demir Pençe yeni leventleri teftiş ederken Turgut saklandığı yerden çıkar ve sıraya girer. Turgut, reisin olumsuz düşüncesini yenmek için ne kadar iyi silah kullandığını, ne kadar iyi yüzdüğünü gösterir ve gemide kalma hakkını kazanır.

Turgut Reis'in de içinde bulunduğu gemi, birkaç ay sonra Rodos şövalyeleri ile karşılaşır. İki düşman gemisinden birini batırırlar diğerini ele geçirirler. Turgut ilk kez düşmanla karşılaşır ve birçok şövalyeyi öldürür.

Demir Pençe, leventlerine on beşer kişilik gruplar halinde izin verir. Turgut ve Filiz Ahmet'in içerisinde olduğu grup izindeyken, içerisinde iki yüz, üç yüz korsanın bulunduğu bir düşman gemisinin sahile yakın bir yerde demirlediğini öğrenirler. Genç leventler, büyük bir cesaret örneği göstererek bu gemiyi ele geçirirler. Turgut artık "reis" olmuştur.

Turgut Reis'in ünü her geçen gün daha da artar. Köyünden çıkarken aklına koyduğu düşünceyi gerçekleştirmeye, zulme uğrayan Müslümanların intikamlarını almaya başlamıştır.

Turgut Reis ve Filiz Ahmet köylerini ziyarete gelir. Köylülerine çeşitli hediyeler getirmişlerdir. İhtiyaç sahiplerine de altınlar verirler. Turgut Reis, Zeynep Hatun ile evlenir. Düğünden on beş gün sonra yine denize dönlür.

Filiz Ahmet, Manuel adlı casustan altın ve gümüş yüklü iki geminin yerini öğrenir. O gemideki hazineleri almak için yola çıkarlar. Bu gemilerde ayrıca İspanya prensinin nişanlısı Dolores de vardır. Türk leventleri gemileri ele geçirir. Dolores de esir alınır. Dolores, esareti sırasında Türkleri yakından tanır. Fidyesi geldiği halde İspanya'ya dönmez. Filiz Ahmet'e âşık olur. Müslüman olup onunla evlenir.

Deliye dönen İspanya prensi Turgut Reis'i öldürmesi için İspanya'nın en azılı korsanına ve sekiz yüz elli adamına servet vadeder. Ancak babasını dahi para için öldürebileceğini, Fransız kralını dahi tutsak edebileceğini söyleyen korsan, Turgut Reis'i öldürmeyi göze alamaz. İspanyol prens, Turgut Reis'i Şövalye Karl'a öldürtmeyi tasarlar. Bunu da bir düello şeklinde yapmanın akıllıca olacağını düşünür. Çünkü bir Türkün, mertçe bir çarpışma davetini geri çevirmeyeceğini bilir. Öyle de olur. Şövalye Karl'ın düello teklifi Turgut Reis tarafından kabul edilir. Şövalyenin belirlediği yerde, onun seçtiği silahlarla mücadele yapılır. Turgut Reis, Şövalyenin türlü oyunlarını savuşturur. En sonunda Turgut Reis mücadeleyi kazanır. Şövalyeyi esir alır.

Şövalye Karl, kırk gün esir olarak Türklerin yanında kalır. Kırkıncı gün fidyesi gelir. Fidyeyi elçiden alır. Turgut Reis'e teslim eder ancak İspanya'ya dönmez. Müslümanlığı seçer ve adını "Ömer" olarak değiştirir.

Turgut Reis, bir yılda ancak birkaç ay evinde kalabilmektedir. Geri kalan tüm zamanını Akdeniz'de, düşmanla çarpışarak geçirir. Yine köyünden uzaktayken, köyüne baskın yapıldığını, eşinin öldürüldüğünü öğrenir. Başkışının karşısında bulunan "*saldırgan, aileden birine zarar ver[miştir.]*" (Propp, 2018: 33). Böylece merak unsuru iyice artırılır. Turgut Reis intikam duygularıyla dolar. Bir gemiyi ele geçirdiklerinde bir hırsızın cebinden eşine hediye ettiği bileziği bulur. Hırsız bu bilekliği Moçenigo adlı korsandan çaldığını itiraf eder. Turgut Reis, eşinin katilinin izini bulmuştur.

Turgut Reis, Filiz Ahmet ve birkaç levent, hırsızın yönlendirmeleri ile bir meyhaneye girerler. Burada Moçenigo'yu bulurlar. Korsan, Turgut Reis'in karşısında korkusundan ölür. Turgut Reis, bu korsanın iki gemisini de alır. Hırsızı özgür bırakır ama hırsız Müslümanlığı seçer ve onlardan ayrılmaz.

Birleşen Hristiyan deniz kuvvetlerine karşı Türk denizcileri de birleşerek çok büyük bir deniz savaşına hazırlanırlar. Barbaros ve Turgut Reis de kuvvetlerini birleştirmiştir. Hristiyan gücü, sayı olarak Türk deniz kuvvetlerinin yedi katıdır.

Türk ve Hristiyan donanmaları, Preveze açıklarında karşı karşıya gelirler. Türk donanması hilal taktiği ve teknik bakımdan üstün topları sayesinde Hristiyan donanmasını yıpratır ve galip gelen taraf Türk donanması olur. Bu galibiyette Turgut Reis'in rolü büyük olur.

2.3.1.2. Aşk Romanının Olay Akışı

Ahmet Yılmaz Boyunağa, on üç tarihî romanın yanı sıra bir de aşk romanı kaleme almıştır. Diğer eserlerinde olduğu gibi bu eserde de Türk kimliğinin olumlu özellikleri başkişi aracılığıyla ön plana çıkarılır.

2.3.1.2.1. Sevgi’nin Dünyası

Eserde, Sevgi Öğretmenin güçlüklerle başladığı hayat yolunda, sabırla ve inançla ilerlemesi, önce mesleğinde başarılı olması, sonra da istediği gibi biri ile evlenmesi anlatılır.

Eserde olaylar daha çok Yağızhan’daki köşkte geçer. Olayın başındaki tren kompartımanı, Sevgi’nin öğrenciyken yaşadığı akrabasına ait ev ve son olarak yine Sevgi’nin İstanbul’daki evi diğer kapalı mekânlardır. Yağızhan’daki mesire alanları, İstanbul sokakları açık mekânlara örnektir.

Sevgi, babasından sonra annesini de kaybetmiş, üniversiteyi güçlükler içinde bitirmiş bir genç kızdır. Üniversiteden hocasının ayarladığı bir ailenin yanına, üç çocuğa öğretmenlik yapmak için yola çıkar.

Sevgi, uzun tren yolculuğundan sonra Yağızhan’a varır. İstasyonda Vehbi Bey, Sevgi’yi çok sıcak şekilde karşılar. Köşkte de bu ilgi devam eder, Sevgi gelecek günlerin hayalleri içinde rüyaya dalar. Sabah biri kız ikisi erkek üç öğrencisi ile tanışan Sevgi Öğretmen, bu çocukları çok sever ve onlarla iyi anlaşacağından emindir. Hemen ders planlaması yapılır ve derslere başlanır.

Sevgi, Vehbi Bey ile kütüphanede Osmanlı tarihi ve yazarlık üzerine derin sohbetler yapar. Sevgi; Vehbi Bey’e, üniversitedeki hocasının arkadaşı olduğundan ve derin bir tarih bilgisi olduğundan “hocam” diyerek hitap eder. Vehbi Bey de kızı gibi sevdiği Sevgi’ye, roman yazma konusunda kılavuzluk eder.

Sevgi, bir gazete haberinde üniversiteden nişanlısı Tanju’nun bir zengin kızı ile evlendiği haberini okur. Bu haber onu çok etkiler. Evin büyük hanımı, Vehbi Bey’in kız kardeşi Hatice Hanım, Sevgi’ye erkeklerden de kadınlardan da dürüst olan ve olmayanların bulunabileceğini, oğlunun başından geçen ve boşanmayla sonuçlanan evlilik olayını da örnek vererek anlatır.

Öğretmenleri olduğu çocukların babası Sevgi’nin ilgisini çeker, Sevgi bu adama zaman geçtikçe âşık olur. Onun bu aşkı karşılıksız da değildir. Ancak konağa gelen bir misafirle olaylar karışır. Çocukların babasına, konağa gelen misafirin akrabası olan bir kızı isterler ve söz yapılır. Çocuklar bu kadından hiç hoşlanmaz.

Sevgi, fırsat buldukça yazmaya başladığı romanı için notlar tutar. Vehbi Bey de tarih yazma konusunda ilerlemiştir. Abdülhamit dönemine kadar geldiğini Sevgi’ye söyler. O dönem hakkında tarih öğretmenliği mezunu olan Sevgi ile uzun uzun konuşurlar.

Sevgi’nin öğrencisi Zeynep, bir serserinin yalanlarına kanıp onunla buluşmaya gider. Sevgi de onu engellemek için peşinden gittiği sırada Zeynep’in babası, öğretmenin kızını bu serseri ile buluşturduğunu düşünür ve Sevgi Öğretmene hakaret eder, Sevgi Öğretmeni konaktan kovar.

Sevgi Öğretmen bu olay üzerine hemen konaktan ayrılmak ister. Bu arada Zeynep, babasına olayın aslını anlatır. Zeynep öğretmene yalvarır ve onu gitmekten vazgeçirir.

Konağa gelen bayan misafirlerden biri oğlu için Sevgi'ye talip olur. Ancak onunun evlenmek gibi bir niyeti yoktur. Yaz tatilinde de konakta kalan Sevgi, roman yazma işini iyice ilerletir.

Sevgi Öğretmen, İstanbul'dan bir telefon alır. Bir avukat, Sevgi'ye öğrenci iken yanında kaldığı akrabasından yüklü miktarda miras kaldığını söyler. Bu bahaneyle çiftlikten ayrılan Sevgi, İstanbul'a yerleşir.

Sevgi çarşıda yürürken eski bir sınıf arkadaşına rastlar. Arkadaşı evlenmiştir. Arkadaşını ve eşini bir hafta evinde misafir eder. Bir hafta boyunca keyifli zaman geçirirler.

Sevgi Öğretmen, İstanbul'da bir okula atanır. Orada öğrencilerinin her şeyi ile ilgilenir. Kitap yazmaya da devam eder. Bir gün Yazıhan'daki öğrencilerinin babası Cezmi, Sevgi Öğretmen'i ziyarete gelir. Çocukların onu ziyaret etmek istediğini söyler. Sevgi de bundan memnuniyet duyacağını dile getirir.

Sevgi Öğretmen'in üç öğrencisi ve babaları onu ziyarete gelir. On beş gün boyunca İstanbul'u gezer, keyifli vakit geçirirler. Son gece Cezmi, nişanlısından ayrıldığını anlatır. Sevgi'ye evlenme teklifi eder. Sevgi de kabul eder.

2.3.2. Hikâyelerinin Olay Akışı

Ahmet Yılmaz Boyunağa, tarihî romanlarında özellikle gençleri ve tarihini doğru öğrenmek isteyen yetişkinleri okur kitlesi olarak düşünür. Bununla birlikte, toplumun eğitiminin, bilinçlendirilmesinin küçük yaşta başlayacağını düşünen sanatçı, çocuklar için de eserler kaleme almıştır. Bu eserler, içeriklerine göre tasnif edilmiştir.

2.3.2.1. Peygamber Menkıbelerini Konu Alan Hikâyeleri

Yazar, kimi hikâyelerinde bir peygamberin başından geçen olayları aktarır. Bu eserlerde küçük yaştaki okurların dinî duygularını uyandırmak amacı sezilir.

2.3.2.1.1. Ateşli Gül Bahçesi – Hz. İbrahim

Eserde, Hz. İbrahim'in inanmayan insanları İslam'a davet etmesi ve Nemrut'un onu ateşe atması, Hz. İsmail'in Allah yolunda kurban edilmekten çekinmemesi, Hz. İsmail yerine bir koçun kurban edilmesi anlatılır.

Babil'in Nemrud adından zalim bir kralı vardır. Bu kral, tanrılık iddiasında bulunur ve ölümden kurtulmak için her şeyi yapar. Gördüğü bir rüyanın tabirinde kendisini o yıl doğan bir çocuğun öldüreceğini öğrenince o yıl doğan bütün erkek çocukları öldürtür. Sadece Hz. İbrahim Allah'ın yardımı ile kurtulur.

Nemrut, artık çocukları öldürmekten vazgeçtiğinde Hz. İbrahim'in babası onu sakladığı yerden Babil'e getirir. Hz. İbrahim'in babası put yapıp satarak geçimini sağlar. Hz. İbrahim, putlarla alay edip onları aşağıladığından Babil halkı ona mesafeli davranmaya başlar. Hz. İbrahim, artık halkı Allah'ı tanımaya davet etmektedir. Bu sırada bir bayram günü putların bulunduğu ibadethaneye giren Hz. İbrahim, en büyük

put hariç tüm putları kırar, yiyeceklerin hepsini onun önüne toplar ve baltayı da bu putun boynuna asar. Babil halkı olayı görünce çok sinirlenir, bu durumdan Hz. İbrahim'i sorumlu tutarlar. Hz. İbrahim de bütün bunları en büyük putun yapmış olabileceğini söyler; halk, bunun mümkün olmayacağını söylediğinde Hz. İbrahim tek güç sahibi olan Allah'ın varlığını hatırlatır. Putların aciz birer nesne olduğunu vurgular.

Putların kırıldığını öğrenen Nemrud, Hz. İbrahim'i görmek ister. İlahlık iddiasında bulunan Nemrud'un karşısına çıkan Hz. İbrahim, onu hak yola, İslam'a davet eder. Nemrud, bu durum karşısında çok sinirlenir. Ona ibretlik bir ceza vermek için görülmemiş büyüklükte bir ateş yaktırır. Bir mancınık aracılığıyla Hz. İbrahim'i bu ateşe atmak için hazırlanır. Hz. İbrahim; kendisine yardım etmek için gelen Cebrail'e, sadece Allah'tan yardım istediğini söyler. Allah, ateşe emir verir. Ateş, Hz. İbrahim'i yakmaz. Babil'de huzur bulamayan Hz. İbrahim, hicret eder.

Hiçbir canlıyı kendine eş görmeyen kibir sahibi Nemrud, kafasının içine giren bir sivrisineğin çıkardığı sesi engellemek için kafasına tokmakla vurdurur. Sivrisineğin sesi arttıkça daha şiddetli vurdurur, en sonunda tokmağın etkisiyle kafası dağılan Nemrud bir sivrisinek tarafından öldürülür.

Hz. İbrahim ve eşi Hz. Sâre, Suriye ve Mısır'a gider. Mısır'da Firavun Hz. Sâre'ye el uzattığında Hz. Sâre dua eder, Firavun hastalanır, bu durumu anlayan Firavun Hz. Sâre'ye dokunmaz.

Malı mülkü çoğalan Hz. İbrahim, Allah'tan bir evlat ister, eğer bir çocuğu olursa onu Allah yolunda kurban edeceğini söyler. Nihayet bir oğlu olur. İbrahim Peygamberin oğlu Hz. Sâre'den değil Hz. Hacer olduğundan, Hz. Sâre bu duruma dayanamaz ve Hz. İbrahim'den çocuğunu ve annesini oradan uzaklaştırmasını ister. Hz. İbrahim de Hz. Hacer ve oğlunu Mekke'ye götürür. Yolda onları bir yere bırakıp yiyecek bulmak için gider. Çok susayan anne ve oğul, su aramaya başlar, Hz. Hacer, oğlu İsmail'in ayaklarının dibinden su fışkırdığını görür. Suyun kumlar arasında kaybolmasından korktuğundan 'Dur, dur, akma!' anlamında "Zem zem"der. Su çıktığı yerden etrafa dağılmaz. Orada suyun olduğunu gören kabileler oraya yerleşir, suyun başında bulunan bu anne ve oğul, etraflarında kendilerini seven ve sayan insanlara kavuşur ve yalnızlıktan kurtulurlar.

Hz. İbrahim, döndüğünde ailesinin bir toplum içerisine olduğunu görür. Bir zaman sonra oğlunu kurban edeceğine dair sözü aklına gelen Hz. İbrahim, durumu oğluna söyler. İsmail, Allah için kurban edilmeyi seve seve kabul eder. Ancak tam kurban edilecekken bıçak İsmail'in boğazını kesmez, dalları rahatlıkla kesen bıçak İsmail'in boynunu kesmez. Allah, Hz. İbrahim'e bir koç gönderir ve bu koçun kurban edilmesini emreder.

Hz. İbrahim, misafiri çok sever. Hiçbir sofrası misafirsiz olmaz. Eğer misafir yoksa sokaktan birilerini çağırır, onlarla beraber yemek yer.

Hz. İbrahim'in ilk eşi olan Hz. Sâre'den de İshak adında bir oğlu olur. Hz. İbrahim, oğlu Hz. İsmail ile birlikte ibadet edilecek mekân olarak Kabe'yi inşa eder. Hz. İbrahim, içinde bulunduğu nimetler için Allah'a dua eder ve duasının sonunda, kendi soyundan insanları kurtuluşa erdirecek bir peygamber göndermesi için Allah'a yalvarır.

2.3.2.1.2. Kuyudaki Çocuk – Hz. Yusuf

Kuyudaki Çocuk'ta, Hz. Yusuf'un kardeşleri tarafından kıskanılması ve bir kuyuya atılması ile olaylar başlar. Hz. Yusuf, uzun bir serüvenin ardından Mısır'da önemli bir makama gelir. Kardeşleri, açlıkla mücadele ederken tanıyamadıkları kardeşleri Yusuf'tan yardım isterler. Hz. Yusuf kardeşlerini affeder ve kendisini çok seven babası Hz. Yakub'a kavuşur.

Hz. Yakub'un büyük oğulları, iki küçük kardeşleri olan Yusuf ve Bünyamin'i kıskanırlar. Yusuf'tan kurtulmak için onu bir kuyuya atarlar. Mısır'a giden bir kervan Yusuf'u su kuyusundan çıkarır. Kardeşleri bu çocuğun kendi köleleri olduğunu söyleyerek öz kardeşlerini köle gibi satarlar. Babalarına da Yusuf'u bir canavarın parçaladığını söylerler ve kanlı gömleğini ona teslim ederler.

Yusuf'u Mısır köle pazarından Firavun'un yardımcısı Aziz satın alır. Aziz'in karısı Züleyha, Yusuf büyüyüp genç olduğunda ona âşık olur. Çünkü Yusuf çok güzel bir genç olmuştur. Yusuf, ellerinde bıçakla elma soyarken onu birden karşılarında gören Mısırlı kadınların ellerini kestiklerinin farkına dahi varamayacakları kadar güzel bir delikanlı olmuştur.

Sevgisine karşılık alamayan Züleyha, eşine baskı yaparak Yusuf'u zindana attırır. Hz. Yusuf, burada İslam dinini yaymakla uğraşır. Bu arada mahkûmların rüyalarını da tabir eder. Firavun'un bir rüyasının da tabirini yaparak Mısır halkının kuraklık zamanı sıkıntı çekmesini önler. Yusuf, suçsuz yere zindana atıldığı ispatlanınca da zindandan çıkar, Mısır'ın yönetiminde önemli kademelerde bulunur. Kenan şehrinden yardım istemeye gelen kardeşleri arasından en çok sevdiği kardeşi Bünyamin'i küçük bir oyunla yanında tutan Hz. Yusuf, kardeşlerinin ikinci ziyaretinde kendisinin kim olduğunu açıklar.

Hz. Yakub, oğlu Yusuf'un yaşadığı müjdesini alınca Mısır'a gelir, burada baba ve oğulları, tüm kin ve nefretten uzak olarak mutlu bir şekilde yaşarlar.

2.3.2.1.3. Nehirdeki Sandık – Hz. Musa

Hz. Musa ve Firavun arasındaki mücadelenin anlatıldığı bu eserde, Allah'a tam anlamıyla güvenmek, hiçbir zaman umutsuzluğa kapılmamak gerektiği anlatılır.

Mısır'da Firavun'un askerleri Müslümanlara türlü eziyetler yapar, Mısırlı Müslümanlardan küçük bir çocuk, dedesine kendilerine eziyet edenin kim olduğunu sorar, dedesi "Firavun!" deyince çocuk, ilerde onu öldüreceğini söyler.

Firavun, gördüğü bir rüyayı yorumlatır ve yakın zamanda doğacak bir çocuğun kedisini öldüreceğini öğrenir. Yeni doğan bütün erkek çocukları öldürtür. Ancak Hz. Musa'yı Allah korur.

Hz. Musa, Firavun'un sarayında onun evladı gibi büyür, Musa'nın öz annesi de kendisine sütanne olur. Hz. Musa, çarşıda bir İsrailinin hakkını korumak isterken yanlışlıkla bir Mısırlıyı öldürür, bu olay yüzünden öldürülmemek için Mısır'dan kaçır ve Meydan şehrine gelir.

Meydan şehrinde Hz. Şuayb'ın kızlarının hayvanlarını sulamalarına yardımcı olan Musa, bu iyiliği sayesinde Hz. Şuayb ile tanışır, onun yanında çalışmaya başlar. Hz. Şuayb, Hz. Musa'ya bir fidan gösterir ve onu sökmesini ister, Musa da kendisine söyleneni yapar. Hz. Şuayb, Musa'nın peygamber olduğunu anlar, kendisine de söyler.

Hız. Musa, Şuayb peygamberin kızlarından biri ile evlenir ve onun yanında çoban olarak çalışmaya başlar.

Belli bir zaman sonra Hız. Musa; eşini, çocuklarını ve bir koyun sürüsünü yanına alarak Mısır'a doğru yola çıkar. Yolda Tur dağında ona peygamberlik verilir. Kardeşi Harun'a da peygamberlik verilir. Hız. Musa, Firavun'un karşısına çıkmak için Allah'tan yardım ister.

Firavun'un karşısına çıkan Musa, onu Allah'ı tanımaya davet eder. Ancak Firavun, bu daveti kabul etmez. Hız. Musa, elindeki asayı yere bırakır, asa ejderhaya dönüşür, Hız. Musa'nın eli parlak bir hal alır. Bu iki mucize karşısında Firavun ve arkadaşları iman etmek yerine Hız. Musa'nın bir sihirbaz olduğunu söylerler.

Firavun, civardaki tüm sihirbazları çağırır ve Hız. Musa'yı sihir konusunda mağlup etmelerini ister. Ancak Musa'nın ejderhası, tüm sihirbazların sihirlerini yutar. Bu sihirbazların hepsi iman eder. Bu eski sihirbazlar Firavun'un şiddetli cezasına maruz kalırlar. Firavun, Hız. Musa'nın amcasının oğlunun hanımı Hız. Asiye'yi şehit eder.

Firavun'un kabilesine bir hastalık bulaşır. Bu hastalığın geçmesi için Musa'dan Allah'a dua etmesini, bunun karşılığında da kendisine inananların Mısır'dan gitmelerine imkân vereceklerini söylerler. Hız. Musa dua eder ve hastalık geçer. Hız. Musa ve kabilesi Mısır'dan çıkıp Kızıldeniz kıyısına kadar gelir. Firavun'un arkalarından geldiğini gören Hız. Musa'nın kabilesi, kaygıya kapılır. Hız. Musa, asasını Kızıldeniz'e dokundurunca denizde, on iki kişinin yan yana geçebileceği genişlikte bir yol açılır. Hız. Musa'nın kabilesi bu yoldan karşıya geçer. Firavun ve askerleri de bu yolu kullanarak karşıya geçmek isterler. Ancak Hız. Musa'nın kabilesi karşıya geçtiğinde Firavun ve askerleri tam denizin ortasında kalmıştır. Bu sırada yol tekrar kapanır, Firavun ve askerleri boğularak can verir.

Defalarca Hız. Musa'nın mucizelerine şahit olan İsrailoğulları yine de tam anlamıyla Hız. Musa'ya inanmaz ve Allah'a iman etmezler. Ömrünün sonuna doğru kendi kabilesi tarafından hakarete uğrayan ve tehdit edilen Hız. Musa ahirete geç eder.

2.3.2.1.4. Tufan Hız. Nuh, Hız. Hud, Hız. Salih

Eserde, Hız. Nuh Peygamber'in İslam dinini yaymak için verdiği mücadele ve Nuh tufanı konu edinilir.

Ömer Bey, arkadaşları ve çocukları ile birlikte fırtınadan gemiyi kurtarıp eve geldiklerinde çocukların ısrarı üzerine Nuh tufanını anlatmaya başlar. Ömer Bey, önce Hız. Nuh'a kadar gelen peygamberlerden ve onlara indirilen suhulardan bahseder. Sonra sıra Nuh Peygambere gelir. Peygamberin kavmi putlara tapmaktadır. Nuh Peygamber, onlarca kez kendilerini hak yola davet etmesine rağmen peygamberin kendi oğlu dahi ona inanmaz.

Nuh Peygamber Allah'ın emri ile bir gemi yapmaya başlar. Kavmi onunla dalga geçer, bu gemiye her cinsten bir çift hayvan ile inananlar bindirilir. Tufanda bu gemidekiler dışında hiçbir canlı sağ kalmaz.

Nuh Peygamberin torunlarından Âd, kavmini zengin bir yaşantıya kavuşturur. Bu kavim, zenginliğe kavuştuktan sonra zevk ve eğlenceye dalar, hatta eziyeti zevk haline getirmeye başlar. İçlerinden Hud adlı kişiye peygamberlik verilir. Ancak bu kavim, putlara tapmaktan ve eski kötü alışkanlıklarından vazgeçmezler. Allah bu kavmi rüzgâr ile helak eder.

Hud Peygamber soyundan gelenler çoğalır. Kendi ataları gibi zevk ve eğlenceye dalarlar. Önceki kavim gibi puta tapmaya başlarlar. Aralarından Salih adlı kişiye peygamberlik verilir. Ama kavmi ona inanmaz. Hz. Salih'ten bir kayanın içinden gebe kızıl bir deve çıkarmasını isterler. Hz. Salih, Allah'ın izni ile kayadan kızıl renkli gebe deveyi çıkarınca kavmi onu büyücülükle suçlar. En sonunda deveyi de öldürürler. Gökten gelen bir sesle inanmayanlar helak olur.

Ömer Bey, anlattığı ibretlik kıssaları bitirmiştir. Çocuklar kendilerinin Allah'a inandıklarını dile getirirler. Ömer Bey de İslam'ın ilk şartının inanmak olduğunu söyler.

2.3.2.2. Deniz ve Ada Maceralarını Konu Alan Hikâyeler

Deniz ve ada maceralarının anlatıldığı hikâyelerde, dürüstlük, çalışkanlık gibi temalar özellikle küçük yaştaki okurlara verilmek istenir.

2.3.2.2.1. Macera Adası

On iki, on dört yaşlarındaki beş çocuk, okyanusta gemileri batan babalarını aramak için emekli bir asker liderliğinde yola çıkarlar. Açık denizde babalarının başına gelen felaket kendilerinin de başına gelir ve gemileri batmak üzeredir.

Geminin mürettebatı tehlikeyi sezdiğinde bir kayığa binip gemiyi terk eder. Ama büyük bir dalga o küçük kayığı bir kibrit çöpü gibi alıp gemiye çarptırır. Kayık paramparça olur, içindeki mürettebat ise yardım çılgınlıkları arasında okyanusun karanlık sularında kaybolur.

Gemide kalan Türkler ve iki Alman tayfa başka bir kayıkla denize inerler. Dalgaların da yardımıyla gemiden uzaklaştıkları anda batmakta olan gemi patlar. Zaten çok yorgun olan leventler derin bir uykuya dalar.

Sabah olduğunda açlık ve susuzluk kendisini göstermeye başlar. Bir umutla belirsiz bir istikamete doğru kürek çekmeye başlarlar. Tam dua ettikleri bir sırada ufukta bir karaltı görürler. Bu karaltıya doğru kürek çekerler. Yanına geldiklerinde bu şeyin içerisinde yiyecek, içecek, silah, olta malzemeleri ve marangoz malzemeleri olan bir kayık olduğunu görürler. Tüm ihtiyaçları sanki toplanmış ve kendilerine gönderilmiş gibidir. Bu kayığın, kendi gemilerinden ayrılan gemi mürettebatının yanlarına aldıkları eşyalar olduğunu anlarlar.

Birkaç günlük yolculuktan sonra bir adaya çıkarlar. Bu adada kısa bir keşiften sonra maymunların kendilerine attıkları Hindistan cevizleri ile karınlarını doyururlar. Sonraki günlerde adada şeker kamışı ve tuz bulurlar. Aralarında yaptıkları iş bölümü sayesinde kimisi balıkçı olur, kimisi marangozlukla uğraşır, kimisi avcı olur, kimisi de tarımla uğraşır. Böylece tüm ihtiyaçlarını karşılar hale gelirler.

Günler geçtikçe adada daha da farklı şeyler görürler. Bir yaban koyunu sürüsünden birkaç kuzu yakalayıp annelerinin de gelmesinin sağlarlar. Böylece yün, süt ve yağ elde etmiş olurlar.

Yerleştikleri yer sahil kenarından alçak bir yer olduğundan yamaçlarda daha güvenli bir yere ev yapmaya karar verirler. Çünkü komşu adadan bazen davul sesleri duyarlar. Bir saldırı ihtimaline karşı tüm tedbirleri alırlar. Bir yandan da bu adadan kurtulmak için büyük bir yelkenli yapmaya karar verirler.

Adadaki keşifleri sayesinde bal mumundan mum, yabancı tavuk ve horozlar için bir kümes yaparlar. Ayrıca keten bitkisinden hem yeni kıyafetler hem de yaptıkları gemi için büyük bir yelken yaparlar.

Adaya çıktıkları günden itibaren üç yıl geçmiş, yapmakta oldukları gemi iyice şekillenmeye başlamıştır. Bu sırada birkaç kayığın kendilerine doğru geldiğini görürler. Bu kayıklar geri döner fakat on üç kayık adaya saldırır. Leventlerin sıkı hazırlığı sayesinde kırk, elli kişilik yerli grubu bozguna uğratılıp çekilmek zorunda bırakılır. Sahilde aralarından konuşan yerliler tekrar ve daha tedbirli şekilde saldırır. Yine kesin sonuç alamayan yerliler tekrar sahile çekilir. Genç leventler bu defa kendileri saldırmaya karar verirler. Ama yerlileri kendi adalarına dönerken görürler. Arkalarından birkaç el ateş ederler.

Emekli asker olan ve çocukların kılavuzluğunu yapan Salim Amca, yerlilerle yapılan savaşta ağır yaralanmıştır. Gençlere iyi insan olmaları konusunda nasihatlerde bulduktan sonra son nefesini verir.

Salim amcanın tayfaları gemi yapımına hız verirler. Yaralanıp yanlarında kalan iki yerli de genç leventlere yardım eder. Çünkü gördükleri iyiliği karşılıksız bırakmak istemezler. Leventlerin çoğu gemi yapımındayken dört yerli, eve saldırır. Bunlardan ikisi yaralanır, ikisi kaçır. Leventlere yardım eden yerliler, yaralı yerlilerden çok büyük bir saldırı olacağını öğrenirler.

Henüz bitmiş olan gemi, iki yerlinin de yardımıyla denize indirilir. Son bir gayretle kıydan ayırabildikleri gemiden sahile baktıklarında çok sayıda yerlinin adaya saldırdıklarını görürler. Ama rüzgârın da etkisiyle artık gemi sahilden uzaklaşmıştır. Genç leventler, üç yıl yaşadıkları adaya bakıp hüznüyle yollarına devam ederler.

2.3.2.2.2. Korsan Peşinde

Korsanlar, bir Türk köyüne baskın yapıp köyü yağmalar, köyün tüm erkeklerini öldürürler. Bu çetin mücadelede köyden altı genç ile köyün imamı yaralı kurtulur. Komşu köylere haber verilir. Baskına uğrayan köydeki yakılıp yıkılan evler ve ahırlar komşu köylerin de desteği ile yeniden yapılır, yaralar hızla sarılır. Fakat köyün gençleri bu olaydan çok etkilenmişlerdir. İçlerinde intikam duygusu filizlenmektedir. Gençlerin lideri durumundaki Burak, İmam Emmi'ye korsanların kaçırıldığı dört çocuğu kurtarmak ve korsanlardan intikam almak düşüncesinde olduklarını söyler. İmam Emmi, gençlerin kararlı olduklarını görünce Abdullah Reis'e haber gönderir, ondan gençleri eğitmesini rica eder. Bir ay sonra Abdullah Reis yedi yardımcısı ile gelir.

Abdullah Reis gelir gelmez hazırlıklara başlar. Bir zaman sonra Reis'in yardımcıları görevlerini bırakırlar. Gençler talimlere kendi kendilerine devam ederler. Bu esnada sahile bir kadirge gelir. Bu Venediklilere ait bir gemidir. Burak ve arkadaşları bu gemiyi kimseden yardım almadan ele geçirmek fikrindedir. Çok sıkı bir hazırlık ve planlamadan sonra kadirgeye doğru hareket edilir. Çocuk yaştaki otuz altı levent, yüzlerce korsanın bulunduğu gemiyi iyi bir strateji ile ele geçirir. Kürek mahkûmu olan Türkleri de kurtarırlar. Kurtarılan mahkûmlar Burak Reis'in yeni leventleri olur. Esir alınan korsanlar da kürek mahkûmu olur.

Gemide bulunan yiyecek ve eşyalar, yağmalanan köylerdeki ihtiyaç sahibi insanlara ve kürek mahkûmluğundan kurtulan leventlere dağıtılır. İki ay gibi bir hazırlık sürecinden sonra artık ele geçirilen gemi ile köye baskın yapan korsanlardan intikam

almanın zamanı gelmiştir. Geçen zaman zarfında padişah'tan da gerekli izin çıkmıştır. Kadirga ile yapılan yolculuğun beşinci gününde korsanlarla karşılaşılır ve beş gemilik filonun ikisi batırılır. Geri kalan üçü ise genç leventlerin filosuna katılır. Genç leventlerin artık dört gemisi vardır. Sonraki bir deniz savaşında yedi Venedik gemisi ile mücadeleye girişilir. Buradan da galip çıkarlar. Bu mücadelede esir aldıkları korsandan köylerinden kaçırılan dört çocuğun bir manastıra satıldıklarını öğrenirler. Hemen o manastıra gidip dört küçük çocuğu kurtarırlar.

Son olarak köye baskına gelen başka bir korsandan da intikam alırlar, bu korsanın yeğeni Matilda, İslamiyet'i tanır ve Müslüman olur. Burak, Matilda'ya evlenme teklifi eder, o da teklifi kabul eder.

2.3.2.2.3. Saklı Kent

Ahmet Murat, kendisi gibi gemisi battığı için kıyıya çıkmayı başarabilen iki arkadaşı ile yerlilerden kaçarken gizli bir geçitten geçip saklı bir kente ulaşır. Burası Müslümanların kurduğu, kendi medeniyetlerin oluşturdukları kimsenin bilmediği bir yerdir. Üç arkadaş, burada evlenir, aile kurar. Ancak beş yıllık bir sürenin ardından bir gece aileleri ile birlikte buradan kaçıp memleketlerine dönerler.

Bağdat'ta bir ayakkabıcının oğlu, kıt kanaat geçinen ancak halinden şikâyetçi olmayan babasının mesleğini yapmayı tercih etmez ve ticaretle uğraşmaya karar verir. İlk olarak hurma satarak ticarete atılır, bu işte oldukça başarılı olur.

Yaptığı küçük işlerle belirli bir sermaye oluşturan Ahmet Murat, Hindistan'a gidip oradan gemilerle ürün getirmek ve büyük işler yapmak ister. Ancak gemi yolculuğu sırasında bir fırtınaya yakalanır. Ahmet Murat gemiden düşer, bir tahta parçasına tutunarak yakınlardaki bir adaya sürüklenir.

Ahmet Murat'ın sürüklendiği adada kendisi gibi aynı gemiden düşen ve o adaya gelen üç kişi daha vardır. Dört kazazededen biri yerlilerle ilk karşılaştıkları anda öldürülür. Yerliler bir tayfayı da esir alırlar. Ahmet Murat ve arkadaşı, esir düşen arkadaşlarını kurtarır. Ama yerlilerin takibinden bir türlü kurtulamazlar.

Uzun uğraşlar sonunda yerlilerin takibinden kısa süreliğine bir kayık sayesinde kurtulurlar. Kayık ırmaktan çağlayana doğru giderken üç arkadaş kendilerini ırmağa bırakır. Sonra da bir ağaca çıkıp yerlilerin ne yaptığını takip ederler. Yerliler, kayığın çağlayandan düşüp parçalandığını görünce üç yabancıyı da öldüğünü düşünerek takipten vazgeçerler.

Yerlilerden şimdilik kurtulduklarını anlayan denizciler tekrar yerlilerle karşılaşma ihtimaline karşı mızrak ve ok yapmaya başlarlar. Bu arada birbirini tanımaya çalışırlar.

Mahmut, kendisinin zengin bir ailenin çocuğu olduğunu, babası öldükten sonra tüm servetini kaybettiğini, sonra eski kâhyanının yardımıyla ticarete başladığını ve o paraların da gemi ile birlikte battığını söyler.

Hidayet, babasını doğumundan önce, annesini de doğumu sırada kaybettiğini, bir akrabasının yanında köle gibi yaşadığını, bir gemide tayfa olarak çalışırken ihanete uğradıklarını, kaptan ve birkaç arkadaşı ile ıssız bir adaya bırakıldıklarını, sonra gemilerini tekrar bulduklarını, son olarak da tayfa olarak çalıştığı geminin battığını anlatır.

Bu sohbet sırasından birer mızrak, birer yay ve çok sayıda ok yapan gençler, hem yerlilere karşı hem de av yapmak için hazırlık yaparlar. Yaptıkları mızraklarla balık avlarlar. Yerlilerin dumanı görmemesi için gece ateş yakıp balıkları pişirirler, karınlarını doyururlar.

Gençler, sabah adayı keşfe çıktıklarında dört yerli ile karşılaşır, üç yerliyi öldürürler ancak biri kaçar. Yaralı yerli kabilesine durumu haber verdiğinden bine yakın yerli saldırıya geçer. Önce bir ırmaktan yürüyerek izlerini kaybettirmeye çalışırlar, sonra bir mağaraya girerler, yerliler önlerinden geçer; onları fark etmez. Mağaradan çıkıp uzun süre yürüyen üç arkadaş, yorulup bir kayanın dibine oturur. Kayaya yaslandıklarında kaya gizli bir geçide açılır. Geçidin içine girip kayayı tekrar kapatırlar.

Geçidin sonuna gelen gençler gözlerine inanamaz. Çünkü karşılarında ormanlar içinde bir yerleşim yeri ve bir cami görürler. O sırada üç nöbetçi gelip gençleri liderlerinin yanına götürür.

Kentin lideri gençleri çok iyi karşılar. Ancak saklı kente girenin bir daha çıkamayacağını söyler. Gençler artık saklı kentin sakinleri olurlar.

Beş yıl kadar saklı kentte kalan üç arkadaş, orada evlenmiş, çocuk sahibi olmuşlardır. Hidayet hariç iki arkadaş, kendilerinden daha önce saklı kente girmiş olan Abdullah adında bir arkadaş ile eşleri ve çocuklarıyla buradan kaçmayı planlarlar. Bir gece planı uygulamaya koyarlar ve bir daha dönmek üzere kaçarlar. Bir ay süren bir yolculuktan sonra memleketlerine varırlar. Memleketlerinde bir araya geldiklerinde yaz sohbetlerinin tek konusu gençlik maceraları ve saklı kent olur.

2.3.2.3. Köy ve Şehir Hayatını Konu Alan Hikâyeler

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın köy ve şehir hayatını konu alan hikâyelerinde, çocukların zor şartlar altında hayat mücadelesini bırakmaması gerektiği mesajı verilir. Sabırla çalışan insanların bu mücadelesinin ödüllendirileceği vurgulanır.

2.3.2.3.1. Satıcı Çocuk

Küçük yaşta ailesinin geçimini sağlamak zorunda kalan Murat'ın başından geçenlerin anlatıldığı eserde, iyilik, dürüstlük, çalışkanlık, yapılan iyiliklerin er geç karşılığını bulacağı düşüncelerine yer verilir.

Babası yangında ölen çocuk iş bulma kurumuna başvurup iş ister. Ancak o yaşta çalışmasının mümkün olmadığı cevabını alır. Sokağa çıkan Murat, simitçinin sesini duyar ve simit satmaya karar verir. Simit işinden iyi para kazanan Murat, okulunu da aksatmaz. Bir zaman sonra başka şeyler de satan Murat, tren istasyonundaki satıcı çocukla başta sorun yaşasa da sonradan iyi arkadaş olur ve burada da satışlarına devam eder. Önce dilsiz bir arkadaşına daha sonra da yedi yaşındaki bir çocuğa ticareti öğretir, onlarla ortak iş yapar.

İstasyonda satıcılık yapan çocuklardan yaşı büyük olan Sedat isimdeki çocuk, Murat'a okulun ve okumanın önemini anlatır. O gün Murat'ın içinde sebepsiz bir sıkıntı vardır. Her zamanki gibi trende vagonları gezip satış yaparken bir bey ile çarpışır. Bu bey daha sonra ceketinin cebindeki paraları Murat'ın çaldığını iddia ederek ondan şikâyetçi olur. Ancak savcının dikkati, hırsızlığı başkasının yaptığını ortaya çıkarır. Hırsızın bulunması Murat'a rahat bir nefes aldırır.

Murat derste iken okul müdürü, polis müdürü ve savcı; Murat'ı müdür odasına çağırırlar. Her biri Murat'a küçük hediyeler verir. Murat dürüstlüğünün mükâfatını almıştır. Sene sonunda sınıfını takdirname ile geçen Murat, babası hayattayken yaptığı gibi karnesini yine babasına yani babasının mezarına götürür.

Yaz mevsimi geldiğinde Murat ve arkadaşları gazoz satmaya başlarlar. Bir temmuz ayında, denizcilik bayramı nedeniyle yağlı direktteki bayrağı alma yarışmasını Murat ikinci denemesinde kazanır ve herkesin takdirini toplar.

Murat ve arkadaşları denize gidip eğlenirler. Bu sırada Murat bir kız çocuğunu boğulmaktan son anda kurtarır. Bu çocuk savcı beyin kızıdır. Murat bu olay sayesinde savcı beye duyduğu minnet borcunu öder.

Murat, savcı beyin kızı ile evlenmiş ve ünlü bir maden mühendisi olmuştur.

2.3.2.3.2. Yankılı Kayalar

Baba ve annesini küçük yaşta kaybeden Mehmet, küçük kız kardeşi ile İstanbul'daki dayısının yanına gider. Dayısının eşi, çocuklara iyi davranmaz. Ancak Murat, okumak ve iyi bir insan olmak için çok çalışır. Sonunda doktor olan Murat, köyüne döner ve köylülerine hizmet eder.

Mehmet on bir yaşında Doğu Anadolu'da annesi, babası ve kız kardeşiyle yaşayan mutlu bir çocuktur.

Kış mevsiminde Mehmet'in annesi hastalandığından babası doktor çağırarak için ilçeye doğru yola çıkar, bir daha da dönemez. Baharda üzerinde diş izleri olan çizmelerinden Mehmet'in babasını kurtların parçaladığı anlaşılır.

Mehmet de annesi de bu olaya çok üzülür. Bir zaman sonra köylüler Mehmet'in annesinin evlenmesi gerektiğini söyleseler de o sert bir şekilde karşı çıkar. Kendisinin iyi kötü çalıştığını, Mehmet'in de okuyup doktor olacağını söylediğinde Mehmet daha da hırslanarak derslerine sıkı sıkı sarılır.

Birkaç ay sonra Mehmet'in annesi de ölür. Köyün öğretmeni ve imamı, öksüz ve yetim çocukları teselli ederler. Kardeşinin sorumluluğu küçük yaşta Mehmet'in üzerine kalmıştır. Komşularının destekleri ile ilk zamanları atlatan çocuklar yaşamlarını bir düzene sokarlar.

Mehmet'in arkadaşları sırasıyla her gece onun yanına gelerek geceyi burada geçirir. Gündüz de kardeşini komşuya bırakan Mehmet hem okuluna gider, hem de hayvanlara bakar. Bu şekilde hayata tutunur.

Mehmet'in İstanbul'daki dayısı, yeğenlerinin başına gelenleri öğrenince onları yanına almak istediğini yazar. Mehmet de yaz tatilinde kendilerinin gelebileceklerini yazar. Böylece yaz tatilinin başında İstanbul'a gitmeye karar verir.

Havanın çok soğuk olduğu bir gün Mehmet odun almak için bahçeye çıkar. Bu sırada kurtların saldırısına uğrar. Elindeki balta ile kurtlardan birini öldürür. Diğer ikisinin saldırısından son anda kurtulur. Bu olaydan sonra kurt hikâyelerinin sıkça anlatıldığı köyde yeni bir kurt hikâyesi daha anlatılmaya başlanır.

Okul bitip yaz tatili başladığında, Mehmet ve kız kardeşi tüm köyle vedalaşıp dayısının yanına, İstanbul'a doğru yola çıkar. Dayıları onları çok sıcak karşılar, ancak yengeleri onların gediğine hiç sevinmez, hatta sık sık dayıları ile bu konuda tartışır.

Birçok şeyin sorun olması gibi Mehmet'in okula gitmesi de sorun olur, ancak Mehmet sabah okula, öğleden sonra işe gidebileceğini söylediğinde yengesi, Mehmet'in

okula gitmesine rıza gösterir. Mehmet aldığı haftalığı yengesine vermesine rağmen onu bir türlü memnun edemez. Evin birçok işini henüz okula dahi başlamayan Mehmet'in kız kardeşi yapmaktadır. Çoğu zaman da dayak yiyen Mehmet'in kız kardeşi köye gitmek ister. Mehmet okumak için bu eziyetlere katlanmaya karar verir.

Öğleden sonraları marangoz atölyesinde çalışan Mehmet, bir siparişten dönerken küçük bir kız çoğunu arabanın önünden son anda kurtarır. Kızın ailesi Mehmet'e minnettardır. Mehmet'e para vermek isterler, o kabul etmez ama kaza esnasında yırtılan kıyafeti yerine alınan takım elbise ve ayakkabıyı kabalık olmasın diye kabul eder. Mehmet ile bu aile arasında samimi bir dostluk başlar.

Mehmet'in dayısı hastalanmış, hastanede yatmaya başlamıştır, küçük kız kardeşin de okula başlama zamanı gelince yengeleri iki öksüz ve yetim çocuğu sokağa atar. Mehmet'in kurtardığı çocuğun ailesi onları sokakta görünce arabalarına alıp eve götürürler. Mehmet, olanları en baştan itibaren anlatır. Bu şefkatli aile, öksüz ve yetim kalmış bu çocukları kendi evlatları olarak kabul eder. Mehmet çok başarılı bir öğrenci olur.

Lise ikinci sınıfta köy öğretmenin kızı ile karşılaşan Mehmet, ileride bir doktor olur, öğretmenin kızı da öğretmen olmuştur. Bu kızla evlenen Mehmet köyüne döner ve eşi ile birlikte köylülerine hizmet eder.

2.3.3. Dinî ve Tarihi Konuların Anlatıldığı Eserler

Dinî ve tarihî içeriğe sahip hikâyeler kaleme alan Boyunağa, geçmişini bilen, inançlı bir neslin oluşması için eserler ortaya koymuştur. Bu tür hikâyelerde ibret alınacak olaylara yer verilir.

2.3.3.1. Altın Yapraklar

Eserde, ibret alınacak on farklı olay anlatılır. Genellikle önemli tarihi kişilerin başından geçen olaylar tarihi gerçekliklerle uyumlu şekilde kaleme alınmıştır. Olayların içerikleri, eserde olduğu gibi ayrı başlıklar altında verilmiştir.

Küçük Kızın Duası

Hatem adında dindar ancak hiç parası olmayan biri vardır. Parası olmadığından hacca gidemeyen Hatem, bu isteğini ailesi ile paylaşır, küçük kız kardeşlerini ikna eder ve babalarının hacca gitmesine izin verirler. Hatem, hiç parası olmadığı halde Kâbe yoluna düşer.

Hatem'in çocukları gece aç yatarlar, sabah kapıları çalınır, avdan dönen Halife, çok susamış ve önlerine çıkan ilk ev olan Hatem'in evinin kapısını çalmıştır. Ev halkının ikram ettiği suyu kana kana içen Halife bunun karşılığında bir kese altın verir. Mahalle halkına da Hatem'in ailesine sahip çıkmaları için emir verir. Hatem de kabile başkanı hastalandığında onun için dua eder ve başkan iyileştiğinde ona bir at verir ve yolculuk boyunca ona destek olur. Salih bir niyet ile hac yoluna çıkan Hatem hiç parası olmadığı halde hac vazifesini rahatlıkla yapmış, Hatem'in ailesi de babaları yanlarında olmadığı halde sıkıntı çekmemişlerdir.

İki Mucize

Münafıklar, Tebük seferi sırasında Peygamberimizin peygamberliğini sorgulamaya kalkar. Önce kurak giden mevsimin değişmesini, yağmur yağmasını

isterler. Peygamberimizin duası ile yağmur yağar. Sonra da Peygamberimizin kaybolan devesinin yerini bilmesini isterler. Peygamberimiz Allah'ın izni ile hiç kimsenin göremediği, tepeler arkasındaki devenin yerini bilir. Bu iki mucizeye rağmen münafıkların inançsızlıklarında bir değişme olmaz.

Doğru İnsan

Harun Reşid, yeni geldiği bir şehirde ziyaret etmeye değer bir büyüğün olup olmadığını sorar. Etrafındakiler iki kişiyi ziyarete götürürler. Harun Reşid, isteğinin tam anlamıyla yerine gelmediğini, başka büyük bir âlimin olup olmadığını sorar. Son olarak Fudeyl isimli bir âlimin yanına götürürler. Fudeyl, Harun Reşid'e çok kıymetli nasihatlerde ve uyarılarda bulunur. Harun Reşid de bu zatın kıymetli bir büyük olduğunu etrafındakilere söyler.

Akıl Akıldan Üstündür

Osman Gazi'ye tekfurlar tarafından tuzak kurulur. Osman Gazi pratik zekâsı ile tuzağı tersine çevirir ve Bilecik'i ele geçirir. Daha sonra İnegöl kalesi de Osmanlı'nın eline geçer.

Tiryaki Hasan Paşa'nın Kurnazlığı

Tiryaki Hasan Paşa, Kaniye Kalesi'ni kendi ordusundan altı kat büyük bir orduya karşı savunur. Kaleden kaçan iki eski Hristiyan'ın da söylediklerini yine pratik zekâsı ile boşa çıkarır. Macarlarla düşmanın arasını açarak düşmanın gücünü parçalara böler ve onları yener.

Bu Elleri Cehennem Ateşi Yakmayacaktır

Elleri nasırlı bir işçi Hz. Muhammed'in elini tutmak istemez. O da işçinin elini tutarak, "Bu elleri cehennem ateşi yakmayacaktır." der.

Nusret Mayın Gemisi

Türk ordusu, düşman gemilerinin döktüğü mayınları toplayıp yine onlara karşı kullanır, ancak düşman da aynı şekilde Türk ordusunun döktüğü mayınları toplamaktadır. Nusret Mayın Gemisi, düşman gemilerinin dibinde gece karanlığında mayınları denize yerleştirerek düşmana büyük kayıplar verir.

Selahaddin Eyyübî

Diyarbakır'da bir köle, sahibinden kaçır ve Selahaddin Eyyübî'nin kölesi olur. Onun emrinde çalışır, çok çalışkan bir kişi olduğundan da vezirlik makamına kadar yükselir. Vezir olan eski köleye, hizmetlerinin karşılığı bir köy verilir. Eski köle yeni vezir öldüğünde mal varlığı sultana kalır. Kölenin Diyarbakırlı sahibi kendi kölesinin mallarının Selahaddin Eyyübî'ye kaldığını öğrenince kadıya gider. Kadı, ölen kölenin mallarının eski sahibe ait olduğunu söyleyince Selahaddin Eyyübî, köleden kalan malları bu adama tereddütsüz devreder.

Şanlı Plevne Savunması

Gazi Osman Paşa, kendi ordusundan kat kat büyük haçlı ordusuna beş aya yakın direnmiş; hem düşmanların hem de dostların takdirini kazanmıştır.

Hz. Ömer'in Adaleti

Hz. Ömer, Mısır valisinin halka kötü davrandığını ve şeriata uygun şekilde davranmadığını öğrenir. Valiye bir çoban kıyafeti giydirip üç yüz koyun verir. Valinin yalvarması üzerine onu tekrar devlet işlerinde görevlendirir. İyi bir ders alan eski vali, artık hata yapmaz.

Hz. Ömer, kendisine “Allah’tan kork!” diyen birisine teşekkür edip çevresindekilere de kendisine bu şekilde güzel nasihatlerde bulunmalarını önerir.

Hz. Ömer, Peygamber torunlarına kıyafet bulamayınca Yemen’den getirir. Kıyafetler geldiğinde rahata kavuştuğunu söyler.

Hz. Ömer, ayıbını yüzüne söyleyeni sevdiğini söyler.

Hz. Ömer, Allah’a ‘doğru karar verebilmek’ için sürekli yalvarır.

Hz. Ömer, muhtaç kimsenin dinine, milletine bakmadan yardım eder.

Hz. Ömer, “Fırat’ın kenarında bir keçi kaybolsa onun hesabını verememekten korkarım” der.

2.3.3.2. Fetih Sancakları

Eserde, Hz. Muhammet döneminden Kanuni Sultan Süleyman dönemine kadar, İslam ve Türk tarihindeki önemli bazı savaşlar anlatılır.

Başta Peygamber olmak üzere, İslam ordusu düşmanla savaşırken Cebrail ve üç bin melek İslam ordusuna destek verir. Düşman yüz bin kişilik Bizans ordusudur. Komutan şehit oldukça yerine yeni bir komutan sancağı devralır. En son Halit Bin Velid, düşmanı bozguna uğratır.

Medineli Müslümanlar, Mekke’yi fethetmek için yola çıkarlar. Fetih, birkaç küçük çatışma ile gerçekleştirilir. Kâbe’deki putlar kırılır.

İran, Irak’ın Müslümanlar eline geçmesini hazmedemez. İki yüz kırk bin kişilik büyük bir ordu hazırlanır. Ancak bu büyük ordu karşısında otuz dört bin kişilik inançlı İslam ordusu galip gelir.

Suriye dolaylarında Bizans ordusu ile yapılan savaşta kendilerinin on katı büyüklüğündeki orduyu yenen İslam ordusu, Suriye, Filistin ve Mısır kapılarını İslam uygarlığına açmıştır.

Dört halife döneminden sonra diğer halifeler, kendi menfaatleri için çalıştığından Bizans, bunu fırsata dönüştürerek İslam topraklarında işgallere başlar. Alparslan komutasındaki Türkler, Bizans ordusunu Anadolu’nun doğusunda bozguna uğratır.

Selçuklulardan sonra Osmanlı hanedanı da fetihlere devam eder. I. Murat, çok büyük bir Bizans ordusunu yener. Savaştan sonra meydana gezerken bir düşman askerine yaklaşır. Bu yaralı asker tarafından şehit edilir.

Yıldırım Beyazid ile Haçlı ordusunun amansız mücadelesi de Türklerin üstünlüğü ile sonuçlanır. Bu mücadeleler sonrasında Yunanistan ve çevresi Türk hâkimiyetine girer.

II. Murat, rahatsızlığı nedeniyle 12 yaşındaki oğlu Mehmet’i padişah olarak görevlendirir. Avrupalı devletler bu durumdan yararlanmak isterler. Bir Haçlı ordusu hazırlanır, Çocuk yaştaki padişah, babası II. Murat’ı göreve çağırır. Tecrübeli padişah yönetimindeki Osmanlı ordusu, Varna’da Haçlı ordusunu mağlup eder.

II. Mehmet, peygamber müjdesine kavuşmak ve İstanbul’u fethetmek için uzun süre hazırlık yapar. Özel toplar imal eder. Akla gelmedik savaş taktikleri geliştirir. Uzun süren kuşatmanın ardından İstanbul fethedilir.

II. Mehmet’ten sonra Yavuz Sultan Selim de, oğlu Kanuni Sultan Süleyman da hem doğuda hem de batıda fetihlere devam eder. Kanuni Sultan Süleyman, Türk denizlerine diken gibi giren Rodos adasını aylar süren kuşatma sonunda teslim alır.

Kanuni Sultan Süleyman, esir düştüğü için kendisinden yardım isteyen Fransız kralını da bahane ederek Macarlar üzerine sefer düzenler. Mohaç meydanından yapılan ve iki saatte sonuçlanarak tarihteki en kısa süren savaşlardan biri olan bu savaşta Macar ordusu bozguna uğratılır. Kanuni'nin karadaki bu büyük zaferinden sonra denizlerde de Barbaros, benzeri büyük zaferler kazanır. Barbaros Hayrettin Paşa'nın kazandığı son zaferi olan Preveze deniz zaferi ile Akdeniz'e Türk mührü vurulmuş olur.

3. ROMANLARDAKİ KONU VE TEMALAR

Ahmet Yılmaz Boyunağa, kaleme aldığı romanlarda Müslüman – Türk kimliğini yücelten kişilere ve olaylara yer verir. Eserlerindeki temalar, milli ve manevi yönü güçlü başkişiler üzerinden okura ulaştırılır.

3.1. Kahramanlık

İçerisinde yaşadığı toplumda birçok yönden üstün özellikler gösteren ve bu özelliklerini olumlu yönde kullanan bireyler, kahraman olarak değerlendirilir. Toplumlar arası değer yargılarının farklılık gösterdiği gibi, bireyin kahraman olması için taşıması gereken özellikler de toplumdan topluma farklılık gösterir.

Türk toplumlarında kahraman; fizikî bakımdan güçlü, yardımsever, cesur, geleneklerine ve dinine bağlı kişilerdir. Bu özelliklerin yanında savaşçı bir millet olan Türklerin kahramanlarında iyi silah kullanmak, binicilikte ustalık da aranan özelliklerdendir. Türklerde kahramanlık, *“bir amaç olarak ülküselleştir[ilmez. Kahraman] ancak Allah uğruna mücadele eder.”* (Şarkdemir, 2008: 29). Kahramanın mücadelesinin temel amacı, Allah’ın emirlerini yaymak, diğer insanlara İslam’ı tanıtmaktır.

Genel olarak “kahraman” kavramına bakmak gerekirse; *“kahraman, içinde yer aldığı toplumun karakteristik özellikleriyle birlikte cesaret, adalet, güç, kararlılık ve fedakârlık gibi evrensel kavramları bünyesinde barındıran; gerçekleştirmiş olduğu eylemler sonucunda toplumsal statüsü yükselmiş ve toplumsal bir model oluşturmuş karakter olarak tarihin her noktasında karşımıza çıkmaktadır.”* (Acı, 2016: 20). Birçok olumlu özelliği kendisinde toplamış olan kahraman, sergilediği olumlu davranışlar sayesinde toplumda ön plana çıkar ve lider rolünü üstlenir.

Cihan hâkimiyeti düşüncesinde olan bir milletin, “lider” rolündeki bireylerinin bedenen üstün özelliklere sahip olması kaçınılmazdır. Özellikle, *“destan kahramanları olağanüstü nitelikleriyle toplumların ideal tipleridirler. Bu nedenle destan kahramanları hem psikolojik hem de fizikî anlamda sıradan insanlardan daha farklı özelliklere sahiptirler.”*(Duymaz, 2007: 50). Destan kahramanlarına ait bu özellikler, tarihî roman kahramanlarında da kendini gösterir. Türk liderleri, saraylarında oturan, orduyu saraydan yöneten liderler olmamıştır. Türk liderler, *“ emirlerindeki askeri güçlerin başında her zaman savaşa hazır”* (Kafesoğlu, 1998: 282) “asker yöneticiler” olagelmışlerdir.

Ahmet Yılmaz Boyunağa romanlarında, Türk tarihindeki komutanlara ve yöneticilere başkişi olarak yer verir. Yazar, bu kişilerin ahlaki yönünü okurlarına tanıtmak istemekle birlikte, kahramanların fizikî niteliklerinden de bahseder. Böylelikle fizikî ve ahlaki bakımından “örnek kişiler” ortaya konulur.

Kırık Hançer romanında başkişi olan Ömer, fizikî özellikleri ile betimlenir. On sekiz yirmi yaşlarındaki Ömer’in fizikî özellikleri şöyle ifade edilmiştir: *“Çok yakışıklıydı. Esmer yüzünde, kaşları yay gibiydi. Kara gözleri bir hançer ucu gibi deliciydi. At üstündeki gövdesi, sağlam ve kuvvetliydi. Kuzu derisi börtünden taşan saçları, omuzlarına dökülmüştü.”* (Kh, 2015: 5,6). Ömer’in “kaşı yay gibi, gözü hançer

ucu gibi delici” derken savaşçı özelliği vurgulan başkişi, idealize edilmiştir. Ömer, bu özellikleri ile olağanüstü özellikleri olan bir destan kahramanına benzer.

Efsane Komutan’da Tarık Bin Ziyad için: “*Beyaz harmanisi uçuşan bu atlıdan, güç ve kuvvet fıskırıyordu. Güneşin, tunca çevirdiği yüzü, çok yakışıklıydı. Zekâ fıskıran parlak kara gözlerinde kıvılcımlar uçuşuyordu. Dudaklarının iki yanında, bıyıklarıyla birleşmiş sakalı bu çehreyi, daha da çarpıcı yapmıştı.*” (Ek, 2015c: 121) ifadeleri ile kahramanın duruşunda bir güç belirtisi olduğu söylenmiş, Boyunağa’nın birçok eserinde karşımıza çıkan “zekâ fıskıran gözler” ifadesi kullanılmıştır. Kahramanın güçlü bedeni ve zekâ dolu çehresi birbirini tamamlar. Özellikle “gözler”, kahramanın zekâsını belli eden unsurdur. Sanatçı, kahramanlarının vücudunu sıkça “tunç, mermer, granit” gibi madenlere benzetererek onların gücünü ve dayanıklılığını vurgular.

Koçyiğit romanında “*akranları içerisinde en irisi o [Cafer] idi. Öyle ki on yaşını aşığı zaman, koca bir delikanlı gibi görünüyordu.*” (Ksbg, 2014: 123) şeklinde tasvir edilen başkişi, daha çocuk yaşta fiziksel anlamda yaşlılarından üstün bir görüntü çizmektedir.

Kan ve Gül romanında Noyan, bir “kahraman hükümdar”dır:

Noyan, orta boylu, çok yakışıklı biriydi. Hafif kısık olan gözleri onun yiğit ve mert bir kişi olduğunu belli ediyordu. Burnu hafif basıktı, bu durum yüzüne başka bir güzellik veriyordu. Burnunun altından başlayan bıyıkları, dudaklarının ucundan hafifçe sarkmıştı. Çenesi hafif sivriydi. Yüzünden asalet akıyordu. Bu yüz, karşısındaki kişilere, ‘ben asil bir aileden gelen, mert, dürüst ve doğru bir insanın çehresiyim’ der gibiydi. (Kg, 1991: 13).

Yazar tasvir edilen başkişiyi fizikî özellikleriyle dile getirmiş, onun görüntüsünde bir üstünlük olduğunu ifade etmiştir. Onun karakterindeki asaletin bedenine, özellikle de yüzüne yansıdığı “*yüzünden asalet akıyordu.*” cümlesiyle dile getirilmiştir. Türk milletinin hükümdara verdiği değer, onu bütün yönleri ile yüce bir insana yaklaştırır. “*Eski Türk hükümdarlık telâkkisi, karizmatik (hükümdarlık yetki ve kudreti Tanrı tarafından bağışlanan) tip olarak kabul edilmiştir.*” (Kafesoğlu, 1998: 48). Türk kültüründe hükümdar, Tanrı tarafından seçilir ve ona olağanüstü güçler verilir. Hükümdara verilen bu özellikleri ifade eden “kut” kavramı, “*Uğur, talih, baht, mutluluk*” (Dilçin, 1983: 149) anlamlarına gelir. Hükümdarın doğuştan şanslı olduğu, insanlara mutluluk getirebilecek “seçilmiş kişi” olduğuna inanılır.

Özgürlük Savaşçısı adlı eserde Kafkas Türklerinin en önemli lideri Şeyh Şamil’in kahramanlıkları anlatılır. Küçük bir kalede bir avuç askerle binlerce düşmana karşı direnen Şeyh Şamil, çok güçlü bir savaşçıdır. “*İki metreyi aşkın boyu, levent endamı...*” (Ös, 2016: 54) ile düşmanlara endişe ve korku verir. Yedi bine yakın askeri ile önce kırk bin kişilik, ardından da elli bin kişilik Rus ordularını bozguna uğratar. Şeyh Şamil, Rusların, Dağıstan’daki Türklere zarar vermesinin tamamen önüne geçer.

Denizler Ejderi’ndeki büyük Türk Denizci Turgut Reis’in çocukluğundan bahsedilirken şu ifadeler kullanılır: “*Bu çocuk on üç-on dört yaşlarında vardı. Derisi, denizden ve güneşten pul pul dökülmüştü. Şahin bakışlı, ateş gibi bir çocuktü. Granit gibi sağlam bir vücudu olduğu görülüyordu.*” (De, 2016: 5).

Hazin Göç ve *Efsane Komutan* adlı eserlerde de görüldüğü gibi Boyunağa, Turgut Reis’in vücudunu sağlam madenlere, bakışını şahine benzetererek kahramanı hem bedenen hem de ruhsal olarak idealize eder. Yazarın birçok tarihî romanında başkişi,

üstün fizikî özellikleri ile betimlenerek yüceltilir. Böylece, Müslüman – Türk kimliğinin temsilcisi olan başkışı, dış görünüşü ile üstün bir konuma taşınır.

Tarihî roman, ulusal bilincin oluşmasında çok önemli bir yere sahiptir. Tarihî romanlardaki kahramanlar, mensubu oldukları milletin “örnek kişileri”dir. Tarihî roman yazarları bu kahramanların sahip oldukları olumlu özellikleri abartarak veya sahip olmadıkları özellikleri bu kahramanlara yükleyerek onları üstün bir kişi haline dönüştürür. Böylelikle mensubu olduğu toplum, bu kahramanda kendi gücünü görür, kendisinde bir başarıma gücü olduğuna inanır.

Ahmet Yılmaz Boyunağa, tarihteki Türk kahramanlar aracılığıyla Türk gençlerinin sahip oldukları gücü, onlara göstermeye çalışır.

Yazar, bazı romanlarında Türk hükümdarlarla birlikte hükümdarın emrindeki askerleri dahi idealize eder. *Kırık Hançer* romanında Gazneli Mahmut’un askeri olan Ömer, olağanüstü özellikleri ile dikkat çeker. Gazneli Mahmut, Ömer’in özelliklerini şöyle dile getirir:

Senin üstün bir kuvvete ve ustalığa sahip olduğun kadar, her türlü acıya, yorgunluğa tahammül ettiğini de öğrendim. Ağzınıza bir şey koymaksızın beş, altı gün durabildiğini, yine, dört, beş gün uykusuz kalabildiğini anlattılar. Bekir Bahadır’ın seni küçük yaştan itibaren çok iyi yetiştirdiğini, kurtlarla, ayılarla boğuştuğunu, silahsız olsan bile onları boğabildiğini öğrendim. Uzaklardan gelen gürültülerin mahiyetini çıkardığını, kuşların uçuşlarından yolunu bulabileceğini, başkasının mahvolacağı ıssız yerlerde kendine sığınacak yer bulacağını söylediler (Kh, 2015: 50) diyerek Ömer’in birçok üstün özelliğe sahip olduğunu dile getirir.

Sıralanan özellikler normal bir insanda bulunmayan ancak kırık hançeri yok etme görevi gibi tehlikeli bir işe girişecek askerde olması gereken özelliklerdir. Boyunağa, Gazneli Mahmut’un bir askeri olan Ömer’in üstün özelliklerini dile getirirken aslında Gazne ordusunun gücünü ortaya koyar.

Yazar, bazı eserlerinde Müslüman kimliğini yüceltmek için İslam tarihindeki kahramanlara yer verir. Bu kahramanlar, bazen Hristiyan komutan ve askerlerin hayranlığını kazanır. *Efsane Komutan* adı eserde İslam ordusunun karşısında yer alan Hristiyan askerler, Müslüman ordusunun komutanı ve askerlerinden bahsederken, onların olağanüstü vasıflara sahip olduklarını:

Tarık bin Ziyad’a ve askerlerine, kılıç ve ok tesir etmiyordu. Zaten bu yüzden onlar, zırh giymiyorlar, gömlekle çarpışıyorlardı. Hem Müslümanlar savaş sırasında şekil değiştiriyor, arslan ve pars haline geliyordu. Güçlü kolları ile, Vizigot askerlerini, on on beş adım ileri attıklarını görenler bile vardı. Bu güç onlara nereden geliyordu?.. Naraları da gök gürültüsü gibi tesirliydi. “Allah!.. Allah!.. diye bağırıyorlardı; ve bu bağırımları karşısında, düşmanların korkudan silâhları ellerinden düşüyordu. Ve onlarda, öyle bir sinir gücü vardı ki, göz göze geldikleri an, hasımları büyüleniyor ve çarpışamaz hale geliyorlardı. (Ek, 2015: 172). sözleriyle dile getirirler.

Karşılarındaki askerlerin çok güçlü oldukları, savaşırken şekil değiştirip arslan ve pars haline geldiklerini söyleyen Hristiyan askerler, Müslüman – Türk askerlerini olağanüstü bir şekle büründürür.

Koçyiğit adlı romanda Hristiyan askerler, *Efsane Komutan*’daki Tarık Bin Ziyad ve askerlerinden söz ettikleri gibi Battal Gazi’den de olağanüstü şekilde bahsederler:

– *Battal'a kılıç, ok ve mızrak işlemez. Gözlerimle gördüm. Üzerine gelen mızrağı, havadayken kırbaçıyla ikiye böldü. Göğsüne bir gürz indiği halde, atının üzerinde sarsılmadan dindik duruyordu.*” [...]

– *Doğrudur. Su üzerinde yürüdüğünü görenler bile olmuş!* (Ksbg, 2014: 6).

Battal Gazi'nin ölümsüzlüğüne inanılması, onun gösterdiği olağanüstü dayanıklılık, düşmanın gözünde büyümüş ve adeta “ölümsüzlük” derecesine varmıştır. Kılıçla, ok ve mızrakla öldürülemeyen Battal'ın, düşmanın gözünde “su üzerinde yürüyecek” kadar üstün bir özelliği vardır. Yine aynı eserde Battal hakkında Hristiyan bir muhtar köylülere: “ – *Battal öldürülemezmiş. Kılıcı dövüş sırasında arşınlarca uzar, karşısındakileri doğrar geçermiş. Bizanslılar karşısında duramazmış.*” (Ksbg, 2014: 28) diyerek olağanüstü derecede iyi savaşan Battal'ın kılıcının uzadığını söyler. Muhtar, Battal'ın aslında “yenilmez” olduğunu vurgulamış olur.

Özgürlük Savaşçısı romanında da düşmanları, Şeyh Şamil'in savaş meydanlarındaki becerisini gördüklerinde “*Şeyh Şamil'e kurşun ve kılıç, süngü işleme[yeceğini]*” (Ös, 2016: 54) anlarlar. Düşmanın gözünde çok sayıda savaştan sağ çıkmak, ancak silah işlemez birisi olmakla mümkündür.

Boyunağa, eserlerinde daha çok savaşçı kahramanlara yer verdiğiinden, olağanüstü nitelikler de savaşla ilgili, savaşta üstün olmakla ve yenilmemekle ilgili olmuştur. Kahramana “silahların etki etmemesi” birçok eserde ortak özellik olarak dikkat çeker. Boyunağa, bu özelliği, kahramanın kendi ağzından veya Türk askerleri aracılığıyla dile getirmez. Kahramanın üstün özelliklerini, her zaman, düşman askeri söyler. Çünkü Türk kahraman, güçlüdür ancak bu durum düşmanın gözünde daha da büyür ve olağanüstü bir hal alır. Böylece yazar, kahramanlarını olağanüstü özelliklerle idealize etmiş olur.

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın romanlarında kahraman, genellikle güçlü vücudu ile dikkat çeker. Kahramanın bileğini büken, sırtını yere getiren bulunmaz. *Kırık Hançer* romanında başkişi Ömer'in gücü konusunda, amcası şunları söyler: “*Koca Hint ülkesinde bileğini bükecek yiğit yoktur belki de...*” (Kh, 2015: 25).

Malazgirt'in Üç Atlısı romanında ise başkişi Aksungur'un bileğine vurgu yapılır. Aksungur'un dedesi, tanınmış Türk Komutana Aksungur'u tanıtırken; “*bileğini bükebilecek yiğit yok bu yörede!*” (Müa, 2016: 19) der. Bilek gücü, bireysel mücadelelerde önemli bir özelliktir. Özellikle iyi silah kullanabilmek için de gereklidir. Böylece yazar, tarihî romanlarında kahramanlarının bilek gücünü vurgular.

Türkler, göçebe hayatının etkisiyle sürekli hareket halinde bulunurlar. Bu yaşam tarzı, erkeklerin güreşe ilgisini ortaya çıkarmıştır. Türk erkekleri, çocuk yaştan itibaren her fırsatta güreşirler. Bu sayede hem eğlenceli vakit geçirirler, hem de “*savaşa hazırlık*” (Tazegül, 2018: 280) yapmış olurlar. “Denizler Ejderi” romanında henüz on üç yaşındaki Turgut'un “*köyde değil akranları, delikanlılar bile [...] sırtını yere getiremez.*” (De, 2016: 13). Güreş sayesinde güçlü bir vücuda sahip olan Turgut, küçük yaşta levent seçilip denizlerde korsanlarla mücadele etmeye başlar.

İnsanın güçlü olduğu, hayvanlarla mücadelede de ortaya çıkar. İnsan gücü ile bir hayvana karşı koyabilmek, kahramanın insanüstü bir güce sahip olduğunu gösterir. *Kırık Hançer* romanında amcası, Ömer'i yetiştirirken “*on bir on iki yaşlarına geldiği zaman onu bazen karlı ormanlara bırakmış, onun cesaretini denemişti. Karlı ormanda, bir gün üç kurdun saldırısına uğrayan Ömer, ikisini öldürmüş, üçüncüsü ile boğuşurken bir okla üçüncü kurdun devrildiğini görmüş.*” (Kh, 2015: 36).

Küçük yaşta, üç kurtla boğuşabilen Ömer, sonraki zamanda önemli görevleri yerine getirecek bir asker olur. Türklerin savaşları kaybetmesine neden olan kırık hançerin yok edilmesi görevi Ömer'e verilir. "*Kahraman büyüğü bir nesneyi*" (Propp, 2018: 41) bulmak için gönderilir, bu sayede kahramanlığı da sınanan Ömer, bu görevi çok güçlü bir bedene sahip olduğu için ve zor şartlara dayanabildiği için başarır. Aynı eserde Ömer, kızgın bir filin saldırısına uğrayan ve korumaları fil tarafından öldürülmüş Sita'yı kurtarmak için fülle mücadeleye girişir. Sita ile Ömer atın üzerinde filden kaçarken fil yaklaşır, filin kendilerini yakalayacağını anlayan Ömer, Sita'ya:

- *Sita! Ben atlayacağım. Fili şaşırtmak lazım. Bu gidişle ikimizi de yakalayacak, der. Ömer yana kaçarken savurduğu kılıçla filin hortumunun ucunu uçurdu.... Ömer hançerini çekti. Ucundan kavrayarak süratle üzerine gelen filin gözüne nişanlayarak fırlattı. Sonra, yine kendini yere attı. Sol gözüne sapına kadar gömülmüş hançer, koca fili dizleri üzerine çökertti.* (Kh, 2015: 65).

Ömer'in kızgın bir fülle mücadelesi, onun çok güçlü olduğunu ortaya koyar. Ömer, tek başına onlarca Hint askeri ile mücadele eder, Hintli askereler onun bu gücü ve becerisi karşısında şaşırırlar. Ömer için, "*Bu sanki bir insan değil, bir ejderhaydı.*" (Kh, 2015: 120) diyerek onun gücünü ifade ederler. Düşman elinde uzun süre işkence gören Ömer'i muayene eden Hristiyan hekim Ömer için: "*Bünyesi çok kuvvetli! Demir gibi! Bunca yıl hekimlik yaptım böyle vücut görmedim.*" (Kh, 2015: 83) diyerek onun güçlü bir bedene sahip olduğunu dile getirir.

Zafer Rüzgârları romanında, Turgut Reis, esir düşer, uzun süre aç bırakılır. Janetino Doria, Turgut Reis'i bire bir mücadelede yenip kendi şöhretini artırmak ister. Janetino Doria, Turgut Reis'in aklıktan güçsüz düştüğünü tahmin etmektedir. Turgut Reis, kendisine yapılan düello teklifini kabul eder ve mücadele başlar. Turgut "*Janetino Doria'nın savurduğu yumruğu havada tuttu. Janetino Doria, elini kurtarmak için çırpınırken ona bir Osmanlı tokadı patlattı. Zavallı Janetino Doria döne döne gitti ve muhafızlarının kucaklarına baygın olarak düştü.*" (Zr, 2016: 84). Turgut Reis, günlerdir aç olmasına rağmen meşhur şövalyeyi bir tokatla yener. Şövalyenin değil Turgut Reis'in şöhreti artar.

Zor şartlar altında, başına gelen birçok olumsuzlukla mücadele edebilen başkişi, yine üstün özellikleri ile ortaya konularak yüceltilir. Dolayısıyla Türk kimliği yüceltilmiş olur.

Silah, eski çağlardan beri, insanın doğayla mücadelesinde kullandığı bir araç olmuş; daha sonra ise farklı milletlerin toprak mücadeleleri ve kendilerini savunmaları için önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir. "*Silah, varlığın korunması ve yaşamın geliştirilmesi için, fizikî gücü ve etkinliği artıran bir araç olarak, insanın alet yapma yeteneği ile birlikte dünyaya gelmiştir.*" (Ocak, 1999: 62).

Tüm toplumlarda önemli bir yere sahip olan silah, Türkler için özel bir yere sahiptir. Silah, Türkler için kutsal bir anlam ifade eder. "*Eski Türklerde (İskitler dahil) yemin törenlerinde, yeminlerin silah üzerine (kılıç, hançer, ok) yapılm[ması],*" (Ocak, 1999: 62), silahın Türk milleti için kutsallığının bir göstergesidir.

Türklerde ok, yay, kılıç, hançer gibi belli başlı silahlar önemlidir. "*Ok ve yayın, zamanla Türk Kağanı, Hakan ve Sultanların hâkimiyet işareti*" (Ocak, 1999: 64) olduğu bilinmektedir. "*Yayın Türklerde göğün, daha doğrusu gök kubbenin sembolü olduğu*" (Ögel, 2003: 322) da bilinmektedir.

Ok ve yay bir av âleti olarak eski çağlarda hemen bütün topluluklarda görülür. Fakat Türkler ok ve yayı etkili bir savaş silâhı hâline getirmişler ve kendi muharebe taktikleri için en iyi şekilde değerlendirmişlerdir. Yay, süratle koşan at üzerinde etkili bir muharebe aracı olarak kullanmak suretiyle “uzak savaş” usulünü muharebe taktikleri sisteminde bir yenilik olarak geliştirmişlerdir.” (Kafesoğlu, 1998: 284). Türklerde silahın önemi Dede Korkut kitabından da yer bulur: “*Dede Korkut’a göre, bir Türk’ün Alp (kahraman, bir anlamda yetişkin) olabilmesi için uçan kuşu okla vurmuş olması gerekiyordu.*” (Ocak, 1999: 66).

Boyunağa’nın eserlerinde kahramanlar ok atma konusunda üstün beceriler sergiler. *Kırık Hançer* romanında Ömer, ok atma yarışında rakibi ile yenilemeyince bir askerin havaya fırlattığı oku vurur. Ömer, “*bir ışık halinde, fırlayan oku görür görmez, besmele ile kirişi bırakır... Ömer fırlayan oku havada vurmuştur.*” (Kh, 2015: 44). *Malazgirt’in Üç Atlısı* romanının başkişisi Aksungur da ok atma yarışlarında üstün başarı gösterir. Ok atma yarışlarında, “*Atını son süratle sürerken, sallanan hedefleri bir biri ardı sıra vurmaya başlar.*” (Müa, 2016: 16). Aksungur, başka bir yarışta, “*atını savaşa giriyormuşçasına sürerken, yayını gerer... gözleri sallandırılmış olan yumurtadadır. Rüzgar payını da vererek oku bırakır.... Hedefe bakar. İp boşta hafif hafif sallanmaktadır. Yumurta yoktur.*” (Müa, 2016: 16). Aksungur, katıldığı tüm ok atma yarışlarında birinci olur.

Hanoğlu adlı eserlerde başkişi Ahmet, “*daha dört-beş yaşına geldiğinde ok atmaya öğren[miştir].*” (Hbsk, 2014: 45).

Ahmet (Hanoğlu), arkadaşları ile yarışırken Tuğrul Bey’in dikkatini çeker.

Tuğrul Bey, Ahmet’e sorar:

- *Ok atışın nasıldır oğul?*

Hanoğlu, saygılı bir tavırla elini göğsüne koydu:

- *Ok ve yay verirsiniz, gösterebilirim Hakan’ım!*

Tuğrul Bey, ardındaki hizmetkârlara döndü ve emir verdi:

- *Bre, bir ok ve yay verin bu yiğide!*

Hizmetkârlar, yay ve ok sadağını, Hanoğlu’na uzattı.

Hanoğlu, yayı ve sadağı aldı. Sonra Tuğrul Bey’e bakarak:

- *Nereye nişan almamı buyurursunuz Hakan’ım, diye sordu.*

Tuğrul Bey, ileriki ağaçları işaret etti:

-*Şu ortada olan, erik ağacı... İyi bak, bizden tarafta bir budak var. İşte o budağı nişanla bakalım.*

- *Baş üstüne Hakan’ım!*

Hanoğlu, böyle dedikten sonra, Savcı Bey’in kendisine öğrettiği gibi oku, yaya yerleştirdi. Sol ayağını ileri atarak çatal açtı. Sol kolu ile yayı gerdi; sağ elinin iki parmağı ile kirişi tutup kulağına kadar gerdi. İyice nişan aldıktan sonra oku gönderdi. Ok, ıslık çalarak hedefe doğru uçtu. Orada bulunanların şaşkın bakışları arasında ağaçtaki budağa gömüldü. (Hbsk, 2014: 47-48). Hanoğlu, ok atma konusunda üstün yetenekli olduğunu bu atışı ile ortaya koyar.

Türklerin ok ve yayı etkili kullandığı, sadece Türk kaynaklarında değil, yabancı yazarların eserlerinde de yer almaktadır. Jean-Paul Roux, “Türklerin Tarihi” adlı eserinde, Türklerin “*en iyi süvariler ve en iyi okçular oldukları*[nı]” (Roux, 2007: 134)

ifade eder. Tüm bunlar, ok ve yayın Türklerin en önemli silahları olduğunu göstermektedir.

Ok mesafesinden çıkan düşman kılıç ile karşılaşılır. *Kılıç, Türklerin ok ve yaydan sonra kullandıkları en önemli silahtır... Türkler savaşa oklarla başlıyordu. Oklarla iyice yıpratılan düşmanın üzerine hücum edilirdi ve göğüs göğse harp başlardı. İşte kılıç, o zaman devreye giriyordu. Soylarından gelen yetenekle kılıcı çok iyi kullanan Türkler, kılıçlarıyla başarılar sağlıyordu.* (Saka, 2011: 32).

“Kılıç” da Türklerde “ok ve yay” gibi kutsal bir savaş aracıdır. *“Atilla'nın hâkimiyet sembolü, sapından yere saplanmış olarak bulunan kutsal bir kılıç idi. Atilla bu kılıcı bulduktan sonra yeryüzüne hükmettiği, Tanrı tarafından alınmış bir kader olarak kabul etmiş ve bundan sonra da hareketlerini buna göre uygulamıştı.”* (Ögel, 2003: 322-323).

Özgürlük Savaşçısı'nda Şeyh Şamil'in kılıç kullanışı şöyle anlatılır: *“İmam Şamil'in sol eline aldığı kılıcı, pervane gibi sallayarak düşmanı nasıl biçtiğini pek çok kişi görmüştür.”* (Ös, 2016: 16).

Denizler Ejderi'nde, kılıç kullanma konusunda şöhret sahibi Şövalye Karl, *“Kılıcını, bir ölüm pervanesi gibi döndürmekteydi. Bu saldırıdan, o zamana kadar hiç kimsenin kurtulduğu görülmemişti... Turgut Reis, Karl'ın o zamana kadar kimsede görmediği usta hareketlerle, çember usulünü boşa çıkarır.”* (De, 2016: 95,96).

Korsan Peşinde adlı eserde, Burak Reis kendisinden yaş ve fizik olarak çok üstün olan korsanla mücadele ederken korsanla aralarında şu diyaloglar geçer;

“Bak! Hamle öyle değil böyle yapılır. Üçe kadar sayacağım: Bir... Burak, bunu söylerken kılıcının ucunu Marki'nin yüzüne doğrultarak döndürmeye başladı. Marki, gerileyerek savunma vaziyeti aldı.

- İki...

Marki bir adım daha geriledi. Burak,

- Ve üç, dedi; o anda da kılıcının sivri ucu Marki'nin boğazına dayandı.

Burak konuşmasına devam etti:

- Şimdi sayın Marki, kılıcınızı edebinizle yere bırakın! Haydi!... Haydi!...

Marki'nin elindeki kılıç çınlayarak yere düştü. Marki, şaşılmaşmış gözlerle boğazına dayanmış kılıca bakarken inledi:

- Kimsin sen? Kasırğa mısın nesen? Yemin ederim ki, hayatımda senin gibi bir silahşora rastlamadım. Avrupa'nın en hızlı silahşorlarını bilirim. Yemin ederim ki hiç biri seninle boy ölçüşemez. Ne olur söyle: Nasıl yaptın bu hamleyi?

- Buna Osmanlı usulü hamle denir!

- Kimden öğrendin?

- Abdullah Reis adlı bir Osmanlı reisinden!...

- Yaaa! Müthişti müthiş!... Hayatımda böylesini hiç görmedim ve hayran oldum.” (Kp, 2015: 90).

Türklerin silah kullanmadaki becerisi, düşmanda hayranlık uyandıracak derecededir.

Türk savaşçılar, uzak mesafedeki düşmanla ok ve yay ile mücadele eder, ok mesafesinden çıkan düşman kılıç ile karşılaşılırdı. Kılıç'ın elden düşmesi ya da düşmanın hançeri tercih etmesi durumunda en yakın dövüşte “hançer” kullanılırdı. *“Hançer ve kama, genellikle göğüs göğse çarpışmalarda kullanılmıştır.”* (Saka, 2011: 40). Kama ya

da hançer, “*bıçağın, savaş aleti olarak daha özelleşmiş şekline*” (Saka, 2011: 40) denir. Hançer, kimi zaman da uzak mesafedeki düşmana atılarak kullanılırdı. Özellikle gemi baskınlarında bu yöntem sıklıkla kullanılırdı.

Denizler Ejderi’nde Turgut, yaşı küçük olduğu için gemiye levent olarak seçilmez. Ancak o, gizlice gemiye girmeyi başarır ve kaptana kendisini ispatlamaya çalışırken,

Nasıl silah kullanabildiğimi de gösterebilirim, der. Bunu söylerken bir kaplan gibi atıldı. Ağanın, bre dur! Ne yapıyorsun, demesine vakit bırakmadan, kuşağındaki hançeri çekti. Şu orta direktteki siyah noktaya bakınız. Bu hançeri işte tam oraya saplayacağım, diye haykırdı. Hançer vınlıyarak uçu. Tam oraya, demir bir para büyüklüğündeki siyahlığa gömüldü. Sapı titredi, titredi ve durdu. (De, 2016: 29).

Turgut, küçük yaşına rağmen usta bir savaşçı derecesinde hançer kullanabildiğini ispatlar.

Türk savaşçıların “kırbaç/kamçı” kullandığı da görülür. *Koçyiğit*’te Battal Gazi, kırbaç ile düşman askerlerine üstün gelmiştir. “*O Müslüman [Battal Gazi], üzerine atılan mızrağı elindeki kırbaçla yan tarafa çeler.*” (Ksbg, 2014: 14). Başka bir mücadelede “*Battal, sivri ucu başına doğru gelen kargıyı bir kamçı darbesi ile sağına çeliverir. Kargı, iki parçaya bölünerek yere düşer.*” (Ksbg, 2014: 77). Battal, farklı silah türlerine kırbaç ile karşılık verebilmiştir.

Cihan hâkimiyeti düşüncesine sahip olan ve savaşçı bir millet olarak tanınan Türkler, iyi silah kullanan kahramanları aracılığıyla savaş meydanlarında başarılı olmuşlardır. Yazar, Türk milletinin bu özelliklerine dikkat çekmek amacıyla tarihî romanlarında silah kullanma becerisi yüksek kahramanlara yer verir. Bu sayede Türk milletinin savaşlarda başarı gösteren kahramanlarına vurgu yapılır.

Ahmet Yılmaz Boyunağa’nın eserlerinde, kahraman için özel anlam taşıyan nesnelere görülür. Bunlardan en önemlisi, romana adını da veren “kırık hançer”dir. Eserde, Hristiyan - Müslüman ordularının savaşlarında Hristiyanların kendilerine güç verdiğine inandıkları “kırık hançer” ile ilgili birçok efsane anlatılır.

Hinduların anlattıklarına göre, çok eski yıllardan kalma bir kırık hançer[Ö] vardır. Savaş sırasında bunun ucundan üç dört kulaç uzunluğunda bir ışıltı fişkirir, karşısına çıkan ağaç, taş, demir her şeyi keser... (Kh, 2015: 49) Bir savaşa girmeden önce, *kırık hançeri, bir kızın kanı ile yıkamak âdettir.* (Kh, 2015: 89).

Savaşlardan önce kırık hançeri savaşa hazırlama töreni yapılır. Hançer ortaya getirilir:

Gergedan boynuzuna saplı, kırık hançer ışıldar. Hançer elmas gibi ışıltı ışıltı parlar.... Hançerden ışık gibi bir şey fişkirir. Bu ışığın, bir çizgi halinde, kızın boynunda gezindiği görülür. Acı bir çığlık atan kızın, boynundan kesilmiş başı yerde yuvarlanırken, gövdesi de taş mabudun ayaklarının ucuna sessizce devrilir... (Kh, 2015: 94). [Savaş sırasında bir komutanın] *havaya kaldırdığı hançerin ucunda, üç, dört kulaç uzunluğunda bir ışıltı belirmişti [...] ağaçlara savurduğu hançerin ucundaki ışıltılar, tereyağına gömülen bıçak gibi, o koca ağaç gövdelerini kesip geçiyordu. Ağaçlar, o geçtikten hemen sonra, titreyerek ortalarından kesilmiş olarak, yere gövdenin önüne gürültü ile devriliyordu.*” (Kh, 2015: 136).

Hristiyan ordusunun moralini bozmak için olağanüstü özelliklere sahip bu hançeri yok etmek gerekir. Bu önemli görevi romanın başkişisi Ömer üstlenir. Ömer, kırık hançeri yok etmek için yola çıkar. Ömer'e yol üzerindeki bir şehirde kılavuzluk edecek adamın boynunda *"kanatlarını açmış bir şahin kabartması olan madalyon[Ö] bulunacaktır."* (Kh, 2015: 51). "Madalyon" bir şifredir. Ömer, adamı bulur. Ancak, düşman; şifreyi öğrenmiş, Ömer'i tuzağa düşürmek için "madalyon"u kendi adamlarından birinin boynuna takmıştır. Ömer, adamın tavırlarından şüphelenir. Ama onu takip etmekten de vazgeçmez. Tuzağa düştüğünü anladığında büyük mücadelelere girişir ve sonunda düşmanın elinden kurtulur. Hayatı pahasına kırık hançeri yok etmek için yoluna devam eden Ömer, çok büyük zorluklara rağmen kırık hançerin bataklıkta kaybolmasını sağlar.

Tarihî romanlarda kahramanların olumlu yönleri ortaya çıkarılır. Cesaret de kahramanın öne çıkan özelliklerindedir. Boyunağa'nın tarihî romanlarında kimi zaman kahramanın bireysel cesareti ortaya çıkarken kimi zaman da toplumun cesurca davranışı söz konusu olur.

Kırık Hançer romanının henüz on sekiz yaşındaki başkişisi Ömer, Sekiz Hindu eşkiyanın saldırısına uğrayan kıza:

"-Merak etme bacım. Allah'ın izniyle, gücümüz yeter buna." (Kh, 2015: 8) der. Bir başına, sekiz eşkiya ile mücadele eden Ömer, galip gelir ve kızı kurtarır.

Korkusuz Cengâver'de Ahmet, konakladığı hana gelip, hancının kızı Eleni'ye sarkıntılık eden Savapolos ve arkadaşlarının davranışlarına tepkisiz kalamaz, *"Ahmet, gözü ile Savapolos'u ve yanındaki arkadaşlarını tarttı. Evelallah dördünün[Ö] de hakkından gelebilirdi."* (Kc, 2015: 72).

Taşkınlık çıkaran şövalye ve arkadaşları ile Ahmet'in mücadelesi, Ahmet'in galibiyeti ile sonuçlanır, Savapolos ve arkadaşları, iyi bir ders alarak handan uzaklaşır.

Malazgirt'in Üç Atlısında Aksungur, Halit Ağa ile Bağdat'a kitap götürürken bir kadının yardım çağlığını duyar. Eşkiyalar, prensesi kaçırmıştır. Aksungur, eşkiyalara prensesi bırakmalarını söyler. Eşkiyalar, *"Vay köpek! Tek başına beşimize meydan okumaya cüret ediyor ha, diye haykırarak saldırırlar."* (Müa, 2016: 30). Aksungur henüz on sekiz yaşında olmasına karşın **beş** tecrübeli silahşor ile savaşmayı göze almıştır. Silahlı mücadele sonunda Aksungur beş eşkiyayı öldürüp prensesi kurtarır.

Denizler Ejderi romanında leventliğe henüz seçilmiş olan Turgut ve Filiz Ahmet'in içerisinde olduğu grup izin deyken, içerisinde iki yüz, üç yüz korsanın bulunduğu bir düşman gemisinin sahile yakın bir yerde demirlediğini öğrenirler. Genç leventler, büyük bir cesaret örneği göstererek bu gemiye saldırırlar. *"On beş Türk levendi, üç yüz askeri[Ö] bulunan bir düşman kadırgasını ele geçirir."* (De, 2016: 59). Bu başarı sayesinde Turgut, "reis" olur.

Türkler, ordu-millet anlayışı ile tanınmış bir millettir. Çoğu Türk devletinde hazır asker olarak çok fazla sayıda birlik bulundurulmaz. Ancak tüm fertleri savaşa hazır bir millet olan Türkler, savaş sırasında asker eksikliği hissetmez. Türkler hakkında çokça olumsuz değerlendirmenin bulunduğu *"Türkler"* adlı eserde Macaristanlı György, Türklerin savaşa ne kadar gönüllü olduklarını şu ifadelerle anlatır:

Öncelikle Türkler, kendi dinlerini, büyük bir kararlılıkla savunur ve yaymaya çalışırlar. Bu nedenle ordularını sefere çıkardıklarında, öyle büyük bir şevkle orduya katılırlar ve öyle büyük bir hızla toplanırlar ki sanki savaşmaya değil de düğüne giderler. Sefere çıkma vaktini iple

çekerler hatta kimi zaman sabredemezler vaktinden önce yola koyulurlar. Savaşta olmadıkları zaman büyük sıkıntı ve buhran içindedirler. Savaşa çağrılan ve şevkle orduya katılanlar sadece askerler değil aynı zamanda kendi reislerinin önderliğinde savaşa katılmaya hazır pek çok gönüllüdür; bu nedenle Türkler ordularını sefere çıkarma konusunda hiçbir güçlük yaşamaz. (György, 2009 :70).

Tarihte sayıları eşit olmayan orduların savaşları görülmüştür. Bu savaşların taraflarından biri de Türkler olmuştur. Boyunağa, kendisinden asker sayısı bakımından kat kat üstün olan ordularla savaşan Türk ordularının mücadelelerine eserlerinde yer verir.

Kırık Hançer romanında “ **Yüz seksen bin Hindu**, [Ömer’in de içerisinde yer aldığı] **otuz bin Gazne ordusu karşısında darmadağın olmuştu.**” (Kh, 2015: 203).

Efsane Komutan’da; İspanya Kralı, Tarık Bin Ziyad’ı karşılamak için ne kadar destek varsa toplar. “*İslam ordusu, Vizigotlar karşısında, sayı bakımından bir avuç kadardı. On iki bin[Ö] kişi!.. Bunun beş bini de son anlarda, Musa bin Nusayr tarafından gönderilmişti. Vizigot ordusu tam doksan bin[Ö] kişiydi.*” (Ek, 2015: 178). Çok çetin bir savaşın ardından üç bin gazi şehit olur. Buna karşılık kırk beş bin İspanyol asker de öldürülmüştür. Savaşın galibiyetle sonuçlanması da Tarık Bin Ziyad’a yetmez. Düşmanın ardından giden büyük komutan, Endülüs’ün ücra köşelerine kadar ilerler.

Hanoğlu’nda Hristiyan olan Boğa Bey ve komşu kabileler, Hristiyanlığı kabul etmeyen Türklere saldırır. Müslüman Türklere saldıran düşman askerlerinin sayısı “*belki elli bin, belki de altmış bin[Ö] kişi kadar... Oysa Mehmet Buğra Han’ın askerleri, taş çatlasa on beş bin[Ö] kişiyi geçmezdi.*” (Hbsk, 2014: 16-17). Ancak Buğra han ve askerleri, savaşmakta bir an için bile olsa tereddüt etmez. Sayıca kendilerinin üç dört katı olan düşmana karşı koyan Müslüman Türkler, büyük mücadeleler sonunda savaşı kazanır. Ama Mehmet Buğra Han yaralanır, kızı öldürülür, yeni doğan oğlu da bir kayıkla ırmağa bırakılır, tekrar bulunamaz.

Kan ve Gül romanında Moğol Hükümdarı Hülagü, yüz bin askeri ile Türk ordusuna saldırır:

Nogay Han, yanında bulunan komutanlarına, kederli bir sesle:

- Geliyorlar! dedi. Hem de 100.000 atıyla[Ö]. Bizim ise üç tümenimiz var, yani otuz bin atlı[Ö], diye seslendi.

Baycu Bağatır.

- Gelecekleri varsa göreceklere de var! diye hormurdandı..

Osman ve Hamza:

- EvelAllah perişan ederiz onları! diye söylendiler. (Kg, 1991: 325).

Kendilerinin üç katından fazla bir askere sahip ordu ile savaşma ihtimali, Türk askerlerinin gözünü korkutmaz. Cesaretle savaşa giren gaziler, düşmanı yenilgiye uğratır.

Denizler Ejderi’nde tüm Avrupa’nın katılımı ile Haçlı ordusu toplanır. Altmış bin askerli bu büyük donanmanın karşısında sekiz bin askere sahip Türk donanması yer alır. Türk donanmasının başında, Barbaros Hayrettin Paşa ve Turgut Reis vardır. Haçlı donanması, Türk donanmasından “*Gemi bakımından beş misli[Ö], asker sayısı bakımından yedi buçuk misli[Ö] ve top bakımından da yedi misli[Ö] fazlalar.*” (De, 2016: 122). Fakat “*Türk askerinin imanı, gayreti ve cesareti ile askerî dehası;*

Haçlıların gemi, asker ve top bakımından üstünlüğünü, Preveze önlerinde Akdeniz'e gömer." (De, 2016: 127).

Asker sayısı ve silah bakımından Hristiyan ordusunun önemli ölçüde güçlü olduğu başka bir savaş, *Altın Yapraklar* adlı eserde şöyle ifade edilir:

Hristiyan kuvvetler önce 432 top[Ö], geceli gündüzlü Plevne'yi dövdüler. Gazi Osman Paşa'nın elinde ise ancak 58 top[Ö] vardı. Asker sayısı 200.000'i[Ö] aşmış olan Hristiyan ordusu karşındaysa ancak 30.000[Ö] Mehmetçik bulunuyordu. Fakat bir Türk kasabası olan Plevne'nin erkek ve kadınları ve hatta çocukları, Türk ordusunun yanında çarpışıyor, korkusuzca göğüslerini düşman top ve mermilerine, süngülerine siper ediyorlardı." (Ksbg, 2014: 88).

Türklerde sadece erkekler değil, "kadınlar ve hatta çocuklar" da cesur birer savaşçı gibi mücadele eder. İki yüz bin kişinin karşısında otuz bin kişilik bir ordunun galip gelmesinin sebebi budur.

Fetih Sancakları adlı eserde, Hz. Muhammed dönemindeki İslam ordusunun Gassani ve Bizans ordularının ittifakı ve mücadelesi anlatılır. İki ordu arasında o güne kadar görülmemiş bir fark vardır. Hristiyan ittifakı, "Müslümanların karşısına 100 bin kişilik bir orduyla çıkmıştı. 100 bin kişiye karşı 3 bin kişi[Ö]... Üstelik bu 100 bin kişi, silah ve teçhizat bakımından İslam ordusundan kat kat üstün[dür.]" (Fs, 2017: 11).

Müslümanların ordusunun başında Zeyd bin Harise vardır. Savaş sırasında o şehit olunca, Hz. Cafer komutan olur. O da şehit olunca Abdullah bin Revaha komutayı devralır. Onun da şehit olması üzerine Halid bin Velid komutan olur ve galibiyet onun komutanlığında kazanılır.

Fetih Sancakları'nda İran Hükümdarı Rüstem ile Müslüman ordusu komutanı Hz. Saad'ın mücadelesi anlatılır. Düşman ordusuna göre çok az sayıda askere sahip olan Hz. Saad, ayaklarında çibanlar çıktığından yüksekçe bir yerden savaşı yönetir.

Müslüman orduları 34 bin[Ö] civarındaydı. İran ordusu ise 240 bin[Ö] kişiydi. 30 bin İran süvarisi zincirlerle birbirine kenetlenmiş, Müslümanları çiğnemeye ant içmişti. Ayrıca İran'ın elindeki savaş filleri de, Müslümanlara karşı korkunç bir silahtı. Ama Müslümanların imanı bu maddi üstünlüğü telafi edecek kadar güçlü. Gaziler ordusu hazır... Savaş havasını hisseden cins atlar kişneyerek, ön ayakları ile yeri kazıyor. Bir destan bu... Eşine rastlanmamış bir destan... Korkusuz gazilerin, hortumların ucundaki kılıçları savuran azgın fillere saldırışı, masalarda bile rastlanmayacak bir kahramanlık örneği... (Fs, 2017: 53).

Fillerle, zırlara bürünmüş tecrübeli askerlere karşı İslam ordusunda hiçbir korku belirtisi yoktur. Savaşın sonlarına doğru bir kum fırtınası çıkar ve İran ordusuna büyük zarar verir. Rüstem de bir gazi tarafından öldürülünce savaşı İslam ordusu kazanır.

Cesaret, başarmak için gerekli temel şarttır. Savaş ortamında kahraman olmanın en önemli koşulu ise "mezarla barıştır." (Campbell, 2017: 314). Çünkü savaş, her an ölüm tehlikesinin olduğu bir durumdur. Türk kahramanlar, ölüme "şehit olmak" gözüyle baktıklarından ölümden korkmaz, hatta ölüme seve seve giderler.

Kırık Hançer'de Gazneli Mahmut, Ömer'e : "Catlar, kırık hançer için gelmiş olanları, acımadan işkencelerle öldürüyorlar, dediğinde Ömer: *Alnımızda ne yazılmışsa o olur Sultanım. Dinimiz ve devletimiz için canımız feda olsun*" (Kh, 2015: 50-51)der. Ömer, Padişah tarafından verilen görev uğurunda ölümden çekinmez. Kırık hançeri yok etmenin ne kadar tehlikeli olduğunu öğrenen Ömer, "Öleceğini bilse bile Allah'ın izni

ile bunu yap[maktan]” (Kh, 2015: 94) çekinmez. Kırık hançeri yok etmek uğruna defalarca ölümün kıyısına yaklaşır. Sonunda kırık hançeri yok eder, “*başlangıçtaki kötülük giderilir.*” (Propp, 2018: 53). Savaşlarda Müslüman ordularına büyük kayıplar verdiren kırık hançer ortadan kaldırılır.

Hazin Göç'te, Seyid Mehmet Han, Hristiyanlığı kabul eden Türk boylarının kendilerine saldıracaklarını, onlardan korkmadığını, ancak beyliğindeki çocukları düşündüğünü söylediğinde, Hanın küçük yaştaki oğlu Muhammet Murat: “*biz de çarpışırız baba! Bizler de bu uğurda şehit oluruz! diye haykırdı.*” (Hg, 2016: 24).

Eserde, Müslüman Türklerin büyüğünün de küçüğünün de ölümden korkmadığı görülür. Çünkü ölmek Türk gazileri için, “şehit olmak”tır. Şehitlik ise İslam inancına göre ahiret yaşamında peygamberlerden sonra ulaşılabilecek en yüksek makamdır.

Ölümden korkmamak cesaretin bir göstergesi olduğu gibi hayvanlarla mücadele etmek de önemli bir cesaret göstergesidir. Yine *Hazin Göç* adlı eserde, Muhammet Murat, vahşi bir ayının saldırısına uğrayan Marya'yı görünce: “*ne olursa olsun, bu zavallıya yardım etmem gerekir... Ölüm olsa bile...*” (Hg, 2016: 174) diye düşünür ve ölümü göze alarak ayı ile boğuşur. Marya'yı vahşi aydan kurtarır.

Kırık Hançer romanında, Gazneli Mahmut, Ömer'e Çadlar Beyliğinin sakladığı kırık hançeri yok etme görevini verir. Ömer bu görev için giderken, Çadlar Racası'nın kızını (Sita) atı ile birlikte uçuruma yuvarlanmaktan son anda kurtarır. Sita, Ömer'e kırık hançerden bahseder. Sita, gece bir kaplanın saldırısına uğrayacakken bir **fil** kaplanı öldürür. Sonra fil, Sita'ya saldırır. Ömer, Sita'yı da atına alarak filden kaçarlar. Ama fil yaklaşır. Ömer atın kontrolünü Sita'ya verip “*Sita! Ben atlayacağım. Fili şaşırtmak lazım.*” (Kh, 2015: 64) diyerek fille mücadele etmeye başlar. Güçlülükle fili öldürür ve Sita'yı kurtarır.

Aynı eserde başkişi Ömer, zindanda, zifirî karanlıkta bir **kobra** ile baş başa kaldığında,

mercimek büyüklüğündeki iki parıltı bir o yana, bir bu yana sallanmaya başladı. Yılan atlamaya hazırlanıyordu. Ömer, elindeki pelerini iki eliyle gerdi. Havada bir şeyin uçtuğunu hissetmesiyle birlikte, ‘Ya Allah’ diyerek pelerini yüzüne doğru kaldırdı. Bir çarpma hissettiği an, bezi sıktı. İçinde yumuşak ve kaygan bir cisim vardı. Yılanın boynunu yakalamaya çalıştı. (Kh, 2015: 98).

Yılanın boynunu sıkıca kavrayan Ömer, sonunda yılanı öldürür. Bu tehlikeyi de hızı ve dikkati sayesinde atlatır. Aynı eserde, kalenin burçlarında sıkışan Ömer, “*onların eli ile öldürülme zevkini, bu pis Hindulara tattırmayacaktı. Kulenin aşağısında bir ayna gibi uzanan göle baktı. Oraya atlamaya karar verdi. Ayaklarının üzerinde yaylandı. Besmele çekerek, balıklama aşağıya uçtu, gitti...*” (Kh, 2015: 121).

Onlarca metre yüksekten ölümü göze alarak göle atlayan Ömer, bu cesur davranışı sayesinde düşman tarafından öldürülmekten kurtulur. Göle düşen Ömer, sahip olduğu çelik gibi vücudu sayesinde ölmez ve kırık hançeri yok etmek için yoluna devam eder.

Malazgirt'in Üç Atlısı'nda “*Bin başım olsa, bininin de bu adamın elinde, güzle parçalanacağını bilsem, yine de onunla çarpışardım.*” (Müa, 2016: 103) diyen Aksungur, ucunda ölüm de olsa savaşmaktan korkmadığını ortaya koyar.

Koçyiğit romanında, Battal Gazi'nin kararları sonunda, Hristiyan orduların Malatya'ya saldırdığını, bu konuda sorumluluğun tamamen Battal Gazi'de olduğunu

söyleyenlere karşı Battal: “*Yiğitlik cenk ile olur. Düşman karşısında sessiz kalmak, korkmak er kişinin işi değildir. Sen korkma; ben düşmanın üzerine tek başıma da olsa giderim!*” (Ksbg, 2014: 156) diyerek karşılık verir. Battal’ın bunu söylerken ne kadar gerçekçi olduğu az sonra anlaşılır. “*O zaman inanılmaz bir olay meydana geldi. Yürekleri titreten bir nara atan Battal Gazi: ‘Allah! Allah!’ diyerek Aşkar’ı mahmuzladı ve düşman ordusunun içine daldı.*” (Ksbg, 2014: 162). Düşman saldırısından çekinen bazı komutanların aksine Battal, bir başına Bizans ordusuyla savaşmayı göze alır ve binlerce askerin üzerine saldırır.

Türk liderleri tarafından, “*savaşa giderken ölüm yoluna çıkıldığının, azmin bir işareti olarak, atların kuyrukları düğümlenirdi. Malazgirt savaşından önce Alparslan’ın kendi eli ile atının kuyruğuna düğüm attığı bilinir.*” (Ocak, 1999: 68). Atın kuyruğunu savaştan önce bağlamaya “*eski Türklerde ‘tullama’ denirdi. Artık o kişi, vatan ve millet için kendini fedaya ve şehitliğe hazırlamış demektir.*” (Gömeç, 2016: 830).

Battal Gazi, tek başına bir orduya saldırırken, ölümden çekinmediğini gösterir. Onun da “*atının kuyruğu düğümlü*”dür. Onun bu tavrı komutanlara ve askerlere örnek olur. Türk ordusuna zaferi getiren, Battal’ın cesareti olur.

Türklerin cesaretini yabancı komutanlar da dile getirir. *Denizler Ejderi* romanında Hristiyan komutan Don Pedro, Turgut Reis hakkında: “*Dragut bu!... Akdeniz’in gözü pek ve yürekli korsanı...*” (De, 2016: 73) diyerek onun cesaretini vurgular.

Boyunağa, gerek bireysel, gerek toplumsal olarak Türklerin gösterdiği cesareti tarihî romanlarında konu edinir. Savaş meydanlarında ölümden korkmayan, yabani hayvanlarla mücadele etmekten çekinmeyen kahramanlar, Türklerin cesaretini sembolize eder.

Türk kahramanların güçlü ve cesur olması, düşmanlarını korkutur. Korkan düşman, karşısındakini ya güçlü bir hayvanla özdeşleştirir ya da onu silahın etkilemediğini düşünür. Ahmet Yılmaz Boyunağa’nın eserlerinde Türk savaşçılar bu iki açıdan düşmana korku vermiştir.

Kırık Hançer romanında genç yaşına rağmen, tecrübeli sekiz Hint askeri ile mücadele etmeyi göze alan Ömer, rakiplerinin çoğunu öldürünce geriye kalan bir asker ona: “*Nesin sen? Bir ejder[Ö] mi? İlahlardan birinin oğlu mu? Bu ne cesaret? Bu ne hız? Bu ne kuvvet? Yoksa İndra’nın şimşegi misin sen?*” (Kh, 2015: 11) der. Ömer’i “ejder”e benzetir:

Denizler Ejderi’nde Turgut Reis’ten bahsederken,
O denize açıldığında, dalgalar birbirine haber veriyor; fısıltı, İtalya,
Venedik, Fransa, İspanya, Portekiz sahillerinde, çığlık halini alıyordu.
Onun adını duyunca korsanlar titriyor, şövalyeler zırhlarının içinde
korkudan ürperiyorlardı. Ona bir de isim takmışlardı. Dragut, yani
ejderha[Ö]. Analar, uyumayan çocuklarını ‘Dragut geliyor!’ diye
korkutuyorlardı (De, 2016: 61) ifadelerine yer verilir.

Turgut Reis, efsane haline geldiğinden anneler, çocuklarını korkutmak için dahi ona verdikleri takma adı kullanırlar. O çocukların zihinlerine küçük yaşta Türk denizeci Turgut Reis’in korkusu düşer. Turgut Reis hakkında düşman askerleri: “*Onun yapamayacağı iş yok... Bu kadar devlet bir araya geldiği halde yine de Dragut’tan korkuyorlar!*” (Zr, 2016: 114) ifadelerini kullanırken, İspanyol komutan da: “*askerlerimiz arasında Dragut’un adı, onları titreten bir isim.*” (Zr, 2016: 191) der.

Hristiyan askerler, komutanlar Turgut Reis'ten korkma konusunda aynı fikri taşır. Hatta Hristiyan sarayında yaşayan herkes onun adını duyduğu anda korkar. “*Turgut Reis'in adının duyulması, Sinyorina Matilda ile dadıyı korkudan titretti.*” (Zr, 2016: 143).

Efsane Komutan'da Hristiyan ordusunun askerleri, Tarık bin Ziyad ve askerlerinden şöyle söz eder:

Tarık bin Ziyad'a ve askerlerine, kılıç ve ok tesir etmiyordu. Zaten bu yüzden onlar, zırh giymiyorlar, gömlekle çarpışıyorlardı.

Hem Müslümanlar savaş sırasında şekil değiştiriyor, arslan ve pars[Ö] haline geliyordu. Güçlü kolları ile, Vizigot askerlerini, on onbeş adım ileri attıklarını görenler bile vardı. Bu güç onlara nereden geliyordu?..

Naraları da gök gürültüsü gibi tesirliydi. “Allah!.. Allah!..” diye bağırıyorlardı; ve bu bağırımları karşısında, düşmanların korkudan silâhları ellerinden düşüyordu. Ve onlarda, öyle bir sinir gücü vardı ki, göz göze geldikleri an, hasımları büyüleniyor ve çarpışamaz hale geliyorlardı. (Ek, 2015: 172).

Korku cümlelerinin dile getirildiği bir ordunun İslam ordusu karşısında galibiyet şansı kalmaz. Psikolojik olarak yıpranmış olan ordu, savaş meydanında da başarılı olamaz.

Hilal Uğruna romanında Hristiyan Kral Rişar, Müslümanların barıştaki ve savaştaki hallerini şöyle ifade eder: “*Ne müthiş insanlardı bu Müslümanlar. Barışta kuzu gibi görünüyor ama savaş esnasında arslan[Ö] oluyorlardı.*” (Hu, 2015: 140).

Türk gaziler, savaş meydanlarında çok başarılı olduğundan ve birçok savaşa girmelerine rağmen hala hayatta olduklarından, düşman askerleri onlara “*silah işlemez*” diye düşünmeye başlar. *Koçyiğit* romanında “*Battal, tek başına koca Bizans ordusunun karşısına çıkmış. Anlı şanlı silahşorları birer kılıç darbesi ile yere sermiş.*” (Ksbg, 2014: 52) kendisinin burnu dahi kanamamıştır.

Koçyiğit romanında Hristiyan ordusunun en güçlü savaşçısı Prens Ahmer, Köroğlu ile savaşırken ona tüm gücüyle gürzünü indirdiğinde, Köroğlu'nun bu darbeden kurtumasının imkânsız olduğunu düşünür:

Prens Ahmer, atını sert bir şekilde geri döndürdü. O da ne? Kalkanları paramparça eden kafaları kıran göğüsleri parçalayan gürzünün indiği o Müslüman yiğit hâlâ atının üzerindeydi. Sadece göğsünün sağ tarafında gittikçe büyüyen bir kırmızılık görülüyordu.

Prens Ahmer, hayretinden neredeyse düşecekti. Olmayacak bir şeydi bu! Battal hayattaydı. Atından bile düşmemişti. Yoksa gerçekten de tilsim mi vardı onda? Onunla karşılaşanlar ne diyorlardı: Battal tilsimlidir. Ona, ne ok ne kılıç ne de kargı ne de gürz işler. Doğruymuş demek! (Ksbg, 2014: 78) diye içinden geçirir.

Hilal Uğruna'da Hristiyan dünyasının ünlü savaşçısı Şövalye Jan, Kudüs'ün Müslümanların eline geçtiği haberini getirir. Bu habere tepki veren kalabalığı susturan Şövalye Jan, Kudüs'ü savunan Hristiyan askerlerinin üzerine düşen görevi fazlasıyla yaptığını, ancak savaştıkları komutanın Selahaddin Eyyübî olduğunu söyler. “*Selahaddin, mertlikte de cesarete de, hürmet duyulacak biridir... Hatta onun gibi birine yenilmiş olmayı şeref bilenler var içimizde...*” (Hu, 2015: 15) diyerek onun ne kadar büyük bir komutan olduğunu dile getirir.

Özgürlük Savaşçısı adlı eserde Rus askerler, bir avuç Türk gazisiyle savaşmak için bir ordu ile ilerlerken bir yandan da “*Şeyh Şamil’e kurşun ve kılıç, süngü işlemez, diyorlar.*” (Ös, 2016: 54) diyerek Şeyh Şamil’in öldürülemeyeceğini konuşurlar. *Denizler Ejderi*’nde İspanyol Prens, para için her şeyi yapacağını düşündüğü korsana, Turgut Reis’i öldürme görevini teklif ettiğinde korsan, bunun mümkün olmadığını, Turgut Reis’in olağanüstü güçleri olduğunu dile getir. Prens ile korsan arasında şu diyalog geçer:

- *Söyleyin monsenyör!... Bu kadar para için yapamayacağım şey yoktur. Babamı bile kesebilirim. Sarayından Fransa kralını bile kaçıtırırım.*

- *Yok yok. O kadar büyük ve korkunç bir şey değil. Basit, ufak bir baskın.*

....

- *Dragut’u öldüreceksin...*

- *Monsenyör! basit dediğiniz iş bu mu?*

- *Başka bir şey söylediğimi sanmıyorum!...*

- *Kusura bakmayın monsenyör ama ya siz basit iş bilmiyorsunuz; ya da Dragut’u tanımıyorsunuz. O öyle bir korsandır ki kasırga kementle tutulur da o tutulmaz. Fırtına gibi bir insandır. Allah onu denizde insanın karşısına çıkarmasın! Düşmanları için ölüm kasırgası gibi eser. Sonra size bir şey daha söyleyeyim mi?*

- *Söyle bakalım.*

- *Dragut ölmezmiş! Onda bir tılsım varmış. Ne ok ne de kılıç işlermiş ona.*

(De, 2016: 82,83).

Korsan, Turgut Reis’i öldürme teklifini kabul etmez ancak onun memleketine baskınlar düzenler. Bu baskınlardan birinde Turgut Reis’in eşini de öldürür. Turgut Reis’in eşinin intikamını almak için seferler düzenler, sonunda eşini öldüren korsan Moçenigo’yu bulur. Moçenigo, Turgut Reis’i karşında görünce yalvarmaya başlar:

- *Affet beni senyör Dragut, affet! Bir hata ettim. Bir çocukluk yaptım. Acı bana...*

Meyhaneyi Turgut Reis’in kükremesi inletti;

- *Sen ona acıdın mı köpek!*

- *Merhamet!... Merhamet senyör Dragut, merhamet!...*

Korsan bunu söylerken garip bir tarzda yerde kıvranıp duruyordu; Turgut Reis’in ayaklarını öpmek için sürünüyordu. Birden titreyip kasılmaya başladı. Ağzından yeşil sular aktı. Son bir defa titredikten sonra katıldı kaldı. (De, 2016: 114).

Turgut Reis, elini dahi kaldırmadan korsanın korkudan ödü patlar ve ölür.

Boyunağa’nın tarihî romanlarında Türk kahramanlara silahların etki etmemesi, onların güçlü hayvanlara benzetilmesi, yazarın Türk kahramanlara verdiği değer göstergesidir. Olağanüstü güce sahip kahramanlar, temsil ettikleri milletin gücünü gösterir. Dolayısıyla kahramanın gücü, Türk milletinin gücünü ortaya koyar.

Zekâ, insanın alışılmamış ya da zorlandığı durumlar karşısında pratik çözümler bulması anlamına gelir. Ahmet Yılmaz Boyunağa’nın ordular yöneten, zorlu yolculuklara çıkan, saray zindanlarına atılan tarihî roman kahramanları, karşılaştıkları zorlukları çoğu zaman pratik zekâları sayesinde aşarlar. *Kırık Hançer* romanında Ömer, düşman sarayından kurtulmuş, ormanda ilerlerken “*ayağındaki çizmeler parçalanmış ve tabanı açılmıştı. Kalın ve büyük yapraklar kopararak çizmenin içine yerleştirdi.*” (Kh, 2015: 128).

Ömer, tek başına bir ordudan ayakları yaralı bir şekilde kaçmaktan, bulduğu pratik çözüm sayesinde kurtulur. Aynı eserde Ömer, kırık hançere ulaşmak için boynunda madalyon taşıyan bir satıcıyı bulması gerekir. Satıcının bulunması gereken yere ulaşsa Ömer, kendisine kılavuzluk edecek yabancıların madalyon işareti taşımasına rağmen onun kendisini bekleyen kişi olmadığını sezer: “*Satıcı, orta boylu, çember sakallı bir adamdı. Boynunda bir madalyon sarkıyordu. [...] ama adam... Adamda güzünü tutmayan bir şey vardı. Adamın yüzünden hainlik akıyordu. Fark ettirmeden daha iyi inceledi. Hayır, hayır... Bu adam buluşacağı Hintli olamazdı.*” (Kh, 2015: 74). Ömer’e tuzak kuran düşman, onun ufak ipuçlarından yola çıkarak tuzaktan kurtulacağını hesaplayamaz. Ömer, tuzaktan kurtulur ancak karşısında bir ordu olduğundan esir düşer, “*Sita’nın odasında iken bahçeyi uzaktan iyice tanımış, nerede neyin olduğunu kafasına yerleştirmiştir.*” (Kh, 2015: 104). Bu sayede saraydan kaçarken zorlanmaz.

Fetih Sancakları’nda Müslüman ordusu, kendisinden on kat büyük Hristiyan ordusu ile savaşırken iyice yorulur. Düşman askerlerinin sayısının çok olması onların moralini yüksek tutmaktadır. Hz. Halid Bin Velid, Hristiyanların moralini bozacak zekice bir taktik sergiler.

Geceleyin sağ kanattaki müminleri sol kanada, sol kanattakileri de sağ kanada; ön kuvvetleri arkaya, arkadaki kuvvetleri de öne aldı. Sabah karşısında yeni yüzler gören düşman askerleri, Müslümanlara yardım geldiğini zannetti. Zafer ümitlerini, sayı üstünlüklerine bağlamış olan Bizanslılar ve Gassaniler dehşete kapıldı. Bir gün önce nasıl çarpıştıklarını gördükleri Müslümanların, yeni gelmiş, dinlenmiş askerleri şimdi neler yapmazdı ki? (Fs, 2017: 14).

Gözü korkan düşman askerlerinin morali bozulur. Müslüman ordusunun galibiyeti bu moral bozukluğu sayesinde gelir.

Malazgirt’in Üç Atlısı’nda başkişi Aksungur ile Hasan Sabbah arasındaki şu konuşmada Aksungur’un zekice bir cevap verdiği görülür:

“Hasan Sabbah:

- Söyle bakalım! Meraklandırдың beni.

- Senin beğendiğin ve övdüğün bir insan olmaksızın senin sevmediğin hoşlanmadığın insan olmak benim için büyük bir zevktir.

- Neden?

- Nedeni var mı? Sen, zihni sapık düşüncelerle dolu bir adamsın. Senin takdirin, takdir ettiğin adamın seninle aynı seviyede olduğunu gösterir. Senin hoşlanmaman, hoşlanmadığın adamın da senden ayrı düşüncede olduğunu gösterir ki, bu da o adamın sende bulunmayan meziyetlere sahip olduğunu ispat eder.” (Müa, 2016: 87).

Hasan Sabbah bu diyalogdan çok hoşlanır. Cevaptaki zekice tavır, muhatap düşman dahi olsa onu etkiler.

Kan ve Gül romanında sayısız Moğol çerisi, söylediklerini Osman’ın duyduğunu anladıklarında onu öldürmek için odaya baskın yaparlar. Osman, tüm çerileri öldüremeyeceğini, kendisi öldüğünde de Berke Noyan’ın hayatını kurtaramayacağını anladığında ani bir kararla dilsiz ve sağır taklidi yapmayı düşünür. Bu şekilde öldürülmekten kurtulacak, daha önemlisi de Müslüman Berke Noyan’ın öldürülmesine engel olabilecektir. Sağır ve dilsiz taklidi yapmaya karar veren Osman,

ensesinde sıcak bir nefes hissetti; ama geri dönmedi.

- *Heyyyyy! Bana bak! diye gürleyen bir sesle saçlarının diken diken olmasına rağmen, duymamış gibi davranmasına devam etti.*

Bir elin ensesinden yakalamasıyla geri döndü ve karşısında gördüğü Moğol çerisi karşısında ürkmüş gibi bir tavır takındı sonra da:

- *Aru Aaa Aru! şeklinde, dilsiz gibi sesler çıkarmaya başladı.*

Moğol çerileri birbirinin yüzüne baktılar. Biri:

- *Tüh! Canın albız alsın! Bu dilsiz be! diye homurdandı.*

[Diğer çeriler Osman'ın dilsiz olduğuna pek inanmadılar. Hancıya sordular. Hancı da Müslüman olduğundan Osman'ın sırrını ortaya çıkarmadı. En son zeki bir Moğol çerisi Osman'ı son kez denedi:]

- *Dilsiz olduğunu ve bizi de duymamış olduğunu anladık. Hadi çıkıp git dedi.*

Arı kovanına benzeyen ve bir anda kendisi için mezbaha durumuna gelebilecek bu odada Osman'ın da hiç durmaya niyeti yoktu. Bir anda kasları kesilir gibi oldu ve ansızın beyni, hareket etmek üzere olan kaslarını itaat altına aldı. Taş gibi durmakta devam etti. Kendisine söyleneni duymamış gibi, Moğolların yüzüne bakmayı sürdürdü. (Kg, 1991: 236-238).

Osman, karşılaştığı zor durum karşısında ani bir karar vermek durumunda kalır. Verdiği karar sayesinde hem kendi canını, hem de Berke Noyan'ın canını kurtarır. Bu kadar ani ve doğru bir karar vermek, onun zekâsının göstergesidir.

Korkusuz Cengâver'de İstanbul'un fethi anlatılırken tarihi kaynaklarda da yerini alan "gemileri karadan yürütme" olayına yer verilir. Fatih Sultan Mehmet, savaşın çıkmaza girdiği bir anda, Haliç'in önündeki zincirlerin aşılabilmesi sorununu, "gemileri kızaklarda kaydırarak Haliç'e indirerek." (Kc, 2015: 132) çözer. Geliştirilen bu çözüm, İstanbul'un fethine büyük katkı sağlar.

Zafer Rüzgârları'nda başkişi Turgut Reis, leventlerine nasihat ederken, sadece cesur olmanın başarıyı getirmeyeceğini vurgular. "Gerektiğinde seve seve şehitlik şerbetini içeceğiz; fakat bu arada düşmana zarar verip, zaferi de kazanacağız. Her zaman kafayı kullanmak lazım... Aşırı cesaretle zekâ birleşecek olursa büyük zaferler ortaya çıkar." (Zr, 2016: 86-87).

Burada vurgulanan, zekice işler yapmadan ölmenin anlam ifade etmediğidir. Düşmana zarar vermeden, zafere katkı sağlamadan ölmek kıymetsizdir. Aynı eserde Turgut Reis'in gazilerinden Ömer, esir düşer. Bu esaret zamanında kendisine yeteri kadar yiyecek verilmediğinden zayıflar. Kendisini görenler, zayıfladığını, Turgut Reis'in adamları gibi güçlü görünmediğini söylediklerinde tepki gösterir ve şunları söyler: "Neden Dragut'un adamlarına benzemiyordum, diye çıkıştı. Beni güçsüz, kuvvetsiz mi buldunuz? Eğer güçsüz görünüyorsam, sizlerin utanmanız lâzım. Savaş esirimize iyi davranmadığınızdan..." (Zr, 2016: 144) diyerek öfkesini ifade eder. Ömer, Türklere esir düşen yabancılara misafir gibi davranıldığını bildiğinden, kendisine de öyle davranılmasını bekler. Ancak böyle bir davranışla karşılaşmaz.

Hazin Göç romanında Seyid Mehmet Beg'in oğlu Muhammet Murat ve arkadaşları, at uşağı olan ve her konuda bilgi sahibi olan Balamir'e bir konuda soru sormak isterler. Muhammet Murat, "- Balamir! Bir sorum var! der. Balamir, beni yukardan aşağıya doğru süzerek:

- *Yani sualin! Dedi. Ne demek istediğini anladım. Soru, imtihan maksadı ile bilinen ya da büyüğün sorduğu; sual ise öğrenmek için sorulandı. Balamir, bana bunu hatırlatıyordu." (Hg, 2016: 9). At uşağı olarak çalışan bir büyük, Han oğlu da olsa,*

kendisinden küçük birinin üst perdeden konuşamayacağını zekice bir tavırla ortaya koyar. Bu ince davranış, Balamir'in bilgili olduğu kadar zeki olduğunu da gösterir. Ona duyulan saygının bir kaynağı da budur.

Muhammet Murat, ayı saldırısına uğrayan Prenses Marya'yı kurtardığında Marya, kurtuluşunu boynundaki "haç" şeklindeki kolyeye bağlar. Muhammet Murat ise kurtuluşun Allah'tan olduğunu ifade eder, "haç"ın işe yaramadığını ispatlar. Prenses Marya,

boynunda altın bir zincirin ucunda sallanan haçını tuttu:

- Beni kurtaran bu oldu! diye mırıldandı şiddetle.

- Hayır! dedim. Elle yapıp taptığınız bu maden parçası değil; Yüce Allah kurtardı. Kendinden başka ilah olmayan O Yüce Yaratıcı... şaşkın gözlerle yüzüme baktı:

-Hristiyan olmadığınız belli... Zaten anlamıştım. Ama kesinlikle söyleyebilirim ki, beni bu haç kurtardı!

- Haçın kurtarıcı olduğuna bu kadar emin misiniz? diye sordum.

- Kesinlikle!...cevabını verdi.

- Yani üzerinde haç olan, tehlikelerden kurtuluyor?...

- Evet! Görüyorsunuz ben nasıl kurtuldum?... O anda Yüce Allah'tan olacak aklıma gelen bir düşünce ile ileri atıldım. Ayının pençesi ile başı parçalanmış Darya'nın üzerine eğildim; ve boynunda kanlanmış olan altın zinciri çekip, ucundaki haç kızı gösterdim.

- Bu haç değil mi?

- Evet... Evet haç...

- Peki, arkadaşınızı niye kurtaramamış! Kızdan cevap çıkmadı. (Hg, 2016: 177).

Marya'nın mantıklı bir cevabı kalmamıştır. Prenses Marya, bu andan itibaren İslam'ın kutsallığına ve Muhammet Murat'ın doğruları söylediğine inanır.

İki ordu arasında yapılan savaşta da iki asker arasında yapılan mücadelede de psikoloji çok önemlidir. Orduların savaşından önce cenkçilerin mücadelesi sonrasında galip gelen askerin ordusu, savaşa morali daha yüksek başlar. İki kişi arasında yapılan mücadelelerde de sözlü atışma, mücadeleye üstün başlayacak tarafı belirler. *Denizler Ejderi*'nde Şövalye Karl, Turgut Reis'le mücadeleye başlamadan, psikolojik üstünlüğü sağlamak için ona bir teklifte bulunur. Şövalye Karl, mücadeleyi kazanması durumunda, Turgut Reis'in kendisine köle olmasını ister. Turgut Reis bu teklif karşısında şu cevabı verir:

Bir Türk'ün uşak olduğu görülmemiştir Karl!... Fakat yine de eğer beni yenersen ve ölmezsem, senin esirin olurum. Bu bir Türk sözü... Ama şunu da bilesin ki Allah'ın izni ile ben galip geleceğim. Seni öldürmeyeceğim. Sadece esir alacağım. Kurtuluş paran gelince de seni serbest bırakacağım. Çünkü senin gibi binlerce şövalye uşağım var. Ha bir fazla olmuş, ha bir eksik. Uşağım olmakla bana bir şey kazandırmazsın. (De, 2016: 94).

Turgut Reis ve Şövalye Karl arasındaki diyalogdan sonra ikili mücadele öncesi morali bozulan kişi Şövalye Karl olur ve mücadeleyi kaybeder. Söze hâkim olmak, pratik şekilde cevap vermek zekânın belirgin özelliklerindedir. Turgut Reis, bu özelliklere sahip bir liderdir. Bu eserde ve birçok eserde Boyunağa, kahramanın zekice davranışlarını ortaya çıkararak bedenen güçlü olan başkişinin aynı zamanda üstün bir zekâyâ sahip olduğunu dile getirir.

Kahramanların her türlü görevinde yanında bulunan, onun işini kolaylaştıran atı, Türk milleti için önemli bir yere sahiptir. At, “*Türk sosyal hayatının, ekonomik hayatının, askeri hayatının, siyasi hayatının en önemli unsuru*” (Ocak, 1999: 67) olmuştur. Araştırmacılar, “*Türk ve at adeta birer ikiz gibidir. Onları birbirinden ayrı düşünmek imkânsızdır. Türkler hakkında bilgi veren Batılı yazarlar; at başka bir kavmi sirtında taşır, fakat Türkler at üstünde ikamet eder.*” (Gömeç, 2016: 831) diyerek Türklerin yaşamında atın önemine vurgu yapmışlardır. Türklerin at ile yakınlıkları büyük oranda yaşam tarzlarından kaynaklanmaktadır:

Türk’ün ilerleyip varlığını sürdürebilmesinde at en önemli araçtır. Türk milletinin karakteristik özelliklerinden olan sürekli yeni coğrafyaları fethetme isteği onu gece gündüz devam eden bir devinimin içine sokmuştur. İşte bu devinim içinde bozkırda, dağda, ormanda, köyde ya da şehirde Türk’ün en yakın olduğu maddî-manevi varlık atı olmuştur. (Düzgün, 2012: 25).

Savaşlarda ve yük taşımacılığında kullanılan at, eğlencelerin de merkezinde yer almıştır. “*At yarışları, tarihin her çağında ve her Türk toplumunda görülen bir gelenektir.*” (Ögel, 1988: 786). At yarışlarının yanı sıra *cirit, binicilik, vesair at oyunları şenliklerin vazgeçilmez sporları arasında*” (Gündüz, 1997: 258) yer alır. Türklerin eğlencelerinde yerini alan at, yas törenlerinde de görev alır. “*Ölen kişinin cenaze evi veya çadırının etrafında at ile dönülür; bir yas alameti olarak eyer atın sırtına ters vurularak cenaze alayının önünde yürütülürdü.*” (Gömeç, 2016: 825).

Türker, üç dört yaşında at ile tanışır, onunla yaşar, onunla yolculuk yapar, onunla savaşır, onunla eğlenir ve öldükten sonra da mezara onun eşliğinde gider. At, Türkler için bu kadar kıymetlidir.

Kırık Hançer’de başkışı Ömer’in atı “Kasırga”dır. Kasırga, “*o kadar güzel bir atı ki, yüzlerce atın arasında seçilebilirdi. Köpük gibi beyaz yelesi ve kuyruğu rüzgârda dalgalanıyordu. İnce ve zarif bacakları, sanki yerde kayıyordu.*” (Kh, 2015: 7). Ömer “*bir ıslık çalarak atını çağırır[dı.]*” (Kh, 2015: 15). Kasırga, sahibinin ıslığını tanır, onun ıslığını duyar duymaz hemen yanına gelirdi. Gazneli Mahmut, fedai seçimi için at yarışı düzenler. Ömer de Kasırga ile bu yarışlara katılır. Birinciliği ele geçiren Ömer *bir anda atının karnına doğru düştü. [...] atının altından geçerek öteki yandan, tekrar yerine oturmuştu. Demek, onun az önce yaptığı sadece bir oyundu.... Ömer, şimdi de, atının üzerinde ayağa kalkmış, durarak, yarışı götürüyordu.... Ömer önce atın sağ yanına kaydı. Ayağını yere deşirdikten sonra zıpladı; atın üstüne çıktıktan sonra, sola kaydı. Tekrar ayaklarını yere deşirdikten sonra zıplayıp Kasırga’nın sırtına yerleşti.*” (Kh, 2015: 39-40).

Yaptığı oyunlarla binicilikte kendini ispatlayan Ömer, izleyicilere “*unutamayacakları*” bir gösteri izletir ve fedai seçilmek için yeterli olduğunu ispatlar.

Malazgirt’in Üç Atlısı romanının başkışısı Aksungur, Emir Afşin’in birliğine katılıp yola çıkmak için hazırlanır. Atı “Şimşek” de hazırlanmaktadır. Şimşek, savaşa çıkacağını anlamış olacak ki “*bahar neşesi ile tatlı tatlı kişniyor, ara sıra boynunu yukarı aşağı indiriyor ve eşiniyor.*” (Müa, 2016: 24).

Aksungur, yolculuk sırasında atının aniden durduğunu görür, bu bir tehlikenin işaretidir. Şimşek “*olduğu yerde adeta çakılmış kalmıştı. Sinirli sinirli kişniyor, ön ayakları ile yeri kazıyordu [...] Onun bu huysuzluğu tehlike işareti idi. Dikkatle karşıya ağaçların arasına baktım. Uzakta, ağaçların arasında belirli belirsiz birkaç Bizans askerinin*

gizlendiğini fark ettim.” (Müa, 2016: 49) diyen Aksungur, atının tepkilerini iyi bildiğinden tuzağa düşmekten kurtulur.

Hilal Uğruna romanında, Müslüman ordusunun atları için, “*savaş kokusunu almış atlar, yeri hiddetle dövüp sabırsızca kişniyordu.*” (Hu, 2015: 138) ifadelerine yer verilir. Birçok savaşa giren atlar, savaş başlamadan önce sabırsızlanır ve askerlerin de savaşa daha istekli katılmalarını sağlar. *Hazin Göç* romanında da Muhammet Murat ve arkadaşları, düşmana baskın yapacakları esnada; “*Baskınlara alışık olan atları, üzerine düşen görevi anlamış gibi hiç kişnemiyo ve hapşirmiyorlardı.*” (Hg, 2016: 124).

Koçyiğit romanında, atın özel bir yeri vardır. Battal Gazi'nin babası Hüseyin Gazi'nin “Dev” adlı cins bir atı vardır. Dev, “*koyu kula rengi bir tay dünyaya getirdi. Hüseyin Gazi bu cins hayvana ‘Aşkar’ adını verdi ve onu Cafer’ine hediye etti.*” (Ksbg, 2014: 124).

Aşkar, büyüyünce çok özel bir at olur. Battal'ın düşmanı Ahmer dahi ona hayran kalır. “*Her silahşor gibi at meraklısı olan Ahmer daha önce böyle cins bir at görmemişti. Yeleleri uçuşan, gözleri ateşler saçan ne yaman bir attı bu böyle!*” (Ksbg, 2014: 76).

Aşkar, sadece karada değil, denizde de yeteneklidir. “*Battal Gazi, [...] Aşkar’ı boğaza sürdü. [...] Aşkar’ın boğazına sarılmış Boğaz’ın serin sularında kuleye doğru yüzüyordu.*” (Ksbg, 2014: 115).

Aşkar, Battal Gazi sırtında olduğu halde, boğazda yüzüp kız kulesine ulaşır. Sahibinin her anında yanında olan Aşkar, ondan yeterli ilgiyi görür. “*Battal, Aşkar’ı ahırdan çıkardı. Güneşi gören cins hayvan tatlı tatlı kişnedi. Battal, onu gözlerinden öptükten sonra eğlerdi.*” (Ksbg, 2014: 141).

At yarışları, Türklerin başlıca eğlencelerindendir. Yarış genellikle arabasız atlarla yapılır. *Hanoğlu* romanında daha önce hiç at arabası kullanmayan Hanoğlu, Hristiyan komutanın kendisine meydan okuması karşısında düşünmeden at arabası ile yarış yapmayı kabul etmiştir. Ancak rakip komutan, son üç yılın araba yarış şampiyonudur. Hanoğlu'nun bu konuda hiç tecrübesi yoktur. Ancak o,

...arabaya binerek dizginleri ele aldı, sürdü. Dörtnala gitmeden önce atları tırısı kaldırdı. Alanın çevresinde bir müddet böyle gittikten sonra hayvanları dörtnala kaldırdı. Atlar, sanki uçmaya başlamıştı. Hanoğlu, atları sakın bir şekilde idare ediyordu. Bu, sanki hayvanlara bir güven vermişti. Hanoğlu ile atlar, çok iyi anlaşmışa benziyordu. Çora Bahadır, Batu, Saltuk Baba ve Hanoğlu'nun diğer arkadaşları hayranlıkla, onun arabayı sürüşünü seyrediyorlardı. Yeleleri uçuşan, sarsılan boyunları ileriye uzanmış atlar, adeta arabayı uçuruyorlardı. Virajda, onun dizginleri kavrayıp arabada dengeyi sağlamasını gören Çora Bahadır dayanamadı:

-Gözlerim şimdiye kadar bu hipodromda, bundan iyi yarışçı gördüyse kahrolayım, dedi. Bu müthiş bir yiğit! Ona güvenim arttı. Herhangi bir şanssızlık olmazsa, şampiyon o olacak.” (Hbsk, 2014: 143-144).

Çora Bahadır'ın dediği gibi de olur. Araba yarışlarının sonunda son üç yılın şampiyonu, Hanoğlu'na mağlup olur.

At, Boyunağa'nın tarihî romanlarında önemli bir yere sahiptir. Yukarıda örnekleri görüldüğü gibi, hemen tüm tarihî romanlarda başkişinin güçlü bir atı vardır. Kahraman, binicilik konusunda üstün yeteneklere sahiptir. Yazar, at ve binicilik

konusunda kahramanın becerisini ortaya koyarak, Türklerin at ve binicilik özelliğini vurgular.

Boyunağa'nın tarihî romanlarında kahramanlar geleneklerine bağlıdır. Gelenek kavramı, "bir kuşaktan diğerine aktarılan herhangi bir beşeri uygulama, inanç, kurum ya da zanaat için kullanılmaktadır." (Karadeniz, 2007: 35). İnsan, doğaya üstün gelebilmek için, atalarından aldığı bilgileri sürekli geliştirir. Atalardan alınan bilgiler yalnızca temel ihtiyaçların karşılanmasına yaramaz. İnsanın ruh dünyasının da sağlıklı kalabilmesi için geçmişten gelen bir takım bilgilere ihtiyaç vardır. Bu bilgilerin toplamına "gelenek" denir.

Toplumlar, kedilerine has davranış kalıpları sayesinde yaşamlarını sürdürebilir ve diğer toplumlardan farklı özelliklerini koruyabilirler. "Nasıl ki bir organizma, iskelet üzerinde ayakta duruyorsa, toplumlar da gelenekleri üzerine ayakta durur" (Dikici, 2001: 253). Geleneklerinden uzaklaşan toplumlar, millet olma özelliklerini kaybeder. Ayrıca atalarının manevi mirasından yoksun kalırlar.

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın *Koçyiğit* adlı eserinde, Türklere özgü vedalaşma kalıpları görülür. Ahmet, annesinden ayrılırken "Allahaismarladık deyip, annesinin elinden öpüp ondan helallik ister." (Ksbg, 2014: 103). Saygı anlamını taşıyan "el öpme" davranışı, büyüklerin yanından ayrılırken onlarla vedalaşma anlamına da gelir. Kul hakkına önem veren Türk toplumunda, ailesinden uzaklaşan kişiler, "helallik" ister. Aynı eserde, Battal Gazi doğduğunda babası "Hüseyin Gazi, Saide Hatun'u tebrik ettikten sonra evladını sevinçle kucaklar. Minik bebeğin kulağına ezan okuyarak adını Cafer koyar." (Ksbg, 2014: 123).

Gelenekler, "insanların davranışlarına birer standart koyan değerler[dir]." (Dikici, 2001: 253). Bu değerlerin çoğu din bağlamında değerlendirilir. Hüseyin Gazi'nin, "bebeğinin kulağına ezan okuma"sı, dinî kaynaklı bir gelenektir. "Bebeğinin kulağına ezan okuma" geleneği *Hanoğlu* romanında da görülür. Hanoğlu'nun babası "Mehmet Buğra Han, kibleye doğru döndü. Bebeğin sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet okudu. Ardından da bebeğe "Ahmet" adını koydu." (Hbsk, 2014: 11).

Geleneksel Türk aile yapısında, sofraya tüm aile fertleri ile birlikte oturmak önemlidir. Bu davranış, *Kan ve Gül* romanında Noyan ve askerleri arasında görülür, ailenin reisi konumundaki Noyan, askerleri açken yemeğe başlamaz: "Baycu Bağatır: - Baş üstüne Noyan'ım!...Buyruğunuz yerine getirilecektir. Şimdi, aşınızı getireyim mi? Elini istemez dercesine sallayan Noyan, Baycu Bağatır'ın gözlerine bakarak: - Çerilerle birlikte yeriz... İşlerini bitirip gelsinler de! dedi." (Kg, 1991: 13).

Korkusuz Cengâver'de Şehzade Orhan, konuştuğu Bizans prensine: "Milletim, aman dileyenlere asla kılıç kaldırmaz. Silah çekmeyenlerin hayatlarını bağışlar. Tarih boyunca, İslam orduları hep aynı şekilde davranmıştır. Dinimizin emridir bu." (Kc, 2015: 142) diyerek Türk Milletinin af dileyenleri bağışlayacağını dile getirir. Gaziler, kendilerini öldürmek için gelen düşmanları dahi affetmişlerdir.

Denizler Ejderi romanında Turgut Reis, eşinin intikamını almak için gittiği Hristiyan sahillinde, "Türk'ün insafı ve affetme büyüklüğü üstün gelmiş, kızgın gittiği sahillerde, aman dileyen halka, merhamet ve şefkat dağıtmıştır." (De, 2016: 105). Boyunağa, tarihî romanlarındaki başkişilerin geleneklerine bağlılığını dile getirmek suretiyle Türk milletinin geleneklerine bağlı olduğu düşüncesini vurgular.

3.2. Eğitim

Tarihî romanlarda kahramanlar, doğuştan üstün yeteneklere sahip olmakla birlikte birçok farklı alanda eğitim görürler. “*Tabiat şartlarına dayanmak, savaş ve akınların gereği olan silah, spor, binicilik, avcılık, hayvancılık ile ilgili bilgiler, yetişkinlerden çocuklara görgü ve sözlü eğitimle aktarılıyordu.*” (Araz, 1990: 33). Bu eğitimlerin yanında; yabancı dil eğitimi, bilimsel ve dinî eğitim de verilirdi. Çok farklı dallarda kendini yetiştiren kahraman, dostun da düşmanın da takdirini kazanır. Kahraman bu nitelikleri sayesinde yabancılarla iyi iletişim kurar, Türk milletinin yüksek karakterini ve özellikle İslam dininin güzelliklerini onlara rahatlıkla anlatır.

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın tarihî romanlarında kahramanların eğitiminde genellikle aile büyükleri görev alır. Bu aile büyükleri baba, dede ya da amcadır.

Boyunağa, *Kırık Hançer* romanında, Ömer'in amcası, onu eğitirken:

Sana söylemişim oğul! Hâlâ söylerim. Daima da söyleyeceğim. Sadece kuvvet ve hüner yetişmez. Tedbir, en gerekli unsurdur bir silahşor için... Tedbir, en büyük güçtür. Düşmanın karşısında daima dikkatli ve tedbirlilik olmak gerek. Düşmanın sinek bile olsa, onu küçük görme. Düşman karşısında daima tetikte bulun. (Kh, 2015: 15,16)

diyerek Ömer'e savaşta tedbiri elden bırakmaması gerektiğini söyler. Amcası, babası küçük yaşta öldürülen Ömer'i, bizzat kendisi yetiştirir. Ömer'in ata binmesi, ok atması, kılıç kuşanması, kargı dürtmesi için büyük çabalar göstererek onun bir kahramanın sahip olması gereken özellikleri kazanmasını sağlamıştır:

Amcası Bekir Bahadır, onu [Ömer'i] yetiştirmek için az mı uğraşmıştı. İlk defa ata binmesini, ok atmasını, kılıç kuşanmasını, kargı dürtmesini ve daha ne hünerler öğretmişti? Sadağundan şimşek gibi hızla ok çekmesini, rüzgârı hesaplayarak bir anda oklarını hedefe ulaştırmasını öğretmek için az mı uğraşmıştı. Kılıç oyunlarındaki bütün ustalıkları da gören o değil miydi? Ömer'in yetiştirilmesini emrindeki yiğitlere bırakmamış, hep uğraşmıştı, hep o... (Kh, 2015: 35).

Boyunağa'nın diğer birçok romanında da, başkisi ilk önce ata binmeyi öğrenir ve hemen ardından kılıç kullanmayı ve ok atmayı öğrenir. Çünkü “*Ordu millet anlayışında, küçük yaştaki çocuklar ileride bir savaşçı olacak biçimde*” (Çelik, 2016: 1) yetiştirilirse başarılı savaşlar gerçekleştirilebilir.

Malazgirt'in Üç Atlısı romanının kahramanı Aksungur'u dedesi yetiştirir. Aksungur, “*dedem benim eğitimime çok önem verdi. Ata binmeyi, kılıç kullanmayı ve ok atmayı da [ondan] öğrendim.*” (Müa, 2016: 11) der. Kahraman bu faaliyetle hem beceri kazanır hem de bedenen güçlenir: “*Dedemin gösterdiği şekilde çalışıyordum. Balçık avuçluyor, yoğuruyordum. Yere ve ağaçlara tokat atıyordum. Bu çalışmalar parmaklarımı kerpeten gibi yapmıştı.*” (Müa, 2016: 13). Doğadaki malzemelerle yapılan oyunlar, küçük yaştaki Aksungur'u demir pençeli bir aslana dönüştürür. Aynı eserde Aksungur'un çok iyi derecede Rumca konuştuğuna şahit oluruz. Çünkü Boyunağa'nın tarihî romanlarındaki kahramanlar da Türk hükümdarlar gibi, iyi eğitim almışlardır. Haldun Eroğlu'nun, Sina Akşin'den aktardığına göre, Osmanlı padişahları “*...binicilik ve dövüş sanatları eğitimi [nin yanı sıra] Türkçe okuma yazma ile Arapça ve Farsça dersleri, İslamiyet, askerlik (kişisel savaş ve kumandanlık) yönetim usulleri ve hukuku, bir Osmanlı centilmeninde bulunması gereken musiki, şiir gibi*” (Eroğlu, 2002: 80)

alanlarda yetiştirilirdi. Boyunağa'nın başkişisi de, Osmanlı padişahları gibi, yabancı bir dille iletişim kurmanın ötesinde o dilde şiir okuyacak kadar dile hâkimdir. Rum bir prensesle Aksungur arasından geçen şu diyalog onun Rumca konusundaki yeteneğinin göstergesidir:

“-...Ben bir Müslüman Türküm, zaten kıyafetinden anlaşılıyor mu?”

- Ama siz, çok güzel Rumca konuşuyorsunuz!

- Bu bir mesele değil ki prenses! İsterseniz size Rumca şiirler okuyayım.

Hatta Latince olarak Virjil'den, Horatius'tan birkaç mısra söyleyeyim.”

(Müa, 2016: 33).

Koçyiğit romanında da “tarihî bir kişilik” (Artun, 2002: 66) olan Battal, babası tarafından eğitilir. Battal'ın, hem dinî alanda, hem yabancı dil, hem de silah kullanma, ata binme ve pehlivanlık konularında çok iyi bir eğitim aldığı görülür:

Cafer daha küçük yaşlardan itibaren eğitim görmeye başladı. Kur'an-ı Kerim'i hatmetti ve hafız oldu. Dinî bilimlerde de kendisini yetiştirdi. Daha bıyıkları terlemeden Ulu Cami minberinde okuduğu hutbe ile yaşının çok üstünde bilgiye sahip olduğunu ispatladı.

Cafer, dil öğrenmeye de meraklıydı. Rumca'yı ve Ermeniceyi iyi bilen gazilerden ders alarak kısa sürede öğrendi.

O, bir yandan hocalar elinde ilim öğrenirken diğer yandan da babası ona, ata binmeyi kılıç ve mızrak kullanmayı, gürz savurmayı, sapan taşı atmayı, en sert yaylarla okları hedefe isabet ettirmeyi öğretiyordu.

Tabi cenk oyunlarının yanında pehlivanlığı da vardı Cafer'in. (Ksbg, 2014: 124).

Sadece İslamiyet konusunda değil Hristiyanlık konusunda da yeterli bilgiye sahip olan Battal; dinî konularda o kadar yetkindir ki küçük yaşta hutbe okur, hafız olur. Onun “keşif kılığında manastırlara girip İncil'den vaazlar ver[diği]” (Artun, 2002: 66) bilinir. Battal, manastırlarda vaaz vererek Hristiyanlığı çok iyi bildiğini ortaya koyar. Buna rağmen Müslüman olması, İslam'ın hak din olduğunu ortaya koyar.

Koçyiğit romanında da Battal'ı daha önce hiç görmediği yeğeni Petros zanneden Hristiyan din adamı “Meftul, yeğenin bilgisine hayran kalır. Hatta kendisini iyi yetiştirmiş bir din bilgini olarak gören Meftul, Petros zannettiği Battal'ın karşısında neredeyse cahil olduğunu düşünmeye bile başlar.” (Ksbg, 2014: 193). Boyunağa, Battal Gazi'nin gerçek yaşamındaki özelliklerine, eserinde yer vermiştir. Burada kurgusal gerçekle, tarihsel gerçeğin birbiriyle örtüştüğü görülür.

Boyunağa'nın eserlerinde kahramanın eğitimine küçük yaşta başlandığı görülür. *Özgürlük Savaşçısı* adlı eserde Şeyh Şamil, “küçük yaştan itibaren ilim tahsil etmeye başla[r], zamanın en büyük âlimlerinden ders al[ır.]” (Ös, 2016: 51). Türkler, çocuk eğitimine erken yaşta başlar; özellikle binicilik eğitimine çok erken yaşta “başlıyorlar, koyun sırtında biniciliği” (Belek, 2015: 118) öğreniyorlardı.

Tarihî romanlardaki başkişiler, çocuk yaşta silah eğitimine başlar. Ok, yay ve kılıç tutamayacak kadar küçük çocuklar balçıkla oynatılarak parmak kasları geliştirilir. Türklerde erken çocukluk eğitimi “oyun”la başlar, yaş ilerledikçe de daha ciddi bir hal alır.

Denizler Ejderi romanında kahramanın eğitimi, tecrübeli bir denizci tarafından verilir. Eserin başkişisi Turgut (Reis), kaptan tarafından Mahmut Ağa'ya emanet edilir.

Kaptan, “*bu levent senin yanında kalacak. Onu giydir ve yetiştir. Kaydını yap.*” (De, 2016: 34) der. Kaptanın talimatını yerine getiren Mahmut Ağa, daha çocuk yaşta leventten tam bir itaat görür, Ağanın verdiği nasihatlere Turgut: “*Sağ olun ağam!.. Bu öğütlerinizi hiçbir zaman unutmayacağım.*” (De, 2016: 37) diyerek karşılık verir. Turgut’un eğitimlerdeki çalışkanlığı ve itaati onun kısa sürede denizcilik ve silah kullanma becerilerinin gelişmesini sağlar. Turgut (Reis), savaş, denizcilik ve dinî eğitimlerinin yanı sıra dil eğitimine de önem verir: “*Rumca’yı bildiği halde, İtalyanca ve İspanyolca’yı da öğrenmeye çalışı[r].*” (De, 2016: 45). Yazar, tarihî romanlardaki başkışilerin çok yönlü bir eğitim aldığını belirtir. Eğitim ön plana çıkarılır ve eğitimin olumlu sonuçları kahraman üzerinden okura ulaştırılır. Bu sayede hem Türk milletinin eğitime verdiği değer ortaya konulur, hem de genç okura eğitimin önemi konusunda mesaj verilir.

3.3. Adalet ve Dürüstlük

Adalet, “*davranış ve hükümde doğru olmak, hakka göre hüküm vermek, eşit, adil olmak, düzen ve düzende olmak, denge ve dengede bulunmak, doğru yolu izlemek, dürüstlük, her şeyi doğal olan alanında bırakmak anlamlarını içer[ir].*” (Saruhan, 20015: 2). Adil bir yaşam, medeni toplumların belirgin özelliğidir. Adaletin olduğu yerde insanlar, birbirinin hakkını gözetir, güçlü güçsüzün hakkını gasp edemez.

Kısaca “*hakkı hak sahibine vermek*” (Kayaoğlu, 1986: 201) olarak da tanımlanabilecek adaletin, “*özelde bireyi, genelde ise tüm evreni kapsayan bir niteliği [vardır].*” (Saruhan, 20015: 2). Böylece, özelden genele bir adalet yayılması dikkat çeker. Birey, davranışlarında adil olduğunda, bu durum çevresindekileri etkiler, toplum bunu başarır ise diğer toplumları etkiler ve tüm insanlık adaletli olur.

Adil toplumlarda yaşayan bireyler, kendilerini güvende hisseder, adalet makamları kendilerine güven verir. Bu durum, toplumsal huzuru da beraberinde getirir. Kendisine adil davranılan kişi, mutlu ve huzurlu olduğu gibi, adaletli davranan da mutlu ve huzurlu olur. “*Adaleti mutluluk olarak tanımlayan Eflatun, sadece adil insanın mutlu ve adil olmayanın da mutsuz olduğunu ileri sürer.*” (Kelsen, 2013: 432). Adil davranmak, insanın huzurlu bir ömür sürmesine katkı sağlar.

Özellikle toplumu yönetenlerin adaletli olması beklenir. Çünkü yetki; eşit hak ve sorumluluk dağıtmak gerektirir. Bu denge sağlanmadığında adaletsizlik ortaya çıkar. Sonuçta toplumsal sorunlar baş gösterir. Türk Hükümdarların, halka adaletli davrandığı görülür. Osmanlı Devleti’nin “*kurucusu Osman Bey ölüm yatağında, devlet büyüklerine hitaben yaptığı konuşmada üç vasiyeti arasında bir de adil olmaları hususunda vasiyeti vardır.*” (Kayaoğlu, 1986: 206). Osman Bey’den sonra gelen padişahlar atalarının vasiyetine uymuş ve halka adil davranmışlardır.

Ahmet Yılmaz Boyunağa; hem toplumsal bir gereklilik olan hem de kültürel bir miras olan adaleti, roman kahramanlarının davranışları üzerinden okuruna aktarır. Boğunağa’nın eserlerindeki kahramanlar adaletsizlik gördüklerinde olaya müdahale etmekten geri durmazlar. Özellikle savaş öncesinde bire bir yapılan mücadelelerde, silahını kaybeden veya atından düşen düşman karşısında silahlı ya da atlı mücadele etmek Türk kahramanın adalet anlayışına sığmaz. Silahsız düşman karşısında silah yere atılır, atsız düşman karşısında attan inilir. Ancak şartlar eşit olunca mücadeleye devam edilir.

Kırık Hançer adlı romanda Ömer, Hindistan'ın en tecrübeli ve güçlü komutanı Beci ile mücadele ederken “*bir kartal gibi süzüldü, vurduğu kılıç darbesi, Beci'nin kılıcını elinden fırlattı. Beci korku ile bakarken, silahsız bir düşmana silahla saldırmayı şerefsiz bir hareket sayan Ömer de kılıcını yere attı.*” (Kh, 2015: 167). Ömer'e göre kendisinden yaşça ve tecrübe bakımından üstün olan ve silahını mücadele sırasında kaybeden düşman karşısında silahla mücadele etmek “*şerefsiz*” bir harekettir. Türklere karşı her türlü hileyi hak sayan Hristiyan ordusuna karşı Ömer'in gösterdiği bu davranış, birçok Hristiyan askerın İslam'ı kabul etmesini sağlar.

Malazgirt'in Üç Atlısı adı romanda da başkişi Aksungur, düşmanı ile mücadele ederken üstün durumu geldiğinde şartları eşitlemek için atından iner eşit şartlarda savaşı. Aksungur, düşmanın en güçlü komutanı Apostol ile mücadelesini şöyle anlatır: “*Apostol, attan aşağı uçtu... Atıma, meydana bir tur yaptırdım. Apostol'a yaklaşınca attan indim. Atımın arkasına vurarak, onu uzaklaştırdım. Atsız bir kimseye, atla saldırmak yiğitliğe yakışmazdı...*” (Müa, 2016: 58-59). Atsız kalan düşmanı atlı olarak kolaylıkla yenmek seçeneği Aksungur'un aklına gelmez. O, adil bir mücadele yapmak ister. Mücadelenin devamında kılıcını da kaybeden düşman karşısında kılıcını da bir kenara atan Aksungur, silahsız şekilde mücadeleye devam eder: “*Kılıcsız bir düşmana kılıçla saldırmayı bir leke sayardım. Derhal, kılıcımı ben de attım.*” (Müa, 2016: 59). Bu kadar adalete düşkün bir savaşçı, karşısındaki düşmanı elbette etkiler. Bu mücadeleden sonra mağlup olan Apostol'un Türk olduğu anlaşılır, Apostol, bir zaman sonra İslam dinini tercih eder ve Karabay ismini kullanır.

Boyunağa'nın başka bir eseri olan *Koçyiğit* adlı romanda da benzer bir savaş sahnesi görülür. Cafer [Battal Gazi] ile Gabriel mücadele ederken, “*Gabriel silahsız ve bineksiz meydanın orta yerinde kaldı. Bizans saflarından üzüntülü haykırımlar yükseliyordu. Müslüman cenkçi [Battal Gazi] yere atladı ve doğrulmaya çalışan Gabriel'e baktı. Sonra mızrağını yere sapladı. Kılıcını ve gürzünü mızrağın dibine koydu. Gabriel'in üzerine atıldı.*” (Ksbg, 2014: 128).

Savaş sırasında silahsız ve atsız kalan düşmana silahla ve atlı olarak saldırmak, Türk karamanın kendisine yakıştırmadığı bir davranıştır. Bu yüzden adil bir mücadele için binek ve silahlar bırakılır. Düşmanla eşit hale gelindiğinde mücadeleye devam edilir.

Hanoğlu romanında da başkişi Hanoğlu sokakta gezerken bir adaletsizliğe şahit olur, komutanının olaylara karışmamaları yönünde uyarılarına rağmen adaletsizliğe dayanamaz ve mağdur olan kıza yardım eder:

Dört Deylemliden biri, yere serdiği hurmaları ve muzları satan küçük bir Arap kızına yaklaştı. Eğildi ve kıza bir şey söylemeden yerden aldığı bir muzı soydu, yemeye başladı. Kız, yerinden fırladı:

- Parasını vermediniz! Parasını verin, diyerek Deylemlinin cepkeninin yeleşinden çekti.

İri yarı Deylemli elinin tersi ile kıza itti. Fakat kız, haklılığın verdiği bir kuvvetle yine adamın eteğine sarıldı. Deylemli bu defa elinin tersiyle kızın yüzüne bir tokat indirdi. Küçük kız inleyerek yere çöktü. Ellerini yüzüne götürdü. Burnundan oluk gibi kan akıyordu. O zamana kadar arkadaşlarına, dikkatli olmalarını herhangi bir olaydan kaçmalarını söyleyen Hanoğlu dayanamadı. Koştı, adamın omzuna dokundu:

- *Bana bak, dedi. Hem bu kızın parasını ver hem de ona vurduğun bu tokadın kefareti öde!* (Hbsk, 2014: 80) der.

Deylemli (İran'da Hazar Denizi sahiline yakın dağlık alanlarda yaşayan insanlara verilen ad), gözüne kestirdiği bu genci pek önemsemez. Girişilen mücadele sonunda Hanoğlu, Deylemliyi yenmiş, küçük kızın hakkını teslim etmiştir. Boyunağa'nın romanlarındaki başkışiler, adil davranmakla yetinmezler, aynı zamanda gördükleri adaletsizliklere de müdahaleden geri durmazlar. Aynı eserde Hanoğlu, Deylemli savaşçılarla çarpışacak iki arkadaşını seçerken adil davranmak için kura yöntemini kullanır. Bu şekilde kimsenin üzülmeye fırsat vermez ve adil bir seçim yapmış olur. “-Benimle çarpışacak iki arkadaşımı kura çekerek belirlemeyi uygun buluyorum.” (Hbsk, 2014: 97).

Arkadaşları da en uygun yöntemin bu olduğunu düşünürler. Genç Hanoğlu, aldığı bu kararlar ile de çok isabetli ve adil kararlar veren bir lider olacağını işaretlerini vermiş olur.

Hilal Uğruna romanında gelenek olduğu üzere savaştan önce iki taraftan cenkçiler meydana çıkmış ve ordularına moral kazandırmak için mücadeleye başlamışlardır. “*Hospitaller şövalyesini atından düşürmüş olan Müslüman cenkçi, rakibine yaklaşınca, usta bir şekilde atından atlayarak, eline baltasını alıp kendisini karışlamaya hazırlanmış olan şövalyenin üzerine yürüdü.*” (Hu, 2015: 152).

Müslüman Savaşçı, elinde silahı olan ama atından düşen rakibi ile aynı duruma gelmek için atından iner, elinde silahı ile düşmanına saldırır. Boyunağa'ya göre eşit şartlarda savaşmak için silahını ve atını bırakmak, Türk kahramanlara has bir davranıştır.

Hazin Göç adlı eserde göç kafilesinin güvenliğini sağlamakla görevli gençler, kafilede söz sahibi olan kişilerin, kendi çocuklarını diğerlerinden hiçbir şekilde üstün tutmadıklarını dile getirirler: “*Ben ve Can-Ali de bu heyete dâhildik. Dikkat ettim: babam da, Mirzalar da, Molla da çocuklarını diğer erlerden hiç ayırmıyorlardı. Bir işe gönüllü mü olduk, hiç ses çıkarmıyorlardı. Bunda, bütün kervandakileri aynı gördükleri, hepsini kendi evlatları saydıkları anlaşılıyordu.*” (Hg, 2016: 75).

Elinde yetki bulunduran kişilerin bu gücünü, kendi çocuğunu diğerlerinden üstün tutacak şekilde kullanması adalete ters düşer. İnsanın kendi çocuğunu, yetkisi olmasına rağmen, diğer çocuklar ile aynı şartlarda bulundurması, adaleti sağlamanın zor olduğu yerlerdendir. Ancak Boyunağa'nın eserlerindeki Türk liderlerde bu duyarlılığı görürüz. Aynı eserde Başkurtların beyi Bekir Bey: “*Rakibinin kılıcsız kaldığını görünce kılıcını kınına sokar.*” (Hg, 2016: 122). Adil bir savaş tercih eder.

Denizler Ejderi eserinde İspanya Kralının sözlüsü Doleres ile Turgut Reis arasında şu diyalog geçer. Doleres:

- *Ne hakla gemimize saldırdınız senyör, dedi.*

Delici ve alaycı bakışlarını kızın gözlerine diken Turgut Reis,

- *Bunun verdiği hakla senyör, diyerek kılıcının kabzasını okşadı.*

- *Fakat soygunculuk denir buna! Gemimizi, altın ve gümüşlerimizi nasıl alırsınız?*

- *Ya sizin yaptığınız ne senyör? Hiç olmazsa biz mertçe ve silahlı düşmana karşı çarpışarak kılıcımızın hakkını alıyoruz.* (De, 2016: 77).

Hristiyan korsanlar, Müslüman halka saldırıp, silahsız ve savunmasız insanların mallarını yağma eder. Müslüman savaşçılar ise gemilere saldırdığında karşılarında

silahlı askerler vardır. Prensesin itirazına karşı Turgut Reis bu ayrıntıyı dile getirerek kendilerinin adil olduğunu, asıl adaletsiz olanını Hristiyan korsanlar olduğunu ortaya koyar. Aynı eserde Turgut Reis, Şövalye Karl ile mücadele ederken rakibinin kılıcını bir hamle ile on metre öteye gönderdiğinde “*elindeki kılıcı Venedik ve Rodos şövalyelerinin hayret dolu bakışları arasında Karl’ın kılıcının yanına fırlattı. Şövalye gibi sadece hançerle dövülecekti. Bu büyük bir mertlikti. O devre kadar hiçbir şövalyede görülmeyen bir yiğitlikti.*” (De, 2016: 96). Turgut Reis, bu hareketi ile sadece Müslüman Türklerin değil Hristiyanların da takdirini toplar.

Boyunağa, doğruluğu ve dürüstlüğü ile hem kendi milletinin hem de yabancı milletlerin takdirini kazanan kahramanlar aracılığıyla Türk milletinin karakterinin yüceliğini ortaya koyar.

Doğru sözlü olmak, her durumda doğrunun yanında olmak anlamlarına gelen dürüstlük, *Türkçe Sözlük*’te “*doğruluk*” (Parlatır, 1998: 657) sözcüğüne karşılık gelir. Dürüstlük, Boyunağa’nın romanlarındaki başkişilerin ortak özelliğidir. Yazarın roman kahramanları, zor şartlar altında dahi dürüstlüklerinden taviz vermezler.

Kırık Hançer adı eserde; Aslan Bey, fedai seçiminde Ömer’in yarışmalara katılmadan seçilmesinin mümkün olmadığını sezdirdiğinde Ömer, bu konuda: “- *Galiba yanlış anlaşıldım. Böyle bir kayırma yapsaydınız zaten ben kabul etmezdim.*” (Kh, 2015: 32) diyerek kendisine ayrıcalık tanınmasının doğru olmayacağını dile getirir. O, ancak adil ve dürüst bir yarışın sonunda fedai seçilebileceğini vurgular. Ömer bu davranışı ile savaşa, şehit olmak niyetiyle katılan ve en ön saflarda savaşan fedaileri seçenlerin de fedai olmak isteyenlerin de dürüst olması gerektiğini vurgular.

Hanoğlu adlı eserde, başkişi Hanoğlu’nun doğumunu babasına müjdeleyen çocuk, müjdesi karşılığında Han’ın atının yavrusunu istediğinde etraftakiler buna karşı çıkar; ancak Han, verdiği sözü yerine getirir:

Çağrı Bey söze karıştı:

- *O tayı vermek gerekmez. Başka bir tay verseniz? Gayet güzel başka taylarınız da var.*

Han Çağrı Bey’e döndü:

- *Olmaz Çağrı Bey’im, dedi. Ona, ne isterse vereceğimi söylemiştim; bir tay için, sözümünden mi döneyim! Bir hana yaraşır mı bu?* (Hbsk, 2014: 6-7).

Han, sözünden dönmez ve oğlu için büyüttüğü tayı, söz verdiği gibi müjdecî çocuğa verir. Yazar, okura, verilen sözün değerli olduğu mesajını vererek, insanın ağızından çıkan her sözün, kendisine sorumluluk yüklediğini hatırlatır. Hanoğlu’nun babası, verdiği sözün gereğini yerine getirir.

Preveze deniz savaşlarının konu edinildiği *Denizler Ejderi* adlı eserde, yaşa göre seçim yapılarak yirmi yaşından büyükler savaşa götürülecektir. Levent seçimi yapan Ağa, Turgut’a yaşını sorduğunda Turgut içinden şunları geçirir: “*O kadar arzu ettiği gazaya yaşı mı engel olacaktı? Acaba büyük bir yaş mı söylemeliydi? Fakat hayır! Öleceğini bilse yalan söylemezdi.*” (De, 2016: 23).

Türk kahramanlar, öleceğini de bilse yalan söylemez, dürüstlükten vazgeçmez. Turgut, savaşa gidemeyeceği için çok üzülmüştür ancak yine de yaşı konusunda yalan söylememiş, levent olarak seçilememiştir. Yazarın öğretici tavrı burada da görülür, genç yaştaki okura “ne pahasına olursa olsun, doğrudan vazgeçme!” mesajı verilir.

Sevgi’nin Dünyası romanında başkişi Sevgi, üniversite yıllarında Tanju ile sözlenmiştir. Bu söz, çok mesafeli bir ilişkinin gayri resmi adı olmuştur. Sevgi ve

Tanju, “*bazı hafta sonları, tabii ki Sevgi’nin de arkadaşlarının olduğu uygun mekânlarda buluşup sohbet ettiler.*” (Sd, 2018: 26). Sevgi ile Tanju’nun aralarındaki söz, iki gencin birbirine verdiği sadakat sözü olmakla birlikte evlilik öncesi yapılan evlilik konusunda “*anlaşan ailelerin, bu anlaşmalarına daha geniş bir çağrılı huzurunda yine sözle iyice pekiştirme[si]*” (Santur, 2016, 1) anlamına gelen “söz”ü de hatırlatır. Okul bittikten sonra Tanju, bir kez dahi olsun Sevgi’yi aramaz. Bunlara rağmen Sevgi, sözüne sadık kalır, başkalarına çok cazip gelen evlilik teklifini tereddütsüz reddeder:

.... yakın arkadaşlarından birisinin akrabası olan genç bir avukat, Sevgi’ye evlilik teklifi [eder]. Sevgi, sözlü olduğunu söyleyerek, bu iyi niyetli teklifi geri çevir[ir].

Arkadaşları Sevgi’nin bu tereddütsüz tavrına anlam vereme[z].

Evlilik teklifi eden genç hem İstanbul’un köklü ailelerinden birine mensup hem de geleceği parlak bir avukattı[r]. (Sd, 2018: 29).

Eserde başkışı Sevgi’nin doğru tavrı açık bir şekilde belirtilir. Arkadaşlarının fark edemediği gerçek, Sevgi’nin söze her şeyden fazla değer vermesidir. Tanju’ya kendini aramadığı için kızmıştır ama bu durum sözünden dönmesine neden olamaz. Boyunağa, burada genç kızlara hem ilişkilerinde mesafeli olmanın, hem de sözünde durmanın önemini hatırlatır.

Dürüst insanların belirgin bir özelliği de iffetli olmalarıdır. Türkçe Sözlük’te “Cinsel konularda ahlak kurallarına bağlılık, namus” (Parlatır, 1998: 1048) anlamları verilen “iffet” kavramı, ataerkil aile anlayışına sahip toplumlarda sadece kadınların sahip olması gereken bir erdem olarak algılanır. Hâlbuki iffet, sadece kadın cinsine özgü bir özellik değildir. Ahmet Yılmaz Boyunağa’nın romanlarında özellikle erkek kahramanlar, iffetli davranışları ile dikkat çeker.

Malazgirt’in Üç Atlısı romanında Aksungur, eşkıyalardan bir prensesi kurtarır, Aksungur’un davranışlarındaki iffetli tutum kızın dikkatinden kaçmaz.

Kız ağlayarak ayaklarına eğildi. Bir kızın bu şekilde yalvarması kalbimi parçaladı. Elbisesinden tutarak onu kaldırdım. Gözlerinin içine baktım:

- Ağlama prenses, dedim. Ben ne bir eşkıya ne de namus düşmanı bir insanım. Ben bir subayım. Benim de kız kardeşim, anam var. Namus duygusunu yürekte duyan bir kişiyim. (Müa, 2016: 32).

Aksungur, eşkıyaların elinden kurtardığı bir bayanı kaldırmak için bedeninde dokunmadan elbisesinden tutarak kaldıracak kadar iffetli bir gençtir.

Malazgirt’in Üç Atlısı’nda Aksungur’a âşık olan, onun savaşmaktan vazgeçip kendi yanında yaşamasını isteyen Prenses Süreyya, Aksungur’dan kesin bir cevap alır. Aksungur, “*gerçeği söyleyerek, bu güzel genç kızın [Prenses Süreyya], kendisinden ümidini kesmesini sağlamak ister.*

- Evet, sevdiğim bir kız var! Ama sevdiğim kız da, beni sancağımın altından ayırmak istese, yemin ederim ki onu da çiğner geçerim.” (Müa, 2016: 114) der. Aksungur, kendisine âşık olan bir kızın kalbini kırmadan kendisine hissettiği yakınlığı sonlandırır.

Denizler Ejderi’nde diğer eserlerdeki Türk denizciler gibi Turgut Reis de iffetli davranışları ile idealize edilir:

mert ve dürüst bir erkek olan Turgut Reis’in de gözü, eşinden başkasını görmüyordu. Avrupa’nın nice kontesleri, düşesleri ve dilberleri bir işaretle onun olabileceken, o eline geçen fırsatlara asla itibar etmiyor ve

karısından başkasına bakmıyordu. Bu durum Zeynep Hatun'a karşı duyduğu büyük sevgiden başka, onun namus duygusundan da ileri geliyordu. Diğer Türk korsanları da aynı şekilde hareket etmekteydiler. Nikâhlı hanımlarından başka kadınlara bakmazlardı. Sağlam ahlak sahibiydiler. (De, 2016: 101).

Sadakat, sözü tutmak anlamına gelir, insanın başkalarına karşı sorumluluğudur. Turgut Reis ve diğer Türk denizcileri, hem eşlerine karşı sadakatin gereği olarak başka kadınlara ilgi göstermezler hem de iffetli olduklarından, kendi ahlaki özelliklerinden, başka kadınların davetkâr tekliflerini reddederler.

Görüldüğü üzere yazar, sadece karadaki kişilerin olumlu özellikleri ile değil, Müslüman - Türk denizcileri yoluyla da Türk kimliğini idealize eder.

Modern çağda insan, menfaati olmadan hiçbir eyleme kalkışmaz olmuştur. Her şey karşılık olarak yapılır hale gelmiştir. İyilik de kötülük de karşılık vermek adına yapılır. “İyi insan” olmak için karşılıktan uzaklaşmak gerekir. İyi niyet taşımak zor ama erdemli insana yakışan bir durumdur.

Saldırıya uğrayan birinin, kendisine saldırana aynı şekilde karşılık vermesi olağandır. *Malazgirt'in Üç Atlısı*'nda başkişi Aksungur, kendilerine saldıran düşman askerlerine karşı: “ *Bu askerleri öldürmeden zararsız hale getirmeye çalışalım. Kollarına ok atarak, onları savaşamayacak hale getirelim. Bu zavallılar, emir kuludur. Pisipisine ocaklarını söndürmeyelim.*” (Müa, 2016: 126) diyerek arkadaşlarını uyarır. Arkadaşları da onun emrine uyarlar ve düşman askerlerini yaralayıp saldırıdan kurtulurlar.

Koçyiğit romanında Seyit Battal Gazi'nin genç yaşta olmasını öne süren Abdüselam, Hüseyin Gazi'nin şehit olmasının ardından Malatya serdarlığı görevine getirilir. Çeşitli oyunlarla Battal Gazi'nin serdarlığını engeller. Sonunda düşmana esir düşer. Battal Gazi, sürekli kendisine düşmanlık eden Abdüselam'ı kurtarır:

Abdüselam:

- *Seyit Battal Gazi, ne olur beni başısla! Ben senin hakkında hep kötü şeyler söyledim. Sen ise iyiliğini esirgemedin benden. Kötülüklerime iyilikle karşılık verdin.*

- *Önemi yok Abdüselam, bir zamanlar bizim serdarımızdın. Bizleri düşmanlara karşı korudun. Benim yerimde kim olsa aynısını yapar.*

Abdüselam, Battal'ın bu alçak gönüllülüğü karşısında gözyaşlarını tutamaz. (Ksbg, 2014: 201).

Kan ve Gül romanında Gülbeyaz, eşinden, memleketinden koparılıp esir pazarında satılmak için götürülür. Haşim Baba, nöbetçiyi oyalayıp Gülbeyaz ile birlikte kaçarlar. Haşim Baba, Gülbeyaz'a nöbetçiyi nasıl oyaladığını anlatınca Gülbeyaz nöbetçi için endişelenir:

- *Acaba başına bir şey gelir mi?*

- *Nöbetçinin mi?*

- *Evet!*

- *Neler düşünüyorsun be kızım! Bunlara acımaya gelmez. Bunların Müslümanlara ne eziyetlerde bulunduğu bir bilsen.*

- *Öyle de olsa, bizim yüzümüzden başına bir şey gelmesine yüreğim razı olmuyor işte!* der. (Kg, 1991: 156).

Nöbetçiler, Gülbeyaz'ı esir pazarında satmak için götürdükleri halde Gülbeyaz, onlar hakkında olumsuz düşünmez.

Hazin Göç romanında Muhammet Murat, çok sayıda düşman askerinin saldırısına uğrar ve esir düşer. Esir tutulduğu yerde kedisini bekleyen nöbetçiler uyuyakalır. Bu durumu fırsat bilen Muhammet Murat, uyuyan düşmanı öldürmeyi uygun bulmaz: “*Adamları öldürmeli miydim?... Ama uyuyan kimseleri öldürmek de düşman bile olsa, bana günah geldi.*” (Hg, 2016:) der. Ancak uyanan nöbetçilerle mücadele eder.

Kırık Hançer adlı romanın başkişisi Ömer, ormanda bir kıza yardım eder, onu Hint eşkiyalarının elinden kurtarır. Ömer’in yanındakiler, bu yabancı kızın kendilerini ele verme ihtimalini dile getirdiklerinde Ömer: “*Vahşi bir hayvan bile kendisine yapılan iyiliği unutmaz.*” (Kh, 2015: 69) diyerek kuşkularının yersiz olduğunu söyler. Tanımadığı bir yabancıya kendilerine kötülük yapacağına inanmaz. Ona karşı iyi düşünceler taşır.

Ahmet Yılmaz Boyunağa’nın tarihî romanlarındaki başkişiler adaletli, dürüst, iffetli ve iyi niyetli kişilerdir. Yazar, başkişilerin olumlu özellikleri aracılığıyla genç okurlarına bu özellikleri kazandırmak ister. Ayrıca Müslüman Türk kültürünün temsilcisi olan roman kahramanları sahip oldukları özellikler ile temsil ettikleri medeniyetin yüceltilmesine katkı sağlamış olurlar.

3.4. Yardımseverlik

Yardımseverlik, evrensel bir duygu olmakla birlikte Türk milletinin öne çıkan özelliklerindedir. “*İhtiyaç sahibinin ihtiyacını giderme biçiminde açığa çıkan yardımlaşma, uygulama olarak toplumsal yaşamda çok farklı biçimlerde oluşup-gelişebilir: Bilmeyene öğretmek, yol bilmeyene göstermek, karnını doyuracak imkândan mahrum olanı doyurmak, hastayı tedavi etmek/ettirmek*” (Vatandaş, 2003: 150) gibi davranışlarla ortaya çıkar. “Bir alanda yetersizliği bulunan bireyin ihtiyacını gidermek” davranışı alışkanlık haline geldiğinde ise yardımseverlik olarak ifade edilebilir.

Türk milleti olarak, “*kültürümüzün yardımseverlik değer yargısı, her Türk’e, milletinin derdini gönlünde taşıma ve milleti için hizmete koşma idealini aşılır.*” (Bilgisever, 2005: 74). Modern toplumun bireyi bencilliğe zorladığı bir zamanda, Boyunağa, Türk kültürünün önemli bir değer yargısı olan yardımseverliği okuruna hatırlatır. Her bir Türk gencinde “yardımseverlik” duygusunu canlandırmak sanatçının önemli bir kaygısıdır.

Sanatçının eserlerinde başkişi genellikle, hayatı tehlikede olan yardıma muhtaç birine yardım eder. Kahraman, çoğu zaman kendi hayatı pahasına yardım etmekten geri durmaz; kimi zaman çok sayıda düşmanla kimi zaman da vahşi hayvanlarla mücadele eder.

Kırık Hançer adlı eserde, sekiz Hintli askerden kaçan kıızı tek başına kurtaran on sekiz yaşındaki Ömer, yaptığı iyilikten dolayı bir karşılık beklemediğini dile getirir:

Gülnihal:

- *Bu iyiliğinizi hiçbir zaman unutmam. Babam da öyle... Babam ünlü bir beydir. Sizi mükâfatsız bırakmaz.*

Ömer:

- *Biz bunu mükâfat için yapmadık. Allah rızası için yaptık. Bir kıızı haydutların elinden kurtarabilmiş olmak, benim için en büyük mükâfattır.*

(Kh, 2015: 16) der.

Eşkîyaların elinden kurtulan kız, kendisine yapılan iyiliğin bedelini ödeyeceğini söylediğinde Ömer, Müslümanların yaptıkları işlerde Allah rızasını gözettiğini vurgular. On sekiz yaşındaki bir genç, tecrübeli sekiz askere rağmen bir kızın yardım isteğini geri çevirmez. Boyunağa'nın eserlerinde Türk yiğitler, sonunda ölüm dahi olsa, kendisine muhtaç biri varsa onun yardımına koşar. Aynı eserde Ömer, kontrolden çıkmış bir at üzerinde uçuruma doğru giden bir kızın yardım çılgınlıklarına koşar, son anda kızı kurtarır:

Uzakta, uzun saçları arkasında dalgalanan bir kadın, rüzgâr gibi koşan bir atın üzerinde gidiyordu. Atı kontrol edemediği anlaşılmaktaydı.... Ama az ilerde de bir uçurum belirmişti. Bu gidişle at, muhakkak ki uçurumdan aşağı düşecekti. Sahibi bunu anlamış olacak ki, acı çılgınlık koparıyor, kendisini attan aşağı atmak aklına gelmiyordu.... Ömer ani bir kararla uzandı; kızı belinden yakalayıp Kasırğa'ya sağa çevirdi. Tam zamandı. Kasırğa, uçuruma bir kulaçlık mesafeden dönüş yapabildi. Öteki at ise kişneyerek aşağı uçtu, gitti. (Kh, 2015: 53,54).

Burada da ölümü göze alan bir kahraman söz konusudur. Başkişi Ömer, zor şartlar altında dahi olsa yardım etmekten geri durmaz. Yazar, yardım etmenin şartlara bağlı olmadığını okuruna hatırlatır. Ömer, hayatını kurtardığı Sita'nın teklif ettiği maddi karşılık için: “*Biz Müslümanlar, iyilikleri karşılık bekleyerek yapmayız, Allah rızası için yaparız. Yardım isteyen kim olursa olsun, yardımına koşarız.*” (Kh, 2015: 59) diyerek cevap verir. Sita'ya, İslam'ın yüceliğini, Müslümanların yardım ederken maddi bir karşılık beklemeden yaptıklarını anlatır. Ömer, birkaç gün önce ölümden kurtardığı Sita'nın kendilerini yavaşlatan yaralı Hintliyi bırakma teklifine tepki gösterir: “*Nasıl bırakılır! Kurda kuşa yem olur sonra. Onu, bu durumda bırakmak insanlığa sığar mı? Gönlün kabul eder mi bunu?*” der. (Kh, 2015: 68). Kendisi de kısa zaman önce ölmek üzereyken kurtarılan Sita, benzer durumdaki başka biri için insanlık dışı bir teklifte bulunup, kendilerine ayak bağı olmasın diye onu ormanda bırakmak ister. Boyunağa, burada başka kültürler ile Türk kültüründeki yardım anlayışını kıyaslayarak Türklerin merhamet bakımından daha üstün olduklarını ortaya koyar.

Koçyiğit adlı romanda Battal Gazi, “*Savaşlarda eline geçen ganimetleri yoksullara dağıtan, cömert ve Allah korkusu ile hareket eden dindar bir kişiymiş.*” (Ksbg, 2014: 19) ifadeleri ile tanıtılır. Boyunağa, diğer eserlerinde Müslüman köylerini yağmalayan Hristiyan korsanların tavırlarına karşılık, Müslüman bir lider olan Battal Gazi'nin savaş ganimetlerini yoksullara dağıttığını belirterek iki kültür arasındaki farkı ortaya koyar. Battal Gazi, kendi menfaatini düşünmeyen, ülkesi ve milleti için savaşan bir halk kahramanıdır.

Hanoğlu romanının başkişisi Hanoğlu, uzun yıllar köle olarak yanında kaldığı ve yaralı halde bulunan Hunza'ya aslanlar saldırdığında onu bırakmaz, ölmek pahasına ona yardım eder. Hunza:

- Sana emrediyorum Hanoğlu! Git buradan!

Hanoğlu cevap vermedi. Aslanın kükremesi yaklaştı. Hanoğlu birden yerinden fırladı ve yayını eline alarak, bir ok yerleştirdi. Tam zamanında davranmıştı. Dişi aslan müthiş bir şekilde kükreyerek ve sallana sallana geliyordu. Hanoğlu, yayı gerdi ve gözlerinden ateşler fişkıran aslanı nişanlayarak okunu fırlattı. Vinlayarak uçan ok, aslanın göğsüne saplandı. Fakat bu aslanı öldürmeye yetmemişti. Müthiş bir kükreme etrafı inletti ve aslan, Hanoğlu'nun üzerine sıçradı. Hanoğlu tam bu esnada belindeki

hançeri çekmişti. Üzerine atlayan aslan ile birlikte yerde yuvarlanmaya başladı.

Aslanın bıçak gibi keskin dişlerinden kurtulmak için Hanoğlu, aslanın boynunu sıkmaya başladı. Aslan bir pençe darbesiyle Hanoğlu'nun sol omzunu parçaladı. Hanoğlu, hayvanın boğazını sıkmaya devam etti.

Boynunu kurtarmaya çalışan aslan, başını sallıyor ve Hanoğlu ile birlikte yerde yuvarlanıyordu. Hanoğlu yavaş yavaş gücünün azalmaya başladığını hissetti. Daha fazla dayanması mümkün değildi. Bir an evvel öldürücü darbeyi vurmalydı. Ani bir çeviklikle elindeki hançeri aslana sapladı. Sonra bir daha ve bir daha... (Hbsk, 2014: 122-123).

Metinden alınan bu parçadan, Hanoğlu'nun nasıl bir tehlikeyi göze alarak yardım ettiği açık şekilde anlaşılmaktadır. Aslan ile mücadeleye girişen Hanoğlu'nun ölüm tehlikesi olduğu hâlde ve kurtarmak istediği kişi kendisine “Git!” dediği halde o, yardım etme yolunu seçmiştir.

Hilal Uğruna romanında *Kırık Hançer* romanındaki gibi yabancı bir bayan kurtarılır, bayanın teklif ettiği “kurtarma bedeli” kabul edilmez. Leydi Edit'i kurtaran Turanşah: “*Canınız ve namusunuz bana emanettir, o bakımdan hiç endişe etmeyiniz. Kral Rişar'ın vereceğini söylediğiniz altınlara ve hediyelere gelince, onlara da gerek yok. Çünkü biz yaptığımız iyilik için karşılık beklemeyiz.*” (Hu, 2015: 97) der. Turanşah, prensesi kurtardıktan sonra ona bir emanet gözüyle bakar; emaneti güvenli bir şekilde ailesine ulaştırma sorumluluğunu da üzerine alır. “*Emanete vefakârlık göstermek akıl ve din açısından en şerefli özellik*” (Yücel, 1996: 10) olarak değerlendirilir. Bir Türk lideri, canı pahasına emanete sahip çıkar. Turanşah, tüm zorluklara rağmen prensesi ailesine teslim eder, ancak prensesin teklif ettiği hediyeleri kabul etmez.

Osmanlı Leventleri adlı eserde, Seydi Ali Reis, hiç tanımadıkları üç kişinin putlar için kurban edileceğini görünce:

- *Evlâtlarım, dedi. İlerdeki koca taşın üzerine yatırılmış üç insanı bu put için kurban edecekler. Ben derim ki, kurban edilecek bu zavallı insanları kurtaralım. Sesler duyuldu:*

- *Çok iyi olur Reis Baba!*

- *Zaten, siz söylemeden evvel biz de aramızda bunu konuşmuştuk.*

Seydi Ali Reis, Leventleri sevgi ile uzun uzun süzdü.

- *Ama bu arada bizlerden, şehitler olabilir?*

- *Olsun Reis Baba!*

- *Kabulümüz. Bu zavallı kurban edilecek insanları kurtaralım da!* (Ol, 2015: 59-60) diyerek kurban edilecek kişileri kurtarmak istediklerini söyler.

Reisleri ile hemfikir olduklarını anlayan leventler, kendi canlarını ortaya koyarak hiç tanımadıkları üç yabancıyı kurtarırlar. Kurtarılan kişilerin Müslüman oldukları anlaşılır. Türkler, yardım ederken muhtaç durumda olanların inancına, soyuna, cinsiyetine bakmadan yardım ederler.

Zafer Rüzgârları romanında, korsanların elinden kurtarılan kürek mahkûmu Müslümanlara ganimetten pay verilir:

Turgut Reis; Müslümanların, yerlerini, yurtlarını terk ederek, yoksul kalmış olduklarını, ele geçen bu ganimetlerin hiç olmazsa beşte birini onlara verip vermemek konusunda ne düşündüklerini sordu. Bütün gaziler, oy birliğiyle bunu kabul ettiklerini söyleyince, ganimetin beşte biri, Endülü's muhacirlerine dağıtıldı. (Zr, 2016: 51).

Turgut Reis ve leventleri, “oy birliği” ile yardım etmeyi kabul ederler. Yardım etme konusundaki bu uyumlu tavır, Türklerin özellikle savaşlardaki başarısını da açıklar. Liderin teklifi emir olarak algılanır. Gösterilen itaat karşılığında lider de demokratik bir tavır ile kararları oylamaya sunar.

Hazin Göç romanında Marya, ayı saldırısına uğrar. Marya’nın adamları ayıya engel olmak için mücadele ederler, ancak ayı hepsini öldürür. Marya’nın yanındaki iki bayan da ayı tarafından öldürülür, sıra Marya’ya geldiğinde Muhammet Murat, ayının karşısına çıkar ve çok tehlikeli bir mücadeleden sonra ayıyı öldürür. Bu sırada uzaklardan sesler gelir, Marya korkar, Muhammet Murat: “*Sayın bayan! Gelenler kim olursa olsun, sizi korumaya hazırım. Korkmayın!*” (Hg, 2016: 179) der. Önce vahşi bir ayı ile mücadele eden Muhammet Murat, yeni tehlikeleri de göze alarak çaresiz durumdaki bir kıza yardım etmeye devam eder.

Denizler Ejderi romanında henüz on üç yaşında olan Turgut gemiye kabul edildiğinde kendisine yaşından dolayı ücret ödenemeyeceği söylendiğinde o, “- *Ağam, sizden ücret isteyen oldu mu? Şayet ben parayı düşünen bir insan olsaydım, ücretimi karada çıkartmaya çalışırdım. Ben, din kardeşlerime yardım etmek, Allah uğrunda kâfirlerle mücadele etmek isterim.*” (De, 2016: 37) der. Turgut’un amacı, Hristiyan korsanların eziyet ettiği Endülüslü Müslümanlar ile Akdeniz’e kıyısı olan diğer yerlerdeki Müslümanlara yardım etmektir. Çocuk denecek yaşta böyle bir amaçla denize açılan Turgut, genç yaşında “reis” olmuş ve Akdeniz’de Türk denizcilerinin lideri olarak ünlenmiştir.

Boyunağa’nın tarihî romanlarındaki kahramanlar, zor durumdaki kişilere yardım etmek uğruna canlarını dahi tehlikeye atarlar. Müslüman – Türk kimliğinin temsilcisi olan başkişi, sergilediği yardımsever davranışlar ile aslında temsil ettiği kimliği yüceltir.

3.5. Saygı

Geleneklerine bağlı yaşayan Türk milleti, büyüklerine saygı konusunda duyarlı bir toplumdur. “*Saygı; değeri, üstünlüğü, faydası, kutsallığı vb. gibi nedenleri ile herhangi bir kimseye ya da bir şeye karşı dikkatli ve ölçülü davranmaya yol açan tutum ile başkalarını rahatsız etmekten çekinme duygusunu kapsamaktadır.*” (Kıral, 2018: 5). Türklerde saygı; anne-babaya saygı, din ve devlet büyüklerine saygı şeklinde görülür. “*Ana ve babaya duyulan içten sevgi, beraberinde saygı, hürmet, bağlılık şeklinde gözlenen geleneksel değer, köken olarak İslamiyet öncesi Türklere*” (Tuna, 2018: 139) kadar gitmektedir.

Türk boylarının gelenek ve göreneklerini ortaya koyan Dede Korkut kitabında, “*oğulun babaya saygı duyması kaçınılmaz.*” (Özdemir, 2017: 16) olarak ifade edilir. Çünkü baba, oğluna adını ve maddi manevi mirasını bırakır. Dolayısıyla saygıyı hak eder. İslamiyet’in kabulü ile Türklerin anne babaya gösterdiği saygı daha da artar.

Tüm milletlerce kabul gören saygı kavramına bireysel olarak bakıldığında, “*bir kişi, en sıradan insanda bile bir dürüstlük olduğunu fark ederse, istese de istemese de o dürüst kişiye saygı duymaktan kendini alamaz.*” (Ürek, 2012: 46) Birey, davranışları ile saygıya değer olur. Toplumsal kabul gören davranışları sergileyen kişiler, toplum nazarında kıymet görür.

Ahmet Yılmaz Boyunağa, gençlere geleneklerinde var olan “saygı” kavramını eserlerindeki tarihi kişiler aracılığıyla hatırlatır. *Kırık Hançer* romanında Ömer, Gazneli

Mahmut'tan sefere çıkılacağını öğrendiğinde, bir an önce sefere çıkma isteğini belirtir: “- Bir an evvel harekete geçelim Sultanım! Sonra bu ani hareketinden utan[ır].” (Kh, 2015: 49). Ömer, bir asker olarak sefere çıkma arzusundadır. Ancak bu isteğini Sultana birden söylediği için mahcup olur. Bunun nedeni; sultana duyulan büyük saygıdır. Türk milleti devlet büyüklerine büyük saygı duyar. Boyunağa, bu eserinde, gösterdiği basit bir tepki üzerine mahcup olan asker aracılığıyla padişaha duyulan büyük saygıyı ifade eder.

Malazgirt'in Üç Atlısı romanında henüz on altı yaşında olan Aksungur, silah kullanma becerisini kanıtladığı için Emir Afşin ile seferlere katılmak için yola çıkmaya hak kazanır. Evden ayrılırken “*Dedesinin ve annesinin ellerini öper.*” (Müa, 2016: 24), evden tam çıkacakken dönüp gözü yaşlı annesinin elini tekrar öper. El öpmek, Türk geleneğinde büyüklere saygı göstergesi olarak algılanır. Günümüze kadar gelen bu adet, Dede Korkut hikâyelerinde de görülür:

Eserde [Dede Korkut Hikâyeleri'nde] “*el öpme*[Ö], *baş indirip bağır basma, yer öpme, boyundan öpme*” karşımıza çıkan eylemsel saygı unsurlarıdır. Türk toplumunda yaygın olan *el öpme davranışının*; büyüklere saygı göstermenin bir ifadesi olarak günümüzde yaşaması ve yetişmekte olan bireylerin buna özendirilmesi, toplumların eylemsel davranışlara yüklediği sembolik anlamlar açısından yorumlanmalıdır. (Özdemir, 2017: 27).

Denizler Ejderi romanında genç Turgut, İspanya'da yaşayan bir Müslümandan gelen mektup sayesinde oradaki Müslümanların zulüm altında olduğunu öğrenir. Bu zulme son vermek için levent olup denizlere açılmak ister. Köyün imamına kararını açıklar: “-*Evet Hocam! Kararım bu... Anamı da üzmem istemiyorum ama gitmek, denizlere açılmak, sahillerimizi vuran Rodos şövalyeleriyle, Venedik ve Ceneviz korsanlarıyla, İspanyol, Portekiz askerleriyle çarpışmak istiyorum.*” (De, 2016: 14).

Turgut hayatını değiştirecek bir karar almıştır. Ancak tek çekincesi annesine “karşı gelmek”tir. Çünkü Turgut'un yaşı küçük olduğundan annesi, aldığı karara karşı çıkar. Ancak, Turgut'un kararlı tavrı annesinin de kararına saygı duymasını sağlar. Kahraman, annesine saygısızlık etmez. Turgut aldığı kararla, denizlerde adalet sağlamak için yola çıkar ve Türk milletinin haksızlığa boyun eğmeyeceğini gösterir.

3.6. Liderlik

İçerisinde bulunduğu grubu yöneten lider, *Türkçe Sözlük*'te “*gücü, ünü ve toplumsal yeri dolayısıyla, belli zaman ve durumlar içinde, ilişkili bulunduğu küme veya toplumun tutum, davranış ve etkinliklerini değiştirip yönetme yeteneğini gösteren kimse*” (Parlatır, 1998: 1543) olarak tanımlanır. Toplum, bazı özellikler açısından öne çıkan kişiye liderlik yetkisini verir.

Sosyal bir varlık olan insan, diğer insanlarla birlikte yaşamak zorundadır. Bu zorunluluk, karar alma noktasında bazı fertlerin daha etkin olmasını gerektirir. Dolayısıyla toplumun lideri de doğal olarak şekillenir.

Jean-Paul Roux, “*Türklerin Tarihi*” adlı eserinde Türklerin “*önderleri tartışılmaz bir otoriteye sahiptir.*” (Roux, 2007: 131) der. Türk önderin liderliğinin tartışılmaz olması, liderin gücünün Tanrı tarafından verilmesi inancıdır. Türklerde bu inanç “kut” kavramı ile adlandırılır. Bu sebeple Türk liderin otoritesi tartışılmaz.

Kimi araştırmacılar liderliğin doğuştan gelen bir özellik olduğunu savunur. Büyük Adamlar Teorisi'ne göre "bazı bireylerin tarihin herhangi bir periyodunda lider olmalarına imkân verecek bazı özellikler ile doğdukları" (Uğurluoğlu, 2009: 123) düşüncesi söz konusudur. Hükümdarlığın babadan oğula geçtiği yönetim sisteminin temelini bu düşünce oluşturur. Türk devletlerinde görülen bu liderlik düşüncesi Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın eserlerinde de en belirgin temalardan biridir.

Koçyiğit romanında Hüseyin Gazi'nin oğlu "Battal, 'anacığım artık serdarlık makamına geçmem gerekmiyor mu sence de?' diye" (Ksbg, 2014: 136) sorarken, babasından gelen serdarlık hakkının kendisine geçtiğini dile getirir. Hüseyin Gazi, uzun yıllar Türk milletine hizmet etmiş, ömrünü savaş meydanlarında geçirmiş bir gazidir. Onun ölümünden sonra serdarlık makamına oğlu Battal getirilmez. Daha tecrübeli bir komutan olan Abdülislam, Malatya serdarı olunca Battal, serdarlığın babasından kendisine geçmesi gerektiğini düşünür. Savaş meydanlarında kendisini ispatladıktan sonra serdarlık Battal'a verilir.

Özellikle kriz anları, savaş anları, toplumsal felaketler liderlerin ortaya çıkması için elverişli ortamlardır. Lider, karar alabilen, sorun çözen kişidir. "Yüksek cesaret ve risk alma" (Erturgut, 2010: 975) liderin belirgin özelliklerindedir. *Hanoğlu* romanında Hac kafilesi Kâbe'ye doğru yol alırken, kafileye çöl eşkıyaları saldırır. Kafileyi korumakla görevli muhafızlar, eşkıyalar karşısında zorlanırlar. Her saldırıda kafileye büyük zararlar veren eşkıyalara karşı çocuk yaştaki Hanoğlu, kafiye muhafızlarına liderlik yapar ve onlara yapmaları gerekeni söyler:

Hanoğlu:

-Ölünceye kadar vuruşuruz, diye haykırdı. Ancak cesetlerimizi çiğnedikten sonra onlara yaklaşabilirler. Ben evelallah onları tekrar püskürteceğimize inanıyorum. Yalnız bana kalırsa burada onların saldırılarını beklemekle olmayacak. Her gelişlerinde bize ağır kayıplar verdiriyorlar. Neden kafilenin önüne çıkıp onları karşılamayalım?

Hanoğlu'nun fikrini beğenenlerin sesleri duyuldu:

- Doğru söylüyor! (Hbsk, 2014: 113).

Hanoğlu'nun cesur tavrı arkadaşlarına ve muhafızlara güç verir. Bundan sonra yapılacak hamleleri Hanoğlu belirler.

Lider, yönettiği kişilerin takdirini kazanmış, bulunduğu toplumda sözü geçen kişidir. Ancak böyle olması, karar alırken sadece kendi görüşüne göre davranmasını gerektirmez. Yönettiği kişileri karar alma konusunda dinlemek, onların görüşlerini önemsemek lideri toplumda daha güçlü bir konuma getirir. Yönetilenlerin karar almaya katılmasının en pratik yolu oylama yapmaktır. *Zafer Rüzgârları*'nda Turgut Reis demokratik bir liderlik sergiler, İspanya Prensi İtalya'ya götürülürken, "İtalya sahillerini vurma ya da Prens Filip'i kaçırmak" (Zr, 2016: 119) düşüncesini oylamaya sunar ve gazilerin çoğunluğu, "İtalya sahillerini vurma" düşüncesini seçtiğinden bu yönde harekete geçerler.

Lider, "güvenilirlik ve özgüven" (Erturgut, 2010: 970) sahibidir. Savaşa gidilirken, göç edilirken insanların canını emanet ettiği kişidir. Yönetilen konumundaki insanlar, "liderin kendilerinden daha bilgili ve tecrübeli olduğunu" (Meydan, 2010: 130) düşündüklerinden ona güven duyarlar. Kendilerinin vereceği karardan daha iyisini liderin vereceğine inanırlar. Çünkü o daha önce benzer durumlarla karşılaşmış, benzer sorunları çözmüştür.

"'Bilgi' ve 'bilgi sahibi olma': Türk hakanlarının başta gelen ve önemini hiçbir zaman kaybetmeyen özellikleri" (Ögel, 1988: 580) olmuştur. Bu nedenle Türk liderlerinin aldıkları kararlara tereddütsüz itaat edilir.

Hazin Göç romanında, Hristiyan hükümdarlıkların saldırılarından korunmak için yeni memleket arayan Müslüman Türkler uzun bir yolculuğa çıkarlar. Bu yolculuk esnasında Rus köylerine yakın ana yollar tercih edilmez. Daha zahmetli ama güvenli yollardan ilerleyen kervan zorda kaldıkları bir anda Seyyid Mehmet Bey,

atından inmiş olduğu halde, arabaların yanlarından geçiyor:

- *Haydi kardeşlerim gayret! Az kaldı. Biraz daha ilerleyin. İlerde kurtuluşa ereceğiz! diye bağırıyordu. Can Bey ve Polat Bey de yanındaydı.*

Arabadakilerden biri:

- *Beyim gücümüz kalmadı! diye bağırdı. [Seyyid Mehmet Bey:]*

- *Allahü Teâlâ yardımcımızdır. Ümitsizlik yok! dedi.*

[Seyyid Mehmet Beyin,] *bu dolaşması, herkesi gayrete getirmişti. (Hg, 2016: 110).*

Kervandakilerin güçlerini kaybettikleri bir anda lider devreye girip moralleri yükseltir ve o zor şartlarda yok olup gitmek üzere olan insanların hayatını kurtarır.

Korsan Peşinde'de Burak'ın köyü korsanlar tarafından basılmış, tüm yetişkin erkekler öldürülmüş, evler yakılıp yıkılmıştır. Burak ve arkadaşları bir süredir savaş eğitimi almaktadır. Yakınlardaki bir sahile korsan gemisi geldiğini öğrenirler. Çocuk yaşta Burak, içerisi yüzlerce tecrübeli korsanla dolu gemiyi Abdullah Reis ve yardımcılarından destek almadan ele geçirmek ister. Abdullah Reis'in yardımcıları:

- *Reis Baba, dediler. Bu defalık çocukların yanında biz de gidelim. Çocuk oynacağı değil bu! Koskoca bir savaş gemisi! İçerisi kum gibi askerlerle kaynıyor olmalı.*

Abdullah Reis, Burak'ı çağırarak, subayların bu tekliflerini ona ilettiler. Ama Burak, ilk defa Abdullah Reis'e itiraz etti:

- *Hayır Reis Baba, dedi. Evvelallah, biz bu işi başarırız. Bize güveniniz yok mu? Diğer reisler bizimle gelip bu baskına katılırlarsa, zaferi kazandığımızda bunu bizim başardığımızı nasıl söyleyebiliriz? İleride, böyle bir durumla karşılaşınca kendimize nasıl güvenirsiniz? Sizler, her zaman bizim başımızda olacak değilsiniz ki...*

Bizi, kendi halimize bırakınız. Ne yapabileceğimiz veya ne yapacağımızı görelim.

Allah'ın izni ile biz başaracağımıza inanıyoruz. Çünkü milletimiz, vatanımız, dinimiz ve namusumuz için çarpışacağız. Bunun için her şeyi bilen sonsuz kudret sahibi yüce Allah, bizi yardımsız bırakmaz. (Kp, 2015: 40).

Burak ve arkadaşları, gece vakti gemiye sızarlar. Çok büyük bir azim ve cesaret örneği göstererek gemiyi ele geçirirler. Burak ilk defa Abdullah Reis'e karşı çıkar. Ancak kendi iradesini ve liderliğini ortaya koyar.

Kararlı olmak, kahramanın belirgin özelliklerindedir. Lider konumundaki kahramanın belirsizlik yaşamaması, yönettiği topluma zarar verecek sonuçlar doğurur. Kahraman, tecrübesi ve bilgisi sayesinde hızlı ve doğru kararlar verebilmelidir. "... *Mete, Annibal, Büyük İskender, Cengiz Han, Alp Arslan, Fatih Sultan Mehmet, Timur, Yavuz Sultan Selim, Napolyon, Atatürk, Hitler vb. gibi şahsiyetlerin kendi saptadıkları stratejiyi [...] uyguladıkları ve adım adım izledikleri de bilinen gerçekler arasındadır.*" (Ucuşsatar, 1986: 14). Kendi stratejisini uygulayan komutanlar, gösterdikleri kararlılık sayesinde ülke ve ordu yönetiminde başarılı olmuşlardır.

Küçük yaştan itibaren kararlı davranan kişi ise ileride yönetici olacağına işaretlerini verir. *Kırık Hançer* romanında fedai seçimleri yapılacaktır. Bu seçimlere savaş tecrübesi yüksek, belli bir yaşa erişmiş askerler alınır. Ancak genç yaştaki Ömer de fedai olmak ister. Seçmeleri yapan Aslan Bey'in itirazına rağmen Ömer, mantıklı gerekçelerle kendisini fedai seçmelerine kabul ettirir:

Ömer:

- *Seçmelere ben de gireceğim. [...]*

Aslan bey,

- *Şey Oğul! Bu bambaşka bir meseledir, dedi. Çok olgun ve tecrübeli yiğitlerin katılacağı seçmedir. Gazalarda pişmiş yiğitler katılır buna. Orası er meydanıdır.*

- *Ben er değil miyim? [...]*

- *Peki geç doğmuş olmak benim kabahatim mi? (Kh, 2015: 30,31).*

Küçük yaşta fedai seçimlerine katılan ve başarılı olan Ömer, aynı kararlılığı aldığı görevler sırasında da gösterir. Karşılaştığı tüm zorluklara rağmen pes etmez, kırık hançeri yok etme yolunda birçok fedakârlık yapar: “*Üstündeki elbiseler çalılara takılarak yırtılır. Vücudu dalların ve çalılarının takılması ile yara bere içinde kalır. Ama Ömer yürü[mekten]*” (Kh, 2015: 126) vazgeçmez.

Ümitsizlik, kararlılığın tam tersi bir yerde durur. Başarma ihtimalinin düşük olması, insanı yolundan döndürebilir, kararından vazgeçirebilir. Ancak Ömer, başarma ihtimalinin çok düşük olduğu bir görevden dahi vazgeçmeyi düşünmez. Kırık hançeri bulma şansı çok zayıf olmasına rağmen onu aramaktan vazgeçmez. Ömer, Hintli askerler kırık hançeri kaçırıp ormanda izlerini kaybettiklerinde bile onların peşinden ayrılmaz: “*Gerçi, onun [Ömer’in] bu ormanda, kırık hançeri götürülenleri bulması, saman yığını içinde iğne aramaktan başka bir şey değildi. Ama o, ümidini kesmez.*” (Kh, 2015: 127).

Ömer uzun uğraşlar sonunda Hintli askerleri ve kırık hançeri bulur. Hintli askerler, kırık hançerle dev gibi ağaçları kolaylıkla biçtiklerinde Ömer’in gözünün korkacağını düşünürler. Hintli askerler, kırık hançerin ne kadar tehlikeli olduğunu gören Ömer’e:

“- *Hey Gazneli! Hâlâ hançeri istiyor musun? Kararından dönmedin mi, diye seslenirler. [...]*

Ömer gür bir sesle cevap verir:

- *Kararımdan dönmek mi? Hançerin bu marifetini gördükten sonra kararım daha da kesinleşti!” (Kh, 2015: 137).*

Ölüm tehlikesi, padişahın emir almış bir Türk askerini kararından döndürmeye yetmez. Ömer, kırık hançerin ne kadar güçlü olduğunu görünce onu ele geçirmenin ya da yok etmenin gerekli olduğunu anlar. Çok sayıdaki Hintli askerle mücadele ederek sonunda kırık hançerin bataklıkta yok olmasını sağlar.

Efsane Komutan’da Tarık bin Ziyad, gemilerle askerlerini Afrika’dan Endülüs’e taşır. Amacı, buradaki Müslümanları Hristiyan zulmünden kurtarmak ve İspanya’yı İslamiyet ile tanıştırmaktır. Askerler, Endülüs sahillerine çıktıklarında, kendilerini taşıyan gemilerin yandığını görür. Bunu düşmanın yaptığını düşündükleri esnada, “*Tarık bin Ziyad, denizin de sesini bastıran gür bir sesle: ‘Gaziler!’ diye konuşmaya başladı. ‘Alevler içinde gördüğünüz o gemileri yaktıran benim. İfrikkiye [Afrika] ile hiçbir bağlantımız kalmadı. Şunu iyi bilin. Şimdi önümüzde düşman, ardımızda deniz*

var.” (Ek, 2015: 136) diyerek, fetih konusundaki kararlılığını gösterir. Ya galip gelinecek ya da ölünecektir. Üçüncü bir seçeneğin olmadığı bir durumla karşı karşıya bırakılan gaziler, Hristiyan orduları karşısında üstün bir gayretle çarpışmış ve galip gelmişlerdir.

Ordunun geri dönme düşüncesini ortadan kaldırmak, kararlılık göstergesidir. Bunun bir örneği de *Fetih Sancakları* adlı eserde görülür. “*Kanunî, Drava Nehri üzerinde kurduğu 200 m uzunluğundaki bir köprüden, askerlerini iki günde geçirdi. Askerler geçtikten sonra, köprü alev alev yanmaya başladı. Köprü, Kanunî'nin emriyle yıkılıyordu. Askerin geri dönme ümidini kesmek için Sultan köprüyü yaktırıyordu. Bu hareketle, genç Sultan, azmini [...] gösteriyordu.*” (Fs, 2017: 155).

Kanunî Sultan Süleyman, bu davranışı ile askerlerine iki seçenek sunar: “Ya galibiyet ya da ölüm”. Bu koşullar altında asker tüm varlığı ile savaşır. Nitekim, Drava Nehri üzerinden geri dönme ihtimali kalmayan Osmanlı ordusu, girdiği savaştan zaferle çıkar.

Koçyiğit romanında; Battal, babası Hüseyin Gazi öldükten sonra yerine Malatya serdarı seçilmez, onun yerine daha tecrübeli bir bey, Malatya serdarı olur. Bu durumu kabullenemeyen Battal, Sultan Ömer Bey ile görüşme talep eder. Bu isteğini çok net ve kararlı şekilde ifade ettiğinden isteği kabul edilir. Battal'ın bu kararlı tavrında şimdi olmasa bile ileride serdar olacağı izlenimi vardır. “*Battal, Ömer Bey'e yaklaşır, 'izin verirseniz size ve diğer beylere söyleyeceklerim var!' dedi. Emir Ömer Bey, 'Söyle Battal!' dedi. Battal, 'Böyle ayaküstü olmaz emirim. Toplantı yerinde görüşelim.' dedi. Emir Ömer Bey ile diğer beyler kararlı hâline şaşırdılar.*” (Ksbg, 2014: 137).

Beylerin şaşkınlığının nedeni, Battal'ın genç yaşta bu kadar kendinden emin ve kararlı olmasıdır. O yaştaki gençlerden beklenen davranış, daha itaatkâr olmalarıdır. Lider ruhlu bir kişi olan Battal, bu genel davranış kurallarına aykırı davranır ve etrafındakileri şaşırtır. Malatya serdarlığı konusunda hakkının yenildiğini düşünen Battal, bu uğurda mücadele edeceğini annesine söyler. Annesi, oğlunun başına bir şey gelmesinden korktuğundan onu düşüncesinden vazgeçirmek ister ama “*onun aldığı karardan dönmeyeceğini anlar.*” (Ksbg, 2014: 141).

İstanbul'un fethi sırasında tarih kaynaklarında da bulunan Fatih Sultan Mehmet'in sözüne Ahmet Yılmaz Boyunağa, *Korkusuz Cengâver* adlı romanda yer verir: “*Ya ben Konstantiniyye'yi alırım, ya da Konstantiniyye beni.*” (Kc, 2015: 42). Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'un fethedilemeyeceği düşüncesinde olan devlet adamlarına karşı bu cümleyi kullanır. İstanbul için ölümü göze alan padişahın kararlılığı fethin gerçekleşmesinde büyük rol oynar. İlerlemenin yavaşladığı bir anda II. Mehmet, atını denize doğru sürerek, ne kadar hırslı olduğunu gösterir.

Lider olmak, kimi zaman başkalarının kararlarına rağmen kendi kararını uygulamayı gerektirir. *Zafer Rüzgârları* romanında,

Kaptan ve reisler, körfezden çıkılmaması, körfez içinde beklememiz gerektiği fikrindedir. Ama Barbaros Hayrettin Paşa: 'Hayır!' der. 'Zaten Andrea Doria'nın istediği de bu... Bizi bu körfez içinde hapsettikten sonra, bütün sahilleri yakıp yıkacak, kardeşlerimizi perişan edecek. Biz körfezden çıkarak kendimizden hemen hemen beş kat büyük olan düşmana korkusuzca saldıracağız. Allah'ın izni, gazilerimizin gayreti ve denizcilikteki ustalığımızla bu düşmanı perişan edeceğiz.” (Zr, 2016: 90) der.

Barbaros Hayrettin Paşa, diğer yetkililerin görüşünün aksi yönünde bir karar verir ve bu kararı uygular. Çünkü onun tecrübesi, bilgisi diğer askerlerden daha fazladır. Diğer askerlerin hesaplayamadıkları ayrıntıların farkındadır. Uyguladığı karar sayesinde Hristiyan ordusunun planını bozar ve mücadeleden galip çıkar.

Hazin Göç romanında, Seyid Mehmet Beg (Muhammet Murat'ın babası), Rusların etkisi ile birçok Türk boyunun Hristiyanlığı kabul ettiğini öğrenir. Hem Ruslar hem de Hristiyanlığı yeni kabul eden Türkler, Seyid Mehmet Beg'in beyliğine saldırılara başlar. Bu saldırılar karşısında savaşarak galip gelmek imkânsızdır. Seyid Mehmet Beg, saldırılar karşısında, “*onların [Rusların] karşısında granit bir kaya gibi duracağız. Kırılacak: fakat bükülmeyeceğiz; ölecek, fakat yalvarmayacağız: hele bu Hristiyan Han'a karşı daima dik ve mağrur olacağız.*” (Hg, 2016: 26) der. Savaşarak başarı elde edilemeyeceğinin anlaşılması üzerine, göç etme kararı alınır. Seyid Mehmet Beg, istemediği bir dini kabul etmek yerine kararlı bir duruş sergiler ve beyliğini göç ettirip kendileri gibi Müslüman Türk boylarının yanına götürür.

Denizler Ejderi'nde İmam Efendi, Turgut'a Türk sahillerini basan kâfirlerden intikam zamanının geleceğini, henüz böyle işlere kalkışmak için Turgut ve arkadaşlarının yaşının uygun olmadığını söylediğinde Turgut, “- *Zamanı gelmiştir ve geçiyor. Yeter ki bizler niyet edelim. Durmakla olmaz! Vallah, ben durmam artık buralarda... Bir levent gemisine gönüllü yazılır, denizlere açılıp, o kâfirlerle mücadele ederim. Bu uğurda ya şehit olurum, ya da gazi...*” (De, 2016: 11) der. Bu kararlı sözler karşısında İmam Efendi düşüncelerini, “*İş ciddi... Tanıdığım Turgut, düşünmeden karar vermez. Karar verince de muhakkak uygular.*” (De, 2016: 13) şeklinde ifade eder. Turgut, mücadele kararını verdikten sonra önüne çıkan engelleri aşmıştır. İlk olarak yaşı küçük olduğundan gemilere levent olarak alınmaz. O, gizlice gemiye girer ve gösterdiği hüneler ile daha çocuk yaşta levent seçilir. Turgut'un bu kararlı tutumu, erken yaşta “Turgut Reis” olmasını sağlar.

Boyunağa, eserlerindeki başkışilerin lider özelliklerini ve kararlı tutumlarını ortaya çıkararak tarih sahnesinde yer almış Türk büyüklerinin liderlik özelliklerine vurgu yapar.

3.7. Aşk

İnsani duyguların en güçlülerinden olan “*aşk, insana dünyayı olduğundan farklı gösteren bir duygusal yaşantı, yaşama zenginlik katan bir duygu yoğunluğudur.*” (Çakmakçı, 2012: 77). Karşı cinse yakınlık duymak, ait olmak ya da sahip olmak duygularının bir arada bulunduğu karmaşık bir dürtü olan aşk, “*bütün dürtülerin en güçlüsü ve en etkini[dir].*” (Schopenhauer, 2012: 35). Aşk, en çok “karmaşık” ve “yoğun” duygularla kendini gösterir.

Aşk, zamana ve topluma göre farklı özellikler gösterir. Geleneksel toplumlarda gizli bir duyguyken, modern toplumlarda daha açık bir duygu olarak gözlenir.

Tarihî romanlarda aşk, daha çok erkek kahramana âşık olma şeklinde görülür. Bu aşk öncelikle, kahramanın sağlam karakterine hayranlık, yaptığı iyiliklere duyulan bir minnet borcu şeklinde başlar. Daha sonra, duygusal yakınlığa dönüşür.

Boyunağa'nın tarihî romanlarında başkışinin kendi milletinden olan kadınlara âşık olduğu görülür. *Kan ve Gül* romanında Moğol Berke Noyan, kendisi gibi Moğol ancak Müslüman olan Zeynep'e âşıktır. Kendisi henüz Müslüman olmadığı için ona

kavuşamaz ama onu aklından da çıkaramaz. Berke Noyan, Zeynep için, “ *Zaten hiç aklımdan çıkmıyor ki! Öyle bir sevgi ki benliğime işlemiş.*” (Kg, 1991: 22) der. Daha sonra Müslüman olan Berke Noyan, aralarında din ayrımı da kalmayan sevdiği kadına kavuşur.

Denizler Ejderi romanında Turgut Reis, Zeynep ile “*küçükken sözlüydüler. Çocuklar onlara nişanlı nazarıyla bakarlardı.*” (De, 2016: 17). Turgut Reis, seferlere çıkıp korsan gemilerini ele geçirirken, Müslüman halka yardım ederken akli hep Zeynep’tedir. Seferlerden dönüp köyüne gelirken, gözü Zeynep’in yaktığı çırayı arar. Çünkü Zeynep, hayatta olduğu sürece Turgut’u seveceğini, Turgut’un yolunu beklediği her gece penceresinin önünde bir çıra yakacağını söylemiştir.

Yazarın kimi romanlarında da başkışı, başka milletlerden kadınlara âşık olur. Çünkü “*sevginin en yoğun ve saf biçimi olarak tanım[lanabilecek]*” (Çam, 2010, 132) aşk, milletler üstü bir duygudur. *Malazgirt’in Üç Atlısı*’nda Aksungur Rum Prenses Eleni’yi eşkıyaların elinden kurtardıktan sonra onu misafir eder. Sabah kalktıklarında Aksungur, Prenses Eleni’nin güzelliğini fark eder. “*Ayağa kalkarken prensesin geldiğini gördüm. Çimenler arasında bir papatyayı andırıyordu. Yosun yeşili gözleri vardı. Saçları altın bir şelale gibi omuzlarına dökülmüştü. Akşamki görünüşünden daha da güzeldi.*” (Müa, 2016: 38).

Aksungur’un kendisini kurtarması, bunun karşılığında hiçbir şey beklememesi ve davranışlarındaki nezaket, Prenses Eleni’yi çok etkiler. O da Aksungur’dan hoşlanır. Prenses, Aksungur ile karşılaşmasını ve ona âşık olmasını şu sözlerle dile getirir:

- *Karşılaşmamızı hatırlıyorsunuz değil mi?*
- *Unutmama imkân var mı?*
- *Yüzünüzü gördüğüm zaman şaşırılmış ve titremeye başlamıştım.*
- *Evet! Benden çok korkmuştunuz.*
- *Hayır Aksungur! Sizden korkmamıştım. Sadece şaşırmıştım. Çünkü ben, karşılaşmamızdan üç dört gün önce, rüyamda sizi görmüştüm. Bir çimenlikte at sürüyordunuz. Ben de çimenlikte oturuyordum. Yanımdan rüzgâr gibi geçtiniz. Bana gülümseyerek baktınız. Siz geçtikten sonra kulağıma bir ses geldi. Bu ses: ‘Senin kısmetin bu delikanlıdır!’ diyordu. Sizinle karşılaşınca onun için irkilip titremiştim.* (Müa, 2016: 46).

Birkaç gün içinde İslam dinini de tanıyan Eleni, Müslüman olur. Aksungur, Zeynep adını alan Prenses’e evlenme teklifinde bulunur. Prenses, bu teklifi severek kabul eder.

Korkusuz Cengâver romanında Ahmet, Niko’nun hanında dinlenmektedir. Niko’nun Eleni adında bir kızı vardır. Eleni, sürekli Savapolos adlı bir serserinin tacizlerine uğramaktadır. Savapolos, Ahmet’in de handa bulunduğu bir sırada yine Eleni’ye *sarkıntılık* eder. Ahmet, Savapolos ve yanındaki üç serseriye “gerekli dersi” verir. Ahmet’in kendisi için dövüştüğünü gören Eleni ona karşı duygusal yakınlık duymaya başlar:

- *Eleni’nin ise, kalbi şarkı söylüyordu. Ahmet’in kendisi için kavga etmesi, genç kızda çeşitli ümitler uyandırmıştı. Bu genç muhakkak ki kendisini seviyordu. Sevmese, dört kişiye karşı çıkıp onlarla kavga eder miydi? Eleni bunları düşünerek heyecanlanıyor ve Ahmet’le ilgili hayaller kuruyordu.* (Kc, 2015: 78).

Ahmet'in davranışlarından etkilenen Eleni, İslamiyet'i kabul eder. İki genç, birbirine daha da yakınlaşır.

Denizler Ejderi'nde Turgut Reis'in çocukluk arkadaşı, tüm savaflara birlikte katıldığı silah arkadaşı Filiz Ahmet, İspanya Prensi ile evlendirilmesi planlanan Dolores'le gemide tanışır. "*Dolores, Türk korsanlarının yanında bulunduğu müddetçe, onların dürüst karakterlerine, temiz ahlaklarına şahit olmuştu. Sonunda Filiz Ahmet'e âşık oldu. İspanya'dan fidyesi geldiği halde gitmedi. Prensi, bir Türk korsanı için reddetti. Müslüman oldu ve Filiz Ahmet'le evlendi.*" (De, 2016: 78). Bu eserde de birçok eserde olduğu gibi, İslam'ı ve Müslümanları tanıyan yabancı bir kadının İslam dinini tercih etmesi ve Müslüman bir askerle evlenmesi görülür.

Kırık Hançer romanında, Ömer, Sita'yı ölümden kurtarır. Daha sonra kırık hançeri yok etme yolunda birçok ölüm tehlikesi atlatan Ömer, Sita'nın yardımı ile kurtulur. Ömer'in yardımsever ve dürüst kişiliği Hint hükümdarının kızı Sita'yı çok etkiler. Sita: "*ben seni seviyorum Ömer! Hem de bütün benliğimle... Yemin ederim ki, şimdiye kadar kalbime giren ilk ve son erkek sen oldun!*" (Kh, 2015: 117) der. Ömer de onu sevdiğini söyler. Ancak, Hintli komutan Beci, Ömer'i öldürmek için saldırdığında Ömer'in yanında duran Sita'yı öldürür.

Malazgirt'in Üç Atlısı romanında Hasan Sabbah'ın misafiri olan Aksungur ve arkadaşları, savaş oyunlarının yapıldığı bir zamana denk gelir. Hasan Sabbah, misafirlerine yarışlara katılıp katılmayacaklarını sorar. Başta Aksungur olmak üzere tüm Türk Gaziler yarışlara katılmak ister. Aksungur, girdiği yarışlarda hep birinci gelir. Yarışları izleyen Prenses Süreyya, Aksungur'u savaş oyunlarında meydanda görür ve ona âşık olur. Aksungur'a gönderdiği mektupta: "*Yiğit Aksungur! Bu mektubu getiren sadık bir adamımdır. Sizi bugün, savaş oyunlarında gördüm. Kahramanlığınızın, cesaretinizin hayranı oldum. Sizinle konuşmak istiyorum. Lütfedip, kölemi takip ederseniz o, sizi yanıma getirebilir.*" (Müa, 2016: 109) der ve Aksungur'dan hoşlandığını ortaya koyar. Aksungur, davet edilen yere gider. Prenses, Aksungur'a yanında kalması için önce altın, sonra da makam teklif eder. Aksungur bu teklifleri reddeder. Prenses, Aksungur'un bir sevdiği olduğunu anlar, Aksungur da sevdiği bir kadın olduğunu söyler. Prenses karşısındaki yiğidin hem çok güçlü hem de çok dürüst olduğunu anlar. Ona olan hayranlığı artar. Aksungur müsaade isteyip çıkar. Prenses ondan umudunu keser.

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın tarihî romanlarında, başka milletlerden kadınların Türk Gazilerine âşık oldukları sıkça görülür. Boyunağa'nın iki eserinde ise Türk Gazilerin düşman liderinin kızına âşık oldukları görülür. *Kırık Hançer* romanında başkişi Ömer, Hint Padişahının kızı Sita'ya âşık olur: Ömer, "*Evet Sita! Evet! Ben de seni seviyorum.*" (Kh, 2015: 118) diyerek aşkını söze döker. Sevdiği kadından ayrı düşen "*Ömer, büyük bir haz ve yorgunluk içinde kendinden geçerken, dudaklarından hasret dolu kelimeler döküldü:*

- *Sita! Sita! Sevgili Sita! Acaba bir daha birbirimizi görebilecek miyiz?*" (Kh, 2015: 130).

Malazgirt'in Üç Atlısı romanında Aksungur, Bizans Prensesine âşık olur: "*Hayatıma ancak iki üç gün önce girmiş olan bir kızı seviyordum. Hem de öyle bir sevgi ki, 'Şimdiye kadar onsuz nasıl yaşayabilmişim?' diye düşündüm.*" (Müa, 2016: 46).

Başkişilerin âşık olduğu yabancı kadınlar da başkişiye âşık olur ve İslam dinini kabul eder. Yazar, İslam dinini kabul eden yabancı kadınlar aracılığıyla İslam dininin ilahi bir din olduğu vurgusunu yapar.

Boyunağa'nın tarihî romanlarında başkişi ile âşık olduğu kadın arasında duygularının sembolü nesnelere vardır. *Hazin Göç* romanında Muhammed Murat'ın iyiliklerine karşı Marya, ona özel bir hediye verir. Muhammed Murat, “*İpek bezi açtığı zaman içinden, mükemmel bir hançer[Ö] çıktı. Sapı, inci ve zümrütlerle süslenmişti. Çeliği ıslı ıslıldı... Usta işi olduğu belliydi ve çok da kıymetliydi.*” (Hg, 2016: 205). Marya, duygusal yakınlık hissettiği kurtarıcısına, kendisini hatırlaması için özel bir hediye verir.

Birbirini seven insanlar, araya uzun zaman girse de sevgilerinden bir şey kaybetmez. “*Aşk insanın bağlanma enerjisidir.*” (Tarhan, 2014, 28). Boyunağa'nın *Kan ve Gül* romanında Gülbeyaz, yedi yıl sonra gördüğü kocası Osman'ı ilk günkü gibi sevmektedir. Osman'a :

“- *Bunu hatırlıyor musun? Diyerek elinde tuttuğu mendili[Ö] gösterdi. Osman, dikkatle baktı. Evet hatırlamıştı. Bu mendili, ona Osman vermişti. Kız, o zamandan beri bunu saklıyordu.*” (Kg, 1991: 276). Yedi yıl, farklı şehirlerde dolaştırılan, çeşitli zorluklarla karşılaşan Gülbeyaz, kocasının hediye ettiği “mendil”i kaybetmemişti. Bu eserde aşka sadakatin sembolü bir mendil olmuştur. Saklanan, korunan sadece mendil değil, Gülbeyaz'ın kocası Osman'a duyduğu “aşk”tır.

Denizler Ejderi romanında Turgut Reis Zeynep ile nişanlandıktan sonra seferlere çıkar. Zeynep, Turgut Reis sefere çıkarken ona:

“*her gece odamın penceresinde bir kandil[Ö] yakacağım. Onun ışığı buraya geldiğin zaman sana yol gösterecek.... Eğer o yanmıyorsa bil ki ben ölmüşüm. Çünkü ölünceye kadar her gece yakacağım onu. Onun ışığı yıldızlara aksedecek. Yıldızlara baktığın zaman kandilimin yandığını, kandil başında çeyizlerimi işlerken seni düşündüğümü hatırla. Yıldızları benim gözlerim farz et*” (De, 2016: 19) der.

Romanda “Kandil”, aşkın bir simgesi olarak görülür. Zeynep ölmeden, kandil sönmez, Turgut Reis'e de her gece sevdiğini hatırlatır. İki âşık, birbirinden uzak olduklarında kandilin ışığını yansıtan yıldızlara bakarak birbirini hatırlar. Turgut Reis, memleketine her geldiğinde kandilin pencerenin önünde yandığını görür, son sefer dönüşünde ise kandilin yanmadığını gören Turgut Reis, eşinin korsanlar tarafından öldürüldüğünü öğrenir. Zeynep, sözünde durmuş, ölene kadar her gece kandili yakmıştır.

Boyunağa'nın eserlerinde başkişiler, kimi eserde kendi milletinden kadınlara âşık olurken kimi eserlerde de başka milletten kadınlara âşık olur. Böylelikle milletler üstü bir duygu olduğu belirginleştirilen aşk, başkişi aracılığıyla İslam'ın tanınmasına ve yüceltilmesine vesile olur.

3.8. Tabiat Sevgisi

Tarihî romanlarda kahramanlar, çoğu zaman mücadelelerini açık mekânlarda gerçekleştirir. Çeşitli görevler nedeni ile çoğu zaman da savaş için yola çıkan kahramanlar; kimi zaman denizde, kimi zaman da ormanda doğa ile iç içedir. Bu beraberlik, roman kahramanlarının doğaya ilgi ve hayranlığını uyandırır.

Kırık Hançer romanında Başkişi Ömer, Sita'yı uçurumdan atı ile birlikte düşmekten son anda kurtarır. Yorucu bir günün ardından çayırların üzerine uzanır. "Gözlerini gökyüzüne dikmiş, hayale dalmıştı[r]. Lacivert gökyüzünde, mücevher gibi serpiştirilmiş yıldızlar, pırıl pırıldı. Ay gülümsüyordu sanki..." (Kh, 2015: 60). Ömer, gökyüzündeki her bir cismin çok özel ve kıymetli olduğunu düşünür. Hem doğanın güzelliği hem de Sita'ya karşı duyduğu hisler, Ömer'de bu düşünceleri uyandırır.

Hazin Göç'te Seyid Mehmet Bey, Rus zulmünden kaçıp yeni bir yurt arayışına girer. Uzun uğraşlar sonunda ulaşmak istedikleri yere varırlar. Burası doğa harikası bir yerdir. "Çayırlar bir çiçek tarlası gibi uzanıp gidiyordu. Hafif esinti ile sallanan çiçekler sanki bizleri selamlıyorlardı. Kır gülüyor ve içimizi neşe ile dolduruyordu. Geniş bir ırmak, suyun kendine mahsus o temiz sesi ile şarkılar söyleyerek güneye doğru akıyordu." (Hg, 2016: 211).

Boyunağa'nın tarihî roman kahramanları için at, bir binek olmaktan daha ileridir. At, bir yoldaş; hatta arkadaştır. *Hazin Göç* romanında, yapılan uzun yolculuk esnasında ağır yük altındaki bazı atlar yaralanır. "Yaralı atlar arabaların önlerinden alınarak yerlerine yedek atlar koşul[ur]. Bu hayvanların da tedavisi yapıl[ır]." (Hg, 2016: 111).

Koçyiğit romanında başkişi Battal, yola çıkacağı zaman atı ile özel olarak ilgilenir. "Onu [Aşkar'ı] gözlerinden öptükten sonra eğerle[r]." (Ksbg, 2014: 141).

Kan ve Gül romanında "Berke Noyan'ın çerileri, karınları çok acıkmış olmasına rağmen, atlarını doyumadıkça hasretini çektikleri ve handan kokuları gelen yemeklere el sürmemeye kararlı gözüküyorlardı. Yularlarından çektikleri atlarını ahıra götürerek yemlerini bizzat kendi elleriyle yedirmekteydiler." (Kg, 1991: 15). Askerler, en temel insani ihtiyaç olan yemek yeme ihtiyacını dahi erteleyerek atları kendilerinden önce doyururlar. Bu, hayvanlara verilen kıymetin açık bir göstergesidir. *Kan ve Gül* romanında Berke Kağan'ın askerleri tarafından, savaştan önce "atların yanına gidilerek okşandı, sevildi." (Kg, 1991: 324). Askerler, kendileri ile birlikte savaşa katılacak olan atların daha istekli olmaları için onlara sevgi gösterirler.

Tüm hayvanlar Türkler için kutsaldır, hepsine merhametle davranmak gerekir. *Kırık Hançer* romanda Ömer, kendilerine saldıran fili öldürdükten sonra; "Allah'a şükür! Kurtulduk, dedi. Böyle olmasını istemezdim. Zavallı hayvanı öldürmek, hiç de hoşuma gitmedi. Yazık oldu!" (Kh, 2015: 65). Hâlbuki fil, az önce Ömer ve Sita'yı öldürmek için tüm gücü ile saldırmıştır. Buna rağmen, onu öldürmek Ömer'i üzer.

Koçyiğit'te güvercinlerin bakımı ile ilgilenen bir ağa vardır. Güvercinlere şefkatle davranır. "Haber güvercinlerinin bakımı ile uğraşan Mansur Ağa, güvercini ürkütmeden tuttu ve gagasından şefkatle öptü." (Ksbg, 2014: 59).

Osmanlı Leventleri'nde Hanzala ve arkadaşı gece nöbeti tutarken bir kaplan görür. Leventler, bu vahşi hayvan karşısında korkuya kapılmadan onu şefkatle izler. Hayvanın niyetinin su içmek olduğunu anladıklarında onu izlemenin dışında bir şey yapmazlar.

Ormanın içinden ay aydınlığında bir karartının çıktığı görüldü. Dikkatli bir göz bunun çok iri bir kaplan olduğunu anlayabilirdi. Karartı bir ara durdu. Hanzala ve Abdullah'a doğru baktı. Sonra ağır ağır dereye doğru yürümeye başladı. Hanzala da, Abdullah da, kaplanın kötü bir niyeti olmadığı, sadece su içmek için oraya gelmiş olduğunu anladılar. Ay ışığında, şöyle böyle seçilebilen yüzlerinde birer tebessüm dolaştı. Kaplana, şefkatle baktılar.

Allah'ın tüm canlılar için yarattığı sudan, kaplanı mahrum etmeye hakları olmadığını çok iyi biliyorlardı. (Ol, 2015: 23).

Macera Adası'nda gençlere kılavuzluk eden, grubun lideri durumundaki Salim Amca, ava çıkan gence “*kamp yerinden fazla uzaklaşmamasını ve lüzumsuz yere hayvan öldürmesini tembih*” (Ma, 2017: 38) eder. Hayvan öldürmek, av yapmak özellikle geçmiş dönemlerde zorunluluk olsa da bu işi yeteri kadar yapmak doğaya duyulan saygının gereğidir. Boyunağa, insanların ihtiyacından fazla av yapamamaları gerektiğini eserleri aracılığıyla sezdirir.

3.9. Umut

Umudunu yitirmemek, sıkıntılara karşı sabır göstermek, Boyunağa'nın roman kahramanlarının belirgin bir özelliğidir. Eserlerinde İslam dininin kurallarını kahramanları aracılığıyla ortaya koyan sanatçı, umudunu yitirmeyen roman kahramanları ortaya çıkarmıştır. Bu tavrının altında, okurun da sabırlı olması, umudunu yitirmemesi düşüncesi yatar.

Sevgi'nin Dünyası romanında Sevgi Öğretmen, hocası olarak gördüğü Vehbi Bey'den roman yazma konusunda tavsiye istediğinde Vehbi Bey, bazı tavsiyeler sıralarken “*Sonra çok önemli bir nokta daha: Sabır... Yazı hayatında, her şeyde olduğu gibi sabrın da büyük yeri vardır. Çünkü sabır, en mükemmel eserlerin anahtarıdır.*” (Sd, 2018: 102-103) der. Sevgi Öğretmen, bir sanat eseri ortaya koymanın sabırlı davranmakla mümkün olduğunu anlar.

Sevgi Öğretmen, Hatice Hanım ile dertleşirken nişanlısı Tanju'dan haber gelmediğini, mektuplarına dahi cevap alamadığını söylediğinde; hayat konusunda oldukça tecrübeli olan Hatice Hanım ona sabrı tavsiye eder:

Hatice Hanım da ona evliliğin sabırla elde edilen bir güzellik olduğunu; evlenmeye niyetlenen insanların gerçekten bir aile kurmaya layık olup olmadıklarının söz ve nişan aşamasında belli olduğunu anlatmıştı. O da sabretmeyi ve hayırlı bir sonuç için Allah'a sığınmayı tavsiye ediyordu. (Sd, 2018: 110).

Sabırlı davranan Sevgi Öğretmen sonunda Tanju'nun kendisine layık bir eş adayı olmadığını görür. Tanju, yaşadığı şehrin zengin işadamlarından birinin kızı ile evlenip Sevgi Öğretmeni unutmuştur. Sevgi Öğretmen de çiftlikteki öğrencilerinin babası ile mutlu bir evlilik yapar.

Yazar, genç bir öğretmenin sabırlı davranmasını, umudunu yitirmemesini dile getirir. Bu sayede okurların da bu davranışları sergilediğinde iyi bir sonuca ulaşacakları mesajı verilir.

3.10. Misafirperverlik

Topluma dışarıdan katılan insanları anlatan “misafir” sözcüğü, *Türkçe Sözlük*'te “*konuk, karşılanan, yedirip içirilen, yatırılıp ilgi gösterilen*” (Parlatır, 1998: 1569) kişi olarak ifade edilir.

Türkler, tanıdığı olsun olmasın evinin kapısını çalan herkese “Tanrı misafiri” gözüyle bakar. Kendi yemeğinden daha iyisini misafire ikram eder. Günlük kullanılan oda misafir ağırlamak için kullanılmaz. Onun için daha özenli bir oda hazırlanmıştır.

Evin en güzel bölümü misafire ayrılır. Bütün bunlar Türklerin misafire kedisinden daha fazla kıymet verdiğini gösterir.

Toplumun kültürel mirasının bir parçası olan misafirperverlik, adeta Türk kimliği ile özdeşleşmiştir. Dinî ve millî bir görev olarak benimsenen, gelenek-göreneklerde önemli bir yer kaplayan misafirperverlik, davetli ya da davetsiz olarak eve gelen kişinin en iyi şekilde ağırlanması ve uğurlanması esasına dayanır. (Altunbay, 2016: 359).

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın tarihî romanlarında da misafir çok önemlidir. *Malazgirt'in Üç Atlısı* romanında Aksungur ve arkadaşları Kahire'de bir konağa girmek üzere. Kendilerine kılavuzluk eden görevli, sadece Aksungur'un konağa girebileceğini söylediğinde çok şaşırırlar. Aksungur: *"Biz selamlaştığımız, garip bulduğumuz yabancı bir insana bile yakınlık gösterir, misafir için bütün varımızı yoğumuzu ortaya dökerdik."* (Müa, 2016: 77) diye düşünür. Başka toplumların misafire bakışı ile Türklerin anlayışı arasındaki fark ortaya okunur.

Sevgi'nin Dünyası romanında Sevgi, öğretmenlik yapmak için geldiği köşke girerken kendisinden büyük olan ev sahibinden önce içeri girmez. Ev halkı tarafından çok iyi bir şekilde karşılanır.

Vehbi Bey, Sevgi'ye eliyle kapıyı işaret edip,

- Buyurunuz kızım, dese de Sevgi utanarak,

- İstirham ederim efendim, siz buyurunuz, diye karşılık verdi.

Vehbi Bey, Sevgi'nin ısrar etse de kendisinden önce içeri girmeyeceğini anlayarak,

-Peki o halde, dedi ve içeri girdi." ....

"- Hoş geldiniz kızım, dedi.

Sevgi, Büyük Hanım'ın elini öptü. Kadın da onu kucakladı. Sonra Sevgi'ye sobanın diğer yanındaki bir koltuğu gösterdi. Kendisi de sandalyesine oturdu ve oturur oturmaz,

- İsterseniz hırkanızı çıkartın, burası çok sıcak, dedikten sonra konuşmaya başladı:

- Benim adım Hatice, evladım. Vehbi Bey'in kardeşiyim. Yolculuğunuz inşallah iyi geçmiştir. Dünden beri sizi merakla ve biraz da endişeyle bekliyorduk. Hele Vehbi... Havaya baktıkça: 'Eyvah, misafirimiz yollarda üşümese!' deyip duruyordu. Sadık Efendi istasyona gideceğini söylemeye geldiğinde ' Ben de gideyim. Bizim için yollara düşmüş olan kızımızı benim de karşılamam lazım!' diyerek o da hazırlandı. Doğrusunu söylemek gerekirse ben de karşılamaya gelmeyi istiyordum. Lâkin ne yaparsın ihtiyarlık, yerimden bile zor kalkıyorum... Neyse, Allah'a hamdolsun, sağ salim gelebildiniz.

Bu sıcak ve candan ilgi Sevgi'yi hem çok şaşırtmış hem de çok duygulandırmıştı. Gözleri yaşarır gibi oldu. (Sd, 2018: 49-50-51).

Romanın bu bölümünde, genç bir öğretmenin ilk kez geldiği bir evde nasıl karşılandığı anlatılır. Hem yeni Sevgi Öğretmenin, hem de ev halkının davranışları çok özenlidir. Sevgi Öğretmen terbiyesi ve görgüsü ile Vehbi Bey ve Hatice Hanım tarafından çok beğenilir. Ona gösterilen ilgi de *"gözlerini yaşartacak"* kadar fazladır.

Sevgi, hem ailesinden hem de ilk öğretmenlik yaptığı köşkten misafir ağırlamak konusunda iyi bir eğitim almıştır. İstanbul'a dönüp akrabasından kalan mirasla bir ev alan, sonra da bir lisede öğretmenliğe başlayan Sevgi, tesadüfen sokakta üniversiteden

arkadaşlarıyla karşılaşır. Arkadaşları, bir haftalığına İstanbul'u gezmek için gelmişlerdir. Sevgi, onların otelde kalmalarına müsaade etmez:

Sevgi kararlı bir şekilde ellerini beline dayayıp:

-Pastaneye sonra gideriz. Önce sizin otele gidip çıkışınızı yapalım.

- Hoppala, bu da nereden çıktı şimdi?

- Benim eve gideceğiz.

- Sağol Sevgi ama seni rahatsız etmek istemeyiz.

- Demek ben sizin oturduğunuz şehre gezmeye gelsem beni otel köşelerinde bırakacaksınız öyle mi?

Orhan güldü,

- O başka!

- O başka olur mu? Benim bazı odalarına günlerce girmedğim bir evim varken sizi bırakır mıyım otel odalarında? Hiç itiraz istemem. (Sd, 2018: 207).

Sevgi'nin ısrarına daha fazla dayanamayan arkadaşları, bir hafta Sevgi'nin evinde kalır. Sevgi misafirlerini çok güzel ağırlar. Bir haftanın sonunda eski arkadaşlar tekrar görüşmek dileklerini ifade ederek ayrılırlar.

Yazar, misafirperverlik kavramını hem Türk kültürünün, hem de İslam dinin bir özelliği olarak gördüğünden roman kahramanları aracılığıyla okuruna hatırlatır. Müslüman Türk kimliğinin belirgin bir özelliği daha başkişiler aracılığıyla ortaya çıkarılır.

3.11. Din Duygusu

Toplumların inançları, onları bir arada tutan unsurlardandır. Türklerin inancı olan İslamiyet, sosyal yaşama ait kurallar koyan bir dindir. Müslümanlar, inançları doğrultusunda yaşar, ibadetlerini yerine getirmeye özen gösterirler. Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın tarihî romanlarındaki başkişiler inançlı, Allah'ın varlığından şüphe etmeyen ve düşükleri tüm zorluklarda O'nu yanlarında hisseden kişilerdir.

3.11.1. Dindarlık

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın eserlerinde kahramanlar dindar kişilerdir. İbadetlerini zamanında yaparlar, sünnete uygun davranırlar, dillerinde dinî ifadeler yer alır. Başkişilerin *"her eylemi; topluluğun inanç sistemi, ahlak yasası veya töresiyle (atalarının dini) örtüşmektedir."* (Şarkdemir, 2008: 17). İbadet, Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın tarihî romanlarındaki kahramanların hemen hepsinde görülür. *Kırık Hançer*'de başkişi *"Ömer, Sungur'la akan suda abdest alıp, namazlarını kıl[ar]."* (Kh, 2015: 61).

Malazgirt'in Üç Atlısı'nda Aksungur, kız kardeşini kurtarmak için yola çıkacağı zaman: *"Sabah namazını kılar kılmaz çıkar."* (Müa, 2016: 72). Dedesi Aksungur'a sık sık nasihat eder, bu nasihatler genellikle dinî konulardadır:

Sana nasihatim şu olsun oğul: Ne kadar güçlü olursan ol, silâhların ne kadar keskin olursa olsun bunlar maneviyatla imanla birleşmezse hiçbir değeri olmaz. Şimdiki şu gücüne bakıp da gururlanma... Bütün bunlar geçici şeyler. Bak şu halime... Bir zamanlar bastığım yerleri titretirdim. Şimdi belini güç doğrultan bir koca oldum. Biraz yürüsem bel ağrısından iki

kat oluyorum. Gürz kaldıracak, kargı savuracak ve kılıç sallayacak takatim kalmadı. Gör, ibret al! Gururlu olma oğul! (Müa, 2016: 23).

Burada, İslam'ın temel değerlerinden “gururlanmamak”, “dünyevî işleri inançla birleştirmek” ve “dünyanın geçiciliği” konularına değinilmiştir.

Hazin Göç'te, Seyid Mehmet Beg'in önderliğindeki göç kafilesi, “*Namaz zamanları uygun bulunan yerlerde mola verir.*” (Hg, 2016: 39). Kafile uzun süre ibadet için fırsat bulamamışlardır. Mola yerine ulaştıklarında ilk iş, “*hizmetkârların getirdiği ibrikleri alarak, abdestlerini almak olur. Çünkü bir buçuk gün kadar namazlarını kılamamışlardır. Bu da onları üzen bir hadisedir.*” (Hg, 2016: 185). Aynı eserde İslam'ın “kadercilik” anlayışı dikkat çeker. “*Kulun tedbiri, takdirin sınırlarına kadardır!*” (Hg, 2016: 102). Göç sırasında tüm tedbirleri alan Seyyid Mehmet Bey, başlarına gelen olumsuzluklar karşısında, beyliğindeki insanların isyan etmemesi gerektiğini söyler. Tatar beyleri, kendi milletine ihanet edip Ruslara yardım eden Türk beylerinin sonunda zararlı çıkacaklarını dile getirirler. Hristiyanlığı tercih eden Türk Beyler hakkında Rusların dahi “*Vatanına, milletine ihanet edenin bize de faydası dokunmaz!*” (Hg, 2016: 75) şeklinde düşündüğü dile getirilerek vatanına, dinine sadık kalmanın önemi vurgulanmıştır.

Denizler Ejderi romanında ise, başkişi Turgut'un güne “*besmele çekerek*” başladığı, “*beş vakit namazını kaçırmadığı*” ve özellikle “*sabah ezanında, sanki birisi gelip onu dürterek uyandırdığı.*” (De, 2016: 42) söylenerek, onun namaza ne kadar düşkün olduğu ifade edilir.

Boyunağa'nın romanlarındaki başkişiler, “besmele” ile işe başlar. *Denizler Ejderi* romanında “*Turgut, besmele ile yemeğe başlar.*” (De, 2016: 37). Yolculuk esnasında yine Allah'ın adı dillerinden düşmez.

Hazin Göç romanında, kervan yola çıkarken “*Bütün dudaklarda yüce Rabbin Ulu adı olduğu halde, atlar ve arabalar harekete geçer.*” (Hg, 2016: 38). Güne besmele ile başlayan, iş yaparken Allah'ın adını zikreden kahramanlar, günün sonunda da yine dua ve sure okuyarak yatarlar.

Denizler Ejderi romanında Turgut, “*‘Üç ‘İhlas’ bir ‘Ayete’l-Kürsü’ ve ardından bir de ‘Fatiha’ suresi okuyarak yatar.*” (De, 2016: 41).

Hazin Göç romanında, Marya'yı eşkiyalardan kurtaran Mehmet Murat, Marya'nın babası Boyar Aleksandrviç'in davetini istemeyerek kabul eder. Çünkü davete icabet sünnet gereğidir. Mehmet Murat, “*içimden, Sevgili Peygamberimiz, kendisine yapılan bütün davetleri kabul edermiş, hatta hademesi bile bu şereften mahrum kalmamış. Ben de, O'nu düşünerek bu daveti kabul ettim.*” (Hg, 2016: 184) der. Mehmet Murat ve diğer roman kişileri, bir iş yapacakları zaman Peygamber'in bu işi nasıl yapacağını düşünüp ona göre bir yol belirler. Onlar için sünnete uymak önemlidir.

Dünyanın geçiciliği düşüncesi ve ahiret inancı, kahramanlarda görülen başka bir dinî yöndür. *Malazgirt'in Üç Atlısı*'nda dedesi Aksungur'a nasihat ederken:

“*–Günahlardan uzak durabilmek için de, ölümü aklından çıkarma! Bu dünya gelip geçicidir. Üç beş günlük geçici dünyaya kapılıp, devamlı olan ahiretini kaybetme. Ölümü hatırlamanın sevabı büyüktür.*” (Müa, 2016: 25) der.

Kan ve Gül romanında ise Gülbeyaz'ı esir pazarından satın alan Müslüman tüccar Hâdi, Gülbeyaz'ın evli olduğunu öğrendiği andan itibaren, inancı gereği ona

duygusal açıdan bakmaz. “Hayır, hayır... Büyük bir aşk duymaya başladığı bu evli kadına, Yüce Allah’tan korktuğu için asla ve asla el sürmeyecekti. Bağına taş basacak, fakat ona dokunmayacaktı. Bir Müslüman erkeğe de, ahiretini düşünen kişiye de, ancak böyle davranışlar yaraşır.” (Kg, 1991: 231).

Hâdi, Gülbeyaz’ın kocası Osman gelene kadar ona kız kardeşi gözüyle bakar. Osman geldiğinde emanetini teslim eder. Osman da Gülbeyaz için Hâdi’nin ödediği ücretten fazlasını kendisine iade eder. Aynı eserde, Hacı Mustafa’nın damadı Tuğrul, dinî bir yaşantı sürmemektedir. Bu durumdan rahatsız olan Hacı Mustafa, ona nasihat eder:

Şunu bil ki, dünya ahiretin tarlasıdır. Burda ne ekersen ahirette de onu biçersin. İpin bir ucu diğerini peşinden sürükler. İyi seçilen yol, insanoğlunu bu karışık dünyada iyi yere götürür, yanlışlık ve düşüncesizlik ise, hem dünya hem de ahiret saadetine engel olur, insanı mahveder. (Kg, 1991: 34).

Hacı Mustafa, “ahiret inancı”nı hatırlatarak, bu dünyada yapılanların bir karşılığı olduğunu damadına söyler. Hacı Mustafa’nın öğütleri, damadını etkiler ve onun dinî bir yaşam sürmesini sağlar.

Uzun zamandır Hristiyanlarla yaşamak zorunda kalan Haşim, Kendisine Müslüman olduğunu hatırlatan Gülbeyaz’a:

yıllardan beri bu dinsizler arasında yaşamış olmam, dinî hayatım için çok zararlı oldu. Onlardan göre göre, ben de içki içmeye başladım. Onların kötülüklerine bulaştım. Eğer Müslümanların yanında yaşasaydım, bu kötülüklerden muhakkak ki uzak kalırdım. Derler ya: üzüm üzüme baka baka kararır. Benim halim de bu işte. Onların arasında yaşaya yaşaya onlar gibi hareket etmeye başladım. (Kg, 1991: 157-158).

diyerek, insanın yaşadığı ortamın kendisini etkilediği dile getirilir. Burada genç kuşaklar için bir öğüt söz konusudur. “Eğer dindar bir çevrede bulunursanız, kendinizi koruyabilirsiniz. Aksi halde inancınızı kaybetme riski vardır.” düşüncesi gençlere verilmiştir.

Denizler Ejderi romanında, hocası Turgut’a inançla ilgili şöyle nasihat eder: “İmansız ve ibadetsiz insan, köksüz ağaca benzer; herhangi bir sallantıda yıkılır gider.... Fatih Sultan Mehmet Han’ın İstanbul’u fethetmesinde onun büyük imanı unutulabilir mi?” (De, 2016: 43). Fatih Sultan Mehmet’in başarıları “imanlı olmasına” bağlanmış, kahramana, dolayısıyla da genç okura, başarı elde edebilmeleri için “imanlı olma” şartı hatırlatılmıştır.

3.11.2. Allah’a Teslimiyet

Ahmet Yılmaz Boyunağa’nın *Sevgi’nin Dünyası* romanında, başkişi Sevgi, karşısına çıkan zorluklarla mücadele eder. Olumsuzluklar karşısında karamsarlığa düşmez. Allah’a olan güveni hiç eksilmez.

Sevgi’nin annesi kocasını yakın zamanda kaybetmiş, kendisi de amansız bir hastalığa yakalanmıştır. Tüm bunlara rağmen kızına, güvенеceği tek gücün Allah olduğunu hatırlatır:

Annesinin son günlerinde, ‘Canım kızım. Takdir edilen neyse o olur. Eğer bana bir şey olur da yalnız kalırsan kendini salma. Allah’a güven ve sığın. Senin en büyük dayanağın ve yardımcın O’dur. Yalnız senin değil, herkesin.

Seni, yüce Rabbimize emanet ediyorum!’ diye konuşması hiç aklımdan çıkmıyordu.... [Sevgi’nin nişanlısı] Tanju, o sene başında Denizli’de bir liseye tarih öğretmeni olarak atanmış; Sevgi’nin yakın dostu Şule de öğretmen olarak Trabzon’a gitmişti. Değer verdiği insanlar kendi yollarını çizdikçe Sevgi’nin sene kaybına üzüldüğü oluyordu. Neyse ki daima, ‘Allah, durumumu biliyor. Tam sınav haftası hastalanmam sebepsiz olmasa gerek. Hakkında hayırlısı neyse o olsun! Diyerek dua ediyordu. (Sd, 2018: 20-28).

Sevgi, yaşadığı olumsuzluklar karşısında hep Allah’a sığınır. Bu teslimiyeti, onun sonunda mutlu olmasını sağlar. Önce, iyi bir ücretle çok iyi insanların olduğu bir çiftlikte öğretmenliğe başlar. Sonra da orada hem yazarlığını geliştirir hem de çok iyi bir evlilik şansı yakalar.

Hazin Göç romanında, Seyid Mehmet Han, topluluğu ile göç ederken yolda birçok zorlukla karşılaşır. Ruslarla karşılaşmamak için dağ yollarından giderler. Tüm bu zorlu şartların üstüne bir de fırtına başlar ve insanların da yük taşıyan atların da dayanacak gücü kalmaz. Atlar bağlı oldukları arabaların oklarını kırmaya başlamıştır. Gaziler de artık dayanamayacaklarını söylemeye başladıklarında Seyid Mehmet Han: “- Allahü Teâlâ yardımcımızdır. Ümitsizlik yok!” (Hg, 2016: 110) diye seslenir ve kafilesini toplarlar. Tüm kabile Allah’a güvenip son bir gayretle hayvanlarını kontrol eder ve bütün zor şartlara rağmen yollarına devam ederler.

Kırık Hançer romanında başkişi olan Ömer, Beci tarafından zindana kapatılıp üzerine kobra bırakıldığı zaman “Ya Allah” (Kh, 2015: 98) diyerek kobraya saldırır. İçerisinde bulunduğu şartlar ne olursa olsun Allah’a sığınarak elinden geleni yapar. Ömer, bu inancının karşılığında başarılı olur ve kobrayı öldürür.

Yazar, başkişinin Allah’a teslim olarak yaşamında olumlu bir sonuç elde ettiğini dile getirerek okurların da bu şekilde davranmasının kendilerine yarar sağlayacağını vurgular.

3.11.3. Din Değişirme

Ahmet Yılmaz Boyunağa’nın tarihî romanlarında kahramanlar davranışları ile İslam dininin temsilcileridir. Kahramanları tanıyan başka dine mensup kişiler, İslam’ı tanır. Bir zaman sonra da Müslüman olur. *Efsane Komutan* romanında Abdullah’ı, onun aracılığıyla da İslam’ı tanıyan Ester: “beni burada bırakma Abdullah! Ben Müslüman oldum. Müslümanların arasında yaşamak istiyorum.” (Ek, 2015: 206) der. Abdullah ile birlikte Müslümanların bulunduğu yerde yaşamaya başlar.

Malazgirt’in Üç Atlısı’nda Hristiyan “Prences gözyaşları içinde: - Aksungur! Ben Müslüman olmak istiyorum, der.” (Müa, 2016: 46) ve Müslüman olur.

Koçyiğit romanında

Battal, tane tane ve anlayacakları biçimde Ahmer’e ve Anastasya’ya İslam’ı anlattı. Bir Müslüman’ın özelliklerinden ve nasıl yaşaması gerektiğinden söz etti. Bazen Ahmer ve bazen de Anastasya soru soruyor; Battal da örnekler vererek kafalarındaki soru işaretlerini gideriyordu. Bu şekilde uzun süre konuştular.

En sonunda Ahmer,

- Müslüman olmam için ne yapmam gerekiyor, diye sordu.

Battal ona kelime-i şahadet getirtti.

Ahmer’in ardından bu kez Anastasya,

- *Anlattıklarından sonra İslam'ın hak din olduğunu anladım. Ben de Müslüman oluyorum, diyerek kelimeşahadet getirdi.*“ (Ksbg, 2014: 91).

Battal'ı tanıyan Ahmer ve Anastasya, İslam'ın hak din olduğunu anlar ve İslam'ı kabul ederler.

Battal'ı hastalıktan kurtaran *“Aspasya:*

- *Size teşekkür ediyorum, dedi. Gözlerimin önünden sanki bir perdeyi kaldırdınız. Gönlüm, İslamiyet'e ısındı. Müslüman olmak istiyorum. Ne yapmam gerekiyor? der.*

Battal çok sevinir. Sevinç gözyaşları döken Aspasya'ya kelimeşahadet getirir.” (Ksbg, 2014: 183) ve Müslüman olur.

Kan ve Gül romanında Hacı Mustafa ile tanışan Şamanist Berke Noyan:

Öyle ise size şunu söyleyeyim: Ben, yıllardan beri bütün dinleri inceliyordum. Hristiyanlığı da Yahudiliği de Budizmi de Hindu inançlarını da, Gök dinini de, hepsini. Hepsini.. Yaptığım bu incelemeler ve araştırmalar sonunda İslam Dini'nin, Âlemlerin Yaraticısı Yüce Allah tarafından indirilmiş din olduğu kanaatına vardım. Bu hususta üzerimde ne bir baskı olmuştur zaten olamaz da ne de tesir altında kalıp böyle bir konuşmaya kalkışmışımdır. Ben vicdanımın ve mantığımın sesine uyararak İslâm Dinini seçiyorum ve ona girmekle şereflediğimi ilan ediyorum [der.]

Orada önce bir sessizlik oldu. Ardından da gök gürültüsü gibi bir uğultu yükseldi. (Berke Noyan'ın çerileri hep bir ağızdan)

- *Senin doğru söylediğine inanyor ve biz de İslâm dinine giriyoruz!..derler.* (Kg, 1991: 95). Böylece Berke Noyan ve çerileri topluca Müslüman olur.

Macera Adası'nda uzun süre Müslüman leventlerle kader birliği yapan ve onları gözlemleyen Avrupalı iki denizci sonunda Müslüman olurlar:

Hans ve Piyero yine Salim amca ile sohbet ediyorlardı. Bir ara Salim amca bizlere dönerek:

- *Çocuklar sizlere güzel bir haberim var. Ama bunu size Hans ve Piyero kendileri söylemek istiyorlar, dedi.*

O konuşmasını bitirince, önce Hans ayağa kalktı ve,

- *Ben Hans! Kendi isteğimle Müslümanlığı kabul ettim, dedi.*

Sonra Piyero,

- *Ben Piyero! Uzun uzun düşündükten sonra İslamiyet'i kabul etmeye karar verdim, diye ekledi.*

Kulaklarımıza inanamıyorduk. İkisi de aynı şeyi söylüyorlardı. Sevinçten koşarak onları tebrik ettik.

Artık namazları hep birlikte kılıyorduk. Hans ve Piyero İslamiyet hakkında merak ettiklerini Salim amcaya soruyorlardı (Ma, 2017: 56-57).

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın tarihî romanlarında başkişi aracılığıyla İslam'ı tanıyan yabancılar, Müslüman olur. Yazarın, temsilci özelliği verdiği roman kahramanları, birçok açıdan yabancıları etkiler ve onların İslam dinine geçmesine vesile olurlar. Sadece *Hazin Göç* romanında Burhan, İslamiyet'ten Hristiyanlığa geçmiştir. Burhan'ın bu davranışı sonunda başına olumsuzluklar gelir. Yazar, İslam'dan vazgeçen kişilerin sonunda pişmanlık duyacağını vurgular.

3.12. İsim Değiştirme

Tarihî romanlarda yabancıların “din değiştirdiği” ve “İslam dinini kabul ettiği” görülür. İslam’ı kabul eden kişi, eski adını kullanmaz. Genellikle adına benzeyen bir Müslüman adını alır. Boyunağa’nın tarihî romanlarında da bu durumla sıkça karşılaşılır.

Efsane Komutan romanında Abdullah:

“ *Rüyamda Zehra bana: Esmâ ile evlen diyor ve yanımda da sen vardın. Esmâ dediği, sendin.*” (Ek, 2015: 207) der. Zehra, Abdullah’ın öldüğünü düşünen ve onun açısından ölen eski eşidir. Zehra’nın Abdullah’ın rüyasında “Esmâ” dediği kişi “Ester”dir. Ester Müslüman olduktan sonra bu rüya üzerine “Esmâ” adını alır.

Malazgirt’in Üç Atlısı romanında Halit Ağa, Müslüman olmak isteyen prensese: “- *Kızım! Ne mutlu sana, dedi. Bu Allah’ın, sana bir lütfudur. Eğer kabul edersen adını Zeynep koyalım! Prenses başını salladı.*” (Müa, 2016: 47). Eleni adındaki Hristiyan Prenses İslam’ı kabul ettikten sonra “Zeynep” adını alır.

Koçyiğit romanında Battal Gazi ile tanışıp Müslüman olan “Ahmer bir ara duraksadı ve Battal’a,

- *Müslüman olduğumuza göre isimlerimizin de Müslüman ismi olması gerekmez mi, diye sordu. Battal Gazi gülümsedi ve biraz düşündükten sonra, - Haklısın, dedi. Senin adın bundan sonra Ahmet Turan; Anastasya, sizin adınız da Ayşe olsun, dedi.*” (Ksbg, 2014: 92). Aspasya, Müslüman olmak istediği için Battal çok sevindi. Sevinç gözyaşları dökten Aspasya’ya kelime-i şahadet getirtti. Sonra da

- *Artık yeni bir isme de ihtiyacınız var. Acaba ne olsun, diye sordu.*

Aspasya,

- *Ben Hz. Meryem’i çok seviyorum ve anlattıklarınızdan onun örnek bir mümin olduğunu öğrendim. Meryem ismini de hep çok sevmişimdir, diye cevapladı onu.*

Battal gülümseyerek.

- *Peki, Meryem Hanım, sizi tebrik ederim, dedi.* (Ksbg, 2014: 183-184).

İslam’ı kabul eden “Ahmer”, adına en çok benzeyen Müslüman adı “Ahmet”i alır. Anastasya ise beğendiği bir Müslüman adı olan “Meryem” adını alır.

Osmanlı Leventleri romanında İspanyol denizcinin Müslüman olmasını sağlayan kişi:

- *Eeee, Don Pedro de Garcia, elhamdülillah artık bir Müslümansın. Adını değiştirmeyi düşünmez misin’ diye sordu.*

‘*Düşünmez olur muyum, Hasan Ağa’ dedim. ‘Yalnız yeni ismimi sen ver. Çünkü İslâmiyetle şereflenmemde senin payın büyüktür!’*

Yüzü aydınlandı. Biraz düşündü ve ‘ Sana, Peygamber Efendimizin çok sevdiği bir sahabesinin adını vereyim. Senin adın Ubeyde olsun’ dedi. (Ol, 2015: 137).

Macera Adası’nda Müslümanlığı kabul eden Hans ve Piyero Müslüman adı almak isterler ve :“*Hans kendi isteğiyle adının Hasan olmasını kabul eder. Piyero da, Ömer adını alır.*” (Ma, 2017: 57).

Boyunağa’nın tarihî romanlarında sadece *Hazin Göç* adlı eserde İslamiyet’ten ayrılan bir örnek vardır. Din değiştiren ve Hristiyan olan “Burhan” adını “Vasili” (Hg, 2016: 11) olarak değiştirir. Dinini ve adını değiştiren Burhan, diğer Türk beyleri

tarafından kınanır. Kendi milletine ihanet eden birinin başkalarına da yararı olmayacağını söyleyen Türk beyleri, Burhan ile tüm ilişkilerini keser.

İnanç ve kültür bir bütündür. Yazar, dinini değiştiren roman kişilerinin ismini de değiştirir. Böylece inanç ve kültür arasındaki bütünlük sağlanmış olur. Boyunağa, İslamiyet ile Türk kültürünün ayrılmaz bir bütün olduğunu vurgulamak için İslam'ı kabul eden roman kahramanlarının isimlerini Arap isimlerinden seçse dahi Türkçe söylenişleri ile isimlendirerek Türklerin İslam'ı kendi çizgilerinde yaşadığını sezdirir.

4. HİKÂYELERDEKİ KONU VE TEMALAR

Çocukların eğitimi için hikâyeler kaleme alan Boyunağa, bu eserlerinde eğitimin önemi, cesaret, yardımseverlik, iyi niyetli olmak, umudunu yitirmemek gibi içeriklerin yanı sıra dinî içeriğe de yer verir. Yazar, hikâyelerindeki başkişilerin olumlu özellikleri sayesinde çocuk yaştaki okurların olumlu davranışları kazanmasını amaçlar.

4.1 Eğitim

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın hikâyelerinde çocuklar, erken yaşta eğitime başlar. Çocuklar eğitim alma konusunda çok isteklidir. Eğitim, yoğun bir programla uygulanır. Yapılan eğitimin türü ne olursa olsun dinî eğitim ihmal edilmez. Eğitim, ibadet saatlerine göre planlanır.

Korsan Peşinde'de; korsanlar tarafından yakılıp yıkılan, tüm erkekleri şehit edilen bir köyde, çocuk yaştaki otuz altı levent, intikam almak için, Abdullah Reis liderliğinde, sıkı bir eğitime başlar:

Çocuklar her sabah namazdan sonra saat dokuzaya kadar yüzme, koşma, atlama, hançer kullanma ve hançer atma dersleri görüyorlardı. Saat dokuzdan sonra, bazıları ailelerine yardım etmek için toprak işlerinde çalışıyorlardı. Öğle namazından sonra yemek ve dinlenme molası veriliyor, ikinci namazından sonra da kılıç kullanma ve ok atma dersleri alıyorlardı. Balığa çıkacak olanlar da onlar için tespit edilen belirli saatlerde aynı eğitimi aksatmadan görmekteydiler. Böylece, bütün çocuklar tam bir asker gibi yetiştiriliyorlardı. Çocukların hepsi yüzme biliyorlardı. Ama şimdi yüzmenin tekniklerini ve daha az yorularak hızlı gitmenin yöntemlerini öğreniyorlardı. Bazen elleri ve ayakları bağlı olduğu halde su üstünde kalabilme çalışmaları da yapıyorlardı. Çocuklar, zamanla bunda da başarılı oldular. Abdullah Reis, onların hançer kullanmalarına ve attıkları hançeri hedefe isabet ettirmelerine çok önem veriyordu. (Kp, 2015: 30-31).

Çocuklar, yüzme kabiliyetlerini geliştirirken, hançer atma gibi savaş tekniklerini de öğrenir. Böylelikle oldukça disiplinli bir eğitimden geçerler.

Boyunağa'nın şehir hayatını anlatması yönüyle diğer eserlerinden ayrılan *Satıcı Çocuk*'ta eğitimin önemi, okulu terk etmiş bir çocuk üzerinden verilir. Sedat, istasyonda satıcılık yapan, okulu terk etmiş bir çocuktur. Bu çocuk, romanın başkişisi Murat'a okumanın önemi ile ilgili nasihatte bulunur, kendi pişmanlığını dile getirir. Sedat:

- Oku Murat! Oku kardeşim! Okumak gibisi var mı? Yoksa benim gibi serseri olur çıkarsın. Bak benim ne kendime ne de aileme bir faydam dokunuyor. Okumadığıma çok pişmanım. Ama neye yarar, iş işten geçti artık. İlkokulda derslerimize çalışmaz, okuldan kaçardım. Öğretmenim bana öğüt vermişti: ' Sedat' demişti. 'Okuldan kaçma oğlum! Kitap mı alamıyorsun? Söyle kitaplarını ben alayım. Şimdi çocuksun aklın ermez. Okumanın değerini anlayamazsın. Yarın öbür gün aklın başına gelir. Okumadığına pişman olursun. Başını taştan taşa vurursun; faydası olmaz. Bakarsın buradaki arkadaşların okumuş, adam olmuşlar; sense bir baltaya bile sap olamamışsın. Bu durum seni çok üzer!'

Gerçekten de öğretmenim doğru söylemiş. Dün bir ilkokul arkadaşına rastladım. Doktor olmuş. Beni tanımadı bile. Bu bana çok dokundu. Ona 'Beyefendi!' diyorlar. Bana ise yalnız 'Sedat!'

Niye okumadım? Niye öğretmenimi dinlemedim? Öğretmenler her zaman öğrencilerinin iyiliği için çalışırlar bunu böyle bil. Şimdiki aklım olsaydı, çalışır, didinir okurdum. Aç da kalsam yine okurdum (Sç, 2016: 51-52) der.

Okuma fırsatını elinden kaçıran Sedat, kendi yaşamını örnek vererek okulun ve okumanın önemini vurgular.

Kaleme aldığı hikâyeleri ile Türk çocuklarının eğitimini amaçlayan yazar, okuldaki eğitimin önemini vurgular. Belirli bir düzeyde eğitimi olan çocukların da daha iyi konuma gelebilecekleri hikâyelerde belirtilir. Yaşamını öğretmeye adanmış yazar, eserlerinde eğitimin önemini sık sık vurgular.

4.2. Yardımseverlik

Evrensel bir değer olan yardımseverlik Türk toplumu için de önemli bir değerdir. *Türkçe Sözlük*'te "kendi gücünü ve imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanma" (Parlatır, 1998: 2396) olarak tanımlanan yardım etmek, ihtiyaç sahibi bireyin bir açıdan ihtiyacını gidermek olarak da tanımlanabilir. Bu genel anlayış, Boyunağa'nın hikâyelerinde daha ileri bir boyuta taşınır. Onun hikâye kahramanları, kendisine zarar vermek isteyen düşmana yardım edecek kadar yardımseverdir.

Türk toplumlarında sosyal hayatta önemli bir yere sahip olan "yardımlaşma", köylerde "imece" şeklinde görülür. Türk Kültüründe bir kişinin ya da bir ailenin gerekli sürede gücünün yetmediği iş, birçok kişinin bir araya gelmesiyle kısa sürede yapılır. İş yapılan kişi de ihtiyaç duyulduğunda aynı çabayı komşuları için gösterir. Bu şekilde dayanışma sergileyen toplumlar, sosyal anlamda bütünlük sergileyen, güç işleri birlikte ve keyifle yapan mutlu toplumlar olur.

Günlük hayat içerisinde birbirine yardım eden insanlar, doğal afete ya da saldırıya uğrayan komşularına her şeyleri ile yardım etmeye koşar. *Korsan Peşinde* hikâyesinde korsanlar tarafından saldırıya uğrayan, tüm erkeklerin öldürüldüğü, ev ve ahırların yakıldığı köye, komşu köyden insanlar tüm varlıkları ile yardıma koşar.

Komşu iki köyden de insanlar geldiler. Araba dolusu yiyecek getirmişlerdi. Pek çoğunun yağmalanan köyde akrabası vardı. Ağlaşarak birbirleri ile kucaklaştılar. Birbirlerini teselli ettiler. Gelenler yaralıların yaraları ile ilgilendiler. Şehitler, komşu köyün erkekleri tarafından gömüldü. Komşu köylerin hanımları köy meydanında ateşler yakarak bazlamalar yaptılar. Getirdikleri kazanlarda yemek pişirmeye başladılar. Yanmayan bir tek ev veya samanlık kalmadığı için, ağaçların gölgelerinde öbek öbek oturdular. O gün bu gibi işlerle geçti. Akşam bir toplantı yapıldı. Komşu köylüler, felakete uğrayan akrabalarını kendi köyelerine götürmeyi düşündüler. Ama biraz kendisini toparlamış olan İmam Efendi ile Burak, Ömer, Yusuf, Bünyamin, Ahmet, Hasan ve köyün kadınları, köylerinden ayrılmayacaklarını, bu köyü tekrar şenlendireceklerini söylediler. Komşu köylüler yaşaran gözlerle onları tasdik ettiler. 'Yerinizde olsaydık biz de aynı şeyi yapardık!' dediler. Köyelerine giderek ev yapmak için onlara kereste ve kışlık yiyecek getirdiler. (Kp, 2015: 20-21).

İnsanlara yardım ederken bunu karşıdakinin gururunu kırmadan yapmak önemlidir. “Göstere göstere” yardım etmek, yardım alanın ihtiyacını karşılamaktan çok onu aşağılamak olur. *Satıcı Çocuk* hikâyesinde Dilsiz Şenol’a ticareti öğreten, kârının yarısını onunla paylaşan fedakâr “Murat, [Şenol’un annesi kendisine minnettarlığını ifade ettiğinde] mahcup bir ifadeyle,

- *Teyzeciğim; Ben bir şey yapmadım ki, diyerek onu yanıtladı. Çalışkanlık onun içinde varmış. Hem görerseniz, istasyonda herkese kendisini nasıl da sevdirdi.*” (Sç, 2016: 34) diyerek, hem yardım ettiği çocuğu hem de muhtaç durumdaki kadını rahatlatır. Sanki kendisi yardım etmiyor da Şenol ona yardım ediyor izlenimi verir.

Boğulmak üzere olan Ayla isimli çocuğun “annesi Murat’a,

-*Ah oğlum! Seni bize Allah gönderdi, dedi. Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum!...*

Büyükler yanlarına gelince Murat, Suat ve Oktay ayağa kalkmışlardı. Murat:

- *Kim olsa aynı şeyi yapardı efendim, dedi. Bu insanlık görevidir.*” (Sç, 2016: 105) diyerek yaptığı işi önemsizleştirerek kurtardığı çocuğun annesini rahatlatır. Hâlbuki Murat, çocuğu boğulmaktan kurtarmak için kendi canını tehlikeye atmıştır.

Yankılı Kayalar hikâyesinde kendini arabanın önüne atıp küçük kızı kurtaran Mehmet, kızın babası ona minnettarlığını ifade edince kendisi de alçakgönüllülikle karşılık verir:

- *Mehmet! Bak oğlum, dedi. Sen bize çok büyük bir iyilik yaptın. Sen olmasaydın, kızım Seval bugün hayatta olmayacaktı.*

- *Kim olsa aynı şeyi yapardı efendim, dedim.*

- *Yok, yok! diye itiraz etti. Sen hayatını tehlikeye attın. Bu herkesin göstereceği bir cesaret değil! Hafife alınacak bir şey hiç değil!* (Yk, 2017: 96).

Mehmet de *Satıcı Çocuk* hikâyesindeki Murat gibi yaptığı iyiliğin büyütülmesini istemez. Canını tehlikeye attığı halde bunun önemli olmadığını söyler. Çocuk yaştaki kahramanların alçakgönüllü tavırları, karşılarındaki insanları daha çok etkiler. Boyunağa, küçük yaştaki başkışiler Mehmet ve Murat aracılığıyla yardım etmenin önemini vurgular, aynı zamanda yardım yapan kişinin alçakgönüllü olması gerektiğini hatırlatır.

Macera Adası hikâyesinde leventlerin sığındıkları ıssız adanın sakini yerliler, leventlere saldırdıklarında yerlilerden ikisi yaralanır ve esir düşer. Leventler, kendilerini öldürmek için gelmiş ve çatışmada yaralanmış olan bu yerlilere misafir muamelesi yaparlar:

Salim amca bizimle konuşurken yaralılarından biri sayıklamaya ve çırpınmaya başladı. Salim amca:

- *Bu ses de ne, diye sordu.*

- *İki yaralı var Salim amca! Onlardan biri sayıklıyor, cevabını verdim.*

- *Güzel! Aferin çocuklar. Siz insanlığımızı gösterin. Düşmanınız bile olsa kimseden yardımınızı esirgemeyin. Yüce Allah, zalimleri sevmez. İyi insanların yardımcısı olur.* (Ma, 2017: 82).

Salim amca düşmandan bile yardımın esirgenmeyeceğini söyler. Acımasız yerli kabilelerine karşı insafli davranan leventler çatışmada yaralanmış olan yerlilere şefkatle davranırlar.

Kendilerine gelen yaralıların başucuna geldik. Bize büyük bir korkuyla bakıyorlardı. İçmeleri için et suyu verince şaşırıldılar. Yemeklerini ağızlarına kaşıkla yedirdik. Bizim bu davranışımız onların korkularını giderdi. Gözlerindeki o dehşet dolu ifade gitti. Yerini bir hayret aldı. Bize çok yabancı bir kültürden de olsalar iyilikten anlıyorlardı. (Ma, 2017: 84).

Çatışmada yaralanan ve esir düşen yerliler işkence göreceklərini beklerken şefkatle karşılanır. Hatta leventler, yerlilerin yemeklerini elleriyle yedirir.

Satıcı Çocuk adlı eserde Murat, henüz kendisi çocuk yaşta olmasına ve kendisinin de geçimini sağlamak zorunda olduğu bir ailesi olmasına rağmen yedi yaşında ekmek parası kazanmak zorunda olan Nuri'ye yanında çalışmasını teklif eder. Nuri'nin pek fazla bir şey yapamayacağını bilir ancak sırf ona yardımcı olmak adına bu teklifi sunar. Çünkü *"İçtimai dayanışma, çalışmakla ihtiyaçlarını tamamen karşılayamayan muhtaçların ve düşkünlerin de zarurî ihtiyaçlarının giderilmesini gerektirir."* (Zehra, 1976: 28).

Toplumsal dayanışmanın gereği olarak, sıradan işlerde çalışacak gücü olmayan bireylere yardım etmenin belki de en uygun şekli, onlara güçlerinin yeteceği işi bulmak; onları, uygun işte çalıştırmaktır. Murat, Nuri'nin yanında çalışmasını teklif ederek ona yardım etmek ister:

- *Peki Nuri. Yalnız, sen bu soğuk havada su satamazsın! Benim yanımda çalışmaya ne dersin? Öğleden sonraları gel; saat beşe kadar bize fıstık, portakal satarsın. Gündelik olarak sana beş lira veririm.*

Nuri hayretle gözlerini açarak bağırdı:

- *Ne! Günde beş lira mı? Gerçekten bu kadar para verir misin?*

- *Tabi Nuricik. Şimdi sen şu beş lirayı al! Bu ilk gündeliğin olacak. Biraz şurada, Şenol ağabeyinin yanında beni bekle; ben çarşıya gidip geleceğim. Sakın bir yere ayrılma!*

Murat, çarşıya gideceğini Şenol'a işaretle anlattı. Şenol gülererek kendi dilince: 'Merak etme!' dedi. Nuri'yi oturduğu yere çağırırdı.

Murat aceleyle çarşıya gitti. Üç ekmek, peynir, tahin helvası aldı. İstasyona geri döndü. Sonra Nuri'ye:

- *Söyle bakalım Tıptıp; eviniz nerede, diye sordu.*

Nuri eliyle, istasyonun sağ üst kısmını gösterdi.

- *Orada; yukarıda.*

Murat, sepetlerden birine ekmekleri, peyniri ve helvayı koydu,

- *Haydi Tıptıp kardeş; şimdi bu sepeti evine götür. Yarın gelirken getirmeyi de unutma, dedi.*

Nuri:

- *Bunları bize mi götüreceğim, diye hayretle sordu.*

Murat:

- *Evet; gündeliklerin işlemeye başladı bile, diye cevap verdi.*

Nuri çok sevindi. (Sç, 2016: 40-41).

İhtiyaç sahibine doğrudan yardım etmek, onun gururunu kırabilir. Bu yüzden, başkışı Murat, mümkün olduğu kadar gizli bir şekilde yardım eder. Murat, karşılıksız olarak "al şu sepeti!" demek yerine, çalışacağı günlerin karşılığı olarak Nuri'ye bir sepet dolusu gıda maddesini verir.

Yankılı Kayalar adlı eserde Mehmet'in babası ve annesi tanıtılırken ikisinin de çok iyi insanlar oldukları, herkesin yardımına koşan, hastaların çorbasına kadar düşünen yardımsever insanlar oldukları anlatılır:

İri yarı, bıyıklı yiğit bir insandır. Herkesin yardımına koşan çok ama çok iyi bir insandır.... Anam da çok iyi kalpli, şefkatli, güler yüzlü ve tatlı sözlüdür. Yalnız bize karşı değil, herkese karşı böyledir. Bir komşumuzu hasta görmesin. Hemen eve koşar, alelacele duvardaki çividen indirdiği tavayı ocağın üzerine yerleştirir, bol yağlı bir çorba hazırlar. Bunu bakır tasa doldurarak, sıcak sıcak hasta komşumuza yollar. (Yk, 2017: 7).

Komşularına bu kadar yardım eden insanlar öldüğünde, komşuları daha fazla yardımı çocuklarına yapmak isterler. Anne ve babası ölen Mehmet: “*İmam emminin konuşmaları beni teselli etti. Daha sonraki geceler, komşularımız sıra ile gelip bizde kaldılar. Onların ilgileri, destekleri, acımı az da olsa unutturdu. Onlar olmasa bu zor zamanımda ben ne yapardım?*” (Yk, 2017: 25) diyerek komşularının zor zamanlarında kendilerine yardım ettiklerini söyler. Önce anne ve babasından, sonra da tüm köylüden yardım gören Mehmet, hayatının ileriki bir zamanında araba çapmak üzere olan bir çocuğa yardım etmekte hiç tereddüt etmez:

Bir dükkândan çivileri almış, gidiyordum. Birden önümden zıplayarak geçen ve caddeye giden bir top ve peşinden koşan üç-dört yaşlarında küçük bir kız gördüm. Bir taksi de hızla geliyordu. Taksinin kıza çarpması an meselesiydi. Çılgınlık arasında ileri fırladım. Ve çocuğu kucaklayarak karşı tarafa kendimi attım. Fakat taksinin rüzgârını ve bana dokunduğunu hissettim. Öteki kaldırıma yuvarlandım. (Yk, 2017: 91).

Murat, küçük yaşta olmasına rağmen, arabanın çarpmak üzere olduğu küçük kıızı, kendi canını da tehlikeye atarak kurtarır. Yardımsever bir kültürde büyümüş bir çocuktan beklenen davranışı sergiler. Bu iyiliğinin karşılığını görür. Yengeleri tarafından küçük kardeşi ile sokağa atıldıklarında, kazadan kurtardığı çocuğun ailesi hem kendisini hem de kız kardeşini evlatlık olarak yanına alır.

Boyunağa'nın hikâyelerindeki başkişiler yardımsever insanlardır. Bu kişiler yaptıkları yardımın karşılığında ödüllendirilir. Yazar, genç okurların da yardım etme duygularını ortaya çıkarmak için eserlerinde yardımsever başkişilere yer verir.

4.3. Cesaret

Üstesinden gelinmesi zor işler konusunda cesaret, insanı harekete geçiren bir özelliktir. *Türkçe Sözlük*'te “*Güç veya tehlikeli bir işe girişirken kişinin kendinde bulduğu güven, yüreklilik, yiğitlik*” (Parlatır, 1998: 316) olarak açıklanan cesaret, Boyunağa'nın hikâye kişilerinde korku verici durumlardan korkmamak veya riskli işlerde risk alabilmek şeklinde ortaya çıkar.

Yankılı Kayalar, köy hayatının anlatıldığı bir eserdir. Bu eserde, başkişi Ahmet, kurtlarla mücadele eder ve köy halkının anlattığı kahramanlık hikâyeleri arasına girecek bir macera yaşar:

*Anne ve babası ölmüş olan Mehmet, kardeşinin ısınması için sobaya odun getireceği sırada **kurtlarla**[Ö] karşılaşır. [Mehmet başından geçenleri şöyle anlatır:]*

Tam o sırada bahçe çitimizi aşmış olan bir karaltının hırıldayarak adeta üzerime uçtuğunu fark ettim.

Hatice'nin kopardığı: Ağabeyciğim! Ağabeyciğim! Çıgıllıkları arasında, baltayı nasıl kaldırıp bu uçan canavara savurduğumu bilemiyorum. Sanki rüyada gibiydim. Baltanın inmesiyle acı bir homurtu etrafı inletti. Baltayı boynunun altına yemiş olan kurt, geriye düştü. Yerde bir takla attı. Sonra hırıldayarak, acı sesler çıkararak ve sürünerek gitmeye başladı. Yuvarlandığı ve sürüklendiği yerdeki karlar kızıla boyanmıştı. O anda iki kurt daha belirdi. Bunlar dişlerini göstererek, kanlı gözlerle etrafında dolaşmaya başladılar. (Yk, 2017: 54-17).

Mehmet; tüm cesaretini toplar elindeki baltayla kurtları korkutur, ani bir hareketle kurtları biraz uzaklaştırır, bu fırsatı değerlendirir ve evine girer. Babası kurtlar tarafından parçalanmış olan küçük yaştaki Mehmet, cesareti sayesinde üç kurdun saldırısından kurtulur.

Fetih Sancakları 'nda,

*Beyazid, Doğan Beyi merak ediyor. Acaba, o da ne yapıyor? Ona bir haber ulaştırıp, geldiğini bildirmek lazım. Ama düşman dört bir yandan kaleyi kuşatmış. Gönderilecek askerin bu çemberin arasından geçip gitmesi çok güç. Hangi Türk erine emretse, gider. Ama bu, askeri **bile bile ölüme göndermek olur**[Ö]. Hem gelecek haberi beklemek de kolay değil. Yıldırım gibi bir Sultanın, haber beklemesi saatleri dakikaları sayması çok güç... Ne yapmalı?*

*Ani bir karar: **Kendisi gidecek**[Ö]. Beyaz atının hazırlanmasını emrediyor. At hazır. Beyler merak içinde... Atına atladıktan sonra yapacağı işi açıklıyor. Bu söyleyişte, itiraz istemeyen bir ton var. İtiraz eden yok. Ama karanlıklara karışan beyaz atının arkasından dualar... ” (Fs, 2017: 97).*

Beyazid, düşman ordusunun içinden geçip Türk kalesine ulaşır. Doğan Bey'i surlarda görür. Ona seslenir ama Doğan Bey, Beyazid'in düşman ordusunun içinden geçip gelebileceğine ihtimal vermez. Ama padişahı karşısında görünce hem çok şaşırır hem de çok sevinir. Padişah ve komutan savaşı değerlendirdikten sonra Beyazid, Doğan Bey'in yanından ayrılır. Düşman askerlerinden biri Beyazid'i görür, komutanlarına haber verir. Hristiyan ordusunun komutanları, askerin delirdiğini düşünürler, böyle bir şeye ihtimal vermezler. Bir padişahın, düşman ordusunun içinden geçme cesaretini gösteremeyeceğini düşünürler. Ama Beyazid, onların bildiği cesaret sınırının ötesinde olduğunu ortaya koyar.

Yazar, cesur hikâye kahramanları aracılığıyla Türk gençlerine ve çocuklarına atalarındaki cesareti gösterir ve kendilerinde de “cesaret” bulunduğunu hatırlatır. Gençlerin karşılaştıkları zorluklar karşısında cesur davranmalarının kendilerine yarar sağlayacağı hatırlatılır.

4.4. İyi Niyet

İnsanın, karşıdaki kişi hakkında olumlu düşünceler beslemesi iyi niyettir. Okuruna olumlu davranışlar kazandırmak isteyen Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın hikâyelerindeki kahramanlar iyi niyetli kişilerdir. Onun peygamberin yaşamını konu alan hikâyelerinde, kendisine kötülük yapanlara dahi iyi niyet besleyen kahramanlar karşımıza çıkar.

Hz. Yusuf'un yaşamının anlatıldığı *Kuyudaki Çocuk* eserinde, “Hz. Yusuf, kendisine kapısını açmış ve ekmeğini yedirmiş olan Aziz'e karşı daima dürüst

davranmış, Züleyha ile karşılaştığında onun yüzüne bile bakmamış, hep gözleri yerde olarak onunla konuşmuştu.” (Kç, 2016: 29). Züleyha kedisini Hz. Yusuf’a teslim etmesine rağmen, Hz. Yusuf, “*bir insanın namusuna göz dikmektense öldürülmeye [...] razıdır.*” (Kç, 2016: 36). Bu düşüncesinden dolayı hem kendisini koruyan Aziz’e ihanet etmez, hem de inancına aykırı davranmaz. Züleyha, aşkına Hz. Yusuf’tan karşılık bulamayınca önce ona iftira atar. Hz. Yusuf yıllarca zindanlarda kalır. Ama sonunda “*Züleyha her şeyin ortaya çıkacağını anlayarak Firavun’a şunları söyledi:*

- Ben, Yusuf’a yaklaşmak istemiştım. Fakat o, asla yanaşmadı. Yusuf, kesinlikle doğru söyleyenlerdendir!” (Kç, 2016: 49) der ve Hz. Yusuf’un dürüstlüğünü ortaya koyar.

Satıcı Çocuk hikâyesinin başkişisi Murat, davranışları ile “*iyi niyetli*” olduğunu gösterir. İstasyonda satış yapmak isteyen Murat, burada daha önce satış yapan ve onun, kendi satış yaptıkları yerde olmasını istemeyen ikizler, onu dövmek ister. Ama Murat, istemeyerek girdiği kavgadan galip çıkar. İstasyondaki diğer çocukların araya girmesi ile kavga biter. Murat, “*bu çocuklardan hoşlanmıştı. İkizleri bile sevmişti. Saf ve temiz çocuklardı. Kalplerinde kötülük yoktu. Yalnız dilleri fena sözlere alışmıştı. Murat, ‘Kötü şartlarda yetişmişler.’ diye*” (Sç, 2016: 31) düşünür ve onlar hakkında olumsuz düşünmez. Murat, trende satış yaparken bir vagona girer, oradaki adamın ceketinden parası çalınmıştır. Adam, bir kanıtı olmadığı halde Murat’ı suçlar. Savcının dikkati Murat’ın hırsız olmadığını ortaya çıkarır. Tüm bunlara rağmen Murat, kendisini hırsızlıkla suçlayan adam hakkında şikâyetçi olmaz. Murat:

“-Efendim; benim suçsuz olduğum ortaya çıktı ya bu bana yeter. Belki onun da çoluk çocuğu vardır. Bizim gibi onlar da üzülmesinler, der.

Okul müdürü, emniyet müdürü, savcı birbirine bakarak gülümsediler. Savcı sözüne devam etti:

- Peki ama oğlum, o adam seni ve aileni üzüntü içinde bıraktı!

-Olsun efendim; bu olayda bizim üzüldüğümüz yeter. O da parası kaybolduğu için ne yaptığını bilmiyordu.” (Sç, 2016: 78) diyerek iyi niyetini ortaya koyar.

Yağlı direk ucundaki bayrağı kapma yarışında kendisini bir yarışmacı düşürdüğü halde sinirlenmeyen Murat, iyi niyetini korur. Murat,

direğe adımını atmıştı ki o anda biri onu sırtından itti. Direk üzerinde ancak bir iki adım koşabildi. Sonra dengesini kaybederek denize düştü. Yüzerek tekrar tekneye çıktı.... Murat tekneye çıkınca, oradakilerden öğrendi: Yağlı direğe adımını attığı sırada arkasındaki yarışmacı onu itmiş. Sonra direk üzerinde kendisi koşmaya başlamış. Fakat tam direğin ortasında ayağı kaymış. Düşerken sırtını direğe çok fena çarpmış.

Murat’ın peşinden suya düşen yarışmacıyı yakarı çıkardılar. Az sonra kendine geldi. Şaşkın şaşkın çevresine bakınıyordu. Memur ona:

- Yaptığının cezasını buldun? Niye arkadaşını ittin, diye çıktı.

O kendini savundu:

- Ayağım kaymıştı. Ona tutunmak istemiştım!

Murat, ona acıdı:

- Bence doğru söylüyor; mutlaka öyle olmuş olmalı, diyerek onu korudu.

Memur dik dik Murat’a, sonra da Murat’ı iten yarışmacıya baktı:

- Bu küçüğe dua et, iyi bir çocukmuş. Sen ona ne yaptın; o sana nasıl karşılık veriyor, dedi. Ama zaten sırtını direğe çarparak cezayı çektin ya!... (Sç, 2016: 88-89) dedi.

Yarışmayı izleyen herkes, Murat'ın haksızlığa uğradığına şahit olur; özellikle yarışmada görevli memur, Murat'ın yarışmacı çocuk tarafından itildiğini görmüştür. Murat da olayın farkındadır ama kendisini iten çocuğun ceza almaması için, “yanlışıyla” kendisini düşürdüğünü söyleyerek çocuğu korur. İyilik karşısında iyilik yapmak herkesin yapabileceği bir davranıştır. Murat, kendisine kötülük yapanlara karşı da iyilik düşünür.

Okur kitlesi genellikle çocuklar ve gençler olan Ahmet Yılmaz Boyunağa, Türk toplumunda iyi niyetin yaygınlaşması için bu temaya hikâyelerinde yer verir. Eserlerindeki başkişilerin iyi niyetli olduğunu gösteren yazar, “ideal Türk genci” modeli oluşturarak okurun onu örnek almasını hedefler.

4.5. Umut

Geleceğe ait olumlu beklentinin devam etmesi, içine düşülen olumsuzlukların sona ereceğine inanmak anlamına gelen umut “*daha çok herhangi bir alandaki olumlu beklentileri ifade*” (Akman, 1993: 193) eder. Umut, Müslümanların bir özelliğidir, Kur'an'da, “*kâfir gürûhlardan başkası Allah'ın rahmetinden ümit kesmez.*” (Yazır, 2000: 247) denilmiş ve ümitsizlik kesin bir dille reddedilmiştir.

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın hikâyelerinde farklı maceralar yaşayan kahramanlar, düşükleri olumsuzluklarda umutsuzluğa kapılmaz.

Macera Adası hikâyesinde gemideki yabancı denizciler gemiden küçük bir tekneye kaçıp Müslüman denizcileri batan gemide bıraktıkları halde gemide kalanlar umudunu yitirmez. Selim Amca:

“–*Allah'tan ümit kesilmez. Şu olay [kendilerini gemide bırakıp kaçanların teknelerinin batması] benim ümidimi daha da artırdı. Öldürmeyen Allah öldürmez. Biz kurtulmak için gayret edeceğiz, gerisi Alemlerin Rabbi'nin bileceği iş...*” (Ma, 2017: 11). Selim Amca, umudunu Allah'a bağladığından, hiçbir olumsuzluk karşısında karamsarlığa kapılmaz. O'ndan gelen her şeyi hayır olarak görür.

Yankılı Kayalar hikâyesinde küçük yaşta öksüz ve yetim kalan kardeşlerden yaş çok küçük olmasına rağmen kardeşinin sorumluluğunu taşıyan Mehmet, İstanbul'a geldiğinde:

Yanımızdan paltolarına sarılmış, yün atkılarını boyunlarına ve başlarına sarmış kimseler geçiyordu. Hepsinin gidecek evleri, akrabaları, dostları vardı. Üzüntülü ve dertli zamanlarında onları teselli edecek kimseleri vardı. Bizse... Ama hayır, ümitsizliğe kapılmamalıydım. En fena şey, insanın ümidini kaybetmesiydi. Hayır! Ümidimi kaybetmeyecektim. İmam emminin: “Allah'tan ümit kesilmez! sözü kulaklarımda çınlamaya başladı. Evet, yalnız değildik. Herkesin yakınları ve dostları varsa, bizim de Allah'ımız vardı ve O her yerde ve her zaman bizimle beraberdi (Yk, 2017: 104).

diyerek Allah'tan umudunu kesmediğini dile getirir. Mehmet de Selim Amca gibi Allah'a güvenir ve O'nun yanlarında olduğunu düşünür. Bu şekilde umudunu kaybetmez, yaşama tutunur. Yaşam mücadelesinin sonunda ölümden kurtardığı çocuğun ailesinin kendisini ve kardeşini evlatlık almasıyla rahat bir yaşama kavuşur.

İnsanın yaşadığı zorluklar karşısında umudunu yitirmeyerek gösterdiği dayanma gücüne “sabr” denir. Sabırlı olmak, erdemli insan olmak için gerekli şartlardan biridir. Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın roman kahramanları genellikle idealize edilmiş erdemli

kişilerdir. Bu yüzden sabır, kahramanların kişiliklerinde gözlenir. *Macera Adası* hikâyesinde günlerdir deniz üzerinde aç ve susuz kalan leventler Allah'tan umudunu kesmez ve sabrederler: “*Salim amcanın, dudaklarının kıpırdamasından, dua ettiği anlaşılıyordu. Bir ara:*

- *Gayret çocuklar, dedi. Sabırlı olun. Gün doğmadan neler doğar. Yüce Allah sabırlı kullarını sever. Sabrın sonu selamettir.*” (Ma, 2017: 18). Günlerce açık denizde kalan leventlerin dayanacak gücü kalmamıştır ama yine de Allah'a güvenleri tamdır. Bir an bile ümitsizliğe kapılmadan sabrederler ve sonunda bu sabrın karşılığında hiç beklenmedik bir şey gerçekleşir:

- *Acaba halimiz ne olacak Salim amca, diye sordum.*

Hiçbir felaketin silemediği o iyimser yüzüyle:

- *Merak etme evlat, dedi. Yarattığı her canlıya rızkı veren Allah, bizi de rızksız bırakmaz. Boğulmaktan koruduğu gibi inşallah açlıktan ve susuzluktan da koruyacaktır. Ümit ediyorum ve buna inanıyorum. Sen de Allah'a yalvar ve Ayet el Kürsi oku....*

Aman Allah'ım! Gözlerimize inanamıyorduk. İki fiçı su, iki teneke kavrulmuş et, kırk elli kutu konserve, bir çuval un, bir çuval peksimet, bir teneke kuru fasulye, bir teneke pirinç, bir büyük kutu çikolata, tencereler, bardaklar ve tabaklar... Ayrıca kapakları çivili üç de sandık. (Ma, 2017: 20-22).

Salim amca ve leventleri, sabretmelerinin karşılığını bulurlar. Açık denizin ortasında tüm ihtiyaçlarını karşılayacak özellikte erzak ve malzemeye kavuşurlar.

Tufan adlı eserde Hz. Nuh, insanları hak yola davet ederken “*insanlar suratlarını astılar. Nuh Peygamberi dinlememek için yanından kaçtılar. Ama Hazreti Nuh yılmadı, onları gece ve gündüz, tekrar tekrar yüce Allah'ı tanımaya, kötülüklerden vazgeçmeye davet etti.*” (Thn, 2014b: 15).

Sabır, olumsuzluklar karşısında direnmek, anlamını akla getirir. Ancak bu eserde, yapılmak istenen iyilikte ısrarcı olmak açısından sabırlı davranmaya örnek görülür. Hz. Nuh, kavminin doğru yola gelmemesi halinde güçlerinin yetmeyeceği bir felakete karşılaşacaklarını söylediğinde kavmi, “*bu sözlerden ders alıp yola geleceği yerde, bağırıp çağırmaya ve peygamberlerini tehdit etmeye devam etti. Hz. Nuh'un üzerine yürüyenler bile oldu.*

Hz. Nuh, buna rağmen yine onları imana davet etmeye çalıştı. Ama artık onu konuşturuyorlardı bile...” (Thn, 2014b: 37-38). Hz. Nuh, kavmine karşı son derece sabırlı davranmış, onların doğru yola gelmesi için elinden geleni yapmıştır.

Boyunağa'nın hikâyelerinde başkişiler umudunu yitirmez. Karşılaştıkları zorluklara sabır gösterirler. Çünkü başkişi olarak “örnek kişi” konumundadır. Yazar, bu kişilere gençlerin örnek alabileceği nitelikte özellikler vermiştir. Hikâyelerdeki başkişiler Müslüman kimliği ön plana çıkmış, dinî yönü pekiştirilmiş kişilerdir.

4.6. Din Duygusu

Kaleme aldığı hikâyeleri ile çocukların ve gençlerin hem duygu hem de düşünce dünyasına seslenmeye çalışan Ahmet Yılmaz Boyunağa, eserlerinde dinî içeriğe yer verir.

4.6.1. Dinî Tebliğ

İslam, Müslüman olanların yaşamını şekillendirdiği gibi, Müslüman olmayanların da Allah'a inanmaları için gayret edilmesini emreder. Buna tebliğ denir. İslamiyet'e göre "*Peygamberlerin vazifesi [...] açık bir tebliğden ibarettir.*" (Yazır, 2000: 399). Bunun yanında her Müslüman İslam'ı tebliğ ile görevlidir. Bir inancı tebliğ etmenin ilk kuralı onu en iyi şekilde bilmektir:

Herhangi bir şeyi yapmadan önce onu bilmek zaruriyse bu zaruret insanları Allah'a davet eden davetçi hakkında daha çok demektir. Davetçi davet ettiği şey ne ise onu pekiyi bilmesi, söylediğinin, yaptığının ve yapmadığının meşruluğunu idrak etmesi icabeder. Bilmesi lazım olanı bilmezse, istediği şeyin cahili demektir; tutarsızlık, dengesizlik, ölçüsüzlük içerisine düşer. (Zeydan, 1979: 482).

Yanlış bir yöntemle yapılan bir tebliğ, insanları dine yaklaştırmak yerine, dinden uzaklaştırır.

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın eserlerinde İslam'ın tebliği, peygamberlerin yaşamının anlatıldığı eserlerde görülür. *Ateşli Gül Bahçesi* eserinde Hazreti İbrahim babasına: "*- Ey babacığım! Bana, sana gelmeyen bir bilgi geldi. Yüce Allah'ın tek olduğu, eşi, benzeri, ortağı bulunmadığı yüce Allah tarafından bana bildirildi. Gel bana uy, ben de sana doğru yolu göstereyim.*" (Agb, 2015: 21) diyerek onu İslam'a davet eder. İçerisinde yaşadığı toplumun farklı inançta olmasına aldırmandan bildiği yolda ilerler ve tek başına bir dinin savunucusu, tebliğcisi olur. Sadece babasına değil, içerisinde yaşadığı toplumun tüm bireylerine İslam'ı anlatır ve onları İslam'a davet eder.

Taptığımız bütün bu putlar benim düşmanımdır. Yalnız âlemlerin Rabb'i olan yüce Allah, benim dostumdur. Beni yaratan ve bana yol gösteren O'dur. Beni yerdiren ve içiren O'dur. Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur. Beni öldürecek ve ölümden sonra diriltecek yine O'dur. Ceza günü, hatamı bağışlamasını umduğum da O'dur. Ey Kavmim! Siz Allah'tan başka yere ibadet etmeyiniz. İbadet edilmeye lâyık tek varlık yüce Allah'tır. (Agb, 2015: 28).

Hz. İbrahim, Nemrud'un dahi İslam'ı kabul etmesi için gayret gösterir, "*-Ey Nemrud, dedi. Seni, tanrılık iddiasından vazgeçmeye, senin, benim ve bütün varlıkların yaratıcısı ve âlemlerin Rabb'i olan Yüce Allah'ı tanımaya davet ediyorum!*" (Agb, 2015: 38) diyerek Nemrud'a da tebliğde bulunur.

Kuyudaki Çocuk'ta Hz. Yusuf'un yaşamı anlatılır. Hz. Yusuf, birçok haksızlığa uğrar, en sonunda suçsuz yere zindana atılır. Hz. Yusuf, "*zindanda da boş durmaz. Oradaki mahkûmlara, Allah'ın varlığını ve birliğini, O'nun sonsuz kudret sahibi olduğunu anlatır. Onların gerçek yaratıcıyı tanımaları ve yalnız O'na ibadet etmelerini tavsiye eder.*" (Kç, 2016: 38). Tebliğ, çoğu zaman zor şartlarda gerçekleştirilir. Hz. Yusuf'un zindana düşmesi, onun görevini yapmasına engel olmaz.

Nehirdeki Sandık hikâyesinde Hz. Musa ve Hz. Harun, Allah'tan aldıkları emirle herkesi İslam'a davet ederler. İki peygamber, dönemlerinde hüküm süren ve herkesin korkudan titrediği, ilahlık iddiasında bulunan Firavun'u dahi İslam'a davet eder.

Hiz. Musa ve Hiz. Harun, Yüce Allah'a sığınarak ilerlediler ve Firavun'un karşısına geldiler. Yüce Allah'ın kendilerine buyurduğu şekilde, yumuşak bir dille sözlerine başladılar. Gerçekten de onların bu yumuşak ve nazik

sözleri karşısında, Firavun kızıp köpürmedi. Fakat Hz. Musa, Firavun'u âlemlerin Rabb'i olan Allah'ı tanımaya davet edince Firavun neye uğradığını şaşırıldı. (Ns, 2014: 46).

Peygamberlerin dilindeki yumuşaklık, zalimliği ile ünlü Firavun'u sakinleştirse de İslam'ı tanımaya davet edilmesi onu kontrolden çıkarır. Hz. Musa ve Hz. Harun'u Mısır'da barındırmaz.

4.6.2. Allah'a Teslimiyet

İslam dini, yaratıcıya tam olarak bağlılığı emreder. Müslüman, olumsuz durumlarla karşılaştığında Allah'a sığınır, bu İslam'da "tevekkül" kavramı ile ifade edilir. Tevekkül, "aklımızın kabul ettiği yolda, vicdanımızın ilham ve emrine uyarak, faaliyet ve teşebbüslerimizi tehdit eden bütün aksilik ve fena şartlara rağmen, çalışmakta devam etmek ve gayretimizin neticesini Allah'ın lütuf ve inayetinden beklemektir." (Çığman, 1978: 241). Olumsuz şartlar içerisinde isyan etmemek, mücadeleden vazgeçmemek Boyunağa'nın hikâyelerinde sıkça karşımıza çıkar.

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın hikâyelerinde, kahramanlar tevekkül sahibi kişilerdir. Özellikle peygamber kıssalarını konu alan eserlerde, peygamberlerin yaşamındaki tevekkül, diğer insanlara örnek olacak şekilde dile getirilir. *Nehirdeki Sandık* adlı eserde;

Hz. Musa ve ona inananlar, eşyalarını, çoluk çocuklarını, yaşlılarını da yanlarına almış olduklarından hızlı ilerleyemiyorlardı. Firavun ve askerleri, at üzerinde oldukları için aradaki mesafeyi hızla kapatıyorlardı. Bu takip Kızıldeniz kenarına kadar böyle devam etti.

İsrailoğulları, Kızıldeniz kıyılarına geldikleri sırada, uzaktan Firavun ve askerlerinin geldiğini gördüler. Büyük bir korkuya ve ümitsizliğe kapıldılar; - Eyvah yakalandık! Artık hiçbir ümit yok. Firavun bizi yaşıtmaz, diye feryada başladılar.

Hz. Musa:

- Hayır! Asla! Durum sizin düşündüğünüz gibi değil! Hiç şüphenez olmasın ki Rabb'imizin yardımı bizimle beraberdir. Ve O, bana bir kurtuluş yolu gösterecektir, diyerek halkını teselli etti." (Ns, 2014: 62-63).

Arkada Firavun, önde Kızıldeniz olduğu halde, Hz. Musa asla Allah'tan umudu kesmez. O durumda yapabileceği tek şey kaçmaktır. Hz. Musa, Kızıldeniz'e doğru gider. Allah, ona Kızıldeniz içinde bir yol açar. Peygamber, Allah'a güveninin karşılığı alır ve arkasındaki Firavun'dan kurtulur.

Saklı Kent hikâyesinde, ıssız adaya bırakılan gruptaki tüccarlardan biri ümitsizliğe düşecekken arkadaşları onu uyarır ve zor şartlar altında dahi Allah'a inançlarında bir eksilme olmaz:

Tüccarlardan biri:

-Ama kurtulmuş da sayılmayız. Burası tamamen ıssız bir ada. Üzerimizdeki çığlık atarak uçuşan şu kuşlara baksanıza; sanki hiç insan görmemiş gibiler, dedi.

Diğer tüccar söze karıştı:

- Allah muhakkak yardım edecektir. Mademki, nefes alıyoruz bu bize yeter. Ben de dayanamayarak,

- *Haklısınız Mansur amca, dedim. Rabb'imiz inşallah bir kurtuluş kapısı açar. Haydi durmayalım. Adanın içerisine girip nasıl bir yere düştüğümüzü anlayalım ve ona göre tedbirimizi alalım!* (Sk, 2015: 48).

Üç arkadaş, yerlilerden kaçarken bir anda arkalarında yüzlerce yerlinin olduğunu fark ederler, yine de Allah'tan ümidi kesmezler.

“Ahmet Murat:

- *Yılmayalım arkadaşlar! Korkmayalım! Allah bir kolaylık gösterir. Biz kaçmaya devam edelim, diyerek onlara moral vermeye çalıştı.*

Mahmut:

- *Evet! Dedi. Sonuna kadar mücadele edeceğiz. Şimdi koşmaya devam edelim!”* (Sk, 2015: 71). Gösterdikleri azim ve kararlılık sayesinde ölmekten kurtulurlar.

Ateşli Gül Bahçesi'nde tevekkülün büyük bir örneği görülür:

Hazreti İbrahim tam ateşe atılacakken, büyük melek Cebrail, İbrahim Peygamberin yanına gelip sordu:

- *Ya İbrahim! Sana yardım için geldim. Yardım edeyim mi?*

İbrahim Peygamber nurlu yüzünü ona çevirerek:

- *Ya Cebrail! Senden yardım istemem. Ancak ve ancak hepimizin yaratıcısı ve Rabb'i olan yüce Allah'tan yardım isterim, dedi.*

O anda Nemrud işaret verdi ve İbrahim Peygamber mancınıkla fırlatıldı. Ateşe doğru düşerken: 'Hasbünallahü ve ni'me'l-vekil (Bana Yüce Allah'ın yardımı yeter. O ne güzel vekildir.)' diyordu.

İbrahim Peygamber tam ateşin ortasına düştü. Fakat o anda Allah, yalnız ve yalnız kendisinden yardım isteyen o şerefli kulunun imdadına yetişti. (Agb, 2015: 44).

Hz. İbrahim, kendisine yardım etmek isteyen meleği geri çevirerek, sadece Allah'tan yardım ister, O'na sığınır. Bu davranışının sonunda mükâfatını da alır. Allah, kendisine güvenen Hz. İbrahim'i ateşten kurtarır.

Kur'an'da Saffât suresinde de geçtiği gibi, Hz. İbrahim, hayattaki en kıymetli varlığı olan oğlunu, Allah'a söz verdiği için kurban etmek ister. Hz. İsmail de babasının sözüne karşı gelmez, Allah'tan gelene rıza gösterir. Bu iki inanmış insan, Allah'ın beğenisini kazanır. Hz. İsmail'in kurban edilmesine gerek kalmaz:

Rabb'ini, her şeyden fazla seven Hz. İbrahim, çok sevdiği oğlunu, ondan da fazla sevdiği Yaratıcısı için kurban etmeye karar vermişti; ama acaba oğlu İsmail, buna ne diyecekti? Allah'ın emrine karşı mı gelecekti? İşte Hz. İbrahim bunu düşünüyor ve üzülüyordu.

Onun düşünceli halini gören Hz. İsmail bir gün babasına:

- *Niye böyle üzgünsün babacığım, diye sordu. Hz. İbrahim oğluna:*

- *Yavrucuğum! Allah seni kurban etmemi emrediyor, diye cevap verdi.*

Hz. İsmail telaşlanmadan:

- *Ey babacığım! Allah'ın emrettiği işi yerine getir. İnşallah ben buna sabredeceğim, dedi.*

Hz. İbrahim, oğlunun Allah'ın emrine bu şekilde boyun eğmesine, çok ama çok sevindi.” (Agb, 2015: 68-69).

Hz. İsmail'in Allah'ın emrine boyun eğmesi, Hz. İbrahim'in Allah'a verdiği sözü tutması karşılığında Allah, Hz. İbrahim'e bir koç gönderir. Kurban olarak o koçun kesilmesi emredilir. Böylece Hz. İsmail kurban edilmekten kurtulur. İnancı

doğrultusunda hareket eden, Allah'tan gelen emre koşulsuz itaat eden iki peygamber, bu teslimiyetlerinin karşılığında ödüllendirilir.

Yazar, başkışilerin gösterdiği tevekkül karşılığında ödüllendirildiğini ifade eder. Dinine bağlı insanlar yüceltilir ve okurun da bu şekilde İslam'ın temel değerlerine bağlı kaldığında, olumlu sonuçlarla karşılaşacağı özellikle genç okurlara sezdirilir.

5. ESERLERDEKİ ORTAK YAPI

5.1. Romanlardaki Ortak Yapı

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın romanları, tarihî romanların genel yapısı ile uyumlu metinlerdir. Karmaşık bir kurguya sahip olmayan bu romanlarda ortak unsurları, temaları, konuları ve olayları görmek mümkündür.

Boyunağa'nın romanlarında en belirgin tema "kahramanlık"tır. Bu temayı aşk, dinî değerlerin yüceltilmesi ve doğa sevgisi izler.

Boyunağa'nın romanları şahıs kadrosu bakımından zengindir. Dışa dönük özellikler taşıyan başkişiler; güçlü, yardımsever, savaşçı kimliği belirgin erkek karakterlerdir. Bu kahramanlar; kişilikleriyle, fiziki özellikleriyle, dinî değerlere bağlılıklarıyla Müslüman – Türk kimliğinin temsilcisi konumundadır. Eserler, bu kişilerin özelliklerini ortaya çıkaracak şekilde düzenlenmiştir.

Romanlardaki olay örgüsünün en temel özelliği; başkişinin bir yolculuğa çıkmasıdır. Başkişi, bir göreve gider ya da gönderilir. *Kırık Hançer* romanının başkişisi Ömer, Gazneli Mahmut tarafından kırık hançeri yok etmek için; *Efsane Komutan*'da Abdullah, Şam valisini ziyaret etmekle; *Malazgirt'in Üç Atlısı* romanında başkişi Aksungur, arkadaşları ile Bağdat'a bir sandık dolusu kitap götürmekle; *Koçyiğit* romanında başkişi Battal Gazi, Konstantiniyye'ye (İstanbul) keşif yapması için; *Hanoğlu* romanında başkişi Ahmet, Tuğrul Bey tarafından halifeye yardım etmek için görevlendirilirler. *Kan ve Gül* romanında Osman, eşi Gülbeyaz'ı bulmak için yola çıkar. *Korkusuz Cengâver* romanında II. Mehmet, Ahmet'e Konstantiniyye'de bulunan Şehzade Orhan'ı bulma ve niyetini anlama görevi verir. *Osmanlı Leventleri*'nde Seydi Ali Reis ve leventleri, Osmanlı varlığını Hint sularında hissettirmek için Hindistan denizlerine sefer düzenler. *Zafer Rüzgarları*'nda Turgut Reis, Akdeniz sahillerindeki Müslüman halkın güvenliğini sağlamak için sürekli görevlere gider. *Hazin Göç* romanında Seyyid Mehmed Bey, beyliğindeki insanların can güvenliği için tüm halkı ile birlikte yeni bir yurt bulmak amacıyla yola çıkar.

Yolculuğa çıkan başkişi, yabancı bir genç kızı kurtarmak için önemli bir maceraya atılır. Genç kızı yanına alan başkişi daha sonra onu ailesine teslim eder. Genç kız kendisini tehlikeden kurtaran kahramana âşık olur ve onun dinini kabul eder.

Kırık Hançer'de Ömer, kırık hançeri yok etmek için çıktığı yolculuk sırasında yardım çığlığını duyduğu Gülnihal'i kurtarır ve onu ailesine teslim eder. *Efsane Komutan*'da Abdullah, Şam valisini ziyarete giderken Yahudi bir bezirgânın hayatını kurtarır. Bezirgânın kızı babasını kurtaran bu kahramana âşık olur. *Malazgirt'in Üç Atlısı* romanında Aksungur, Bağdat yolculuğu sırasında prensesi kurtarır. *Koçyiğit* romanında Battal, bir sefer sırasında Bizans Prensesinin arkadaşı Aspasya'ya yardım eder. *Hilal Uğruna* adlı eserde Timurşah, çölde kaybolan Leydi Edit'in hayatını kurtarır.

Yolculuğa çıkan başkişinin yanında ona yardımcı olan kişiler vardır. *Kırık Hançer* romanında başkişi Ömer'in yardımcıları at uşakları Aziz ve Sungur'dur. *Hazin Göç* romanında Seyid Mehmet Beg'in oğlu Muhammet Murat'ın at uşağı Balamir her an beyinin yanındadır, her konuda ona destek olur, akıl hocalığını dahi yapar. Başkişilerin yanında eylemlerine yardımcı olan kişiler olmakla birlikte bir de başkişinin eylemlerine engel olan rakipleri vardır.

Bireysel olarak birçok zorlukla karşılaşan başkişi kimi zaman da dönemin hükümdarının yanında bir savaşa katılarak adeta bir sınavdan geçer. Savaş meydanındaki cesareti ve başarısı ile kendini ispatlayan kahraman, çevresinin hayranlığını kazanır.

Yazarın, romanlarında olaylar genellikle savaş meydanlarında, doğada, saraylarda, köşklere kimi zaman da evlerde geçer.

Boyunağa, romanlarında anlaşılır bir dil kullanır. Genellikle kurallı cümlelerin yer aldığı eserlerde konuşma dilinin rahatlığı da hissedilir.

5.2. Hikâyelerdeki Ortak Yapı

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın hikâyeleri, çocuklara ve gençlere olumlu davranışlar kazandırmak için kaleme alındığından, hemen tüm hikâyeler zorluklarla mücadele eden küçük yaştaki çocukların başından geçen olaylar şeklinde görülür.

Küçük yaştaki başkişi, annesiz ve babasız kalarak büyük bir sorumluluğun altına girer. Bir kısım hikâyelerde ise yine küçük yaştaki başkişi bir deniz yolculuğuna çıkmak zorunda kalır. Bir anda türlü zorluklarla karşılaşan kahraman, hiçbir zaman mücadeleden kaçmaz, umudunu bir an yitirmez. Gösterdiği azim ve kararlılık sonunda tüm zorlukları geride bırakan başkişi, yaşamında yeni bir sayfa açar ve hak ettiği mutluluğa erişir.

Tüm hikâyelerin ortak yapısı bu şekilde olmakla birlikte, yazarın hikâyelerinin ortak yapısını belirlemek için hikâye türündeki eserlerini üç alt başlıkta tasnif etmek daha uygun olacaktır.

1. Peygamber Menkıbelerini Konu Alan Hikâyeler
2. Deniz ve Ada Maceralarını Konu Alan Çocuk Hikâyeleri
3. Köy ve Şehir Hayatını Konu Alan Çocuk Hikâyeleri.

Bu şekilde tasnif edilen hikâyeler, benzer bir yapıya sahip olarak daha rahat değerlendirilebilir.

Peygamber Menkıbeleri İçerikli Hikâyelerin Ortak Yapısı

Dört Hikâyenin yer aldığı bu gruptaki hikâyelerin her birinde Kur'an'da adı geçen peygamberlerin yaşamlarından kesitler sunulur. Hikâyeler genellikle bir sorunla başlar. *Ateşli Gül Bahçesi* hikâyesinde Nemrud, Tanrılık iddiasında bulunarak halkına eziyet eder. Hz. İbrahim Nemrud'a karşılık, İslam dinini tebliğ için gönderilir. *Kuyudaki Çocuk* hikâyesinde Hz. Yusuf, kardeşleri tarafında kıskanılır ve bir kuyuya atılır. *Nehirdeki Sandık* hikâyesinde Firavun, hem halkına eziyet eder hem de Hz. Musa'yı öldürmek ister. *Tufan* hikâyesinde ise yazar, Hz. Musa'nın Allah'a inanmayan kavmi konu edinir.

Hikâyelerin başkişileri olan peygamberler çektikleri tüm sıkıntılara rağmen durumlarından şikâyetçi olmazlar. Kendilerine verilen İslam'ı tebliğ etmek görevini yerine getirmek için çalışırlar. *Ateşli Gül Bahçesi* 'nde Hz. İbrahim, herkesin korkudan karşısında konuşmadığı Nemrud'u İslam'a davet eder. *Kuyudaki Çocuk* hikâyesinde Hz. Yusuf, Mısır'ın yöneticilerini ve halkını İslam'a davet eder. *Nehirdeki Sandık* 'ta Hz. Musa, kendisin tanrı ilan eden Firavun'u İslam'a davet eder. *Tufan* hikâyesinde Hz. Nuh ve onun soyundan gelen Hz. Hud ve Hz. Salih, kavimlerini İslam'a davet ederler.

Peygamber menkıbelerini konu alan bu hikâyelerde zorluklarla mücadele eden peygamberlerin, görevini daha iyi yerine getirebilmek için hicret etmesi bu hikâyelerin bir başka ortak özelliğidir. *Ateşli Gül Bahçesi* hikâyesinde daha bebek yaştaki Hz. İbrahim, Nemrud'dan kaçırılır. *Kuyudaki Çocuk* hikâyesinde, kardeşlerinin kıskançlığı yüzünden öldürülmek istenen Hz. Yusuf, bir kuyuya atılır ve onun hicreti burada başlar. *Nehirdeki Sandık* hikâyesinde Hz. Musa da bebek yaşta Firavun tehlikesinden bir sandık aracılığıyla kaçırılır. *Tufan* hikâyesindeki hicret olayı ise, neredeyse “tüm insanlıktan kaçma” şeklindedir. Büyük bir gemi yapan Hz. Nuh, Müslüman halk ve tüm canlılardan birer çifti gemisine alıp diğer tüm insanları geride bırakarak hicret eder.

Hikâyelerdeki ortak özelliklerden biri de peygamberlerin mucizelerine yer verilmesidir. Peygamberlerin mucizeleri, hem kendilerine inanmayan insanları ikna etme konusunda etkilidir hem de sıkıntılardan kurtulmak için bir çıkış kapısıdır. *Ateşli Gül Bahçesi* hikâyesinde Hz. İbrahim büyük bir ateşin içine atılır. Günlerce içinde kalır ancak Allah'ın yardımı ile ateş onu yakmaz. Bu olayı görenlerin birçoğu İslam dinine inanmaya başlar. *Kuyudaki Çocuk*'ta Hz. Yusuf, rüya tabiri yaparak zindandan kurtulur. Onun yaptığı doğru rüya tabiri sayesinde Mısır, açlıktan kurtulduğu için kendisine önemli bir makam verilir. *Nehirdeki Sandık* hikâyesinde Hz. Musa'nın âsâsı sihirbazların tüm sihirlerini yutan bir ejderhaya dönüşür. Hz. Musa, Kızıldeniz'in önüne geldiklerinde kaçacak başka yer kalmamışken âsâsını denize dokundurur, deniz yarılr ve Musa'nın kavmi denizin içinden geçer. *Tufan* hikâyesinde Hz. Nuh'un gemisi onun mucizesidir. İnanan tüm insanları büyük tufandan kurtarır.

Deniz ve Ada Maceraları İçerikli Hikâyelerin Ortak Yapısı

Deniz ve ada macerasını konu alan hikâyelerin ortak yapısına bakıldığında; hikâyenin kahramanlarının genellikle bir deniz yolculuğuna çıktıkları görülür. *Macera Adası* hikâyesinde ondan fazla çocuk, denizde gemileri batan babalarını bulmak için denize açılırlar. *Korsan Peşinde* hikâyesinde köyleri korsanlar tarafından basılıp büyükleri öldürülen çocuklar, intikam için korsanların peşine düşer. *Saklı Kent* hikâyesinde ticaret yapmak için uzak ülkelere gitmek isteyen Ahmet Murat ve arkadaşları gemi ile yolculuğa çıkarlar.

Gemileri batan kahramanlar, bir adaya çıkmayı başarır. *Macera Adası* hikâyesinde günlerce denizin üzerinde kalan tayfalar, açlık ve susuzluktan bitkin düştükleri bir anda, batan gemilerinden denize düşmüş erzak ve malzeme yüklü bir tekne bulurlar daha sonra da bir adaya çıkarlar. *Saklı Kent* hikâyesinde Ahmet Murat ve iki arkadaşı batan gemilerinden kurtulup bir adaya çıkarlar.

Macera Adası ve *Saklı Kent* hikâyelerinde adaya sığınan kahramanlar yerli halkın saldırısına uğrar. Adada yaşayan yerli kabileler gelen yabancıları kendi varlıklarına karşı bir tehdit olarak görürler. Ancak çok dikkatli davranan ve tedbiri elden bırakmayan ada misafirleri yerlilerin saldırılarıyla mücadele eder. *Macera Adası*'nda kendi yaptıkları gemi ile *Saklı Kent* hikâyesinde ise ada sakinlerinin bir gemisi ile adadan ayrılan kahramanlar için yaşadıkları ada yaşantısı bir anıdan ibaret olur.

Köy ve Şehir Hayatı İçerikli Hikâyelerin Ortak Yapısı

Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın köy ve şehir hayatını konu alan iki hikâyesinde başkişi konumundaki kahramanlar, genellikle çocuk yaşta babalarını kaybetmişlerdir. *Satıcı Çocuk* hikâyesinde başkişi Murat'tır. Murat, küçük yaşta babasını kaybeder. *Yankılı Kayalar* hikâyesinin başkişisi ise Mehmet'tir. Mehmet de küçük yaşta önce babasını sonra da annesini kaybeder. İki kahraman da çocuk yaşta ailesinin tüm sorumluluğunu üzerine alır. Geçim mücadelesine şehir hayatındaki mücadelesiyle başlayan Murat sokaklarda ve tren garında satıcılık yapar. Mehmet ise önce köyde hayvanların bakımını yaparak çalışmaya başlar. Sonra şehirdeki dayısının yanına gelince çırak olarak çalıştığı işyerlerinde geçimini sağlamaya çalışır.

Hem *Satıcı Çocuk* hikâyesinde hem de *Yankılı Kayalar* hikâyesinde başkişinin hayatını değiştiren olay "bir kız çocuğunun hayatını kurtarmak" şeklinde gelişir. *Satıcı Çocuk*'ta Murat, eğlenmek için gittikleri denizde boğulmak üzere olan kız çocuğunu kendi yaşamını tehlikeye atarak kurtarır. Kurtarılan kızın babası Savcı Bey'dir. Savcı Bey, bir can borçlu olduğu bu çocuğa borcunu fazlası ile öder, onun bir meslek sahibi olması için elinden geleni yapar. *Yankılı Kayalar*'da Mehmet, bir sipariş dönüşü araba çarpmak üzere olan kız çocuğunu kurtarır. Kendi yaşamını tehlikeye atarak kurtardığı bu çocuğun ailesi, sokakta kalan Mehmet ve kız kardeşini evlatlık olarak alır ve onları okutur.

İki hikâyede de başkişiler, hikâyenin sonunda iyi birer meslek sahibi olurlar. *Satıcı Çocuk* hikâyesinde Murat, meşhur bir maden mühendisi olur. *Yankılı Kayalar* hikâyesindeki Mehmet ise çocukluk hayalini gerçekleştirir ve tıp fakültesini kazanır. Okulunu bitirince, küçükken söz verdiği gibi kasabasına dönerek oradaki hastaları tedavi ile ömrünü geçirir. Tüm olumsuzluklara rağmen, azmi sayesinde hayaline kavuşur.

6. SONUÇ

Türk edebiyatında; kendi mecrasında varlık gösteren popüler roman, belirli bir edebi zevk seviyesine ulaşmamış okurların tercih ettiği bir alandır. Bu alanda ortaya konan eserler, genç kuşakların, okuma kültürü kazanmalarında önemli bir görevi yerine getirir.

Popüler roman yazarlarının bir amacı halkı eğitmektir. Bir düşünceyi, okura aşılamaı amaçlayan yazar için popüler roman iyi bir araçtır. Bazı yazarlar, tarihî bilinç oluşturmak için bu tarz romanlardan yararlanır.

Tarih, roman yazarlarının yöneldikleri önemli bir içerik olmuştur. Millî kimliklerin kodlarını taşıyan geniş tarihî içerik, özellikle genç kuşakların eğitiminde yararlanan bir alandır. Tarihî romanlar, milletin önemli kahramanlarını tanımak isteyen genç kuşaklar için başvuracakları kaynaklardır. Tarihî roman okuyup ataları hakkında bilgi sahibi olan gençler, onların başarı hikâyelerini öğrenir ve kendilerinde de bir başarıma gücü bulur.

1977 yılında ilk romanı *Kırık Hançer*'i yayımlayan Ahmet Yılmaz Boyunağa, otuz yıla yakın süre popüler tarihî roman vadisinde boy gösterir. Yazar, Türk tarihini sevdirecek, Türk liderlerinin üstün özelliklerini dile getiren eserler ortaya koymuştur.

Yazar, romanlarında anlaşılır bir dil kullanır. Onun okur olarak hedeflediği kesim, çocuklar ve gençler olduğundan sade bir dil kullanması doğaldır. Kurallı cümlelerin hâkim olduğu eserlerde günlük konuşma dilinin rahatlığı dikkat çeker. Çoğu zaman roman kişinin özelliğine göre seçilmiş sözcükler, kişinin özelliğini verecek şekilde eserde yer bulur. Boyunağa, deyim ve atasözlerine de yer verir.

Ahmet Yılmaz Boyunağa, kaleme aldığı on üç romanın tamamında Türk tarihinin belirli bir dönemini konu edinir; ağırlıklı olarak Selçuklu ve Osmanlı Devleti dönemlerindeki olaylara yer verir. Sanatçı, bu dönem yönetici ve komutanlarının yaşamlarındaki başarıları konu edinerek genç kuşakların atalarına ilgi ve hayranlık duymasını amaçlar.

Yazar, romanlarında bir görev için yola çıkan kahramanın başından geçen maceraları hikâyeye eder. Başkişinin yolculuk sırasındaki eylemleri, onun Müslüman-Türk kimliğine uygun düşer. Kahraman, canını tehlikeye atarak yabancılara yardım eder. Yardım edilen yabancı genellikle bir kadındır. Türk - İslam kültürü dışından olan bu kadın, Türk kahramanın cesaretine, gücüne ve fedakârlığına hayran kalır. Kısa sürede kahramanı tanıyan yabancı, önce onun kişiliğinden etkilenir ve kahramanı daha da yakından tanımak ister. Kahramanın inancını da tanıyan yabancı kadın, İslam dini ile tanışmış olur ve bir süre sonra Müslüman olur. Böylece başkişi; yabancılara, ait olduğu medeniyetin olumlu özelliklerini ispatlamış biri olarak İslam'ı ve Türk kültürünü tanıtmış olur. Yazar, başkişinin üstün özellikleri sayesinde Türk ve İslam kültürünün üstünlüğünü sezdirir. İç içe verilen "Türk" ve "İslam" kavramlarının bir bütün olduğunu vurgular.

Boyunağa'nın romanlarında "kahramanlık" temasının çok baskın şekilde öne çıktığı görülür. Yazar, romanlarında tarihi şahsiyetleri "örnek kişiler" olarak yansıtır. Boyunağa, Berke Noyan'dan Fatih Sultan Mehmet'e kadar birçok Türk büyüğünü gençlere örnek oluşturacak şekilde eserlerinde merkeze alır. Yazar, karamanların at binme, silah kullanmadaki ustalıklarını ayrıntılı şekilde anlatır. Başkişi, beden olarak

çok güçlü, cesur, dindar, zeki, dürüst, adaletli, iffetli ve mücadelecidir. Yazar, birçok olumlu özelliği üzerinde toplayarak idealize edilen bu tarihî kişiler aracılığıyla, millî – manevi değerlerini bilen, bu değerler doğrultusunda yaşayan bireyler yetiştirmek ister.

Ahmet Yılmaz Boyunağa, hikâyeleri ile çocukların eğitimine de katkı sağlamak ister. Yazar, çocuk hikâyeleri ile çocukları dinî yönden eğitmeyi amaçlar. Romanları yoluyla millî kimliğini unutmayan bireyler yetiştirmeyi amaçlayan Boyunağa, hikâyelerindeki peygamber yaşantıları ile de çocukları dinî terbiyeden geçirerek, Müslüman – Türk kimliğinde bütünleştirmiş olur.

Deniz ve ada maceralarının anlatıldığı hikâyelerde; birlikte çalışmak, tedbirli olmak, umudunu yitirmemek gibi temel değerler çocuklara öğretilmek istenir. Hikâyelerde zor şartlar altında yaşamak zorunda olan insanlar, umudunu yitirmez ve birlikte çalışarak her zorluğun üstesinden gelir. Yazar, küçük yaştaki okurlarına azimli olmanın ve birlikte çalışmanın önemini bu eserleri aracılığıyla kazandırmaya çalışır.

Şehir ve köy yaşamının anlatıldığı hikâyelerde ise tüm olumsuzluklara rağmen mücadele eden, sabır gösteren insanların bir gün hak ettikleri ödüle ulaşacağı düşüncesi verilmeye çalışılır. Annesini ve babasını küçük yaşta kaybeden hikâye kahramanları, hayat mücadelesinde yalnız başına kalır. Ancak çalışmaktan, gayret etmekten bir an geri durmaz. Kahramanın gösterdiği bu azim, onun yaşamında yeni bir sayfa açmasını sağlar. Yazar, küçük yaştaki okurlarına bu hikâyeleri aracılığıyla “çalışkan olmanın önemini” açık şekilde dile getirir.

Sonuç olarak, Ahmet Yılmaz Boyunağa, kaleme aldığı kurmaca eserlerindeki işlediği konu ve temalarla; inceleme eserlerindeki içeriklerle genç nesillerin millî ve manevi duygularını ve değerlerini canlı tutmak ister. Onun eserlerinin oluşturuluş amacı Türk gençlerinin geçmişini bilen, manevi değerlerine sahip bireyler olarak yetiştirilmesidir.

KAYNAKÇA

- Acı, M. (2016), “Doğu Akdeniz Havzası’nda Kahramanlık Mitosları”, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Akman, Y. (1993), “Umut Ölçeği Üzerine Bir Çalışma”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Y. 1993, S. 9, s. 193-202.
- Altunbay, M. (2016), “Temel Bir Değer Olarak Dede Korkut’ta Misafirperverlik ve İzzeti İkrâm”, Akademik Bakış Dergisi S: 56 Temmuz - Ağustos 2016, s. 359 – 371.
- Araz, N. (1990), Örf ve Adetlerimiz, Türk Kültürünü Hizmet Vakfı Yayınları, İstanbul, s.199.
- Argunşah, H. (2002), “Tarihi Romanın Yükselişi” , Hece Dergisi / Türk Romanı Özel Sayısı, Yıl:6, S. 65/66/67, Mayıs/Haziran/Temmuz 2002.
- _____, ____ (2016), “Klasik Tarihî Roman Üzerine”, (Editörler: Erol Kaya, Selçuk Çıkla), “Tarihte Roman Romanda Tarih Paneli”, 24 Nisan 2015, Hermes Ofset Ltd. Şti, Ankara, s. (9-53).
- Artun, E. (2002), Dinî – Tasavvufî Halk Edebiyatı, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 420.
- Aytaç, G. (2009), Genel Edebiyat Bilimi, Say Yayınları, İstanbul, s. 387.
- Baltacıoğlu, İ. Hakkı (1972), Türk’e Doğru, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları – 116, Ankara, s. 428.
- Belek, K. (2015), “Eski Türklerde At ve At Kültürü”, Gazi Türkiyat Dergisi, S. Bahar 2015/16, s.111 – 128.
- Bilgisever, A. K. (2005), Türk Milletinin Manevî Değerleri, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları (Yayın No: 332), Ankara, s. 118.
- Boyunağa, A. Y. (1991), Kan ve Gül, Timaş Yayınları, İstanbul, s. 329.
- _____, ____ (1996), Hazin Göç, Timaş Yayınları, 2. Baskı, İstanbul, s. 212.
- _____, ____ (2014a), Altın Yapraklar, Timaş Yayınları, 6. Baskı, İstanbul, s. 110.
- _____, ____ (2014b), Hanoğlu, Timaş Yayınları, 5. Baskı, İstanbul, s. 151.
- _____, ____ (2014c), Koçyiğit, Timaş Yayınları, 3. Baskı, İstanbul, s. 204.
- _____, ____ (2014d), Nehirdeki Sandık, Timaş Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, s. 80.
- _____, ____ (2014e), Tufan, Timaş Yayınları, 3. Baskı, İstanbul, s. 79.
- _____, ____ (2015a), Ateşli Gül Bahçesi, Timaş Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, s. 80.
- _____, ____ (2015b), Efsane Komutan, Timaş Yayınları, 12. Baskı, İstanbul, s. 207.
- _____, ____ (2015c), Hilal Uğruna, Timaş Yayınları, 12. Baskı, İstanbul, s. 172.
- _____, ____ (2015d), Kırık Hançer, Timaş Yayınları, 21. Baskı, İstanbul, s. 205.
- _____, ____ (2015e), Korkusuz Cengâver, Timaş Yayınları, 9. Baskı, İstanbul, s. 191.
- _____, ____ (2015f), Korsan Peşinde, Timaş Yayınları, 9. Baskı, İstanbul, s. 95.
- _____, ____ (2015g), Osmanlı Leventleri, Timaş Yayınları, 10. Baskı, İstanbul, s. 141.
- _____, ____ (2015h), Saklı Kent, Timaş Yayınları, 14. Baskı, İstanbul, s. 96.
- _____, ____ (2016a), Denizler Ejderi, Timaş Yayınları, 10. Baskı, İstanbul, s. 128.
- _____, ____ (2016b), Kuyudaki Çocuk, Timaş Yayınları, 10. Baskı, İstanbul, s. 78.
- _____, ____ (2016c), Malazgirt’in Üç Atlısı, Timaş Yayınları, 19. Baskı, İstanbul, s. 203.
- _____, ____ (2016d), Özgürlük Savaşçısı, Timaş Yayınları, 9. Baskı, İstanbul, s. 147.
- _____, ____ (2016e), Satıcı Çocuk, Timaş Yayınları, 15. Baskı, İstanbul, s. 110.
- _____, ____ (2016f), Zafer Rüzgârları, Timaş Yayınları, 14. Baskı, İstanbul, s. 204.
- _____, ____ (2017a), Fetih Sancakları, Timaş Yayınları, 12. Baskı, İstanbul, s. 190.
- _____, ____ (2017b), Macera Adası, Timaş Yayınları, 19. Baskı, İstanbul, s. 96.
- _____, ____ (2017c), Yankılı Kayalar, Timaş Yayınları, 45. Baskı, İstanbul, s. 112.

- _____, ____ (2018), Sevgi'nin Dünyası, Timaş Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, s. 237.
- Campbell, J. (2017), Kahramanın Sonsuz Yolculuğu, İthaki Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, s.439.
- Çakmakçı, S. (2012), "Popüler Roman ve Muazzez Tahsin Berkand", Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Elazığ.
- Çam, N. (2010), Aşk Dini, Ötüken Yayınları, İstanbul, s. 432.
- Çelik, Ö. (2016), "Ahmet Yılmaz Boyunağa'nın Tarihi Çocuk Romanlarında Türk Askeri Algısı", Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 11/3 Winter 2016, ANKARA-TURKEY
- Çığman, M. K. (1978), Kaza – Kader Hayır ve Şer, Rızık, Ecel ve Tevekkül, Pars Matbaası, Ankara, s. 303.
- Dikici, A. (2001), "Geleneklerin Toplumdaki Yeri ve Önemi", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.11, S. 2, s.251-258, Elazığ.
- Dilçin, C. (1983), Yeni Tarama Sözlüğü, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, s. 495.
- Durukoğlu, S. (2013), "Edebiyatla Tarihin Mutlu İzdivacı: Tarihî Roman Türü Ve Osmancık'tan Osman Gazi Han'a Bir Olgunlaşma Kurgusu", Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/7 Summer 2013, p. 137-148, ANKARA-TURKEY.
- Duymaz, A. (2007), "Oğuz Kağan Destanı'ndan Dede Korkut Kitabı'na Kahramanların Beden Tasvirlerinin Sembolik Anlamları Üzerine Değerlendirmeler", Millî Folklor Dergisi, S. 76, Y. 19, s. 50-58.
- Düzgün, Ü. K. (2012), "Türk Destanlarında Merkezi Kahraman Tipinin Tipolojisi", Folklor/Edebiyat Dergisi, C. 18, S. 69, Y. 2012/1, s. 9-46.
- Enginün, İ. (2001), Bir Sığınak Olarak Kitap ve Edebiyat, Dergâh Yayınları, İstanbul, s. 392.
- Ercilasun, B. (1999), "Kurtuluş Devrini Konu Alan Romanlar Üzerine", Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, C:16, Özel Sayı, Ankara.
- Eroğlu, H. (2002), "Osmanlı İmparatorluğunda Şehzadelik Kurumu", Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.
- Ertuğrul, Ö. T. (1998), "Belki de Hiç Roman Olmadığı İçin Osmanlı'yı Anlayamadık", Kültür Dünyası Dergisi, S. 19, Aralık 1998, s.28-29.
- Erturgut, R. (2010), "Yavuz Sultan Selim'in Dönüştürücü Liderlik Davranışları Hakkında Bir İnceleme", Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 5/2 Spring 2010.
- Forster, E. M. (2001), Roman Sanatı, (Çev.: Ünal Aytür), Adam Yayınları, İstanbul, s. 228.
- Gögebakan, T. (2004), Tarihsel Roman Üzerine, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 208.
- Gömeç, S. Y. (2016), "Türk Kültüründe At", Uluslararası Sempozyum - Geçmişten Günümüze Bozkır, 06-08 Mayıs 2016, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Gültekin, M. (2014), "Popüler Roman ve Türk Halk Hikâyeciliğinde Ortak Unsurlar", Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/6 Spring 2014, p. 409-417, ANKARA-TURKEY.
- Gündüz, O. (1997), Meşrutiyet Romanında Yapı ve Tema I, Millî Eğitim Basımevi, Yayın No:3017, İstanbul, s.504.

- György, M. (2009), Türkler, Bilge Kültür Sanat Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, s. 160.
- Işık, İ. (2007), Türkiye Edebiyatçıları ve Kültür Adamları Ansiklopedisi, Elvan Yayınları, Ankara, s. 4840.
- İpçioğlu, M. (2016), “III. Milletlerarası Tarihî Roman ve Romanda Tarih Bilgi Şöleni” Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları: 325, Türkiye Yazarlar Birliği Yayınları: 64, Altan Matbaacılık, Ankara.
- Kabaklı, A. (2002), Türk Edebiyatı, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul, s. 4317.
- Kafesoğlu, İ. (1998), Türk Millî Kültürü, Ötüken Yayınları, 17. Baskı, İstanbul, s. 454.
- Karadeniz, S. (2007), “Gelenek Üzerine Bir Okuma Denemesi ‘Geçmişle Gelecek Arasında Gelenek’”, Milet ve Nihal İnanç, Kültür ve Mitoloji Araştırmaları Dergisi, C.4, S.2, s. 29-47, Mayıs – Ağustos 2007.
- Karataş, C. (2016), “ III. Milletlerarası Tarihî Roman ve Romanda Tarih Bilgi Şöleni” Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları: 325, Türkiye Yazarlar Birliği Yayınları: 64, Altan Matbaacılık, Ankara.
- Kaya, E. (2016), “Tarihte Roman Romanda Tarih Paneli”, “Ön Söz Yerine”, (Editörler: Erol Kaya, Selçuk Çıkla), 24 Nisan 2015, Hermes Ofset Ltd. Şti, Ankara, s. (7-8).
- Kayaoğlu, İ. (1986), “İslam’da Adalet Mefhumu”, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C.27, S.1, Ankara.
- Kelsen, H. (2013), “Adalet Nedir?”, Çev. Ali Acar, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, D.2013, S.107.
- Kıral, E. (2018), “Kayıp Giden Bir Değer: Saygı”, Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi, S.1, C.5.
- Kukul, M. H. (1993), “Tarihî romancımız A. Yılmaz Boyunağa ile Sohbet”, Türk Edebiyatı Dergisi.
- _____, ____ (2015), “Ahmet Yılmaz Boyunağa’dan Birkaç Hâtıra 1-2-3”, Denge Gazetesi, 08-10 Ekim 2015, Samsun.
- Meydan, C. H. (2010), “Liderin Güç Kaynakları Üzerine Kültürel Bağlamda Bir Araştırma”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi, C.65, S.4, s.123-140.
- Miyasoğlu, M. (1998), Roman Düşüncesi ve Türk Romanı, Ötüken Yayınevi, İstanbul, s. 160.
- Ocak, S. (1999), Türk Askerî Kültürünün Tarihî Gelişimi, Ötüken Yayınları, İstanbul, s. 560.
- Okur, E. (2002), “Çok Partili Demokrasi Dönemi Türk Romanı”, Hece Dergisi Türk Romanı Özel Sayısı, Y. :6, S. 65/66/67, Mayıs/Haziran/Temmuz.
- Ögel, B. (1988), Türk Kültürünün Gelişme Çağları, Üçüncü Baskı, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, s. 788.
- _____, ____ (2003), Türk Mitolojisi, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Dördüncü Baskı, Ankara, s. 745.
- Özcan, T. (2006), “Tarihî roman Vadisinde Aytmatov’un Beyaz Gemi Adlı Romanının Çözümlemesi”, II. Kayseri Yöresi Kültür Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni, II. Oturum, (10-12 Nisan 2006).
- Özdemir, C. (2017), “Dede korkut Kitabında Saygı”, Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, S. Güz – 2017, s.7 – 29.
- Özön, M. N. (2009), Türkçede Roman, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Parlatır, İ. (1998), Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları: 549, Ankara.
- Polat, A. (2015), “Ahmet Yılmaz Boyunağa’nın Tarihî Romancılığı Hakkında Şair ve Yazar M. Halistin Kukul’la Bir Sohbet”, Denge Gazetesi, 28 Aralık 2015,

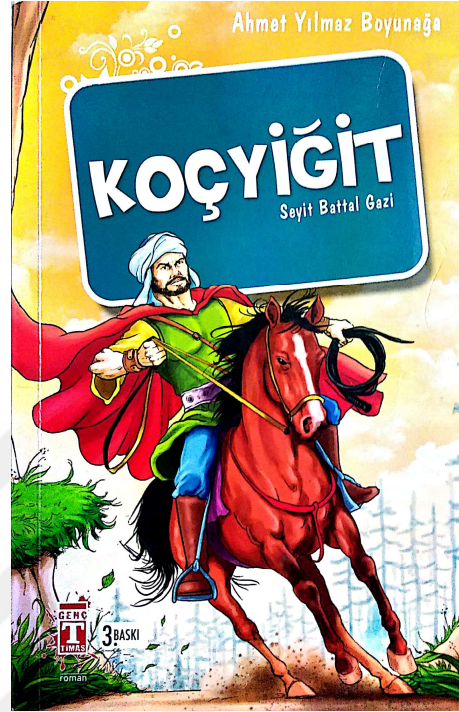
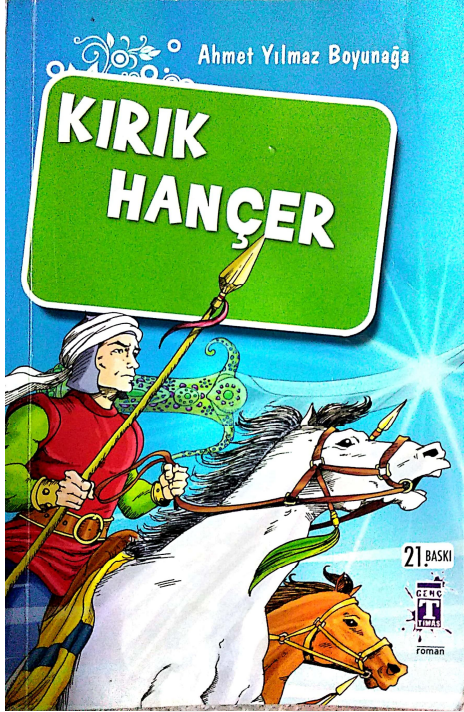
- <http://www.dengegazetesi.com.tr/ahmet-yilmaz-boyunaganin-tarihi-romanciligi-11411yy.htm> (Son Erişim: 09.01.2019)
- _____, ____ (2016), “Ahmet Yılmaz Boyunağa’nın Hayatı, Eserleri ve Tarihi Romanları Üzerine Bir İnceleme”, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep.
- Propp, V. (2018), Masalın Biçimbilimi, Çev. Mehmet Rifat – Sema Rifat, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 4. Baskı, İstanbul, 218 s.
- Roux, J. (2007), Türklerin Tarihi, Çev. Aykut Kazancıgil, Kabalcı Yayınevi, Üçüncü Baskı, İstanbul, s. 565.
- Sağlık, Ş. (2000), “Romanın ‘Popüler’ ve ‘Estetik’ Boyutları”, Türk Yurdu Dergisi, 7. Devre, C. : 20 (52), S. : 153, Ankara.
- _____, ____ (2002), “Tarihî Popüler Türk Romanlarında Yüceltilen Bir ‘Değer’ Olarak ‘Türk Kimliği’”, İlmî Araştırmalar Dergisi S.14, İstanbul.
- Saka, Ü. (2011), “Türklerde Silah ve Techizât”, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Santur, M. E. (2016), “Evlenme Adetleri”, Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi, <http://turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM/27.php> , (Son Erişim: 30.06.2019).
- Saruhan, M. S. (2015), “Erdemlerin Erdemi: Adâlet”, Adam Akademi, C. 5/1, s.1-12, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Sazyek, H. (2015), Roman Terimleri Sözlüğü, Hece Yayınları, Ankara, s. 344.
- Schopenhauer, A. (2012), Aşkın Metafizigi, Çev. Hasan İlhan, Kumsaati Yayınları, İstanbul, s. 62.
- Soğukömeroğulları, M. (2011), “Tiyatro ile Tarihten Milliyetçiliğe: Türkiye’de Attila”, Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/3 Summer 2011, p.1509-1533 TURKEY
- Şarkdemir H. (2008), Kahramanın Dönüşü, Ebabil Yayınları, Ankara, s. 196.
- Şengül, A. (2006), “Reşad Ekrem Koçu’nun Tarihi Romancılığı”, Afyon Koca Tepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C:8, S:2.
- Şenler, Y. (1997), Kültür ve Edebiyata Dair Görüşleriyle Yahya Kemal, Ötüken Neşriyat, İstanbul, s. 258.
- Şirin, İ. (2000), “Kollektif Kimlik İnşa Aracı Olarak Tarihi Roman”, Türk Yurdu Dergisi, 7. Devre, C. : 20 (52), S. : 153, Ankara.
- Tarhan, N. (2014), Aşk Terapi, Timaş Yayınları, İstanbul, s. 208.
- Tazegül, Ü. (2018), “Farklı Toplumlardaki Geleneksel Güreşler”, AVRASYA Uluslararası Araştırmalar Dergisi, C.6, S.13,s.267 – 289, Mayıs 2018.
- Tuna, S. T. (2018), “Türklerde Millî Değerlerden Birisi: Ana – Baba Sevgisi”, Folklor Akademi Dergisi, 2018/1, s. 137 – 148.
- Tural, S. K. (1976), “Tarihin Romanlaştırılması”, Töre Aylık Sanat ve Fikir Dergisi, Y. : 8, S. : 59 (Nisan, 1976).
- Ucuzsatar, N. U. (1986), Tarih Boyunca Türk Harp Sanatı Taktik ve Stratejisi, Genel Kurmay Basımevi, Ankara, s. 229.
- Uğurluoğlu, Ö. (2009), “Örgütlerde Stratejik Liderlik ve Özellikleri”, Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi, C.12, S.2, s.21-156.
- Ürek, O. (2012), “Sokrates’in Yurtseverliği: Söz Vermek, Sözünde Durmak ve İnsana Saygı”, Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi, S. 7, s. 37-46.
- Vatandaş, C. (2003), “Toplumsal Bir Değer Olarak ‘Yardımlaşma’ ve Dilenciler” Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi C. V, S. 1 / Haziran 2003.
- Yazır, E. H. (2000), Kur’ân-ı Kerîm ve Türkçe Meâli, Temel Neşriyat, İstanbul, s. 604.

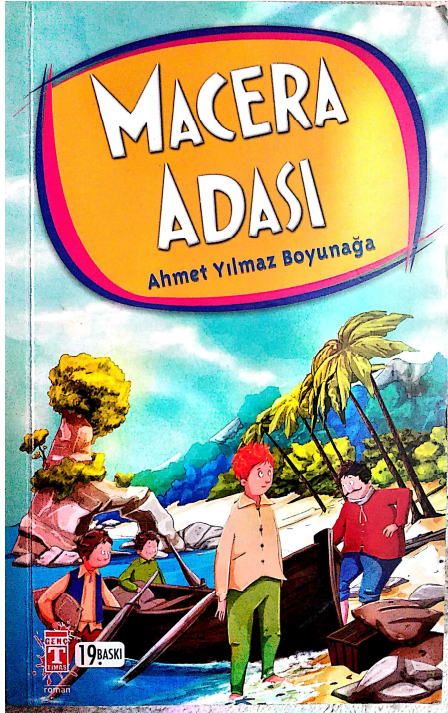
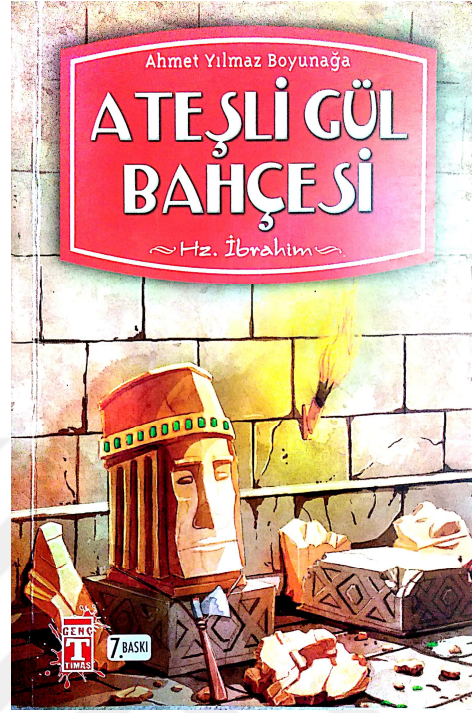
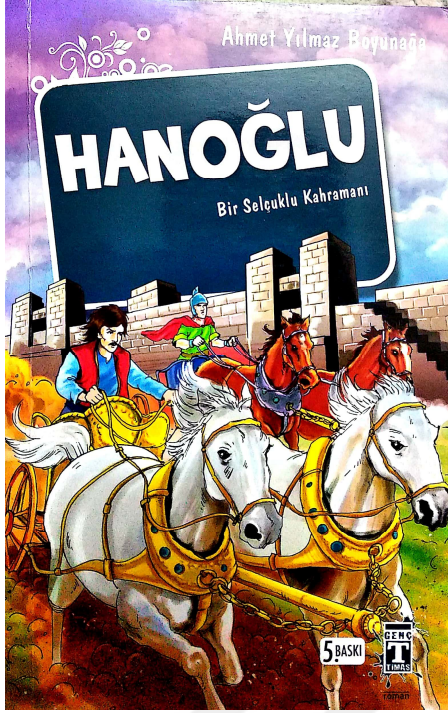
- Yavuz, H. (1997), “Tarihî roman Ancak Belli Bir Tasarımdan Yola Çıkılarak Yazılabilir”, Hürriyet Gösteri, S. 197, Mayıs 1997, s. 69- 71.
- Yücel, M. (1996), “İslam Hukukunda Emanet”, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Van.
- Zehra, M. E. (1976), İslâmda Sosyal Dayanışma, İkinci baskı, Yağmur Yayınevi, İstanbul, s. 200.
- Zeydan, A. (1979), İslam’da Davet ve Tebliğ, Hisar Yayınevi, İstanbul, s. 560.

EK - ÇALIŞMADA KULLANILAN ESERLERDEN ÖRNEKLER

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Ömer IRAK
Doğum Yeri ve Tarihi : Akdağmadeni / Yozgat
05.11.1981

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi :Mersin Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Yüksek Lisans Öğrenimi :Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek
Lisans Programı
Doktora Öğrenimi : -
Bildiği Yabancı Diller : -
Bilimsel Faaliyetleri “*Kamelyalı Kadın’ın Popüler Roman
Kriterlerine Göre Yapısal ve Tematik İnceleme
Denemesi*”, Makale, Turkish Studies.

İş Deneyimi

Stajlar : -
Projeler : -
Çalıştığı Kurumlar :Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı farklı liselerde
11 yıl Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak,
5 yıl müdür yardımcısı olarak görev yaptım.
Kahramanmaraş İl Millî Eğitim Müdürlüğü’nde
PİKTES Proje biriminde il koordinasyon ekip
üyesi olarak çalışmaktayım.

İletişim

E-Posta Adresi : simurg66@hotmail.com
Tel. : 05054378266
Tarih : 19.09.2019